

กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์
ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

รุ่งรจันชนัน บุญรักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2560

**Creative Online Social Cooperation Strategy Management in Education
for Private Kindergarten in Bangkok Metropolitan Area**

Rungrujtanan Bunyaraksh

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Education Program
Department of Education Management
Collage of Education Sciences, Dhurakij Pundit University**

2017

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา
สำหรับโรงเรียนเอกชน ระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

เสนอโดย นายรุ่งรจันชนัน บุญรักษย์

หลักสูตร ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา การจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์

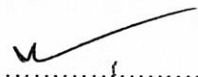
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก ดร.นพรุจ ศักดิ์ศิริ)

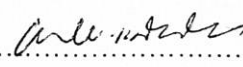

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มช้อย)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม่นโกศล)

วันที่ 31 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ในการศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้เขียน	รุ่งรุจน์ธนน บุนนรักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ไพฑูรย์ สีนลารัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปองสิน วิเศษศิริ
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของความร่วมมือ 2) สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือ และ 3) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 128 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบศึกษาเอกสาร แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า PNI_{Modified}

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของความร่วมมือ คือ ร่วมคิดร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบในภาพรวมมีความร่วมมือและมีความประสงค์ให้มีความร่วมมือในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นมีความประสงค์ให้มีความร่วมมือด้านร่วมคิดในระดับมากที่สุด 2) สภาพปัจจุบันของปัญหาการบริหารความร่วมมืออยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพปัญหาที่คาดว่าจะมีในอนาคตอยู่ระดับมากทุกด้านเช่นกัน แต่ด้านที่เห็นว่าจะมีปัญหาเป็นอันดับแรก คือ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมในการบริหารจัดการ และ 3) กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์มุ่งเปลี่ยนแปลงสู่ยุคร่วมสร้างคุณค่าสังคมออนไลน์ทางการศึกษา 2) กลยุทธ์ร่วมบูรณาการสร้างและใช้แผนการใช้สังคมออนไลน์อย่างมืออาชีพ และ 3) กลยุทธ์ร่วมยกระดับความรู้ทะลุมิติความแตกต่างของบุคคล

Thesis Title	Creative Online Social Cooperation Strategy Management in Education for Private Kindergarten in Bangkok Metropolitan Area
Author	RungrujtananBunyarakh
Thesis Advisor	Prof. Dr. PaitoonSinlarat
Co-Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr.PongsinViseshsiri
Department	Education Management
Academic Year	2016

ABSTRACT

The purpose of this research was to investigate 1) the current and desirable situations of cooperation 2) the current and potential problems of cooperation management 3) to develop creative online social cooperation strategy management in education for private Kindergarten in Bangkok Metropolitan area. Mixed methods research were conducted and the population of this research consisted of 128 private Kindergartens in Bangkok. The data collection instrument used were questionnaires, in-depth interviews and the strategic evaluation form of feasibility and appropriateness. The data were analyzed in terms of content analysis, frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and PNI_{Modified}

The results of this study indicated that 1) High level of cooperation in both current and desirable situations in every aspect (thinking process, implementing, and accountability process) apart from highest level in the desirable situation in the aspect of participation in the thinking process 2) High level of the current and potential problems of cooperation management but the main potential problem was to allow parents' participation in cooperation management aspect 3) Creative online social cooperation strategy consists of 1) Co-creation of value through social media 2) Co-creation of integrating plan and implementation effectively 3) Rapid knowledge co-creation through heterogeneous interaction.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัย ได้รับความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สินสารัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำแนะนำในการจัดทำวิจัยนี้ อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยให้มีคุณภาพ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ชี้แนะ ให้คำแนะนำงานวิจัยในทุก ๆ ขั้นตอน ให้คำปรึกษา ให้ข้อคิด คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และมีคุณค่า พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย ในการศึกษาตาม หลักสูตรการจัดการศึกษา ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย ์ รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ. ดร.นพรุจ สักดิ์ศิริ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มซ้อย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาของพระคุณเจ้า พระมหาวิระพันธ์ ชุตินิโย ภู วัดป่าปาลธรรม จ.กาฬสินธุ์ พระครูปลัดทรัพย์ชู มหาวิโร วัดอัมพวัน กรุงเทพมหานคร ที่คอยเมตตา ชี้แนะให้กำลังใจ ทั้งในด้านการเรียน การทำงานด้านการศึกษา และการใช้ชีวิต ให้มีคุณค่า เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับส่วนรวมเป็นหลัก

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียน อนุบาลบุญยรัักษ์ทุกท่าน ที่ช่วยในการดำเนินการจัดการวิจัย สนับสนุนข้อมูล และให้กำลังใจ ในการทำวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อนันทน์ธรณ์ บุญยรัักษ์ และครอบครัวบุญยรัักษ์ ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอด ท่านคอยอบรมสั่งสอนให้ผู้วิจัย มีความมุ่งมั่นอดทนจนประสบความสำเร็จในการศึกษาได้อย่างภาคภูมิใจยิ่ง

รุ่งรุจน์ธนนัน บุญยรัักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ม
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่.....	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
1.6 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....	9
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2. เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์.....	12
2.2 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย.....	37
2.3 แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์.....	56
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของการใช้สังคมออนไลน์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	89
4.2 กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคม ออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร.....	92
4.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร.....	93
4.4 สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคม ออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร.....	109
4.5 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร.....	120
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	162
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	162
5.2 การอภิปรายผล.....	165
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	174
บรรณานุกรม.....	178
ภาคผนวก.....	190
ก แบบสำรวจเบื้องต้น.....	191
ข รายชื่อโรงเรียน.....	193
ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	199
ง รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	212
ประวัติผู้เขียน.....	215

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง.....	18
2.2 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์.....	36
2.3 การสังเคราะห์คุณค่าความต้องการ/จุดเน้นพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้าน ต่างๆ ตามรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่หลากหลาย.....	42
2.4 คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 3 – 5 ปี.....	52
3.1 จำนวนประชากร โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในกรุงเทพมหานครที่มีเว็บไซต์ ของโรงเรียน.....	75
3.2 จำนวนประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย.....	76
3.3 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	83
4.1 คำร้อยละของการนำเสนอข้อมูลต่างๆ บนเว็บไซต์ของโรงเรียน.....	90
4.2 อัตราการตอบกลับแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล (ผู้ปกครองนักเรียน).....	93
4.3 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้ปกครอง).....	93
4.4 สรุปข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	97
4.5 ลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์.....	97
4.6 เวลาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์.....	98
4.7 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์.....	98
4.8 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือและ การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ด้านการร่วมคิด.....	100
4.9 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือและ การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ด้านการร่วมทำ.....	101
4.10 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือและ การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ด้านการร่วมรับผิดชอบ.....	102
4.11 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือและ การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ภาพรวมด้านการร่วมคิด การร่วมทำ การร่วมรับผิดชอบ.....	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.12 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย.....	104
4.13 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย.....	105
4.14 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ภาพรวมการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย.....	106
4.15 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ภาพรวม.....	107
4.16 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพในอนาคตของปัญหาการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์.....	109
4.17 ผลการจัดลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็นของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวม.....	121
4.18 สรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม.....	122
4.19 การวิเคราะห์ TOWS Matrix จากจุดแข็งและ โอกาสเพื่อกำหนดกลยุทธ์.....	124
4.20 การวิเคราะห์ TOWS Matrix จากจุดแข็งและภาวะคุกคามเพื่อกำหนดกลยุทธ์.....	126
4.21 การวิเคราะห์ TOWS Matrix จากจุดอ่อนและ โอกาสเพื่อกำหนดกลยุทธ์.....	127
4.22 การวิเคราะห์ TOWS Matrix จากจุดอ่อนและภาวะคุกคามเพื่อกำหนดกลยุทธ์.....	129
4.23 ร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 1).....	131
4.24 การปรับแก้ไขกลยุทธ์ฯ ฉบับที่ 1 จากการสนทนากลุ่ม.....	138

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.25 กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ใน การศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1).....	142
4.26 กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ใน การศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร(ฉบับสมบูรณ์)...	151

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
2.1 แนวคิดที่ประกอบขึ้นเป็นแนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา.....	20
2.2 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบพื้นฐานในการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	58
4.1 คำร้อยละของการนำเสนอข้อมูลต่างๆ บนเว็บไซต์ของโรงเรียน.....	91
4.2 ร่างกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการ (ฉบับที่ 1).....	130
4.3 แผนภูมิร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 1).....	135
4.4 แผนภูมิร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 2).....	146
4.5 ร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ใน การศึกษาสำหรับโรงเรียนอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 2).....	147
4.6 Creative Online Social Cooperation Strategy Management in Education for Private Kindergarten in Bangkok Metropolitan Area ร่างกลยุทธ์ฯ (ฉบับที่ 2) ภาคภาษาอังกฤษ.....	148
4.7 แผนภูมิกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ใน การศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์)...	155
4.8 กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา สำหรับโรงเรียนอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์).....	156
4.9 Creative Online Social Cooperation Strategy Management in Education for Private Kindergarten in Bangkok Metropolitan Area (ฉบับสมบูรณ์) ภาคภาษาอังกฤษ.....	157
4.10 กลยุทธ์หลักที่ 1 กลยุทธ์รองและวิธีดำเนินการ.....	158
4.11 กลยุทธ์หลักที่ 2 กลยุทธ์รองและวิธีดำเนินการ.....	158
4.12 กลยุทธ์หลักที่ 3 กลยุทธ์รองและวิธีดำเนินการ.....	159

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนในยุคโลกาภิวัตน์นี้ คือ การแข่งขันที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในทุกระบบของสังคมไม่เว้นกระทั่งระบบการศึกษาทั้งในภาครัฐและเอกชน ดังจะเห็นได้ว่าโรงเรียนมีความจำเป็นต้องจัดการศึกษาที่เน้นคุณภาพเพื่อแข่งขันระหว่างกัน สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนก็คือไม่มีผู้บริหารโรงเรียนใดที่หยุดนิ่งทุกคนต่างก็พยายามที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ทั้งในด้านหลักสูตร การสอน กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม รวมทั้งด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จะช่วยเสริมสร้างประโยชน์ให้ทั้งโรงเรียนเองและผู้ปกครอง จะเห็นว่าการแข่งขันนี้สำหรับในประเทศไทย โรงเรียนนานาชาติได้สร้างความแปลกใหม่ให้กับวงการศึกษาไทย ในด้านคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนที่มีมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล เทคโนโลยี การศึกษา ความทันสมัย และความพร้อมของอาคารสถานที่ อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การบริหารที่เน้นคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) เทคนิคในการสร้างภาพลักษณ์ที่โดดเด่น การทำแผนการตลาดทางการศึกษาที่มีความชัดเจน และที่สำคัญ คือ มีการสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network) และการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ (Online Social Media) เช่น โรงเรียนนานาชาติเดอะรีเจนท์ ใช้วิธีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองของตนผ่านทาง FacebookPage <http://www.facebook.com/RegentsSchoolBangkok> โดยมีผู้ปกครองเป็นศูนย์กลางของทุกกิจกรรมของโรงเรียน รวมทั้งโปรแกรมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติต่างมีความรู้ความเข้าใจในการสื่อสารคุณค่าของการบริการทางการศึกษา ซึ่งได้นำมาประยุกต์ใช้ในการดึงดูดผู้ปกครองและผู้เรียนปัจจุบันและที่เป็นเป้าหมายในอนาคตด้วย การสื่อสารทางสังคมออนไลน์นี้สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองเป็นอย่างมาก ความเปลี่ยนแปลงและความสามารถต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้มีส่วนช่วยให้โรงเรียนนานาชาติประสบความสำเร็จในการสร้างความพึงพอใจให้ผู้ปกครองเป็นอย่างมาก นับเป็นการเสนอรูปแบบการศึกษาที่ผู้ปกครองไม่เคยถึงมาก่อน แต่ในที่สุดก็กลายเป็นสิ่งที่จำเป็นขึ้นมา (Pralhad and Hamel, 1990) สิ่งเหล่านี้เป็นจุดแข็งในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้อย่างชัดเจนในขณะที่ได้สร้างความรู้ความเข้าใจทางวิชาการและความรู้ในเรื่องการ

พัฒนาการของเด็ก เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครองในอันที่จะช่วยพัฒนา ศักยภาพของเด็ก ถือว่าเป็นการทำงานอย่างร่วมมือกัน (Cooperation)

เมื่อก้าวถึงสังคมออนไลน์ (Online Social) ซึ่งปัจจุบันนับเป็นเครื่องมือสำคัญของ โรงเรียนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและในการพัฒนาตนเองตลอดไปจนถึงนักเรียนและ ผู้ปกครองนั้น เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสังคมออนไลน์เป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีคลื่นลูกใหม่ (New Wave Technology) ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารได้ก้าวเข้าสู่ยุคเทคโนโลยี คลื่นลูกใหม่ ทำให้การเชื่อมโยง (Connectivity) และการตอบโต้ (Interactivity) ระหว่างบุคคลและ กลุ่มบุคคลเป็นไปอย่างรวดเร็วและง่ายขึ้น (เบญญาภา จิตวัฒนาคุณ, 2552) ในปีพุทธศักราช 2554 ที่ ผ่านมานั้น เป็นปีของการสื่อสารบนโลกออนไลน์สังเกตได้จากจำนวนผู้ใช้งานเว็บไซต์สังคม ออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ที่มีผู้ใช้งานเกินกว่า 800 ล้านคนทั่วโลก ทวิตเตอร์ (Twitter) มี ผู้ใช้งานมากกว่า 250 ล้านคนทั่วโลก (วัฒนธิดา ภูวทิศ, 2557) และเมื่อเทคโนโลยีพัฒนาก้าวหน้าส่งผล ให้เกิดเครื่องมือสื่อสารทันสมัยมากขึ้น เช่น โทรศัพท์มือถือ (Smartphone) แท็บเล็ต (Tablet) และ โน้ตบุ๊ก (Notebook) เป็นต้น ซึ่งเครื่องมือสื่อสารยิ่งทันสมัยยิ่งทำให้การสื่อสารบนโลกออนไลน์ ขยายตัวแบบไร้ขีดจำกัด เครื่องมือสื่อสารที่พัฒนาดังกล่าวได้กลายมาเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกใน การเข้าถึงสังคมออนไลน์ โดยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (ภาสกร จิตไกรครวญ, 2553) และที่สำคัญคือ ได้รุดคืบเข้าสู่ยุคสังคมออนไลน์ในการจัดการศึกษา

สื่อสังคมออนไลน์นั้นหมายถึง สื่อดิจิทัล (Digital) ที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทาง สังคม (Social Tool) เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกันบนเครือข่ายทางสังคมผ่านทางเว็บไซต์และ โปรแกรม ประยุกต์บนสื่อใด ๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสาร มีส่วนร่วม (Collaboration/Cooperation) อย่างสร้างสรรค์ในการผลิตเนื้อหาขึ้นเอง จากความหมาย นี้เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการศึกษาแล้วนั้น สำหรับโรงเรียนโดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนและ โดยเฉพาะในระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ปกครองมักจะเป็นคนรุ่นใหม่มีความสนใจ ในเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในขณะที่เดียวกับที่มีการให้ความสนใจกับก้าวแรกของการเข้าสู่การเรียนของ บุตรหลานนั้น สังคมออนไลน์ปัจจุบันยังทวีบทบาทสำคัญในการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลมากขึ้น

ผู้ปกครองเป็นคนรุ่นใหม่ให้ความสนใจกิจกรรมใหม่ ๆ ทางเทคโนโลยีโดยใช้เวลาอยู่ หน้าคอมพิวเตอร์มากขึ้น คู่มือขณาน้อยลง ทำให้สังคมออนไลน์นับวันก็ยังมีบทบาทใน ชีวิตประจำวันมากขึ้น เมื่อพิจารณาลึกลงที่ ศาสตราจารย์ Phillip Kotler กล่าวไว้ในเรื่องการตลาดยุค ใหม่ นั้น Kotler ได้ระบุว่าสังคมออนไลน์จะเป็นรูปแบบของการสื่อสารต่าง ๆ รวมทั้งการสื่อสาร เพื่อการตลาดในอนาคตด้วย เพราะเป็นการสื่อสารที่ใช้ต้นทุนต่ำ และไม่เอนเอียงเข้าข้างใดข้างหนึ่ง (Kotler, 2010) ดังนั้นการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์แบบเดิม ๆ ที่โรงเรียนลงทุนสร้างขึ้น เพื่อเชิญ

ชวนให้ผู้ปกครองเชื่อจึงมีบทบาทลดน้อยลงเรื่อย ๆ และเปลี่ยนมาใช้การสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์มากขึ้น องค์กรทางธุรกิจและองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนจึงอาจนำสังคมออนไลน์มาใช้ในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ด้วย นอกจากการเป็นสื่อทางการตลาด

นอกจากการเป็นสื่อทางการตลาดที่ได้ผลดีดังที่ Kotler (2015) กล่าวแล้วนั้น หากโรงเรียนใช้การสื่อสารออนไลน์ให้เป็นประโยชน์ โดยสร้างสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ผ่านการเสริมสร้างข้อมูลความรู้ต่างๆ เช่น ความรู้ในเรื่องพัฒนาการของเด็ก หรือความรู้ทางวิชาการอื่น ๆ เพื่อเผยแพร่ทางสังคมออนไลน์ก็จะยังเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่สังคมออนไลน์และเป็นประโยชน์มากขึ้นเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่ใช้พัฒนาเด็กทางอ้อมโดยผ่านสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง แต่หากจะมองในมุมที่สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างผู้ปกครอง เนื่องจากทุกวันนี้ผู้ปกครองและบุคคลต่าง ๆ ได้ใช้สังคมออนไลน์และได้นำสังคมออนไลน์มาใช้แสดงความคิดเห็นมากขึ้นผู้ปกครองก็สามารถโน้มน้าวความคิดและความรู้สึกของผู้ปกครองอื่น ๆ ให้เห็นคล้อยตามได้ด้วยการเล่าหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน กลายเป็นสังคมออนไลน์ระหว่างผู้ปกครองขึ้นจึงสามารถสร้างผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อโรงเรียนได้ ดังจะเห็นว่าผู้ปกครองจำนวนไม่น้อยมีการรวมตัวกันสร้างเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ระหว่างกันเอง และหากแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในทางด้านลบก็อาจจะมีผลกระทบถึงชื่อเสียง ภาพลักษณ์ และการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่หากผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเชิงบวกบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โรงเรียนก็อาจจะได้รับประโยชน์ได้ซึ่งเปรียบเสมือนการแนะนำ (Positive word-of-mouth) เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์และสร้างการเป็นที่ยอมรับให้กับโรงเรียนได้อย่างมหาศาล ดังนั้นหากโรงเรียนได้เป็นผู้ริเริ่มต้นพัฒนาและเป็นผู้ดูแลระบบการใช้สังคมออนไลน์ขึ้นเอง พัฒนาโดยความร่วมมือของผู้ปกครองก็น่าจะเกิดสังคมออนไลน์ที่เป็นประโยชน์กับทั้งทางโรงเรียนและผู้ปกครอง ในขณะที่ผู้ปกครองได้ประโยชน์จากการได้รับข้อมูลทางการศึกษาในภาพรวมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลของโรงเรียนและกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ตลอดจนหากจัดระบบที่ดีสามารถจัดระดับการเข้าถึงแยกได้เป็นรายบุคคลก็อาจจะได้รับข้อมูลเฉพาะเจาะจงของบุตรหลานตนเอง และหากโรงเรียนได้จัดสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางหรือหลักการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยแล้ว ก็จะเป็นการใช้สังคมออนไลน์ในเชิงสร้างสรรค์ที่ปกครองจะสามารถนำไปใช้ในการเลี้ยงดู และพัฒนาบุตรหลานให้ถูกต้องตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้ ดังนั้นการที่โรงเรียนจะทำให้เกิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งที่ควรทำอย่างยิ่งในปัจจุบัน โดยไม่ปล่อยให้การใช้สังคมออนไลน์ถูกผูกอยู่เฉพาะในกลุ่มผู้ปกครองกันเอง ซึ่งหากเกิดการให้ข้อมูลผิดพลาดอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อโรงเรียนได้ แต่ปัญหาที่

นำคิด คือ ผู้ปกครองจะเลือกใช้และเลือกเชื่อมต่อสังคมออนไลน์ระหว่างกันเองหรือสังคมออนไลน์ที่มีฝ่ายโรงเรียนเป็นผู้ริเริ่มและเข้าร่วมด้วย ดังนั้นลักษณะของสังคมออนไลน์ที่มีความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองจึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาว่าควรจะมีลักษณะอย่างไร และจะมีการบริหารจัดการให้เกิดสังคมออนไลน์ที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองอย่างไร โดยเฉพาะจะทำอย่างไรให้สังคมออนไลน์นี้เป็นเชิงสร้างสรรค์ คำถามเหล่านี้ล้วนต้องการคำตอบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งหากทำได้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อทั้งโรงเรียนและผู้ปกครอง

สังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์เป็นผู้ริเริ่มและเป็นผู้ดูแลระบบการใช้ (Creative Online Social) นั้นจะหมายถึง การสร้างสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์โดยโรงเรียน เป็นการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองที่เข้าร่วมในสังคมออนไลน์ที่ให้โอกาสโรงเรียนในการสร้างคุณค่าทางการศึกษาที่แท้จริง (Value Creation in Education) โดยโรงเรียนจะเป็นผู้ริเริ่มในการเลือกใช้สื่อออนไลน์ที่เหมาะสมเพื่อการสื่อสารข้อมูลของโรงเรียนและข้อมูลที่มีคุณค่าทางการศึกษาให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ ข้อมูลในการจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ ตามหลักการพัฒนาการของเด็ก โดยมีได้มุ่งเน้นจะ โฆษณาประชาสัมพันธ์หรือทำการตลาดให้โรงเรียนเพียงอย่างเดียว และหากโรงเรียนได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องก็จะเป็นการช่วยส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)

งานวิจัยครั้งนี้ได้เจาะจงที่จะพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครนั้น เนื่องจากโรงเรียนระดับอนุบาลนั้นการให้ข้อมูลที่ถูกต้องจะทำให้ผู้ปกครองที่มีความเห็นที่ผิดหรือที่ไม่มีความรู้ในหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย เช่น ไม่คำนึงถึงพัฒนาการเด็กด้านอื่นๆ นอกจากด้านสติปัญญา เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งมีความสำคัญมากและควรได้รับการพัฒนาควบคู่ไปกับด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย (เยาพา เศษะคุปต์, 2542) ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจะเป็นการช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติในการให้การศึกษาแก่บุตรหลานให้เป็นที่ไปในทางที่ถูกต้อง ทำให้เด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์และรอบด้านเต็มตามศักยภาพซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กในอนาคต เรื่องการได้รับข้อมูลด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยและการพัฒนาเด็กปฐมวัยนี้สำคัญมากและควรได้รับการแก้ไข จากหลักฐานการจัดการเรียนการสอนของไทยที่ผ่านมา พบว่า ในการเรียนการสอนนั้นยังเน้นการให้ความรู้ การให้เด็กนักเรียนท่องจำเป็นสำคัญ เด็กนักเรียนถูกกำหนดกรอบให้ฟังการถ่ายทอดความรู้ผ่านตัวครู ในห้องสี่เหลี่ยมแคบ ๆ ทำให้เด็กเกิดความเครียด ความอึดอัดไร้ความสุข ศักยภาพของเขาที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มทุก ๆ ด้าน จะถูกจำกัดลง (กรมวิชาการ, 2542) แม้รัฐบาลจะพยายามปฏิรูปการศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญมาโดยตลอด แนวการจัดการเรียนรู้แบบเดิมที่มุ่งเน้นวิชาการยังคงปรากฏให้เห็นในสถานศึกษา

ระดับปฐมวัยทั่วไปทั้งรัฐและเอกชน ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อค่านิยมของผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานสอบผ่านการคัดเลือกเข้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงซึ่งรับเด็กเข้าเรียน โดยใช้เกณฑ์ความสามารถทางวิชาการ ดังจะเห็นได้จากงานรายงานการวิจัยของกระทรวงศึกษาธิการ ในการติดตามและประเมินสถานภาพ การดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายว่าด้วยการรับนักเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่รายงานว่าผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 46 มีความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการรับนักเรียนเข้าเรียน โดยยึดความสามารถทางวิชาการจากการวัดพื้นฐานความรู้ทางวิชาการเบื้องต้น เป็นรายวิชา โดยการทดสอบ อ่านเขียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547) ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบนี้ นับเป็นการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับปรัชญา และหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ฉบับปัจจุบันที่เน้นการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาเด็กตามธรรมชาติ การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย มุ่งเน้นกระบวนการมากกว่า เนื้อหาวิชาการ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ต้องแก้ไขโดยโรงเรียนอาจนำการใช้สังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์มาเป็นเครื่องมือในการให้ความรู้ที่ถูกต้องเพื่อจะได้ช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องการให้เด็กเรียนรู้เกินวัยของผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ปกครองสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์จะช่วยเผยแพร่ความรู้ด้านหลักการของพัฒนาการและการเรียนรู้ วิธีการคิดและการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ เพื่อให้ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพแห่งวัย เพราะการศึกษาระดับปฐมวัยนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานของชีวิตมนุษย์และเป็นฐานรองรับการศึกษาในทุกๆ ระดับอีกด้วย (Child-encyclopedia, 2555)

จากสภาพปัญหาของวิกฤตการณ์ในพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังที่ได้กล่าวมาที่โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับปัญหาการใช้สังคมออนไลน์อย่างไม่เหมาะสมโดยปราศจากการได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ ในขณะที่แหล่งที่จะให้ข้อมูลออนไลน์และแหล่งที่จะเป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้สำหรับสังคมออนไลน์ที่ดีก็คือ โรงเรียนเอง หากแต่ในปัจจุบันเครื่องมือที่โรงเรียนใช้กลับเป็นที่นิยมน้อย เนื่องจากมักจะเป็นเครื่องมือที่มีลักษณะของการสื่อสารแบบทางเดียว (One way communication) มากกว่า เช่น เว็บไซต์ของโรงเรียนที่เป็นเว็บไซต์แบบปิดไม่เปิดโอกาสให้มีช่องทางสื่อสารโต้ตอบ 2 ทาง เป็นต้น ทำให้เกิดคำถามขึ้นว่า จะมีวิธีการหรือกลยุทธ์อย่างไรในการที่โรงเรียนจะบริหารให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครองในการพัฒนาศักยภาพเด็ก ตลอดจนการให้ข้อมูลที่สำคัญ ๆ ของโรงเรียน อันเป็นเรื่องที่ผู้ปกครองควรจะได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป โดยผ่านการใช้สังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ อันจะเป็นการบริหารที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะถ้าเริ่มทำในโรงเรียนระดับอนุบาล โดยเหตุผลที่ว่าโรงเรียนอนุบาลเป็นสถานที่แรกที่จะให้การปลูกฝัง

ปูพื้นฐานทั้งด้านพัฒนาการ ทางร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ ตลอดจนความรู้ทางวิชาการอย่างเหมาะสมตามวัยแก่นักเรียน โดยความร่วมมือที่กล่าวถึงนี้จะเป็นความร่วมมือสองทาง (Two way communication) คือ ทั้งโรงเรียนและผู้ปกครอง โดยในการบริหารความร่วมมือที่จะครอบคลุมในประเด็นเกี่ยวกับการที่โรงเรียนควรจะจัดการกับเครื่องมือหรือเทคโนโลยีออนไลน์แบบไหนและอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ และผู้ปกครองควรจะทำปฏิบัติอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นความร่วมมือในการใช้สังคมออนไลน์ที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นได้อย่างสร้างสรรค์จริง จึงนำมาสู่การที่โรงเรียนจะต้องหากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ โดยการวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตประชากรที่จะศึกษาเฉพาะ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากบริบทของการใช้สื่อออนไลน์หรือการสร้างสังคมออนไลน์เกิดขึ้นอย่างหนาแน่นชัดเจนในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าการวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ (Creative online social cooperation strategy management) เพื่อสร้างคุณค่า (Value creation) แก่ผู้ปกครองบนพื้นฐานของหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่ถูกต้อง เพื่อสร้างทัศนคติในการเรียนรู้ที่ดีให้แก่เด็ก และเป็นการวางรากฐานทางการศึกษาที่มั่นคงให้กับอนาคตของชาติ เป็นการสร้างคุณค่าทางการศึกษาที่แท้จริง (Value creation in Education) และต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาที่ยั่งยืน (Sustainable development)

1.2 คำถามการวิจัย

- 1.สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร
- 2.สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร
- 3.กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร” ในครั้งนี้ มีขอบเขตทางด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรอบแนวคิดต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง
2. แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์
3. แนวคิดการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย
4. แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์
5. แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์

ขอบเขตด้านประชากร มีดังนี้

ประชากรในการวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร” คือ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในกรุงเทพมหานคร (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2559)

ผู้ให้ข้อมูล แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์ และครูผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์
2. ผู้ปกครอง ประกอบด้วย ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล

1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ หมายถึง กลุ่มผู้ใช้เครื่องมือดิจิทัลสื่อสารผ่านเว็บไซต์ และโปรแกรมการสื่อสารที่ทำให้เกิดการสื่อสารสองทาง เช่น Line Facebook โดยโรงเรียนเป็นผู้ก่อตั้งและบริหารระบบการจัดการ แต่ไม่มีการร่วมมือกับผู้ปกครองในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

ความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ หมายถึง การดำเนินการโดยความเห็นพ้องร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการสื่อสารกันทางสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ โดยการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ

การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การที่โรงเรียนและผู้ปกครอง ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบตามบทบาทของตนในการทำให้เกิดการดำเนินการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งครอบคลุมกระบวนการบริหาร ดังนี้ คือ 1) การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ 2) การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3) การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง 4) การเลือกสื่อ 5) การกำหนดวิธีการใช้สื่อ 6) การกำหนดเนื้อหาที่จะใช้ 7) การให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง และ 8) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้

กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือ หมายถึง วิธีการดำเนินการเชิงรุกที่เกิดจากการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและคิดสรรแล้วที่สามารถนำมาใช้ในการทำให้เกิดการใช้เทคโนโลยีออนไลน์อย่างสร้างสรรค์โดยเกิดจากความเห็นร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองอย่างถูกต้องเหมาะสม

แนวคิดการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาแบบต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับสำหรับการจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัย เช่น การจัดการศึกษาแบบนีโอฮิวแมนนิส การจัดการศึกษาแบบวอลดอร์ฟ และการจัดการศึกษาแบบวิถีพุทธ เป็นต้น ซึ่งจะจัดตามหลักการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในระบบที่เปิดสอนเฉพาะชั้นอนุบาล 1 ถึง ชั้นอนุบาล 3 อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.6 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

การร่วมคิด หมายถึง ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการบริหารการใช้สังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์

การร่วมทำ หมายถึง ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการนำแผนที่ร่วมกันคิดไปสู่การปฏิบัติ โดยมีการระบุหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน

การร่วมรับผิดชอบ หมายถึง ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการรับผิดชอบต่อการบริหารสื่อสังคมออนไลน์ร่วมกัน

การวางแผนการใช้สำหรับสังคมออนไลน์ หมายถึง การวางแผนในการใช้สังคมออนไลน์ในด้านต่าง ๆ เช่น วิธีการ/รูปแบบการนำเสนอ แสงงบประมาณที่ต้องใช้ การเลือกสื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น

การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การกำหนดบุคลากรที่จะทำหน้าที่ต่าง ๆ ในการบริหารการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยมีคุณสมบัติ หน้าที่รับผิดชอบตามแผนที่ได้กำหนดไว้

การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง หมายถึง การสำรวจความต้องการในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในด้านต่าง ๆ เช่น ผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์ของโรงเรียน เนื้อหาสาระและวิธีการนำเสนอ เป็นต้น

การเลือกสื่อ หมายถึง รูปแบบของสื่อที่จะนำเสนอให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ เช่น การใช้รูปภาพ วิดีโอ เป็นต้น

การกำหนดวิธีการใช้สื่อ หมายถึง การกำหนดวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้มีความเหมาะสม เช่น แนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสม ข้อตกลงเบื้องต้นในการแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะใช้ หมายถึง การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอผ่านสังคมออนไลน์ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง

การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการใช้ หมายถึง การให้ความรู้ในการใช้สังคมออนไลน์ให้เกิดประโยชน์กับผู้ปกครองด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความแตกต่างของของแต่ละบุคคล

การสร้างความสัมพันธ์อันดี หมายถึง โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การเจริญเติบโตทางร่างกายของเด็กในช่วงอายุต่าง ๆ เช่น ความสูง น้ำหนัก กล้ามเนื้อที่ใช้ในการเคลื่อนไหว เป็นต้น

พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ หมายถึง ความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึกของเด็กในช่วงอายุต่างๆ เช่น ความรู้สึกพอใจ ไม่พอใจ สนใจ เกลียด เป็นต้น

พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง ความสามารถทางด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิต ร่วมกับผู้อื่นของเด็กในช่วงอายุต่าง ๆ เช่น การช่วยเหลือตนเองการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน การปรับตัวในการเล่นหรืออยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นต้น

พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถทางสมองของเด็กในช่วงอายุต่างๆ เช่น การรับรู้ การเข้าใจสิ่งต่าง ๆ การใช้เหตุผล การแก้ปัญหา เป็นต้น

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

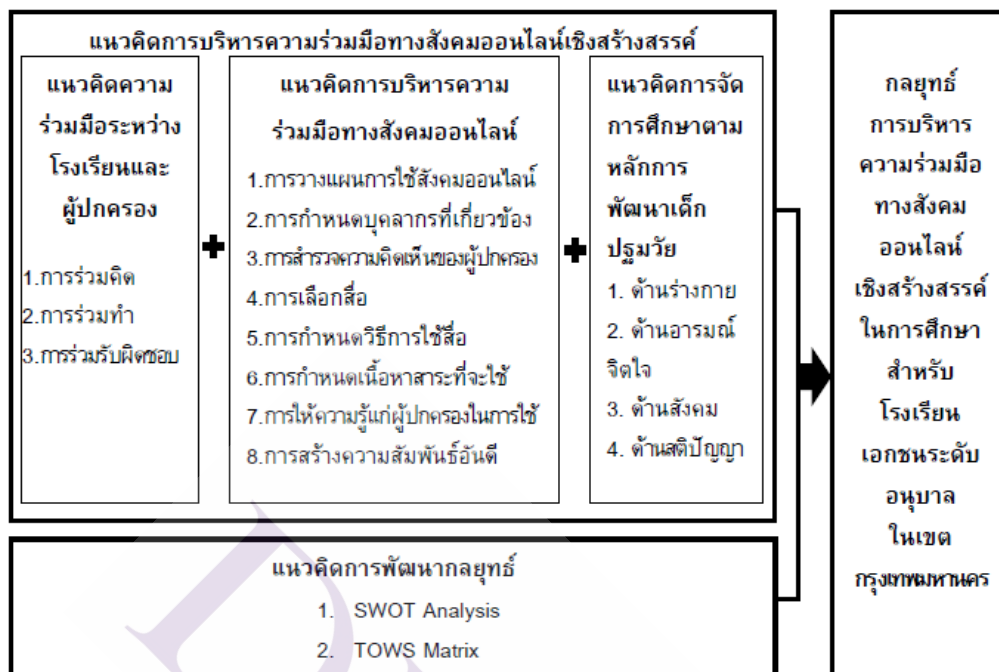
1. ได้องค์ความรู้ในเรื่องการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ซึ่งนักวิจัย นักวิชาการ ผู้บริหาร และผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสามารถนำไปศึกษาเพิ่มเติมหรือนำไปประยุกต์ใช้

2. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำไปพัฒนาและประยุกต์ใช้พัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้

3. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำไปพัฒนาและประยุกต์ใช้พัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้และเป็นองค์ความรู้ที่นักวิชาการสามารถนำไปใช้ศึกษาเพิ่มเติมได้

4. ได้กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและผู้ปกครองสามารถนำไปปฏิบัติได้ อีกทั้งนักวิชาการสามารถนำไปต่อยอดใช้ในการสร้างคุณค่าทางการศึกษาต่อไป

1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์
- 2.2 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
- 2.3 แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ หัวข้อที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้ 1) ความหมายและความสำคัญของการบริหารความร่วมมือ 2) ความหมายและความสำคัญของเครือข่ายสังคมออนไลน์ 3) การสร้างเครือข่ายและการบริหารสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์และ 4) สรุปแนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์

2.1.1 ความหมายและความสำคัญของการบริหารความร่วมมือ

จากนิยามศัพท์สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ที่ระบุว่า ความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ หมายถึง การดำเนินการผ่าน **การมีส่วนร่วม** ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการสื่อสารกันทางสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์โดยการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้ให้ความหมายของ “ความร่วมมือ” ในลักษณะเดียวกันกับ “การมีส่วนร่วม” โดยการอ้างความหมายของทั้งคำว่า “Cooperative” และ “Participate” ซึ่งแปลเป็นไทยว่า “ความร่วมมือ” และ “ส่วนร่วม” ได้ทั้งสองคำ โดยหมายถึงการที่องค์กรหรือบุคคลต่างช่วยกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงเห็นว่า ความร่วมมือและการมีส่วนร่วม สามารถใช้แทนกันได้ สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้เลือกใช้คำว่า “ความร่วมมือ” เป็นส่วนหนึ่งของชื่องานวิจัยเต็มคือ “กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร” ทั้งนี้เพื่อสะท้อนให้เห็นความร่วมมือกันของโรงเรียนกับผู้ปกครองซึ่ง

น่าจะเป็นคำที่ทำให้เห็นพฤติกรรมที่เป็นรูปธรรมได้ชัดเจนกว่า ต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมาที่มักใช้คำว่า “การมีส่วนร่วม” มากกว่าโดยคำนี้ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในหลายมาตรา ดังนั้นในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของการร่วมมือและการบริหารความร่วมมือในงานวิจัยครั้งนี้จึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้ชื่อและมีคำสำคัญคือ “การมีส่วนร่วม” เป็นส่วนใหญ่โดยจะขอนำเสนอความหมายและความสำคัญของการบริหารความร่วมมือผ่านคำอธิบายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาเสนอ ดังนี้

หากศึกษาและทำความเข้าใจคำว่า “ความร่วมมือ” เสียก่อนจะทำให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจกับความหมายของการบริหารความร่วมมือ ดังนั้นขอนำเสนอความหมายของ ความร่วมมือ เพื่อเป็นแนวคิดนำทางก่อน ดังนี้ความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งได้มาร่วมกันในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบเป็นต้น เพื่อให้กิจกรรมนั้นๆ สำเร็จลุล่วงและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายและอาจครอบคลุมไปถึงการเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะชนทั่วไปด้วย ซึ่งหากพิจารณาแนวคิดนี้มีมิติของการจัดการศึกษาจะพบว่าได้มาจากฐานคิดที่ระบุไว้จากหลายแหล่ง แต่ที่สำคัญคือจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่ได้กำหนดบทบาทบัญญัติเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ในหลายหมวดและหลายมาตรา เช่น ในมาตรา 8(2) ได้ระบุถึงเจตนารมณ์ที่จะให้สังคม ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และในมาตรา 12 ที่ให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนมาตรา 24 ที่ให้สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และประกอบกับ มาตรา 57 ที่ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากร บุคคลในชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา โดยระบุให้มีการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งครอบคลุมถึงผู้ปกครองได้เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผิดชอบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแล้ว ยังมีหน่วยงานและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

กิตติ กรทอง (2552) ได้ระบุถึงหลักการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งจัดในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กกว่ามีหลักใหญ่ๆ คือ การร่วมคิดร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ

รณสาร บัลลังก์ปัทมา (2551) ได้กล่าวถึงหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนกับโรงเรียนไว้ในบทความเรื่อง บทบาทประชาชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผิดชอบ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

พงพันธ์ แก้วหาวงส์ (2550) ศึกษาในส่วนของกิจกรรมด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ก็ได้ใช้หลักการมีส่วนร่วมที่ประกอบด้วย การร่วมแสดงความคิดเห็น การร่วมตัดสินใจและการร่วมดำเนินการ

องค์กรสหประชาชาติ (อ้างอิงในสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2550) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่ครอบคลุมถึงส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการปฏิบัติตามโครงการ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตลอดกระบวนการพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ระบุว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมตั้งแต่คิดโครงการกิจกรรม โดยเริ่มค้นหาปัญหา สาเหตุ วางแผน ตัดสินใจดำเนินการ ระดมทรัพยากร กำหนดเป้าหมาย สรุบทบทเรียน ติดตามประเมินผล รับผลที่เกิดขึ้น โดยทั้งนี้ต้องตั้งอยู่ในความเป็นธรรม โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาฯ ได้เสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาว่า เป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่ายนับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

อุทัย บุญประเสริฐ (2543) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ทั้งร่วมคิดวางแผน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจการใดๆ ให้ความช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานในกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อประชาชน

ส่วนความหมายของคำว่า “การบริหารแบบมีส่วนร่วม” ที่เกี่ยวข้องและน่าสนใจควรนำมาเสนอเพื่อใช้ในการสรุปแนวคิดการบริหารความร่วมมือ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

ประสาร พรหมณา (2553) กล่าวถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยระบุว่า การบริหารโดยผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วม โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมดังนี้ คือ 1) ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร 2) ร่วมปฏิบัติงาน เช่น ในการ

พัฒนาด้านอาคารสถานที่ การดูแลรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ร่วมจัดกิจกรรมการเรียน การสอน เป็นต้น 3) ร่วมตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและคณะครู 4) ร่วมรับผิดชอบ ช่วยสนับสนุน ปรับปรุงในทุก ๆ ด้านของโรงเรียน

ศุภชัย ธรรมวงศ์ (2551) ได้กล่าวถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การบริหาร โดยให้บุคคลในองค์กรหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจใช้ความคิดสร้างสรรค์ และ ความเชี่ยวชาญในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการ บริหารงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2550) ได้ให้ความหมายของการบริหาร แบบมีส่วนร่วมว่า เป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กร ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วม รับผิดชอบ และร่วมมือกันในการพัฒนาปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ

Cohen and Uphoff (1980) ได้ให้แนวคิดของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของ ชุมชนนั้นสมาชิกของชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์จากการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

สำหรับความสำคัญของการร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมมีทฤษฎีที่สนับสนุนความสำคัญ ของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมจากหลายแหล่งข้อมูล โดยขอนำเสนอส่วนที่เกี่ยวข้องกับ งานวิจัยครั้งนี้ พอสังเขปดังนี้

ในเรื่องความสำคัญของการมีส่วนร่วมนั้นปรากฏอย่างชัดเจนในบทบัญญัติของ พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542-2545 ในหลายหมวดและมาตราดังที่ยกมาแสดงแล้วนั้น จะเห็นว่าใน มาตราต่างๆ นั้น นอกจากจะแสดงให้เห็นความหมายของการมีส่วนร่วมว่าให้ใคร ทำอะไร อย่างไร ในการจัดการศึกษาแล้ว ยังได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมซึ่งได้ระบุอย่าง ชัดเจนถึงการให้มีการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนผู้มีส่วน เกี่ยวข้องอื่นๆ

ในงานวิจัยของมัชฌิมา ไหมขลิบ (2559) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาล ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดย เน้นถึงการร่วมมือกันในการจัดการศึกษาผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับ ปฐมวัย เช่นเดียวกับที่กัญญาณี ศรีสุรภัย (2559) ได้ระบุถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเช่นกัน

ในเรื่องความสำคัญของการมีส่วนร่วมนี้หากย้อนไปในยุคก่อนๆ ตั้งแต่แนวคิดนี้เพิ่งเข้า มาสู่วงการการศึกษาในประเทศไทย พบว่า การให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เริ่มเด่นชัดในสมัยของ

กัญญา สาทร (2523) ซึ่งดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ระบุถึงการมีส่วนร่วมร่วมว่า เป็นแนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษา คือ เป็นการให้ชุมชนและทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคม โรงเรียนจึงควรเป็นโรงเรียนของชุมชนที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยการเรียนรู้เห็นและความร่วมมือของประชาชนและชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนจึงมีความสำคัญ เนื่องจากทำให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเป็นการสร้างความเชื่อถือ ความมั่นใจ และความนิยมให้เกิดขึ้นในชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน ได้เข้ามาช่วยเหลือเกื้อกูลกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ทั้งด้านการเงิน วัสดุ แรงงาน และกำลังใจ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา และถือเป็นหน้าที่ของประชาชน และชุมชนที่จะต้องให้ความสนใจ และมีส่วนร่วมดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียน

สัมฤทธิ์ การเพ็ง (2545) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมักเป็นไปได้มากกว่าการคิดเพียงคนเดียว 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่ผู้บริหารสามารถใช้ทดสอบว่า สิ่งที่คุณเองรู้ตรงกับสิ่งที่ผู้ร่วมงานรู้หรือไม่ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกันเกิดความมีน้ำใจ (Team Spirit) และความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น 5) การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้มีการปรับปรุงงานมีความเป็นไปได้สูง ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น ซึ่งลักษณะของความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้นนี้ได้รับการสนับสนุนจากงานของไมตรี โหมคเครีอ (2547)

จารุพงศ์ พลเดช (2546) ได้กล่าวถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือการทำให้คนร่วมกันในการตัดสินใจ ทำให้เกิดความผูกพันระหว่างคนทำงานและเห็นว่าคนที่อยู่ใกล้ชีวิตปัญหามากที่สุดคือคนที่ตัดสินใจแก้ปัญหาได้ดีที่สุด ที่สำคัญคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้คนในองค์กรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมด้วยกันในกระบวนการบริหารตั้งแต่ การมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับประโยชน์และร่วมติดตามผล

ปราชญา กล้าผจญ (2545) ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า เป็นการบริหารงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมายอย่างงดงาม สร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับประชาชนและ

ผู้บังคับบัญชาไปพร้อมๆ กัน การสร้างหลักธรรมาภิบาล (Good governance) และช่วยสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในการทำงานอีกด้วย

ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้ยังได้รับการยอมรับและพัฒนาจนเป็นแนวคิดทฤษฎีที่มีการนำไปใช้ในการบริหารงานเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้แก่

ทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ Rousseau (อ้างถึงใน ไมตรี โหมดเครือ, 2547) ที่ให้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมต้องตั้งอยู่บนฐานของเสรีภาพในการตัดสินใจว่าจะเลือกในการมีส่วนร่วมหรือไม่ กระบวนการมีส่วนร่วมจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและความสามารถที่พึ่งพาตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดการตระหนักรู้ในความสำคัญของการมีส่วนร่วมของตนเอง และยังได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในทางจิตวิทยานั้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติและพฤติกรรม ทั้งนี้เทคนิคในการก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ได้แก่ การกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจหรือการให้แรงเสริม ทฤษฎีของ Rousseau นี้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีของ Tannenbaum and Massarik (อ้างถึงใน ไมตรี โหมดเครือ, 2547) แต่ให้ความสำคัญกับกระบวนการตัดสินใจ เมื่อต้องการประสานงานต่างๆ ให้เกิดผลงานขึ้นในที่สุด เช่นเดียวกับที่ Robert and Irving (อ้างถึงใน ไมตรี โหมดเครือ, 2547) ที่มีแนวคิดว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนร่วมกับลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งอาจเป็นไปได้โดยตรงและมีลักษณะเป็นทางการ และอาจเป็นไปได้โดยทางอ้อมและไม่เป็นทางการและยังกล่าวถึงเรื่องของผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมด้วย

จากการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมข้างต้นพบว่า ทั้งนักวิชาการและนักปฏิบัติ ผู้บริหารในองค์กรต่างๆ รวมทั้งสถานศึกษาด้วยต่างก็ให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่จะช่วยพัฒนาองค์กรได้อย่างแน่นอน ทำให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อองค์กรและผู้เกี่ยวข้องที่เป็นผู้เข้าให้ความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมด้วย ดังนั้นสำหรับการกำหนดกรอบการวิจัยในส่วนของความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วม จึงสามารถสังเคราะห์แนวคิดในเรื่องนี้ได้ ดังที่นำเสนอแสดงในตาราง

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง

ที่	องค์ประกอบของความร่วมมือ/ การมีส่วนร่วม	รายชื่อนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ								
		องค์การสหประชาชาติถึงใน สรล.(2560)	ประสาร พรหมณา (2553)	กิตติ กรทอง (2552)	ธนสาร บัลลังก์ปัทมา(2551)	ศุภชัย ชรรวมวงศ์ (2556)	สนง. การศึกษาแห่งชาติ (2550)	พงษ์พันธ์ แก้วทางค์(2550)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา(2546)	อุทัย บุญประเสริฐ (2543)
1	การร่วมคิด		/	/	/	/			/	/
	1.1 การร่วมแสดงความคิดเห็น							/		
	1.2 การร่วมตัดสินใจ	/					/	/	/	/
2	การร่วมทำ	/	/	/	/					/
	2.1 การร่วมดำเนินการ						/		/	
	2.2 การร่วมช่วยเหลือในการดำเนินการ							/		
	2.3 การร่วมติดตาม									
	2.4 การร่วมตรวจสอบ		/		/					
	2.5 การร่วมแก้ไขปัญหา					/				
	2.6 การร่วมประเมินผล							/		/
	2.7 การร่วมจูงใจ						/			
3	การร่วมรับผิดชอบ		/	/	/		/			/
	3.1 การร่วมรับผิดชอบ	/						/		
	3.2 การร่วมรับผิดชอบที่เกิดขึ้น							/		

จากการทบทวนวรรณกรรมและนำมาตั้งในประเด็นสังเคราะห์ พอสรุปได้ว่า แนวคิดการบริหารความร่วมมือ หมายถึง การที่โรงเรียนและผู้ปกครอง รวมถึงชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือกันในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้สำเร็จตามเป้าหมาย ผ่านการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ

เมื่อสรุปสาระสำคัญจากความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วมดังได้ทบทวนวรรณกรรมไว้ข้างต้นแล้วนั้น พอสรุปได้ว่าแนวคิดในการมีส่วนร่วมสามารถนำมาสรุปเป็นแนวคิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง เพื่อใช้ในงานวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครได้ โดยแนวคิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) การร่วมคิด 2) การร่วมทำ และ 3) การร่วมรับผิดชอบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักๆ ที่สามารถนำมาศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน จากตารางที่ 1 จะเห็นว่ามีคำอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้องค์ประกอบหลักทั้ง 3 ที่เป็นดังนี้เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ใช้คำต่างกัน เช่น การร่วมคิด การร่วมแสดงความคิดเห็น การร่วมตัดสินใจ ซึ่งทั้งสามคำนั้นเมื่อพิจารณาแล้วสามารถจัดกลุ่มเป็นกลุ่มเดียวกันภายใต้คำใหญ่คือ “ร่วมคิด” ซึ่งในตารางนี้จะใช้วิธีการเดียวกันนี้กับคำหลักทั้ง 3 คำ ส่วนการแสดงผลในช่องของคำหลักนั้นหมายถึง นักวิชาการท่านนั้นๆ เลือกใช้คำว่า “ร่วมคิด” “ร่วมทำ” “ร่วมรับผิดชอบ” ตรงๆ ส่วนคำอื่นๆ ก็เป็นคำที่มีความหมายตรงกับคำหลัก ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่จะศึกษาหากลยุทธ์ในระดับที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ส่วนในเรื่องการร่วมรับผิดชอบและร่วมคิดตามประเมินผลนั้น ในงานนี้จะขอละไว้ไม่ศึกษาเนื่องจากในเรื่องร่วมรับผิดชอบเป็นเรื่องละเอียดอ่อนยากแก่การได้ข้อมูล อีกทั้งในงานนี้ผลประโยชน์ที่แท้จริงคือ ผลประโยชน์ที่จะได้แก่ผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายที่แท้จริงของการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งหากการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลเกิดขึ้นก็จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสม ส่วนในเรื่องร่วมคิดตามประเมินผลนั้น เหตุผลที่งานวิจัยนี้ไม่นำมาใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของแนวคิดความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนนั้น เนื่องจากการติดตามประเมินผลนั้นต้องใช้เวลาและมีความซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือที่มีความพิเศษเฉพาะด้านนี้ จึงจะทำให้งานถูกต้องตามลักษณะของศาสตร์ด้านนี้

จึงสรุปได้ว่าแนวคิดการบริหารความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนเพื่อนำมาประยุกต์ใช้การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ความร่วมมือ 3 ส่วน คือ 1) การร่วมคิด 2) การร่วมทำ และ 3) การร่วมรับผิดชอบ โดยได้แนวคิดมาจากแหล่งข้อมูลใหญ่ๆ 3 แหล่ง คือ 1) องค์การสหประชาชาติ 2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และ 3) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบกับหลักการมีส่วนร่วมที่ถูกกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติซึ่งได้นำเสนอ โดยการบรรยายและการสังเคราะห์ข้างต้น

2.1.2 ความหมายและความสำคัญของเครือข่ายสังคมออนไลน์

2.1.2.1 ความหมายของสังคมออนไลน์

ในการศึกษาเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์นั้น นอกจากแนวคิดจากศาสตร์การบริหารในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารความร่วมมือแล้ว ยังต้องศึกษาเจาะจงไปที่สังคมออนไลน์เพื่อนำมาประกอบกันให้ได้กรอบใหญ่ คือ แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์

ภาพที่ 2.1 แนวคิดที่ประกอบขึ้นเป็นแนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย จากการศึกษาแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ.2557-2561 หรือแผนแม่บท ICT ฉบับที่ 3 จัดทำโดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีเป้าหมายในการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) อย่างยั่งยืน ทัวถึง และเท่าเทียม ด้วยความมั่นคงปลอดภัย แผนแม่บท ICT ฉบับที่ 3 กำหนดทิศทางโดยยึดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และมาตรการของกรอบนโยบาย ICT 2020 เป็นแนวทางหลัก กรอบนโยบาย ICT 2020 ดังกล่าว ได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนแม่บท ICT เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่วางไว้ โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับทิศทางและการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนี้ (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557)

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายในโลกของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและแนวโน้มในอนาคตข้างหน้าเทคโนโลยีที่นักวิเคราะห์จากหลายๆสำนักรวมไปถึงผู้เชี่ยวชาญและนักคิดระดับโลกต่างลงความเห็นว่าจะเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสารที่จะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันและในอีก 5-10 ปีข้างหน้า ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวิธีการในการดำเนินการทางธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงแนวนโยบายของรัฐต่อประชาชน โดยประกอบด้วยเทคโนโลยีพกพา (Mobile) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) การประมวลผลแบบก้อนเมฆ (Cloud Computing) และเทคโนโลยีจัดการข้อมูลจำนวนมาก (Big Data) การหลอมรวมเทคโนโลยีทั้งสี่เรื่องดังกล่าวนี้ เข้าด้วยกัน ได้อย่างเหมาะสมลงตัวจะก่อให้เกิดการยกระดับในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ในปัจจุบันจะเห็นว่าเทคโนโลยีพกพา (Mobile) นั้นเป็นที่นิยมอย่างยิ่ง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ที่พยายามจะพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครผ่านเทคโนโลยีดังกล่าว

ในแง่ของกฎระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้าน ICT พบว่ากฎหมายและระเบียบต่างๆยังกระจัดกระจาย โดยเฉพาะกฎหมายและระเบียบที่จำเป็นในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลไม่ว่าจะเป็นเรื่องการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล (Data Privacy) อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Cybercrime) ความปลอดภัยทางคอมพิวเตอร์ (Cyber Security) และการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Rights) โดยประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับใหม่ล่าสุด แต่พบว่าเนื้อหาสาระยังคงยึดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พ.ศ. 2550 มีปรับเพิ่มเติมบ้างแต่ที่เกี่ยวข้องกับสังคมออนไลน์ตามที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ เรื่องการส่งข้อมูลให้แก่บุคคลอื่นที่ทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลตามมาตรา 4 “ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษ...” ส่วนในเรื่องของธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์นั้น ปัจจุบันใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2554 ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการใช้สังคมออนไลน์ แต่เน้นไปในทางการทำธุรกรรม

อย่างไรก็ดีในแผนแม่บท ICT ฉบับที่ 3 ระบุว่าประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะในเรื่องของการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญายังต้องการการแก้ไขให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันนอกจากนี้ระเบียบแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลเช่นเทคโนโลยีคลาวด์และสื่อสังคมออนไลน์ยังคงไม่ชัดเจนในแนวทางปฏิบัติ

สังคมออนไลน์ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วนิยามใช้คำว่า “เครือข่าย” สังคมออนไลน์นั้นคือ การทำให้เกิดการมีส่วนร่วมหรือการร่วมมือกันของกลุ่มคนในการสื่อสารข้อมูลต่างๆ ผ่านทาง อินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดเป็นสังคมออนไลน์ เมื่อก้าวถึงความเป็นมาของเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้น จำเป็นต้องกล่าวถึงการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ (Computer-mediated communication: CMC) บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเวปไซด์เว็บ เนื่องจากการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ นั้นต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐานสามประการหลักๆ ได้แก่ ตัวกลางคอมพิวเตอร์ (หรือตัวกลางประเภทอื่น ๆ) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และระบบเวปไซด์เว็บ ซึ่งไม่สามารถขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปได้ โดยเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นเป็นผลที่เกิดจากการพัฒนาเทคโนโลยีเว็บในระยะที่ 2 (WEB 2.0) ก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มคนที่รวมตัวกันบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพียงอย่างเดียวไม่สามารถก่อให้เกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในรูปแบบที่ถูก กำหนดด้วยเงื่อนไขของข้อจำกัดด้านระยะเวลาและสถานที่ (Time and Space) ได้

ความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่พัฒนาเพิ่มมากขึ้น ยิ่งทำให้แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้รับความนิยมและถูกสร้างขึ้นมาในอีกหลาย รูปแบบ เช่น มายสเปซ (MySpace) ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ.2003 หรือเฟซบุ๊ก (Facebook) ในอีกด้านหนึ่ง เครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นเรียกว่าได้ถูกพัฒนาให้โดดเด่นและดึงดูดใจด้วยการรวมความสามารถ ในด้านต่างๆ เข้าไว้ด้วยกันจนกลายเป็นโลกเสมือนจริง (Virtual worlds) ซึ่งหมายถึง ระบบ โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์หรือเว็บไซต์ที่เลียนแบบบรรยากาศและการใช้ชีวิตของบุคคลทั่วไปใน สังคมจริง (อริยฐาน ตั้งอาพันธ์, 2556) เครือข่ายสังคมออนไลน์ ถือเป็นนวัตกรรมใหม่ทางสังคมใน ยุคข่าวสาร ที่เปิดพื้นที่สาธารณะไว้สำหรับผู้ใช้ร่วมสร้างเนื้อหาอย่างสร้างสรรค์ แลกเปลี่ยนและ แบ่งปันข้อมูลระหว่างกันอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง รวมทั้งใช้ในการแสดงความคิดเห็นได้อย่าง อิสระ โดยภาษาที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารมีลักษณะไม่เป็นทางการ (วัฒน ภูวทิศ, 2557)

ดังนั้นจะเห็นจากการนำเสนอความหมายและความสำคัญของเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มี นักวิชาการหลายๆ ท่านได้ศึกษาไว้ต่อไปนี้

วัฒน ภูวทิศ (2557) ได้กล่าวว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นชุมชนที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ สาธารณะ เกิดจากปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่รวมตัวกันทำกิจกรรมร่วมกันบนอินเทอร์เน็ตหรือบน โทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ทโฟน ถือเป็นสื่อสังคมออนไลน์ประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสาร ที่ใช้ในการปฏิบัติการทางสังคม เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ในสังคมโดยมีลักษณะเป็นการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบ ของข้อมูลที่เป็นทั้งภาพและเสียง

อชิษฐาน ตั้งอาพัน (2556) ได้กล่าวว่ เครือข่ยสังคมอนไลนเน้นการมีส่วนร่วม (Collaborative) ในการผลิตเนือหาจากผู้บริโภคหรือผู้รับสาร

คันธิรา ฉายาวงศ์ (2555) กล่าวว่ เครือข่ยสังคมอนไลนหมายถึงกลุ่มผู้คนผู้ใช้สื่อออนไลนที่เข้มาร่วมตัวกันเพื่อแบ่งปันสิ่งทีสนใจ แบ่งปันรูปภาพและคลิปวิดีโอ บอกล่าข้อมูล แสดงข้อความ หรือสนทนาร่วมกันผ่านทางเครือข่ยสังคม (Social Network Site) เช่น เว็บบอร์ด (Webbord) เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) ฯลฯ

จุฑาภณิ คายะนันท์ (2554) กล่าวว่ เครือข่ยสังคมอนไลน หมายถึง กลุ่มคนทีรวมตัวกันเป็นสังคมทีมีการทำกิจกรรมร่วมกันบนอินเทอร์เนต ในรูปแบบของเว็บไซต์ทีมีการแผ่ขยายออกไปเรื่อย ๆ เป็นรูปแบบของการสื่อสารข้อมูลผ่านทางอินเทอร์เนต ทำให้เครือข่ยคอมพิวเตอร์เกิดเป็นสังคมขึ้นมา

ภาสกร จิตไคร์ครวญ (2553) กล่าวว่ เครือข่ยสังคมอนไลนคือการให้บริการผ่าน Web-based ทีอนุญาตให้ปัจเจกบุคคลแต่ละคนสามารถสร้างข้อมูลส่วนตัวแบบเปิดสู่สาธารณะหรือกึ่งสาธารณะ (Public or Semi-public profile) ตามแต่ขอบเขตของระบบนั้น ๆ เชื่อมต่อรายชื่อของผู้อื่นๆทีอยู่ในเครือข่ยร่วมกันได้ และสามารถแสดงผลและเข้ถึงรายชื่อในเครือข่ยเหล่านั้นได้ ตามแต่ทีขอบเขตของระบบเหล่านั้นจะอนุญาต

อิทธิพล ปริติประสงศ์ (2551) กล่าวว่ เครือข่ยสังคมอนไลนเป็นปรากฏการณ์ของการเชื่อมต่อระหว่างบุคคลในโลคอินเทอร์เนต และยังหมายรวมถึงการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ยกับเครือข่ยสังคมอนไลนเข้ด้วยกัน

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่าเครือข่ยสังคมอนไลนหมายถึง พื้นที่สาธารณะทีมีการเชื่อมต่อระหว่างบุคคลโดยมีอินเทอร์เนตเป็นสื่อกลาง เพื่อร่วมกันทำกิจกรรม แบ่งปันข้อมูลผ่านทางเครือข่ยสังคมอย่างสร้างสรรค์ โดยคำว่า “สร้างสรรค์” ทีต่อท้ายนี้เป็นการยืนยันว่เจตจำนงของการนำเครือข่ยสังคมอนไลนควรจะต้องเน้นสังคมทีมีความสร้างสรรค์ ซึ่งน่าจะเป็นความเข้ใจร่วมกันในภาพรวมว่ สร้างสรรค์ หมายถึง การทำให้เกิดหรือสร้างให้มีขึ้น เช่น สร้างสรรค์ความสุข ความเจริญให้แก่สังคมและหมายถึง มีลักษณะริเริ่มในทางดี เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ศิลปะสร้างสรรค์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้โรงเรียนเป็นผู้ริเริ่มสร้างเครือข่ยสังคมอนไลนและเป็นผู้ดูแลระบบการสื่อสารต่างๆ แต่จะทำโดย ความร่วมมือของผู้ปกครองผ่านการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบนั่นเอง อย่างไรก็ตามความหมายของคำว่าสร้างสรรค์ในงานนี้จะกว้างกว่าทีกล่าวข้างต้น เนื่องจากจะเป็นการเจาะจงว่เป็นการบริหารความร่วมมือทางสังคมอนไลนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

2.1.2.2 ความสำคัญของเครือข่ายสังคมออนไลน์

ในปัจจุบันนี้จะเห็นว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคนี้ที่ผู้คนสามารถสืบค้นและแลกเปลี่ยนข้อมูลจำนวนมากได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยมีอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าว ผ่านโปรแกรมต่าง ๆ เช่น อีเมล เว็บบอร์ด โปรแกรมแชทต่าง ๆ (ไลน์ เฟซบุ๊ก ฯลฯ) เป็นต้น ผู้ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์จึงควรตระหนักเป็นอย่างยิ่งถึงการใช้สังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ โดยส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันในการพิจารณารับข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคมก่อนจะส่งข้อมูลนั้นไปยังผู้อื่น

วิวัฒน์ ภูวทิศ (2557) กล่าวว่า คนในยุคดิจิทัลใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นช่องทางสื่อสารเพื่อการถ่ายทอดเรื่องราว แสดงความคิดเห็นและความรู้สึก ตลอดจนติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยปราศจากเงื่อนไขด้านเวลา สถานที่และรูปแบบ

บุญเลิศ อรุณพิบูลย์ (2555) ระบุถึงความสำคัญของเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยอ้างผลการสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2554 พบว่ามีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 12 เป็น ร้อยละ 23.70

จากรายงานของ University McCann ในเอกสาร The Wave 3 ซึ่งเป็นการสำรวจพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของคนทั่วโลกในปี ค.ศ.2008 พบว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อแบรนด์และภาพลักษณ์ขององค์กรอย่างมาก (มาเก็ตติ้ง อู๊ปส์, 2552)

นอกจากนั้นยังพบว่าจากการสำรวจโดย Retrevo ซึ่งศึกษาผู้ใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า ในปัจจุบันเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของคนมากขึ้น จากตัวอย่าง 1,000 คน พบว่า ผู้ใช้งานเกือบครึ่งหนึ่งมีการติดตามความเคลื่อนไหวเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งก่อนนอนและตอนตื่นในตอนเช้า โดยมีผู้ใช้งานมากกว่าครึ่งหนึ่งต้องติดตามความเคลื่อนไหวเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ของตนอย่างน้อยวันละหนึ่งครั้ง และมากกว่าร้อยละ 10 ที่เข้าไปดูความเคลื่อนไหวล่าสุดทุกๆ 2-3 ชั่วโมง (มาเก็ตติ้ง อู๊ปส์, 2552)

สำหรับประเทศไทยก็พบว่ามีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากขึ้น นอกจากผู้ใหญ่แล้วเด็กวัยรุ่นก็ใช้กันอย่างมาก ปัจจุบันมีการศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนวัยรุ่นในหลายงานวิจัย เช่น การศึกษาพฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี (เสาวภาคย์ แผลมเพ็ชร, 2016) การศึกษาพฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร (เอมิกา เหมมินทร์ และปรีชา วิจิตรธรรมรส, 2557) การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย: กรณีศึกษา Facebook

(ภาณุวัฒน์ กองราช, 2554) การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคม (กรณีศึกษา: การใช้ Facebook.com ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)(เกศริน แสงจันทร์เรือง, 2559)

นอกจากนั้นสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ (สสว.12) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เปิดเผยแพร่ผลสำรวจเรื่อง “สื่อสังคมออนไลน์ กับอนาคตเด็กและเยาวชนไทย” ทำการสำรวจความคิดเห็นดังกล่าว ระหว่างวันที่ 19-22 ธันวาคม 2559 จากเด็กและเยาวชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.12 จำนวน 400 หน่วยตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีลงพื้นที่ภาคสนาม โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95.0 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error: S.E.) ไม่เกิน 0.05 โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมใช้สื่อสังคมออนไลน์ อันดับหนึ่ง ได้แก่ Facebook คิดเป็นร้อยละ 38.70 อันดับสอง ได้แก่ YouTube คิดเป็นร้อยละ 21.01 และอันดับสาม Google คิดเป็นร้อยละ 16.00 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อศึกษาหาข้อมูล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.45 รองลงมา เพื่อการบันเทิง (ฟังเพลง ดูหนัง เล่นเกม) คิดเป็นร้อยละ 74.44 และเพื่อพูดคุย แชนท คิดเป็นร้อยละ 63.41 นอกจากนี้ในงานนี้มีข้อเสนอแนะในการป้องกันและส่งเสริมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้เหมาะสม ดังนี้ 1) มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้เหมาะสม 2) มีการควบคุมและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด 3) ควรใช้วิจารณญาณในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวสอดคล้องกับมาเกิ้ลดีดิง อู๋ปส์ (2552) ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นองค์ประกอบแนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์

จึงสรุปได้ว่า จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ดังกล่าวข้างต้น เป็นการยืนยันความสำคัญของเครือข่ายสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน

2.1.3 การสร้างเครือข่ายและการบริหารสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์

จากการทบทวนวรรณกรรม ในข้อ 2.1.2 ในประเด็นความหมายและความสำคัญของเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นเป็นการนำเสนอให้เห็นความหมายและความสำคัญ แต่ในความเป็นจริงแล้ว สิ่งที่มีความสำคัญ ความจำเป็นและเป็นที่ยอมรับนั้น มิได้มีแต่ประโยชน์หรือเป็นเรื่องที่ไม่มีปัญหา จากการศึกษางานวิจัยในเรื่องเครือข่ายสังคมออนไลน์นี้ พบว่า การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีปัญหาเช่นกัน นอกจากปัญหาการใช้โดยทั่วไป เช่น การใช้ไม่ถูกต้องนำไปสู่ความขัดแย้ง การไม่มีมารยาทในการใช้ การใช้โดยการสื่อสารข้อมูลผิด ๆ ที่ผู้ใช้สังคมออนไลน์ควรร่วมมือกันแก้ไขแล้วนั้นยังไม่พอ แต่ควรจะร่วมมือช่วยกันทำให้สังคมออนไลน์เป็นสังคมออนไลน์

เชิงสร้างสรรค์ด้วย นั่นคือ ต้องสื่อสารให้เกิดประโยชน์และช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถ ตลอดจนจริยธรรมของผู้ใช้และผู้ที่ใช้จะนำไปถ่ายทอดต่อ

วัฒน์ ภูวทิศ (2557) ได้กล่าวว่า การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างไม่สร้างสรรค์ในการทำกิจกรรมใดก็ตามโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่ตามมา จะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรวดเร็ว ดังที่จะสรุปปัญหาเป็นประเด็น ดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับบุคคล เริ่มจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อมุ่งสร้างประโยชน์แก่ตนเองโดยลบลอกลวงหรือทำร้ายผู้อื่นที่เป็นเพื่อนร่วมสังคมออนไลน์เดียวกันแม้จะเกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้ใช้ก็ตาม ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้ง โดยผลการสำรวจจาก Consumer Internet Barometer ของบริษัท TNS ซึ่งเป็นองค์กรระดับโลกที่เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยตลาดและสำนักงานคอนเฟอเรนซ์ บอร์ด (The Conference Board) บ่งชี้ว่าสิ่งที่ทำให้สมาชิกของเครือข่ายทางสังคมออนไลน์มุ่งขังหมองใจกันคือ การขาดมารยาทและขาดจริยธรรมในการใช้งาน

นอกจากนั้นพบว่ามีกรณีละเมิดสิทธิส่วนบุคคล (Privacy) ในสังคมออนไลน์ซึ่งถือเป็นประเด็นทางจริยธรรมการใช้เครือข่ายทางสังคมออนไลน์ที่มีการถกเถียงกันมาก สิ่งที่น่าให้เห็นคือมารยาทและจริยธรรมของผู้โพสต์ว่าควรจะต้องมีสติคิดใคร่ครวญให้รอบคอบที่สำคัญควรมีการกลั่นกรองหรือตรวจสอบข้อมูลก่อน หรืออาจกล่าวได้ว่าผู้ใช้จะต้องมีกระบวนการควบคุมตนเอง (Self-Control) ก่อนใช้เครือข่ายทางสังคมออนไลน์

2. ปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับองค์กร กรณีที่ผู้ใช้ในฐานะองค์กรใช้สังคมออนไลน์อย่างไม่สร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นสื่อมวลชนต้องตระหนักมากเป็นพิเศษ เนื่องจากเรื่องที่น่าเสนอแนะย่อมผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่หรือประเทศชาติ ดังนั้นก่อนนำเสนอข้อมูล ต้องมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลก่อน คำนึงถึงมารยาทและจรรยาบรรณ (Ethics) การใช้โดยระมัดระวังการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวที่มีลักษณะ โอนเอียง ก่อนจะส่งข้อความต่อ (Retweet) ต้องตรวจสอบความถูกต้องก่อน หรือใช้หลักการการลงโทษทางสังคม (Social Sanction) กับบุคคลที่ใช้สังคมออนไลน์อย่างไม่สร้างสรรค์ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นหยุดสร้างปัญหาหันมาเปลี่ยนความคิดหรือใช้ประโยชน์จากช่องทางสื่อสารใหม่อย่างสร้างสรรค์

นอกจากนั้น คันธรีรา ฉายาวงศ์ (2555) ยังได้สรุปผลที่เกิดขึ้นจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างไม่สร้างสรรค์ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ผลกระทบต่อตัวเอง

1.1. ถูกผู้อื่นมองในแง่ลบหรือถูกผู้อื่นตำหนิ หรือแสดงความเกลียดชัง

1.2. ผู้กระงับสิทธิการเป็นสมาชิกเว็บไซต์ แม้ว่าจะไม่แสดงตัวตนที่แท้จริง แต่ผู้โพสต์ข้อความที่ไม่สร้างสรรค์ก็ทำให้ผู้กระงับการเป็นสมาชิกของเว็บไซต์นั้น

1.3. กระทบต่อหน้าที่การงาน

1.4. ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ในกรณีที่โพสต์ข้อความที่ผิดกฎหมาย ผู้โพสต์อาจถูกดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และพระราชบัญญัติความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

2. ผลกระทบต่อองค์กร สถาบัน

2.1. เสื่อมเสียชื่อเสียงและกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร ในวงการธุรกิจหรือหน่วยงานราชการ ภาพลักษณ์องค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญมากซึ่งการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพียงข้อความสั้น ๆ สามารถสร้างมูลลบต่อองค์กร

2.2. ทำให้ลูกค้าขาดความเชื่อมั่น แม้ข้อความสั้น ๆ ในสื่อทางสังคมออนไลน์สามารถส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นต่อองค์กร

3. ผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรม

3.1. เมื่อมีการใช้ภาษาวิบัติหรือมีการใช้ภาษาไทยที่ไม่ถูกต้องและมีการใช้ผิดพลาดเป็นประจำจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดและนำไปเขียนผิดโดยไม่รู้ตัว

3.2. เมื่อมีการวิพากษ์วิจารณ์กระแสสังคมในเรื่องเชิงลบ และอาจทำให้เกิดกรณีพิพาทบานปลายกลายเป็นปัญหาสังคม

3.3. เกิดปัญหาอาชญากรรมภัยคุกคามจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ จากปัญหาการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างไม่สร้างสรรค์ดังกล่าวจะเห็นว่า แม้จะมีเครื่องมือต่าง ๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ แต่ผลกระทบด้านลบกลับมีบทลงโทษหลากหลายและรุนแรง มีทั้งผลกระทบต่อตนเองและองค์กร รวมถึงผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพ เพราะฉะนั้นผู้ใช้งานควรตระถึงผลของการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยการไตร่ตรองถึงผลที่จะตามอย่างละเอียดถี่ถ้วน

นอกจากปัญหาที่กล่าวข้างต้นที่ว่าจะต้องแก้ไขเพื่อให้สังคมออนไลน์เป็นสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์นั้น การใช้สังคมออนไลน์ในปัจจุบันที่หน่วยงานเอกชนใช้มักจะมุ่งเน้นไปในการทำการตลาด ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในความอยู่รอดของกิจการ แต่ตลาดที่ดีนั้นควรเป็นการตลาดเชิงสร้างสรรค์และในเมื่อจะใช้สังคมออนไลน์ในส่วนการทำการตลาดก็ควรจะเป็นการทำการตลาดเชิงสร้างสรรค์ด้วยซึ่งในยุคก่อนโรงเรียนมักใช้สื่อออนไลน์ในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนรวมทั้งการทำการตลาดไปด้วย ซึ่งอาจมีลักษณะที่เป็นการตลาดอย่างชัดเจนและอาจเป็นลักษณะการตลาดแบบแฝง อย่างไรก็ตามปัจจุบันเมื่อก้าวถึงการตลาดแนวคิดด้านการตลาดได้เปลี่ยนไป

โดยแนวความคิดด้านการตลาดเพื่อสังคม (The societal marketing concept) ได้เข้ามาสู่ความสนใจขององค์กรต่างๆ แนวความคิดนี้ยึดหลักว่างานขององค์กรก็คือ การพิจารณาความจำเป็น ความต้องการและความสนใจของตลาดเป้าหมายและการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหนือคู่แข่ง โดยยังคงรักษาการกินคืออยู่ดีของผู้บริโภคและสังคม ลักษณะของความคิดด้านการตลาดเพื่อสังคม มีดังนี้ 1) มีแนวความคิดเดียวกับแนวความคิดด้านการตลาด คือ มุ่งความสำคัญที่ตลาด ความพึงพอใจและความต้องการของลูกค้า 2) มุ่งความสำคัญที่การกินคืออยู่ดีและความผาสุกของผู้บริโภคและสังคม

แนวความคิดด้านการตลาดเพื่อสังคมนี้ถือว่าเป็นแนวความคิดใหม่ในการดำเนินธุรกิจ เป็นมโนทัศน์ที่ก่อกำเนิดขึ้นท่ามกลางปัญหาความเสื่อมโทรมของสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ส่งอิทธิพลให้การดำเนินกิจกรรมการตลาด ต้องคำนึงถึงความสำคัญของความสมบูรณ์พูนสุขของผู้บริโภคและของสังคมเพิ่มเข้ามาอีก ในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด ผู้บริหารต้องหาดุลยภาพของความสำคัญระหว่างความพอใจของผู้บริโภค ผลกำไร และความสมบูรณ์พูนสุขดังกล่าวให้ได้ และในการทำการตลาดตามแนวคิดนี้ปัจจุบันได้อิงการมีส่วนร่วมทำให้เกิดแนวคิดการมีส่วนร่วมและการตลาดความร่วมมือ (The Age of Participation and Collaborative Marketing) และเมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศได้เจาะเข้าสู่ตลาดกระแสหลักตั้งแต่ปี 2000 เป็นต้นมา และพัฒนาต่อมาจนกลายเป็นเทคโนโลยีคลื่นลูกใหม่ ทำให้การเชื่อมโยง (Connectivity) และการตอบโต้ (Interactivity) ระหว่างบุคคลและกลุ่มบุคคลเป็นไปได้ง่ายดายมากขึ้น เทคโนโลยีคลื่นลูกใหม่ประกอบด้วยแรงขับเคลื่อนสำคัญ 3 ประการ คือ คอมพิวเตอร์กับโทรศัพท์มือถือถูกราคาถูก อินเทอร์เน็ตที่ราคาต่ำลง และโอเพ่นซอร์ส (Open source) ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้ทำให้ผู้คนสามารถแสดงออกและให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่นได้ง่ายขึ้น การเกิดเทคโนโลยีคลื่นลูกใหม่นี้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของยุคแห่งการมีส่วนร่วม (The Age of Participation) เป็นยุคที่ผู้คนสร้างสรรค์ข่าวสาร ไอเดียและความบันเทิงไปพร้อม ๆ กับการบริโภคสิ่งเหล่านี้ เทคโนโลยีคลื่นลูกใหม่ทำให้มนุษย์เปลี่ยนจากการเป็นผู้บริโภค (Consumer) ไปเป็นผู้ผลิต (Producer) และผู้บริโภคในคนเดียวกัน (Prosumer) ทำให้เกิดการเข้าสู่ยุคของการใช้โซเชียลมีเดีย (Social Media)

โซเชียล มีเดีย (Social Media) เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญอีกอย่างหนึ่งของเทคโนโลยีคลื่นลูกใหม่ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. โซเชียล มีเดียเพื่อการแสดงออก (Expressive social media) ได้แก่ บล็อก (Blog) ทวิตเตอร์ (Twitter) ยูทูป (Youtube) เฟซบุ๊ก (Facebook) เว็บไซต์สำหรับแชร์รูปภาพ เช่น Flickr และเว็บไซต์สังคมออนไลน์ (Social networking sites)

2. โซเชียล มีเดียเพื่อความร่วมมือ (Collaborative social media) เช่น เว็บไซต์ วิกิพีเดีย (Wikipedia) และ Craigslist เป็นต้น

ทุกวันนี้ผู้บริโภคได้นำโซเชียลมีเดียมาใช้แสดงความคิดเห็นมากขึ้น ผู้บริโภคก็สามารถโน้มน้าวความคิดและความรู้สึกของผู้บริโภครายอื่นให้คล้อยตามได้ด้วยการเล่าหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โฆษณาที่บริษัทผู้ผลิตสินค้าสร้างขึ้นเพื่อเชิญชวนให้ผู้บริโภคมาซื้อสินค้าจึงมีบทบาทลดน้อยลงเรื่อย ๆ นอกจากนี้ผู้บริโภคยุคใหม่ยังสนใจกิจกรรมอย่างอื่นด้วย เช่น เล่นวิดีโอเกม ดูหนังจากแผ่นดีวีดี ใช้เวลาอยู่บนหน้าคอมพิวเตอร์มากขึ้น ดูโฆษณาสินค้าน้อยลง ทำให้โซเชียลมีเดียนับวันก็ยิ่งมีบทบาทมากขึ้น และจะเป็นรูปแบบของการสื่อสารการตลาดในอนาคต เพราะเป็นสื่อที่ใช้ต้นทุนต่ำ และไม่เอนเอียงเข้าข้างใดข้างหนึ่ง ซี เค ปราฮาลาด และเวนกาต รามาสวามิ (C.K. Praharad and Venkat Ramaswamy, 2004) ได้บรรยายไว้ในหนังสือชื่อ “The Future of Competition” ว่าบทบาทของผู้บริโภคกำลังเปลี่ยนไป ผู้บริโภคในปัจจุบันมีจิตอาสาและต้องการมีส่วนร่วมมากขึ้น ไม่ได้เป็นปัจเจกชนที่อยู่โดดเดี่ยวไม่เกี่ยวข้องกับใคร แต่เป็นกลุ่มคนที่ติดต่อกัน มีความรอบรู้ในการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ พวกเขาไม่ได้หยุดนิ่งรอคอยให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แต่กระตือรือร้นที่จะแสดงความคิดเห็นและให้ Feedback แก่บริษัทด้วย ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเป็นส่วนของการมีส่วนร่วมและการตลาดความร่วมมือนี้เองที่ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญและนำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งคุณค่าเชิงสร้างสรรค์เกิดจากการให้ความสำคัญของการสร้างสังคมออนไลน์ที่มีลักษณะของการตลาดที่เป็นแบบมีส่วนร่วมและร่วมมือสอดคล้องด้วยนั่นเอง

จากแนวคิดการตลาดแบบร่วมมือมีการใช้โซเชียลมีเดียและมีการนำทัศนคติเชิงสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาทั้งผู้ขายและผู้ซื้อ โรงเรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ ในการสร้างสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ที่มีใหม่เป็นเพียงแต่การทำตลาดของโรงเรียนแต่เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาผู้เรียนและผู้ซื้อด้วย ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับบทความวิจัยของ Aunchalee Chairatchatakul, Prapaporn Fontaburom และ Wanida Kanarkard ที่ตีพิมพ์ใน International Journal of Information and Education Technology เรื่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนพบว่า ผู้เขียนได้ให้ความสำคัญกับการร่วมมือหรือการทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง การจะเกิดความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ได้นั้นโรงเรียนต้องอาศัยการสื่อสารที่ดีระหว่างกัน สื่อออนไลน์ เช่น Facebook เป็นมิติใหม่หรือเรื่องใหม่ที่โรงเรียนใช้แต่กลับไม่มีคู่มือหรือแนวทางที่จะใช้ Facebook ของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพให้ผู้ปกครองได้ศึกษาทำความเข้าใจก่อน ผู้ปกครองมักใช้วิธีการลงมือเล่น

Facebook เข้าไปใช้เองเลย ทำให้เล่นผิดบ้างถูกบ้างและไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อชนิดนี้ได้ อย่างเต็มที่ ดังนั้นนอกจากการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบว่าโรงเรียนมีสื่อสังคมออนไลน์ ใดบ้างแล้วโรงเรียนยังต้องทำการแนะนำวิธีการใช้อย่างถูกต้องด้วย นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยยัง ได้กล่าวถึง 1) การเลือกสื่อที่จะใช้ 2) การกำหนดบุคลากรที่จะรับผิดชอบ 3) การกำหนดเนื้อหาที่จะ ใช้ 4) การกำหนดระยะเวลาในการใช้ ซึ่งทุกอย่างต้องผ่านการวางแผนที่ดี และมีการทำงานแบบ เป็นคณะกรรมการ โดยยึดถือคุณธรรมจริยธรรมในการใช้สื่อเป็นหลัก ทั้งหมดนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเห็น ว่าสามารถไปประยุกต์ใช้เป็นองค์ประกอบการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนได้และเมื่อทราบถึงองค์ประกอบของการบริหารแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่ควร นำมาพิจารณาหากรอบการวิจัยในส่วนของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิง สร้างสรรค์ก็คือ การนำปัญหาการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์มาพิจารณาเครือข่าย สังคมออนไลน์เป็นพื้นที่สาธารณะที่ผู้คนสามารถสืบค้น แสดงความคิดเห็นและนำเสนอข้อมูล จำนวนมหาศาลได้ในเวลารวดเร็ว โดยเฉพาะในปัจจุบันที่เครื่องมือต่าง ๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ อย่างสะดวก

James (อ้างถึงใน วัฒน ภูวทิศ, 2557) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ The Wisdom of Crowds ว่า บุคคลที่เปิดรับข่าวสารจะเกิดปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ได้นั้น บุคคลนั้นควรมีคุณลักษณะ สำคัญดังนี้

1. มีความคิดที่หลากหลาย (Diversity of Opinion) ขณะเดียวกันก็ต้องกล้าที่จะคิดและ ยอมรับความแตกต่างทางความคิดของผู้อื่น

2. มีอิสระทางความคิด (Independence) โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็น สาธารณะที่สำคัญซึ่งส่งผลกระทบต่อคนส่วนรวม เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสแลกเปลี่ยนและแบ่งปัน ความคิดแบบประชาธิปไตย

3. มีการกระจายทางความคิด (Decentralization) ไม่ใช่กระจุกอยู่กับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง อีกทั้งช่วยให้ไม่เกิดเผด็จการทางความคิด แต่ทำให้เป็นพหุสังคมที่หลากหลายด้วยความคิดที่ สร้างสรรค์ มิฉะนั้นเครือข่ายสังคมจะกลายเป็นสังคมที่เป็นพินนิมเดียวกัน

4. รู้จักประนีประนอมทางความคิด (Aggregation) เพื่อให้สังคมส่วนรวมเกิดประโยชน์ สูงสุด

การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์เป็นเสมือนเครื่องมือที่ช่วยถ่ายทอด แนวคิดใหม่ ๆ มีการแบ่งปันองค์ความรู้ เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาในหลายด้าน เช่น การคิด วิเคราะห์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การสร้างจิตสำนึก เป็นต้น นอกจากนั้นการใช้เครือข่ายออนไลน์

อย่างสร้างสรรค์ยังช่วยให้ผู้คนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่สงบสุข และช่วยลดปัญหาความรุนแรงต่าง ๆ ได้

Amfield (2011) ได้ระบุดังการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและเพื่อเป็นการใช้สื่อต่างๆ รวมทั้งสื่อสังคมออนไลน์ให้เกิดประโยชน์นั้น ผู้บริหารจะต้องบริหาร โดยการวางแผน (Planning) การออกแบบวิธีการใช้ (Designing) การนำไปปฏิบัติ (Implementing) และการวัดประเมินผล (Evaluating) เรื่องนี้เน้นการใช้สังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียน คือ ครู กับนักเรียน แต่จากหลักการนี้น่าจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองได้ด้วย ซึ่งสุกัญญา แซ่มซ้อยเห็นสอดคล้องกับ Amfield และได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการวิจัยในประเทศไทยโดยศึกษาเกี่ยวกับ Mobile Technology in Primary Education และพบว่าผู้บริหารโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในเมืองมีความสนใจในการใช้เทคโนโลยี (สังคมออนไลน์) สูงกว่าผู้บริหารในชนบทและเสนอแนะให้ผู้บริหารแสดงบทบาทในการให้บุคลากรเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีนี้ พร้อมทั้งนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2016)

นพรุจ ศักดิ์ศิริ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายโรงเรียนมาตรฐานสากลไปปฏิบัติ พบว่าปัจจัยที่สำคัญคือ สภาพแวดล้อมทางการเมือง ทศนคติของผู้ปฏิบัติ การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากรองค์การ นอกจากนี้จากการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยสัมพันธ์กับความสำเร็จของนโยบายการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังพบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีตัวแปร 7 ตัวที่มีความสัมพันธ์คือ 1) ทศนคติของผู้ปฏิบัติ 2) บุคลากรในหน่วยงาน 3) สภาพแวดล้อมทางสังคม 4) ทรัพยากรขององค์กร 5) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 6) การติดต่อสื่อสาร และ 7) สภาพแวดล้อมทางการเมือง (นพรุจ ศักดิ์ศิริ, 2550)

Fullan (2001) การพัฒนาเครือข่ายและชุมชนของโรงเรียน ต้องทำให้สมาชิกทุกคนในโรงเรียน (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษา) มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและการเชื่อมต่อสัมพันธ์กันอย่างมีความหมายในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารที่ต้องการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบติดตามความก้าวหน้าและยืนนาน (Progressive and Lasting) ต้องทำให้ครูเข้ามาเป็นผู้มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงนี้ จากความหมายความสำคัญและปัญหาของเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้นำเสนอมาข้างต้นนั้นจะเห็นว่า หากโรงเรียนเป็นผู้ตั้งต้นสร้างสังคมออนไลน์ขึ้น โรงเรียนก็จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบทั้งส่วนที่เป็น Hardware และ Software ซึ่งหมายถึงส่วนที่เป็นเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ โดยในส่วนของ Hardware นี้ นักวิชาการหลายท่านได้กำหนดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นส่วนหนึ่งของ Hardware ด้วย (กัลยา แม่นมินทร์, 2551; กิดานันท์ มลิทอง, 2548) สำหรับในส่วนของ Software ก็จะเกี่ยวข้องกับ

โปรแกรมต่างๆ ที่เลือกใช้ นอกจากมี Hardware และ Software ซึ่งเปรียบเสมือนมีเครื่องมือแล้ว แต่หากบริหารการใช้ไม่เป็นก็จะทำให้เสียประโยชน์ โดยเฉพาะการบริหารเพื่อสร้างความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ดังนั้นการมีระบบหรือกลยุทธ์การบริหารการใช้ทั้ง Hardware และ Software จึงเป็นสิ่งสำคัญ แต่การบริหารให้เกิดการใช้ที่มีประสิทธิภาพจำเป็นจะต้องมีการศึกษาทั้งฝ่ายผู้ใช้ (ผู้ส่งสาร) และผู้รับสารซึ่งในสังคมออนไลน์นั้น ทั้งฝ่ายโรงเรียนและฝ่ายผู้ปกครองสามารถเป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารสลับกันไปมา เพียงแต่การตั้งต้นและการควบคุมตัวสื่อและเครื่องมือที่เป็นฐานอยู่ที่โรงเรียน

จากบทความเรื่อง “Users of the World, unite! The Challenges and opportunities of Social Media” โดย Andreas M. Kaplan และ Michael Haenlein ซึ่งได้กล่าวถึง ความเป็นหนึ่งเดียวร่วมกันของผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความท้าทายและโอกาสของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยผู้เขียนทั้งสองได้ระบุไว้ในส่วนหนึ่งของบทความถึงความสำคัญของสังคมออนไลน์ และยังสามารถนำเสนอข้อเสนอแนะ 10 ประเด็น สำหรับบริษัทต่าง ๆ ที่จะตัดสินใจใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการดำเนินธุรกิจ เมื่อศึกษาข้อเสนอแนะ 10 ประเด็นนั้น จะพบว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนได้ โดยผู้เขียนทั้งสองได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน ๆ ละ 5 ประเด็น ส่วนแรกเป็นเรื่องการดำเนินการที่เกี่ยวกับการใช้สื่อ และส่วนหลังเป็นเรื่องของการทำให้สื่อที่ใช้ก่อให้เกิดลักษณะความเป็นสังคม โดยสามารถอธิบายในลักษณะการประยุกต์ใช้กับโรงเรียนและผู้ปกครองตลอดจนชุมชนได้ดังนี้

ส่วนแรก 5 เรื่องที่เกี่ยวกับการใช้สื่อ (Five point about using media)

1. เลือกอย่างระมัดระวัง (Choose carefully) หมายถึง การรู้จักเลือกสื่อสังคมออนไลน์ (Social media application) ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้ใช้ ซึ่งปัจจุบันมีสื่อให้เลือกมากมาย เช่น Facebook Twitter Flickr เป็นต้น โรงเรียนต้องเลือกให้เหมาะกับเนื้อหาหรือสิ่งที่นำเสนอ เช่น ถ้าเป็นข้อมูลยาว ๆ อาจใช้ Facebook ดีกว่า Twitter เป็นต้น นอกจากนั้นสื่อที่เลือกต้องสอดคล้องกับความต้องการและความนิยมในการใช้ของผู้ที่จะเข้ามาใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่โรงเรียนเลือกด้วย

2. เลือกสื่อสำเร็จหรือจัดทำขึ้นเอง (Pick the application or make your own) เมื่อมีข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะใช้และผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์แล้ว ก็ต้องตัดสินใจว่าจะใช้สื่อสำเร็จรูปหรือสร้าง/จัดทำขึ้นเอง แบบใดจะคุ้มค่ากว่า หรืออาจทำได้โดยการไปร่วมใช้สื่อที่มีอยู่แล้วไปแฝงตัวกับสื่ออื่น ๆ เช่น ไปใช้ Website ของหน่วยงานที่คุณแลรับผิดชอบโรงเรียนอยู่ เช่น ขอนำข้อมูลไปนำเสนอเผยแพร่ใน Website ของสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เป็นต้น

3. ต้องใช้กิจกรรมผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างเกื้อกูลส่งเสริมกัน (Ensure activity alignment) ในการเลือกกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการโพสต์รูป วิดีโอคลิป หรืออื่น ๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ หลายช่องทางในกิจกรรมประเด็นเดียวกันและขณะเดียวกัน เช่น เสนอข่าวเกี่ยวกับผลการเรียนการสอบของนักเรียนดีเด่นผ่านทั้ง Website, Youtube, Line และอื่นๆ โดยอาจใช้รูปแบบการนำเสนอเหมือนกัน เช่น ใช้รูปภาพหรืออาจใช้รูปแบบต่างกัน เช่น สำหรับ Website ใช้รูปภาพ สำหรับ Youtube ใช้ Video clip โรงเรียนต้องแน่ใจว่ารูปแบบและกิจกรรมทั้งหลายนั้นต้องเกื้อกูลกัน ไม่ขัดแย้งกัน

4. วางแผนการบูรณาการการใช้สื่อ (Media plan integration) สื่อสังคมออนไลน์ที่ต่างกัน นำเสนอกิจกรรมหรือประเด็นเดียวกัน แต่นำเสนอในรูปแบบที่ต่างกัน อาจก่อให้เกิดผลที่ต่างกัน เช่น การนำเสนอผลการเรียนดีเด่น โดยนำภาพนักเรียนที่ได้รับรางวัลเผยแพร่ใน Website โรงเรียนและ Website ที่เป็นเครือข่าย อาจจะเพียงพอให้ผลที่ดีมากกว่า การทำวิดีโอคลิปและนำเสนอผ่าน Youtube ซึ่งโรงเรียนต้องรู้จักการวางแผนเลือกใช้สื่อ วิธีการ/รูปแบบการนำเสนอ และงบประมาณที่ต้องใช้ สุดท้ายต้องรู้จักเลือกให้เหมาะกับบริบทของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้รับและโต้ตอบสื่อต่างๆ ด้วย

5. ทำให้ทุกคนเข้าถึงสื่อและข้อมูลนั้นได้ (Access for all) ในการทำให้ทุกคนเข้าถึงสื่อและข้อมูลได้นั้นเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสังคมออนไลน์ยังมีผู้เข้าร่วมในกลุ่มสังคมนี้มาก โรงเรียนก็จะมีโอกาสเผยแพร่ข้อมูลได้มาก คนที่จะเข้าถึงสื่อนี้ได้จำเป็นต้องรวมถึงบุคลากรภายในโรงเรียนซึ่งจะเป็นผู้มีส่วนเสริมสร้างข้อมูลต่างๆ และนำขึ้นเผยแพร่ด้วย

ส่วนหลัง 5 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำให้สื่อนี้เป็นสังคม (Five points about being social) คือ

1. ต้องตื่นตัว (Be active) ในการสื่อสารทางสังคมออนไลน์นั้น ข้อมูลต่างๆ ควรจะต้องเป็นข้อมูลที่สดใหม่และน่าสนใจมีการปฏิสัมพันธ์แบบทันทีทันเวลา (Real Time) ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายโดยเฉพาะการมีผู้ที่โพสต์ข้อความที่เป็นลบต่อโรงเรียน ผู้บริหารก็จะต้องทำการตอบไม่ใช่หลีกเลี่ยงเลยหากแต่ต้องมีวิธีการตอบแบบสร้างสรรค์

2. ต้องทำให้เกิดความน่าสนใจ (Be interesting) หากต้องการให้คนในสังคมออนไลน์ติดตามข้อมูลในสื่อที่นำเสนอต้องศึกษาให้เข้าใจ ความสนใจ ความต้องการ และปฏิกิริยาต่างๆ ของคนในสังคมออนไลน์นั้นก่อน เพื่อเลือกการใช้สื่อ กิจกรรมและวิธีการนำเสนอให้เหมาะสม

3. ต้องรู้จักถ่อมตน (Be humble) ในเรื่องนี้หมายถึง การที่โรงเรียนจะเลือกใช้สื่อหรืออุปกรณ์ใด โรงเรียนต้องใช้เวลาในการศึกษาในเรื่อง/สิ่งนั้นมากเพียงพอที่จะเข้าใจและเลือกใช้ รวมถึงใช้ได้อย่างถูกต้อง ไม่ใช่คิดเองว่าสิ่งที่จะใช้คือเรื่องง่ายๆ ที่ใครๆ ก็ใช้อยู่ มิฉะนั้นอาจเกิด

ปัญหาในภายหลังได้ เช่น หากโพสต์ข้อความใดไปในสื่อที่มี Link เชื่อมกันหลายประเภทแต่ข้อความนั้นเกิดมีผลลบและต้องการจะแก้ไขข้อความหรือลบออก แต่ขาดความรู้ในการดำเนินการ อาจลบได้ไม่หมดทุกสื่อ เป็นต้น

4. ต้องรู้จักทำอะไรแบบธรรมดา (Be unprofessional) ในการใช้สื่อออนไลน์นั้นต้องมีศิลปะ การนำเสนอข้อมูลที่เป็นทางการเกิดไปอาจไม่ได้รับการสนใจจากคนในสังคมออนไลน์ ดังนั้นโรงเรียนต้องเพิ่มความมีสีสันความสนุกสนาน ความตลกแบบมีสาระไว้ในเนื้อหาให้เกิดความเป็นธรรมดาๆ ไม่เป็นพิธีการ

5. ต้องมีความซื่อสัตย์ (Be honest) การมีความซื่อสัตย์นี้ไม่ได้หมายถึงการมีความซื่อสัตย์เกี่ยวกับข้อมูลที่นำเสนอเท่านั้น แต่หมายถึงความซื่อสัตย์ในการใช้สื่อสาธารณะ หากสื่อใดมีนโยบายที่จะไม่รับข้อมูลประเภทที่โรงเรียนต้องการนำเสนอโรงเรียนก็ต้องยอมรับและไม่ใช้ช่องโหว่ของเทคโนโลยีแทรกข้อความของตนเข้าไป ดังเช่นที่ดาราดาราหลายรายขอให้แฟนคลับไม่โพสต์ขายสินค้าในอินสตาแกรม (Instagram) ของตน เป็นต้น (Kaplan M. Andndreas and Haenlein Michael, 2010)

ในเอกสาร “5 Great ways School can use Social Media to Engage Parent & Family” ที่จัดทำโดยสถาบัน “The Parent Institute” (The Parent Institute, 2014) ระบุว่า จากการวิจัยพบว่าการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กสูงขึ้น โดยการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นทำได้หลายช่องทาง และการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนปัจจุบันก็ได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ปัจจุบันเกิดมิติของการให้ความร่วมมือในรูปแบบใหม่คือ การให้ความร่วมมือผ่านทางสังคมออนไลน์ ซึ่งหากทำแล้วเกิดผลดีต่อการศึกษาของเด็กก็นับได้ว่าเป็นการให้ความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ โดยสถาบัน “The Parent Institute” ได้ทำการศึกษาและเสนอแนะวิธีการที่โรงเรียนจะใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการดึงให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. เพิ่มช่องทางสื่อสาร (Extend Outreach) โดยปัจจุบันผู้ปกครองหันไปใช้โทรศัพท์มือถือและแท็บเล็ต ในการค้นหาและอ่านข้อมูลที่มีการสื่อสารมาจากแหล่งต่างๆ มากกว่าการใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะหรือคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก จึงทำให้เกิดสังคมออนไลน์ขึ้น การใช้สังคมออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนจึงต้อง 1) ทำการสำรวจว่าผู้ปกครองส่วนชอบและเลือกใช้เครือข่ายออนไลน์ประเภทใด 2) ทำงานร่วมกับบุคลากรด้านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อดำเนินการด้านเครือข่ายให้สอดคล้องกับการใช้ของผู้ปกครอง 3) ทำการประชุมและเผยแพร่ให้ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชน 4) ทำการกำหนดเนื้อหาสาระต่างๆ ที่จะใช้สื่อสารให้เหมาะสม

2. เผยแพร่ข้อมูลสำคัญจำเป็น (Broadcast Critical Information) ในกรณีที่มีวิกฤติต่างๆ เช่นมีความผิดปกติทางภูมิอากาศแบบฉุกเฉิน โรงเรียนก็ควรใช้สังคมออนไลน์แจ้งข่าว ซึ่งอาจเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มช่องทางการแจ้ง โดย 1) ขอให้ผู้ปกครอง “Like” หรือสมัครเป็นผู้ติดตาม “Follow” สื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ ของโรงเรียน เช่น Facebook และ Twitter 2) จัดการประสานงานกับโรงเรียนอื่นๆ เพื่อให้ใช้แฮชแท็ก “#” สัญลักษณ์ในการเจาะเข้าสู่ข้อมูลแบบเจาะจง เพื่อให้ผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองจากโรงเรียนใดก็จะได้เข้าถึงข้อมูลสำคัญจำเป็น เช่นเดียวกันทุกโรงเรียน

3. สร้างชุมชนและสร้างความเข้าใจต่อกัน (Build Community and understanding) นอกจากที่โรงเรียนจะใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเผยแพร่ข้อมูลต่างๆ สังคมออนไลน์ยังเป็นที่ที่เปิดโอกาสให้เกิดการสื่อสารสองทางระหว่างกัน ทั้งโรงเรียนกับผู้ปกครองและระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง เป็นการส่งเสริมให้เกิดช่องทางการทำความเข้าใจต่อกันมากขึ้น ซึ่งโรงเรียนอาจใช้วิธีการหรือเทคนิคในการบริหารจัดการสังคมออนไลน์โดยการจัดกลุ่มผู้ใช้สังคมออนไลน์ นอกจากการเป็นกลุ่มรวมสาธารณชนกลุ่มใหญ่ ยังอาจแยกเป็นกลุ่มย่อยเฉพาะกิจได้ด้วย เช่น แยกเป็นกลุ่มที่อยู่ในโครงการพิเศษ โครงการใด โครงการหนึ่ง หรือกลุ่มที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้โดยสมัครใจ ทั้งนี้โรงเรียนต้อง 1) กำหนดนโยบายในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองใช้ 2) จำกัดผู้เข้าร่วมในกิจกรรมบางอย่างที่จำเป็นตามความเหมาะสม 3) ห้ามการเผยแพร่ (Share) ภาพนักเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง 4) ไม่ควรนำเสนอแล้วทิ้งไปไม่ติดตามผล (Don't post and run) เมื่อโพสต์อะไรแล้วต้องติดตามการตอบกลับเสมอ

4. เผยแพร่ข้อมูลทางบวก (Spread Positive News) ผู้บริหารควรใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการให้ข้อมูลทางบวกต่างๆ แก่ผู้ปกครอง และชุมชนให้ได้ทราบข่าวดี ๆ ข่าวและข้อมูลที่มีความสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลาน และเพื่อสร้างศรัทธาในสิ่งต่างๆ ที่เป็นข่าวดีๆ ที่โรงเรียนได้นำเสนอ/โพสต์ลงสื่อสังคมออนไลน์ แต่ทั้งนี้โรงเรียนต้องใช้วิธีการนำเสนอที่ ต้อง 1) นำเสนอเรื่อง/ประเด็นดีๆ ที่เกิดขึ้นทุกเรื่องที่มีลักษณะเดียวกัน ไม่เลือกนำเสนอบางเรื่องและละทิ้งบางเรื่อง และต้องทำให้ต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ 2) นำเสนอสิ่งใหม่สดทันเหตุการณ์ด้วย

5. เป็นแหล่งข้อมูลออนไลน์ด้านการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง (Be a Source for Online Parent Learning) โรงเรียนควรใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั่วไป ๆ แทรกไว้ใน Website หรือทำเป็น Poster การ์ตูนเพื่อการศึกษาและแบบเป็นทางการ เช่น การจัดโปรแกรมการเรียนรู้ที่มีการให้

ประกาศนียบัตรในการเรียนแก่ผู้ปกครองด้วย โดยสิ่งเหล่านี้จะต้องเป็นสิ่งที่ไปสนับสนุนให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็กด้วย

สรุปว่า การสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ หมายถึง กลุ่มผู้ใช้สื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือปฏิบัติการทางสังคม เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกัน ในเครือข่ายทางสังคมผ่านเว็บไซต์และโปรแกรมใดๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยให้ผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้สื่อสารและผู้รับสารมีความร่วมมือกัน นั่นคือระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบในการสร้างและการใช้สังคมออนไลน์เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.1.4 สรุปแนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์

ตารางที่ 2.2 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์

ที่	การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์	รายชื่อนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ									
		นพรุจ ศักดิ์ศิริ(2553)	กัลยา แม่นิมินทร์(2551)	นพรุจ ศักดิ์ศิริ(2550)	กิดานันท์ มลิทอง (2548)	ศุภัญญา แซ่มะซ้อ (2016)	The parent (2014)	Cakir (2012)	Amfield (2011)	Kaplan, A. and Haenlein, M (2010)	Fullan (2001)
1	การวางแผนการใช้สังคมออนไลน์	/	/		/	/	/		/	/	/
	การกำหนดมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย			/							
2	การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	/	/	/	/	/	/		/		/
	ทัศนคติของบุคลากร	/		/							
3	การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง						/				/
4	การเลือกสื่อ						/			/	
	ทรัพยากรขององค์กร			/							
5	การกำหนดวิธีการใช้สื่อ	/				/			/	/	

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์	รายชื่อนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ									
		นพรุจ ศักดิ์ศิริ(2553)	กัลยา แม่นมินทร์ (2551)	นพรุจ ศักดิ์ศิริ(2550)	กิตานันท์ มลิทอง (2548)	ศุภัญญา แซ่มซ้อย (2016)	The parent (2014)	Cakir (2012)	Amfield (2011)	Kaplan, A. and Haenlein, M (2010)	Fullan (2001)
	การติดต่อสื่อสาร			/						/	
6	การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะใช้	/				/	/		/		
7	การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการใช้					/			/		
	สภาพแวดล้อมทางสังคม			/						/	
8	การสร้างความสัมพันธ์อันดี					/	/	/	/		/

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำองค์ประกอบการบริหารความร่วมมือดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมเพื่อใช้เป็นกรอบการวิจัยครั้งนี้ ในส่วนของการทบทวนวรรณกรรมและวิเคราะห์สังเคราะห์แล้วผู้วิจัยพบว่ามีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การวางแผนการใช้สำหรับสังคมออนไลน์ 2) การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3) การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง 4) การเลือกสื่อ 5) การกำหนดวิธีการใช้สื่อ 6) การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะใช้ 7) การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการใช้ 8) การสร้างความสัมพันธ์อันดี

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยและหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย พบว่ามีประเด็นที่ควรนำเสนอ ดังนี้ 1) แนวคิดและปรัชญาของการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) หลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย 3) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและทฤษฎี

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และ 4) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และ 5) สรุปแนวคิด การจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.2.1 แนวคิดและปรัชญาของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กในระยะแรก ที่มุ่งเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกด้านอย่างครอบคลุม อันได้แก่การส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งพัฒนาคุณธรรม และเสริมบุคลิกภาพที่เหมาะสมเพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุขและมีความพร้อมในการเรียนรู้ในขั้นต่อไปตามศักยภาพแห่งตน นอกจากนี้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ยังมีความสำคัญต่อการวางรากฐานในการพัฒนาประเทศ เพราะการพัฒนาประเทศนั้นต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ โดยให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดี เป็นบุคคลที่มีสติปัญญา ความสามารถและมีคุณธรรม ซึ่งมีคุณสมบัติต่างๆ เหล่านี้ จะต้องได้รับการปลูกฝัง อบรม สั่งสอน ตั้งแต่ยังเด็ก ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันทางสังคมทุกสถาบันร่วมมือกันพัฒนาเด็กตั้งแต่เยาว์วัย (เยาวพา เศษะคุปต์, 2542) ซึ่งสอดคล้องกับ Hymes (1969) ที่กล่าวว่า “การจัดการศึกษาปฐมวัย” หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและพัฒนาทางสมอง หลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย คือ การจัดการศึกษาระดับอนุบาลที่ดึ้น ย่อมไม่ใช่จัดตามใจชอบ หรือชุมชนต้องการเพียงอย่างเดียว เพราะถ้าหากความต้องการนั้นเกิดจากความไม่เข้าใจและไม่เป็นไปตามหลักการจัดการศึกษาก็ย่อมจะสร้างความเสียหายแก่เด็ก ไปตลอดชีวิต และหากความผิดพลาดนี้เกิดกับเด็กเป็นวงกว้างย่อมกระทบกระเทือนถึงคุณภาพของพลเมืองของชาติ ทำให้การพัฒนาประเทศไม่ดีเท่าที่ควร ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลว่าควรเป็นเช่นไร จึงจะมีผลที่ดีต่อเด็กไปตลอดชีวิต (ราสี ทองสวัสดิ์, 2529) จะเห็นว่าการจัดการศึกษาระดับอนุบาลมีความสำคัญต่อการพัฒนาของประเทศชาติอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 18 ที่ระบุให้มีการจัดการศึกษาระดับอนุบาล และสถานพัฒนาเด็กระดับอนุบาล และได้กล่าวถึง การศึกษาระดับปฐมวัยว่า คือ การศึกษาก่อนประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก ที่มีอายุสามปีถึงหกปี เพื่อเป็นการวางรากฐานชีวิต และการเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพและการอยู่ร่วมในสังคม นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดตั้ง “สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย” ในปี พ.ศ.2542 ขึ้น พร้อมประกาศว่า การศึกษาปฐมวัย คือการสร้างคนสร้างชาติ

ความหมาย และหลักการดังกล่าวเป็นที่มาของหลักการจัดการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้พร้อมที่จะดำเนินชีวิตในสภาพหน้าขึ้นอยู่กับการวางรากฐาน ขั้นต้นให้แก่เด็กในระยะที่เด็กกำลังพัฒนา ดังนั้น การจัดการศึกษาของเด็กในวัยนี้ เป็นช่วงที่ พัฒนาการทุกด้านเจริญอย่างรวดเร็ว การพัฒนาเด็กในช่วงนี้จะเป็นการวางพื้นฐานให้เด็กได้ดำเนิน ไปโดยมีพื้นฐานทางเจตคติที่ถูกต้อง มีอุปนิสัยที่ดีให้แก่เด็กตามความสามารถและเหมาะสมกับวัย ของเด็ก ก็จะทำให้เด็กได้เกิดการพัฒนาไปได้อย่างเต็มศักยภาพในทุกๆด้านต่อไปในอนาคต ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเด็กในช่วงนี้จึงเป็นพื้นฐานของการพัฒนาชาติอย่างแท้จริง

แนวคิดและปรัชญาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยพัฒนามาเรื่อย ๆ ตั้งแต่สมัย อริสโตเติลที่กล่าวมาแล้วนั้น นำมาสู่แนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบัน ซึ่งได้มีการ บูรณาการจากแนวคิดและปรัชญาทั้งหลายเข้าด้วยกันและสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ วัย ซึ่งแนวคิดที่โรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่ใช้มีดังนี้ (สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็ก ปฐมวัย, 2544)

2.2.1.1 การจัดการศึกษาแบบนีโอ ฮิวแมนนิส (Neo-Humanist Education) แนวคิดนี้ เชื่อว่าสิ่งแวดล้อมและการศึกษาในวัยต้นๆของชีวิต มีอิทธิพลเป็นอย่างยิ่งต่อความเฉลียวฉลาด คุณธรรมและความสุขของคนเรา โดยเชื่อว่าความเก่ง ความฉลาด ซึ่งเป็นศักยภาพที่มีอยู่ในตัว มนุษย์ แต่มนุษย์ดึงศักยภาพดังกล่าวออกมาใช้แค่ 5-10 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ทั่วๆที่มนุษย์สามารถ พัฒนาศักยภาพตัวเองได้สูงสุดมากกว่านี้ และเชื่อว่าความเป็นคนที่สมบูรณ์นั้นเกิดจากศักยภาพที่ สำคัญ 4 ด้านคือ ร่างกาย (Physical) จิตใจ (Mental) ความมีน้ำใจ (Spiritual) วิชาการ (Academic) ทั้ง 4 ด้าน คือ หลักการสู่ความเป็นคนที่สมบูรณ์ การศึกษาที่ดีจะต้องจัดให้ครบทั้งหมดนี้

2.2.1.2 การศึกษาวอลดอร์ฟ (Waldorf Education) เป้าหมายของการศึกษาวอลดอร์ฟ คือ ช่วยให้มีมนุษย์บรรลุศักยภาพสูงสุดที่ตนมีและสามารถกำหนดความมุ่งหมายและแนวทางแก่ ชีวิตของตนได้อย่างมีอิสระตามกำลังความสามารถของตน แต่มนุษย์จะบรรลุศักยภาพสูงสุดของตน ไม่ได้ ถ้าเขายังไม่มีโอกาสได้สัมผัสหรือค้นพบส่วนต่างๆ หลายส่วนในตนเอง ด้วยเหตุนี้การศึกษา วอลดอร์ฟจึงเน้นการศึกษาเรื่องมนุษย์และความเชื่อมโยงของมนุษย์กับโลกและจักรวาล สอนให้ มนุษย์รู้จักจุดยืนที่สมดุลของตนในโลก เน้นความสำคัญของการสร้าง สมดุลใน 3 วิถีทางที่บุคคล สัมพันธ์กับโลก คือ ผ่านกิจกรรมทางกาย ผ่านอารมณ์ความรู้สึก และผ่านการคิดการศึกษาวอล ดอร์ฟจึงมุ่งพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่มีบุคลิกภาพที่สมดุลกลมกลืน และให้เด็กได้ใช้พลังทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็ด้านสติปัญญา ด้านศิลปะ และด้านการปฏิบัติอย่างพอเหมาะ

2.2.1.3 การจัดการศึกษาแบบมอนเตสซอรี (Montessori Education) สรุปหลักการของ การสอนได้ 5 ประเด็น คือ ประการแรก เด็กจะต้องได้รับการยอมรับนับถือ (Respect for the child)

เพราะเด็กแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะของเขา การจัดการศึกษาให้แก่เด็ก ควรจะเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ประการที่สองเด็กมีจิตที่ซึมซาบได้ (The Absorbent Mind) เด็กคือผู้ให้การศึกษาแก่ตนเอง ใช้จิตในการแสวงหาความรู้ เด็กซึมซาบข้อมูลต่างๆเข้าไปในจิตของตนได้ พัฒนาการของจิตที่ซึมซาบได้ มี 2 ระดับ คือ อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 3 ปี เป็นช่วงที่จิตซึมซาบโดยไม่รู้สึกรู้ตัว (Unconscious absorbent mind) อายุ 3-6 ปี เป็นช่วงที่จิตซึมซาบโดยรู้สึกรู้ตัว (Conscious absorbent mind) โดยเลือกสิ่งที่น่าสนใจจากสิ่งแวดล้อม และพัฒนาประสาทสัมผัสต่างๆ ประการที่สาม ช่วงเวลาหลักของชีวิต (Sensitive Period) วัย 3-6 ปี ช่วงเวลานี้เด็กจะรับรู้ได้ไวและเรียนรู้ทักษะเฉพาะอย่างได้ดี ถึงแม้เด็กจะอยู่ในช่วงเวลาหลักเหมือนกัน จังหวะเวลาของเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกัน หรือผู้ปกครองจำเป็นจะต้องหาช่วงเวลาของเด็กจัดให้เด็กประสบความสำเร็จได้สูงสุด ประการที่สี่ การเตรียมสิ่งแวดล้อม (The Prepared Environment) จุดมุ่งหมายเพียงเพื่อให้เด็กมีอิสระจากการควบคุมของผู้ใหญ่เป็นสถานที่ที่เด็กจะได้ทำสิ่งต่างๆ เพื่อตนเอง ห้องเรียนในอุดมคติของมอนเตสซอรี คือเด็กเป็นศูนย์กลางและมีส่วนร่วมในการเรียน ห้องเรียนจะต้องเป็นที่ๆเด็กสามารถทำสิ่งต่างๆได้ เล่นอุปกรณ์ที่วางไว้อย่างมีจุดมุ่งหมายและให้การศึกษาแก่ตนเอง อิสระเป็นลักษณะที่สำคัญของการเตรียมสิ่งแวดล้อม เมื่อเด็กมีอิสระภายในสิ่งแวดล้อม เลือกทำอุปกรณ์ด้วยตนเอง เขาจะซึมซาบสิ่งต่างๆ จากตรงนั้น ประการที่ห้า การศึกษาด้วยตนเอง (Self-or Auto Education) เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการที่เด็กมีอิสระในสิ่งแวดล้อมที่จัดเตรียมไว้อย่างสมบูรณ์ เด็กมีสิทธิ์ที่จะเรียนรู้ระเบียบวินัยของชีวิต ได้มีโอกาสแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้

2.2.1.4 การจัดการศึกษาแบบเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia Approach) วิธีการมองเด็ก (The image of the children) เด็กในสายตาของครูเรกจิโอ คือ ผู้ที่เต็มไปด้วยความสมบูรณ์แข็งแรง และพลังเด็กมีลักษณะที่เป็นตัวของตัวเอง มีศักยภาพและความสามารถในตนเอง มีความปรารถนาที่จะเติบโตและงอกงาม ความอยากรู้อยากเห็น ความสามารถเป็นที่น่าพิศวง และความปรารถนาที่จะสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้อื่น ซึ่งปรากฏขึ้นมาตั้งแต่แรกเกิด และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อความอยู่รอดและความเป็นอันหนึ่งเดียวกันเดียวกับเผ่าพันธุ์ที่ตนถือกำเนิดมา ครูจะต้องรับรู้ถึงศักยภาพของเด็กอย่างถ่องแท้ เพื่อสร้างงานและสิ่งแวดล้อมที่让孩子มีประสบการณ์ที่จะสนองตอบต่อศักยภาพของเด็กอย่างเหมาะสม ครูเรกจิโอมองว่าโรงเรียนสำหรับเด็กๆ เป็นที่บูรณาการสิ่งมีชีวิตที่หลากหลายและแตกต่าง เป็นสถานที่ใช้ชีวิตร่วมกันและมีสัมพันธ์ภาพร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่และเด็กที่หลากหลายและแตกต่าง ดังนั้น การดำเนินการจึงคำนึงถึงองค์ประกอบทั้ง 3 คือ เด็ก ครอบครัว และครู การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนจึงมุ่งจัดโรงเรียนที่ให้ความรู้สึกรอบอุ้มและเป็นมิตรสำหรับทุกคน

2.2.1.5 การจัดการศึกษาแบบวิถีพุทธ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไทยคนส่วนใหญ่ในประเทศก็นับถือศาสนาพุทธ รัฐบาลจึงมีนโยบายในการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ เพราะพุทธศาสนามีความสำคัญต่อการศึกษาไทยสูงมากในอดีตสถานศึกษาแห่งแรกของคนไทยก็คือวัด ซึ่งเป็นสถานที่เพาะเลี้ยงคนตั้งแต่วัยเยาว์ให้เกิดความเคยชินกับความดีงามสังคมไทยและวัดจึงแยกกันไม่ออก จะสังเกตเห็นได้ว่าโรงเรียนจะตั้งอยู่ใกล้วัดเสมอและยังมีให้เห็นอยู่จนถึงปัจจุบัน แต่ความก้าวหน้าในเทคโนโลยีสมัยใหม่การเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาในสังคมไทยทำให้วัฒนธรรมอันดีงามของเราไม่มีความสำคัญ อีกทั้งการเรียนการสอนในปัจจุบันก็ไม่มีวิชาศีลธรรมเหมือนเมื่อ 20 กว่าปีที่ผ่านมา หรืออาจไปรวมอยู่ในวิชาสังคมศึกษาแล้ว ความเจริญต่างๆที่เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของสังคมไทยทำให้ทั้งผู้ใหญ่ทั้งเด็กไม่สนใจและละเลยความเป็นชาวพุทธไปมากขึ้นยกตัวอย่างเช่น การเข้าวัดทำบุญในวันพระก็มีน้อย อ้างเพียงไม่มีเวลา หรือการไหว้ที่สวยงามซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยโดยที่เวลาเดินผ่านคุณครูหรือผู้ใหญ่ในโรงเรียนต้องยกมือไหว้ด้วยความนอบน้อมหรือก้มตัวเล็กน้อยแล้วค่อยเดินผ่านไปก็ไม่ทำมีแต่จะวิ่งชนเสียดๆด้วยการไหว้แม่พ่อ การไหว้ขอบคุณเวลาที่ผู้ใหญ่ให้ของ หรือการพูดที่ไพเราะก็มีให้เห็นน้อยมาก เพราะฉะนั้นถ้าจะต้องมาเริ่มต้นปลูกฝังสิ่งที่ดีให้กับเด็กผู้ใหญ่ควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กด้วย หรือการที่จะสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ

โรงเรียนวิถีพุทธ คือ โรงเรียนระบบปกติทั่วไปที่นำหลักธรรมพระพุทธศาสนามาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการบริหารและการพัฒนาผู้เรียน โดยรวมของสถานศึกษา เน้นกรอบการพัฒนาตามหลักไตรสิกขา

ศีล คือ พฤติกรรม / วินัยในการดำเนินชีวิตที่ดีงามต่อตนเอง และผู้อื่น

สมาธิ คือ พัฒนาจิตใจให้มีคุณภาพ มีสมรรถภาพ มีจิตใจเข้มแข็งสงบสุข

ปัญญา คือ มีความรู้ที่ถูกต้อง มีศักยภาพในการคิด มีการแก้ปัญหาที่แยบคาย

ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการพัฒนา “การกิน อยู่ ดู ฟัง เป็น” คือ มีปัญญารู้เข้าใจในทางคุณค่าแท้ใช้กระบวนการทางวัฒนธรรมแสวงปัญญา และมีวัฒนธรรมเมตตา เป็นฐานการดำเนินชีวิต โดยมีผู้บริหารและคณะครูเป็นกัลยาณมิตรการพัฒนา เน้นการจัดสภาพทุก ๆ ด้านเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตามหลักพุทธธรรมอย่างบูรณาการที่ส่งเสริมให้เกิดความเจริญอกงามของชีวิต มีสติสัมปชัญญะอยู่เสมอ

ตารางที่ 2.3 การสังเคราะห์คุณค่าความต้องการ/จุดเน้นพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆ ตามรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่หลากหลาย

ที่	รูปแบบการจัดการศึกษา	คุณค่าความต้องการของเด็กปฐมวัยด้านต่างๆ				สรุปแนวคิดรวบยอด
		ด้านร่างกาย	ด้านอารมณ์-จิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสติปัญญา	
1	แบบนีโอฮิวแมนนิส	✓	✓	✓	✓	ความเป็นคนที่สมบูรณ์เกิดจากการพัฒนา 4 ด้าน คือ ร่างกาย จิตใจ ความมีน้ำใจ และวิชาการ
2	แบบวอลดอร์ฟ	✓	✓	✓	✓	สอนให้รู้จักจุดยืนที่สมดุลของตนเอง
3	แบบมอนเตสเซอร์รี่	✓	✓	✓	✓	เน้นความเป็นอิสระในการเรียนรู้
4	แบบเรกจิโอ เอมีเลีย	✓	✓	✓	-	คำนึงถึงเด็ก ครอบครัว และครูเป็นสำคัญ / จัดโรงเรียนให้มีความอบอุ่น
5	แบบวิถีพุทธ	✓	✓	✓	✓	นำหลักธรรมพระพุทธศาสนามาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการบริหารและการพัฒนาผู้เรียน โดยรวมของสถานศึกษา
สรุปรวม		5	5	5	4	

จากตารางสังเคราะห์คุณค่าความต้องการ/จุดเน้นพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น จะพบว่า ทุกแนวคิดจะเป็นไปในลักษณะเดียวกันคือ เน้นให้เด็กมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของเด็กให้ครบ 4 ด้านไปพร้อมกัน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งถึงแม้บางทฤษฎีเราจะเห็นว่าเน้นไปที่ด้านใดด้านหนึ่ง

โดยเฉพาะ ไม่ปรากฏการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้านอย่างชัดเจน แต่ทฤษฎีต่าง ๆ เหล่านี้ได้ซ่อนรูปแบบและวิธีการพัฒนาเด็กครบทุกด้านในตัวอยู่แล้ว เพราะทุกแนวคิดของรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติของเด็ก ซึ่งเต็มไปด้วยความอยากรู้ อยากเห็นในการแสวงหาสิ่งต่าง ๆ รอบตัว รูปแบบการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ จึงได้เน้นถึงกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มิใช่ครูเป็นศูนย์กลาง และไม่มีรูปแบบใดที่เร่งรัดเด็กให้เรียน อ่าน เขียน และ คณิตเลขก่อนวัยอันควร เพราะการเร่งเรียน หรือการเชิญเชิญให้ฝึกกิจกรรมเพื่อการแข่งขันนั้น ไม่ได้เป็นการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กเลย

2.2.2 หลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็ก (Child Development) หมายถึง กระบวนการหรือลำดับขั้นตอนซึ่งเกิดขึ้นในตัวเด็ก ตลอดระยะเวลาที่เด็กมีการเปลี่ยนแปลงจากเด็กทารกที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ กลายเป็นบุคคลที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ (สิริมา ภิญญโณนันต์พงษ์, 2545)

1. พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีขั้นตอนและเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปฏิสนธิจะค่อย ๆ พัฒนาเติบโตเป็นเด็กและผู้ใหญ่ต่อไป โดยขั้นต้นเป็นพื้นฐานสำหรับขั้นต่อไป

2. พัฒนาการของมนุษย์เป็นไปอย่างมีแบบแผนเฉพาะ พัฒนาการของมนุษย์จะขึ้นไปเป็นระยะ ๆ กล่าวคือ เมื่อเด็กเกิดมาลืมตาโลก เด็กจะนอนแบบเบาะก่อน ต่อจากนั้นค่อย ๆ พัฒนาคำ นั่ง คว้า คลาน ยืน และเดินในที่สุด

3. พัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่แรกจะมีผลต่อพัฒนาการระยะต่อ ๆ ไป พัฒนาการของมนุษย์นั้นมีทางด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม สติปัญญา จริยธรรม และบุคลิกภาพทั้งหมดทุกด้านจะมีความสัมพันธ์กันหมดแต่ละส่วนจะส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน และถ้ามีพัฒนาการด้านหนึ่งด้านใดบกพร่องตั้งแต่เริ่มแรก ก็จะนำไปสู่ความบกพร่องในด้านอื่น ๆ ด้วย และมีผลกระทบต่ออื่นในระยะต่อ ๆ ไป

4. พัฒนาการของมนุษย์นั้นตั้งแต่เด็กจนกระทั่งผู้ใหญ่แต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมในแต่ละช่วงชีวิต ปัจจัยทางพันธุกรรมที่ได้รับจากพ่อและแม่ เป็นตัวกำหนดศักยภาพ ส่วนปัจจัยทางสภาพแวดล้อมเป็นตัวกำหนดโอกาสความเป็นไปได้ของการที่เด็กเติบโตและพัฒนาตามศักยภาพนั้น ๆ ดังนั้นพัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะเป็นอย่างไรหลังจากปฏิสนธิแล้วขึ้นอยู่กับสุขภาพความแข็งแรงของมารดา โอกาสของการได้รับการอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น เด็กที่เติบโตเร็วกว่าเด็กที่มาจากครอบครัว ที่พ่อแม่ยากจนไม่เอาใจใส่ หรือถ้าเด็กคนใดเติบโตในสภาพแวดล้อมที่พร้อมด้านภาษา คือ พ่อแม่พูดกับลูกอ่านหนังสือให้ลูกฟัง เด็กจะมีแนวโน้มพูดเก่งและใช้ภาษาได้ดีกว่าเด็กคนอื่น ๆ ที่ขาดโอกาสนี้ การ

ทำความเข้าใจในเรื่องของพัฒนาการเด็กเป็นหัวใจสำคัญของผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษากับปฐมวัย

สมาคมการอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกา (National Association for the Education of Young Children: NAEYC) ได้กำหนดถึงกฎเกณฑ์ที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาเด็ก ซึ่งรวบรวมจากงานวิจัย การเรียนการสอน และทฤษฎีทางการศึกษาต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเด็กปฐมวัยต้องคำนึงถึงในการจัดการเรียนการสอนดังนี้ (นภเนตร บวรธรรม, 2549)

1. พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างแยกกันไม่ได้ พัฒนาการในด้านหนึ่งจะส่งผลกระทบต่อและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านอื่น ๆ

2. พัฒนาการของเด็กจะเกิดขึ้นตามลำดับขั้น ความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ จะถูกสร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานมาจากประสบการณ์เดิมของเด็ก

3. อัตราพัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน และพัฒนาการในแต่ละด้านก็จะไม่เท่ากัน

4. ประสบการณ์เบื้องต้นของเด็กจะส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

5. พัฒนาการของเด็กจะก้าวหน้าไปในทิศทางที่คาดเดาได้

6. พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นในบริบทของสังคม และ วัฒนธรรมที่หลากหลายขณะเดียวกันก็ได้รับผลจากบริบทและวัฒนธรรมดังกล่าวด้วย

7. เด็กเป็นผู้เรียนที่มีความกระตือรือร้นโดยเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และสร้างองค์ความรู้จากโลกรอบตัว

8. พัฒนาการและการเรียนรู้เป็นผลสืบเนื่องมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะ และสิ่งแวดล้อมรอบตัว

หากพิจารณาหลักการพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยแล้วนั้นจะเห็นว่าผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย และนักวิชาการด้านนี้ได้กล่าวถึงการพัฒนาการไว้ในด้านใหญ่ๆ 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านอารมณ์และจิตใจ 3) ด้านสังคม และ 4) ด้านสติปัญญา (Berk, E. Laura, 2012) หลักการพัฒนาการด้านปฐมวัยนั้น Berk ได้กล่าวว่า

1) พัฒนาการด้านร่างกาย

เด็กวัยนี้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในเรื่องความสูงและน้ำหนักแม้ว่าอัตราการเจริญเติบโตของเด็กวัยนี้ จะช้ากว่าวัยทารกก็ตาม กล้ามเนื้อที่ใช้ในการเคลื่อนไหว เช่น กล้ามเนื้อมือ กล้ามเนื้อเท้า ยังทำงานไม่ประสานกันดีพอ โดยเฉพาะกล้ามเนื้อมือและกล้ามเนื้อตา ทำให้เด็กยังไม่สามารถเขียนหนังสือได้ดี เด็กวัยนี้ชอบเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง มีความคล่องแคล่ว

ว่องไวในการเดิน การวิ่ง การหยิบจับ การช่วยตนเอง สามารถควบคุมและบังคับการทรงตัวได้ดี ทำให้เด็กวัยนี้พร้อมที่จะออกกำลังและเคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ

2) พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

ความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึกของเด็ก เช่น พอใจ ไม่พอใจ รักชอบ สนใจ เกลียด โดยที่เด็กรู้จักควบคุมการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ตลอดจน การสร้างความรู้สึกที่ดีและนับถือตนเอง ความเจริญทางด้านอารมณ์และจิตใจของเด็กก่อนวัยเรียน มีดังต่อไปนี้ ช่วงอายุ 3-4 ปี เด็กจะร่าเริง แจ่มใส เริ่มควบคุมอารมณ์ได้ บางขณะแสดงออกทาง อารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เริ่มความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความมั่นใจในตนเอง เริ่ม มีคุณธรรมและจริยธรรม แสดงความรักเพื่อนและสัตว์เลี้ยง ส่วนช่วงอายุ 4-5 ปี เหมาะสมกับวัย รู้จักการตัดสินใจเรื่องง่าย ๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น

3) พัฒนาการด้านสังคม

ความสามารถของเด็กในการช่วยเหลือตนเองและสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนปรับตัวใน การเล่นหรืออยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทำหน้าที่ตามเวลา มีความรับผิดชอบ รู้จักกาลเทศะ รู้จักช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ความเจริญทางด้านสังคมของเด็กก่อนวัยเรียน มีดังนี้ อายุ 3-4 ปี ล้างมือได้ ตัดและถอดกระดุมขนาดใหญ่ได้ รินน้ำดื่มเองได้ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง เริ่มรู้จักใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม เริ่มมีการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการมีคุณธรรมจริยธรรม เริ่มเล่นกับเด็ก อื่นได้ เริ่มรู้จักขอโทษ เริ่มแบ่งปันสิ่งของ เริ่มปฏิบัติตามกฎ กติกาต่าง ๆ รู้จักทำงานที่ได้รับ มอบหมาย เริ่มมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เริ่มรู้จักแสดงความเคารพ ทั้งขณะให้ลูกที่ ไม่ทำลายสิ่งของเครื่องใช้ อายุ 4-5 ปี เริ่มมีการช่วยเหลือตนเอง แต่งตัวได้ รับประทานอาหารได้ ด้วยตนเองไม่หกเลอะเทอะ รู้จักทำความสะอาดหลังจากเข้าห้องน้ำ ห้องส้วม เริ่มเรียนรู้การอยู่ ร่วมกับผู้อื่นและการมีคุณธรรม จริยธรรม เล่นร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักการให้อภัยและการขอโทษ เริ่มช่วยเหลือผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงร่วมกัน มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เริ่มรู้จักการเป็นผู้นำผู้ตาม มีมารยาทในการอยู่ร่วมกัน เริ่มมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม รู้จักแสดงความเคารพ ทั้งขณะให้ลูกที่ รักษาสิ่งของที่ใช้ร่วมกัน

4) พัฒนาการด้านสติปัญญา

ความสามารถในการรับรู้ การเข้าใจสิ่งต่าง ๆ การใช้เหตุผล การแก้ปัญหาซึ่งแสดงออก โดยการใช้ภาษาในการสื่อความหมายเป็นส่วนใหญ่ รายละเอียดของความเจริญทางด้านสติปัญญา มีดังต่อไปนี้ อายุ 3-4 ปี ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ บอกชื่อของตนเองได้ รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สามารถโต้ตอบด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ บอกชื่อสิ่งของต่าง ๆ รอบตัวได้ จำแนกภาพที่ เหมือนและแตกต่างได้ เข้าใจเปรียบเทียบขนาด เรียงลำดับสิ่งของได้ตามขนาดเรียนรู้จากการสังเกต

และเลียนแบบผู้อื่น เมื่ออายุ 4-5 ปี สามารถฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่องได้ บอกชื่อนามสกุลของตนเองได้ เล่าเรื่องที่พบเห็นได้ รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” อ่านภาพจากหนังสือได้ เล่านิทานหรือเรื่องราวตามจินตนาการได้ เคลื่อนไหวท่าทางตามความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการได้

จะเห็นได้ว่าพัฒนาการและลักษณะความเจริญตามธรรมชาติของเด็กในวัยนี้ โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสมองอยู่ในอัตราสูง มีขนาดเท่าสมองของผู้ใหญ่ เป็นสิ่งที่ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ เนื่องจากความเจริญเติบโต การเปลี่ยนแปลงขนาดและโครงสร้างภายในสมอง และอายุของเด็กมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมหรือเสริมประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความเจริญเติบโตของสมองในช่วงนั้น ๆ เช่นเดียวกับการปลูกฝังจิตสำนึกด้านจริยธรรม สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งเป็นช่วงที่สมองมีความเจริญเติบโตเต็มที่ จะทำให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการซึมซับวิธีการที่บุคคลรอบข้างปฏิบัติต่อเด็ก ทั้งนี้การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ควรสอดคล้องกับความเจริญและพัฒนาการของเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

นอกจากนี้และการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยนั้นยัง มีการพัฒนาที่เป็นไปตามระบบกลไกของธรรมชาติที่สำคัญ 2 ประการ คือ เป็นกระบวนการที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสาย ตั้งแต่เกิดจนตาย กับการพัฒนาที่มีทิศทางของความแน่นอนจากส่วนบนสู่ส่วนล่าง และจากส่วนกลางออกไปสู่ส่วนข้าง ซึ่งองค์ประกอบสำคัญทั้ง 2 อย่างนี้เป็นกระบวนการหรือกฎเกณฑ์ที่ธรรมชาติจัดสรรไว้แล้วสำหรับทุกคน จะต่างกันก็เพียงแค่อิทธิพลทางพันธุกรรมและสภาพแวดล้อมของการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมือนกันเท่านั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอวิธีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ โดยแบ่งการพัฒนาการออกเป็น 4 ด้าน ดังได้กล่าวข้างต้น ตัวอย่างเช่น รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ เขมมณีและคณะ (2535) ที่ได้ทำการวิจัยและกล่าวไว้ในงานวิจัย โดยผู้วิจัยขอสรุปไว้ว่า

สรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก 5 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคมและบุคลิกภาพ ด้านสติปัญญา และด้านจริยธรรม นั้นเกี่ยวข้องกับ การที่เด็กต้องได้รับสารอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ได้เคลื่อนไหว ออกกำลังกาย และนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ เด็กควรได้รับความรัก ความอบอุ่น รู้สึกมั่นคงปลอดภัยในการอบรมเลี้ยงดู ได้มีปฏิสัมพันธ์และปลูกจิตสำนึกทางสังคมอย่างเหมาะสม พัฒนาความไว้วางใจไปสู่ความมั่นใจ ในตัวเด็กอันเป็นจุดเริ่มต้นทางความคิดอย่างมีอิสระ นอกจากนี้แล้วเด็กยังควรได้รับการกระตุ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ไปตามขั้นตอนของพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างเหมาะสม และควรส่งเสริมด้านจริยธรรมให้เด็กด้วยการเข้าใจธรรมชาติของเด็กพร้อมทั้งส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาสู่ขั้นจริยธรรมที่สูงขึ้น ซึ่งหากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้ง 5 ประการนี้ถูกหล่อ

หลอมขึ้นในสถานการณ์ที่จับเคลื่อนไปด้วยกันอย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมจะส่งผลให้พัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุดอย่างแน่นอน

2.2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบันมีการพัฒนาแนวคิดมาจากความต้องการพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ที่เป็นศาสตร์แห่งการเปลี่ยนแปลงด้านวุฒิภาวะของระบบต่างๆ และต่อตัวเด็กที่เพิ่มความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ จากสิ่งง่ายไปสู่สิ่งที่ยากขึ้น รวมทั้งการเพิ่มทักษะใหม่ๆ และความสามารถในการปรับตัวของเด็ก นักจิตวิทยาได้แบ่งการพัฒนาออกเป็น 1) การพัฒนาทางด้านร่างกาย 2) การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ 3) พัฒนาการทางด้านสังคม 4) การพัฒนาการทางด้านสติปัญญา

จากการทบทวนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการและทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า จุดเน้นที่สำคัญของทฤษฎีเหล่านั้น คือการพัฒนาการด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านอารมณ์ 3) ด้านสังคม และ 4) ด้านสติปัญญา โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์จุดเน้นของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการและทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3 การสังเคราะห์จุดเน้นของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการและทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

ที่	ทฤษฎี	เจ้าของทฤษฎี	จุดเน้นของทฤษฎี				สาระสำคัญของทฤษฎี
			ร่างกาย	อารมณ์-จิตใจ	สังคม	สติปัญญา	
1	ทฤษฎีจิตวิทยาทางเพศและพัฒนาบุคลิกภาพ (Psychosexual- Personality Theory)	ซิกมันด์ฟรอยด์ (Sigmund Freud)	-	✓	✓	-	เด็กจะพัฒนาไปตามลำดับขั้นของพัฒนาการทางเพศ ซึ่งต้องอาศัยการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่และผู้เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

2	ทฤษฎีวุฒิภาวะ (Normative- Maturational Theory)	อาร์โนลด์เกสเซล (Arnold Gesell)	✓	✓	✓	✓	ความพร้อมเป็นเรื่องของ ธรรมชาติ พ่อแม่ควรให้ อิสระในการเลือกเรียน เลือก เล่นตามความสนใจ ไม่ควร เร่งหรือบังคับเด็กให้เรียน ก่อนที่จะมีความพร้อม
3	ทฤษฎีพัฒนาการ ทางสติปัญญา (Cognitive & Transactional Theory)	เปียเจต์ (Jean Piaget Theory of Cognitive Development)	✓	✓	✓	✓	ทุกคนมีความพร้อมที่จะต้อง มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
		เจอโรม บรูเนอร์ (Jerome Bruner)	✓	✓	✓	✓	การเรียนรู้เป็นกระบวนการ ทางสังคมที่ผู้เรียนจะต้องลง มือปฏิบัติและสร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเอง
4	ทฤษฎีของ นักจิตวิทยาในกลุ่ม เกสตัลท์ (Gestalt Field Theory)	-	-	✓	✓	✓	เด็กจะถูกสร้างขึ้นจากการมี ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
5	ทฤษฎีพัฒนาการ ทางจริยธรรม ของโคลเบอร์ก (Kohlberg's Moral Development Theory)	โคลเบอร์ก (Kohlberg)	-	✓	✓	✓	การทำดีคือสิ่งที่ทำให้ผู้อื่น พอใจและการช่วยเหลือ / จริยธรรมของตนเอง เป็น จริยธรรมที่อยู่เหนือ กฎเกณฑ์ทางสังคม

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ที่	ทฤษฎี	เจ้าของทฤษฎี	จุดเน้นของทฤษฎี				สาระสำคัญของทฤษฎี
			ร่างกาย	อารมณ์-จิตใจ	สังคม	สติปัญญา	
6	ทฤษฎีมนุษยนิยม (Humanistic Theory)	อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow)	-	✓	✓	✓	มนุษย์ทุกคนมีความต้องการแสวงหาสิ่งแปลกใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง
7	ทฤษฎีการเรียนรู้ ของ ฟร็อบเอล	ฟร็อบเอล (Friedrich Wilhelm August Froebel)	✓	✓	✓	✓	เด็กเป็นผู้บริสุทธิ์ และมีพลังอำนาจซึ่งเตรียมพร้อมที่จะพัฒนาตัวเองอยู่แล้ว
สรุปรวม			4	8	8	7	

จากการสรุปเกี่ยวกับพัฒนาการและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ของแนวคิดจากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น จะพบว่า ทฤษฎีส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และด้านสังคมมากกว่าพัฒนาการด้านสติปัญญาและด้านร่างกาย ทั้งนี้เพราะนักทฤษฎีเหล่านั้นต่างมีความเชื่ออยู่บนพื้นฐานที่ว่า ความพร้อมและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กจะต้องเป็นไปตามระบบกลไกของธรรมชาติ กิจกรรมการเรียนรู้หรือการเล่นจึงควรให้เป็นไปได้โดยอิสระตามความถนัดและความสนใจของเด็ก การที่เด็กรู้สึกถูกบังคับหรือถูกตีกรอบให้ต้องทำตามที่พ่อแม่หรือครูกำหนดมากเกินไปในขณะที่เรียนรู้ หรือมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม จึงเป็นเหมือนการปิดกั้นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กเกือบทุกด้าน ทั้งทางด้านอารมณ์ จิตใจ ความคิด สังคม และสติปัญญา เพราะถ้าเด็กเรียนรู้หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้อิทธิพลของการถูกบังคับ โดยที่เขายังไม่พร้อม สุดท้ายการเรียนรู้ของเด็กก็มักจะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรทั้งระยะสั้นและระยะยาว ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเด็กจึงไม่ควรเร่งหรือบังคับให้เรียนรู้ก่อนที่เด็กเขาจะมีความพร้อม เหมือนกับที่ฟร็อบเอล บอกว่า เด็กเป็นผู้บริสุทธิ์ และมีพลังอำนาจซึ่งเตรียมพร้อมที่จะพัฒนาตัวเองอยู่แล้วเมื่อถึงเวลาซึ่งในงานวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาหลักพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งเน้นไปที่ประเด็นที่มีผลไปที่การพัฒนา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

2.2.4 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ไว้ดังนี้

2.2.4.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐาน การอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2.2.4.2 หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาดังกล่าว เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษานี้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

จากหลักการจัดการศึกษาของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พบว่า หลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น เน้นการพัฒนาโดยองค์รวม และการประสานความร่วมมือ ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและครอบคลุมทุกด้าน

2.2.4.3 จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี

2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรีการเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย

6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

2.2.4.4 คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันท่วงที คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 3-5 ปี มีดังนี้

ตารางที่ 2.4 คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 3 – 5 ปี

พัฒนาการ	อายุ 3 ปี	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี
1. ด้านร่างกาย 1.1 กล้ามเนื้อใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> - รับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นด้วยแขนทั้งสอง - เดินขึ้นลงบันไดได้ด้วยตนเอง - กระโดดขึ้น ลงอยู่กับที่ได้ - วิ่งตามลำพังได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง - เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้ - กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ - วิ่งและหยุดได้คล่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - รับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง - เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว - กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง - วิ่งได้รวดเร็วและหยุดได้ทันที
1.2 กล้ามเนื้อเล็ก	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้กรรไกรตัดกระดาษให้ขาดได้ - เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ - ร้อยลูกปัดขนาดใหญ่ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้กรรไกรตัดกระดาษให้อยู่ในแนวเส้นตรงตามที่กำหนดให้ - เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ - ร้อยลูกปัดขนาดเล็กได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้กรรไกรตัดกระดาษให้อยู่ในแนวเส้นโค้งตามที่กำหนดได้ - เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ - ใช้เชือกร้อยวัสดุตามแบบได้ - ใช้กั๊กเส้นเอ็นเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษเส้น ผูกเชือก ร่องเท้า ฯลฯ
1.3 สุขภาพอนามัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์
2. ด้านอารมณ์และจิตใจ 2.1 การแสดงออกทางด้านอารมณ์	<ul style="list-style-type: none"> - ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม - แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก 	<ul style="list-style-type: none"> - ชอบทำทนายผู้ใหญ่ - เริ่มควบคุมอารมณ์ได้ บางขณะ 	<ul style="list-style-type: none"> - รักครู / ผู้สอน - ควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น มีเหตุผล
2.2 ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง - เริ่มรู้จักเลือกเล่นสิ่งที่ตนชอบ สนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง - รู้จักเลือกเล่นสิ่งที่ตนชอบ สนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้บทบาทหน้าที่ของตนเองและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

พัฒนาการ	อายุ 3 ปี	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี
		<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้จักเลือกเล่น ทำงานตามที่ตนชอบ สนใจ และทำได้ - รู้จักชื่นชมในความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
2.3 คุณธรรม และจริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มแสดงความรักเพื่อนและสัตว์เลี้ยง - ไม่ทำร้ายผู้อื่นเมื่อไม่พอใจ - เริ่มรู้ว่าของสิ่งใดเป็นของตนและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น - เริ่มรู้จักเก็บของเล่น - เริ่มรู้จักการรอคอย - เริ่มตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงความรักเพื่อนและสัตว์เลี้ยง - ไม่ทำร้ายผู้อื่นและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน - ไม่แย่งหรือหยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน - รู้จักเก็บของเล่นเข้าที่ - รู้จักการตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงความรักเด็กที่เล็กกว่าและสัตว์ต่างๆ - ไม่ทำร้ายผู้อื่น และไม่ทำให้อื่นเสียใจ - ไม่หยิบของของผู้อื่นมาเป็นของตน - รู้จักจัดเก็บของเล่นเข้าที่ - รู้จักการรอคอยและเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง - รู้จักการตัดสินใจเรื่องง่ายๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น
3. ด้านสังคม 3.1 การช่วยเหลือตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> - แต่งมือได้ - รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง - เริ่มรู้จักใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม 	<ul style="list-style-type: none"> - แต่งตัวได้ - รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง โดยไม่หกเลอะเทอะ - รู้จักทำความสะอาดหลังจากเข้าห้องน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกเครื่องแต่งกายของตนเองได้ และแต่งตัวได้ - ใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ในการรับประทานอาหารได้ - ทำความสะอาดร่างกายได้
3.2 การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการมีคุณธรรม จริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกัน แต่ต่างคนต่างเล่น) - ชิดตนเองเป็นศูนย์กลาง - เริ่มปฏิบัติตามกฎ กติกาต่างๆ - รู้จักทำงานที่ได้รับมอบหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - เล่นร่วมกับผู้อื่นได้ - เริ่มช่วยเหลือผู้อื่น - ปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงร่วมกัน - มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - เล่นหรือทำงานร่วมกันในกลุ่มย่อยได้ - รู้จักการให้และการรับ - ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา - ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

พัฒนาการ	อายุ 3 ปี	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี
3.3 การอนุรักษ์วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มรู้จักแสดงความเคารพ - ทิ้งขยะได้ถูกต้อง - ไม่ทำลายสิ่งของเครื่องใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้จักแสดงความเคารพ - ทิ้งขยะได้ถูกต้อง - รักษาสิ่งของที่ใช้ร่วมกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงความเคารพได้เหมาะสมกับโอกาส - ทิ้งขยะได้ถูกต้อง - ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัว
4. ด้านสติปัญญา	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ ได้ - บอกชื่อของตนเองได้ - รู้จักใช้คำถาม “อะไร” - จิตเขียนเส้นอย่างอิสระได้ - จับคู่สีต่างๆ ได้ประมาณ 3-4 สี - ยังคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมไม่ได้ - จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า - อยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว - วาดภาพตามความพอใจของตน - สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ - เลียนแบบท่าทางการเคลื่อนไหวต่างๆ - เรียนรู้จากการสังเกตและเลียนแบบผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่องได้ - บอกชื่อ นามสกุลของตนเองได้ - ชอบถาม “ทำไม” - เขียนภาพและสัญลักษณ์ตามความต้องการของตนเองได้ - ชี้และบอกสีได้ประมาณ 4-6 สี - พูดเกี่ยวกับ “เมื่อวานนี้” “วันนี้” “พรุ่งนี้” - จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าได้ - สำรวจและทดลองเล่นกับของเล่น หรือสิ่งของต่างๆ ตามความคิดของตนได้ - วาดภาพตามความคิดสร้างสรรค์ของตนได้ - เล่านิทานหรือเรื่องราวตามจินตนาการได้ - เคลื่อนไหวท่าทางตามความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการได้ - เรียนรู้จากการสังเกต ฟังด้วยตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - ฟังแล้วนำมาเล่าถ่ายทอดได้ - บอกชื่อ นามสกุล อายุ ที่อยู่ของตนเองได้ - ชอบถาม “ทำไม” “อย่างไร” “ที่ไหน” - เขียนชื่อ นามสกุลของตนเองตามแบบได้ - บอกและจำแนกสีต่างๆ ได้ - บอกเวลา “เมื่อวานนี้” “วันนี้” “พรุ่งนี้” - จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้ดี - ใช้สิ่งของรอบๆ ตัวเป็นสื่อสมมติในการเล่น / เล่นบทบาทสมมติตามจินตนาการ - วาดภาพตามความคิดสร้างสรรค์ของตนได้ - เล่านิทาน เล่าสิ่งที่ตนคิดหรือเรื่องราวตามจินตนาการได้ - เคลื่อนไหวท่าทางตามความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการได้

สรุปได้ว่าหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก
4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม

ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 นี้เชื่อมโยงกับหลักในการจัดการศึกษาปฐมวัย และพัฒนาการเด็กปฐมวัย คือ เน้นการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2.2.5 สรุปแนวคิดการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผนวกกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 กำหนดปรัชญาการศึกษาให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ทราบถึงแนวคิด หลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ทั้งนี้ผู้รับผิดชอบจะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรจะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของตน และนำสู่การปฏิบัติให้เด็กปฐมวัยมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดในจุดหมายของหลักสูตร ซึ่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เป็นคนเก่ง และคนดี ที่ครูต้องส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการที่ดีทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของไทยที่ใช้ในปัจจุบันมีความสอดคล้องกับแนวคิด/ปรัชญาและทฤษฎีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของต่างประเทศและของนักวิชาการด้านนี้ดังได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ใช้การพัฒนา 4 ด้านนี้ มาใช้เป็นกรอบในการวิจัยในการศึกษาหาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ที่ผู้ปกครองต้องการจะเรียนรู้ผ่านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์กับโรงเรียนต่อไป

ดังนั้น รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีเป้าหมายหลัก คือ การเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบตนเอง ค้นพบผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความเชื่อมั่นและตระหนักในตนเอง รวมถึงพัฒนาความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง การส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ของเด็ก อาทิ การแก้ปัญหา การคิด การใช้เหตุผล และการสร้างสรรค์ การเรียนรู้ควรเป็นกระบวนการที่มีความหมายกับเด็ก มุ่งเน้นการปฏิบัติจริง และเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมซึ่งต้องคำนึงถึงพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กได้แก่ **พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา** รวมถึงการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก อย่างอิสระ โดยผ่านสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยการพัฒนาการทั้ง 4 ด้านดังกล่าวในงานวิจัยครั้งนี้ จำนำมาเป็นประเด็นในการศึกษาเพื่อเรียนรู้ โดยการสำรวจว่าคุณค่าความต้องการและความเข้าใจในหลักพัฒนาการเด็ก

ปฐมวัย ซึ่งนับเป็นสิ่งที่โรงเรียนต้องจัดให้ผู้ปกครองเรียนรู้ผ่านสังคมออนไลน์ ซึ่งถือว่าการให้ความรู้นี้เป็นการทำงานที่เกิดความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์นั่นเอง

2.3 แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการพัฒนากลยุทธ์ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ความหมายและความสำคัญของกลยุทธ์ 2) การพัฒนากลยุทธ์

2.3.1 ความหมายและความสำคัญของกลยุทธ์

กลยุทธ์ (Strategy) มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า “Strategos” โดยความหมายดั้งเดิมเป็นภาษาทหารที่ใช้อธิบายถึงยุทธวิธีของแม่ทัพในการจัดทัพ และเคลื่อนย้ายพลเพื่อต่อสู้กับกองทัพของข้าศึก กลยุทธ์เป็นแนวทางเชิงรุกในการบรรลุเป้าหมายในหนึ่งกลยุทธ์ประกอบด้วย Tactic คือ วิธีการเชิงรุกหลาย ๆ วิธีการ จึงเป็นกลุ่มหรือชุดของวิธีการเชิงรุกซึ่งวงการทหารเรียก Strategy ว่า ยุทธศาสตร์ ส่วนวงการบริหารธุรกิจนิยม เรียก Strategy ว่า กลยุทธ์ (พฤษศิริบรรณพิทักษ์, 2552) Certo and Peter (1995) เห็นว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีดำเนินงานที่มั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร เช่นเดียวกับ Mintzberg and Quinn (1996) ที่กล่าวว่ากลยุทธ์เป็นวิธีการดำเนินงานเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

Devid (2009) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ว่าเป็นวิธีการที่จะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ในระยะยาว

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่า กลยุทธ์ (Strategy) คือ แนวทางเชิงรุกหรือวิธีการที่มุ่งไปสู่เป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนดไว้

กลยุทธ์มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องพัฒนาเพื่อนำมาใช้ขับเคลื่อนองค์การในลักษณะเชิงรุกเพื่อการบริหารจัดการองค์กรให้ได้ตามเป้าหมาย ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรง และมีทิศทางที่ไม่แน่นอน ทำให้ผู้บริหารต้องใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อการดำรงอยู่และการเจริญเติบโตของธุรกิจ ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถและเข้าใจในการปรับตัวและฉกฉวยโอกาสที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารในฐานะผู้นำจะต้องสามารถกำหนดทิศทางและนำพาองค์กรไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น กลยุทธ์ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในทุกองค์การ (ณัฐพันธ์ เขจรนันท์, 2552) จากความหมายและความสำคัญของกลยุทธ์ทำให้ผู้บริหารต้องใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Evaluation) เพื่อให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ (David, 2009) โดย Wheelen et al, (2015) ได้เพิ่มเติมว่า

การบริหารเชิงกลยุทธ์นั้นจะต้องมีการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก การกำหนดกลยุทธ์ (การวางแผนกลยุทธ์หรือแผนระยะยาว) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุม และการประเมินผลกลยุทธ์ ซึ่งการศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์นั้นจำเป็นต้องมีการตรวจสอบและประเมินของสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อหาโอกาสและภาวะคุกคาม รวมทั้งต้องมีการประเมินสภาพแวดล้อมภายในเพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับนาวิก (2543) ที่ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการมุ่งตรวจสอบและประเมินทั้งโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก และจุดแข็งและจุดอ่อนสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความหมายของปีนรศ มาลากุล ณ อยู่ชยา (2554) ที่กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) หมายถึง วิธีการจัดการแบบหนึ่งที่มีมุ่งเน้นการกำหนดทิศทาง ภารกิจ และกลยุทธ์การดำเนินงานขององค์กรให้ชัดเจน และสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพการณ์ภายในองค์กร โดยการดำเนินการพัฒนาปรับปรุงส่วนต่างๆ ขององค์กรให้สามารถนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและการติดตามกำกับ ควบคุม และประเมินผลการดำเนินการตามกลยุทธ์ เพื่อเรียนรู้ผลความก้าวหน้า ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงต่อไป อย่างไรก็ตาม การพัฒนาหรือการกำหนดกลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปใช้ ตลอดจนติดตามประเมินผลงานหลักจากใช้กลยุทธ์นั้น แม้เป็นสิ่งที่ทำให้การใช้กลยุทธ์ครบวงจร แต่การจะประเมินผลงานหลังจากการใช้กลยุทธ์นั้นจำเป็นต้องใช้เวลา จึงน่าจะมียุทธวิธีที่จะประเมินว่ากลยุทธ์ที่คิดที่กำหนดขึ้นในนั้นน่าจะเหมาะสมและทำให้องค์กร ไปสู่เป้าหมายตามต้องการ ได้ทันทีที่คิดกลยุทธ์สำหรับเป็นเสมือนการประเมินความเหมาะสมและที่น่าจะเป็นของกลยุทธ์นั้น ซึ่ง Miller (1998) ได้เสนอในเรื่อง การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีกระบวนการที่สำคัญอยู่เพียง 3 ประการ ได้แก่ การวิเคราะห์กลยุทธ์ (Strategic Analysis) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) ซึ่งยังขาดในเรื่องของการควบคุมและประเมินกลยุทธ์

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) เป็นหัวใจหลักสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรที่มีกระบวนการตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ และจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ที่ได้กล่าวถึงการศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในองค์กรนั้นจึงเป็นที่มาของการกำหนดกลยุทธ์โดยการใช้วิธีการทำ SWOT Analysis ซึ่งจะได้นำเสนอต่อไป

Massie and Douglas (1992) กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง ทิศทางหรือแบบแผนการดำเนินงานในระยะยาวขององค์กรซึ่งกำหนดขึ้นโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้ หากสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง

Paine and Naumes (1982) กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategy) เป็นแนวปฏิบัติหลักในการกำหนดอย่างเจาะจงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยกลยุทธ์นี้อาจมีการวางแผนกำหนดไว้ล่วงหน้าหรือตัดสินใจกำหนดขึ้นได้ตลอดเวลาซึ่งเมื่อรวมกันทั้งหมดแล้วจะเป็นชุดของกลยุทธ์โดยรวมทั้งหมด

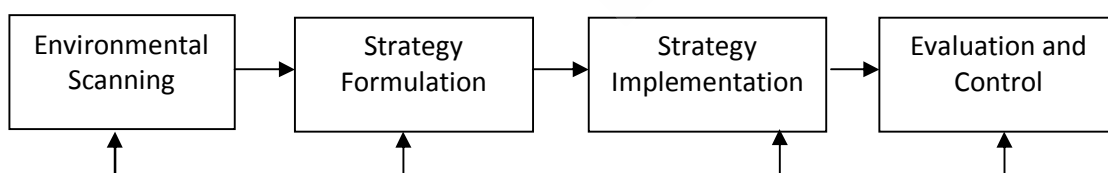
สุรัฐ ศิลปะอนันต์ (2545) ให้ความหมายว่ากลยุทธ์ เป็นรูปแบบหรือแผนซึ่งบูรณาการความมุ่งหมายหลัก นโยบาย และลำดับการปฏิบัติงานขององค์กรให้สอดคล้องกันเป็นหนึ่งเดียว

พสุ เดชะรินทร์ และคณะ (2549) ได้เพิ่มเติมว่ากลยุทธ์ (Strategy) เป็นสิ่งที่องค์กรทำเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ โดยความสำเร็จของแต่ละองค์กรก็ไม่เหมือนกันถ้าเป็นองค์กรเอกชนความสำเร็จอาจจะอยู่ที่ตัวเลขทางการเงิน แต่ถ้าเป็นหน่วยงานราชการความสำเร็จก็อยู่ที่การบรรลุวิสัยทัศน์

จากความหมายดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางที่ได้คัดสรรว่ามีความเหมาะสมที่สุดในการบริหารหรือจัดการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กระบวนการพัฒนากลยุทธ์

2.3.2 การพัฒนากลยุทธ์

ในทัศนะของ Wheelen and Hunger (2004) ได้กล่าวว่า การพัฒนากลยุทธ์นั้นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการ คือ 1) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ 4) การประเมินผลและควบคุม โดยที่องค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันดังนี้

ที่มา: Wheelen and Hunger (2004: 9)

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบพื้นฐานในการบริหารเชิงกลยุทธ์

จากแผนภาพที่แสดงองค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ที่ได้กล่าวไปแล้ว Wheelen and Hunger (2004) ได้อธิบายการตรวจสอบสภาพแวดล้อมว่าเป็นการตรวจประเมินและเผยแพร่ข้อมูล สิ่งแวดล้อมภายนอก และภายในองค์กรให้กับผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญทางกลยุทธ์ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทั้งภายนอก และภายในเป็นตัวสำคัญที่จะกำหนดอนาคตขององค์กร วิธีการที่ง่ายที่สุดในการตรวจสอบสภาพแวดล้อมดังกล่าวคือ SWOT Analysis ซึ่งเป็นองค์ประกอบทางกลยุทธ์สำหรับองค์กร สิ่งแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วยสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ภายนอกองค์กรและไม่ได้เป็นรูปแบบเดียวกันกับการบริหารจัดการภายใน สิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เหล่านี้ก่อให้เกิดบริบทขององค์กรที่เป็นอยู่ในขณะนั้น และอาจมีอิทธิพล และมีแนวโน้มจะเข้าไปในสิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือเป็นองค์ประกอบเฉพาะที่เข้าไปมีส่วนในสภาพแวดล้อมเฉพาะขององค์กรที่มักจะเรียกว่าสภาพทั่วไปขององค์กร

สภาพแวดล้อมภายในขององค์กรประกอบด้วยสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ (จุดแข็งและจุดอ่อน) ที่มีอยู่ในองค์กรและไม่ได้ใช้ในการควบคุมในระยะสั้นๆ ของการบริหารจัดการในระดับสูง สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดบริบทในการทำงานซึ่งหมายถึงโครงสร้างขององค์กร วัฒนธรรมและแหล่งเรียนรู้ขององค์กร ส่วนที่เป็นจุดแข็งจะทำให้เกิดสมรรถนะแกนกลางที่สำคัญที่องค์กรสามารถใช้เป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขันได้

2.3.2.1 การวิเคราะห์ SWOT

การกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรจำเป็นต้องประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกในปัจจุบันที่เป็นโอกาส ภาวะคุกคาม และสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กร ทั้งนี้เพื่อให้ทราบสถานะที่แท้จริงขององค์กรว่าเป็นอย่างไรก่อนที่จะกำหนดทิศทางการพัฒนา ซึ่งเทคนิคการประเมินที่ได้รับความนิยมใช้กันในปัจจุบัน คือ การวิเคราะห์ SWOT ซึ่ง Albert Humphrey นักวิจัยจากมหาวิทยาลัย สแตมฟอร์ด (Stamford University) เป็นผู้คิดค้นแรกโดยใช้คำว่า SOFT analysis และต่อมาใช้คำว่า Satisfactory Opportunity Fault และ Threat และปัจจุบันได้พัฒนาเป็นคำว่า SWOT Analysis ซึ่งเป็นคำย่อมาจากอักษรตัวแรกของคำว่า Strength Weakness Opportunity และ Threat ตามลำดับ จากแนวคิดของ Wheelen and Hunger (2004) ที่กล่าวว่าในรอบหลายปีที่ผ่านมา SWOT Analysis ได้รับการพิสูจน์เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ที่ถูกนำไปใช้ในการพัฒนากลยุทธ์มานานที่สุดซึ่ง SWOT Analysis ทำให้ผู้บริหารได้ทราบสถานภาพขององค์กรว่าเป็นอย่างไร มีสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็น โอกาส (Opportunity) และภาวะคุกคาม (Threat) ต่อการพัฒนาองค์กรรวมทั้งได้ทราบถึงสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) เพื่อนำข้อมูลจากการวิเคราะห์องค์กรนี้ไปวางแผนยุทธศาสตร์ที่จะใช้ประโยชน์จากโอกาสและสามารถรับมือกับภาวะคุกคามต่างๆ ได้ รวมทั้งสามารถสร้างความเข้มแข็งและลดจุดอ่อนขององค์กรได้

การวิเคราะห์ SWOT คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อหาโอกาสและภาวะคุกคาม และสภาพแวดล้อมภายในเพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนซึ่งจากการวิเคราะห์ดังกล่าวจะทำให้

ทราบสถานะหรือสถานการณ์ในปัจจุบันขององค์กรเพื่อวางแผนพัฒนาองค์กรนั้น สามารถดำเนินการดังนี้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อหาโอกาส (Opportunity) และภาวะคุกคาม (Threat) ดังที่ ปกรณ์ ปรียากร (2548) ได้กล่าวไว้ว่าหลักที่นิยมใช้ทั่วไปคือหลักที่เรียกว่า PEST Analysis ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.การเมือง (Political Component = P) เป็นการวิเคราะห์นโยบายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ของภาครัฐที่น่าจะมีผลทั้งในเชิงบวกและลบต่อการดำเนินกิจการ เช่น นโยบายการเงินการคลัง การประกันสังคม กฎหมายลิขสิทธิ์ เป็นต้น

2.เศรษฐกิจ (Economic Component = E) เป็นการวิเคราะห์เศรษฐกิจระดับมหภาค เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ อัตราการว่างงาน อัตราดอกเบี้ย ต้นทุนด้านที่ดิน ค่าวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

3.สังคมและวัฒนธรรม (Socio-cultural Component = S) เป็นการวิเคราะห์สภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น ระดับการศึกษา ค่านิยม ความเชื่อ วิถีการใช้ชีวิต อาชีพ เป็นต้น

4.เทคโนโลยี (Technology Component = T) เป็นการวิเคราะห์สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่จะมีผลต่อการบริหาร เช่น ความรู้และวิทยาการแขนงต่างๆ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

สิรินันท์ ศรีวีระสกุล (2553) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในว่าเป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียน และโรงเรียนสามารถควบคุมปัจจัยเหล่านี้ได้ โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) ของโรงเรียนตามประเด็น 6 ด้านนี้

1.โครงสร้างและนโยบายของสถานศึกษา (Structure: S1) ได้แก่ โครงสร้างนโยบายระบบงานของโรงเรียน

2.ผลผลิตและการบริการ (Product and Service: S2) ได้แก่ ประสิทธิภาพของการให้บริการทางการศึกษา คุณภาพของการให้บริการของการศึกษาและคุณภาพของนักเรียน

3.บุคลากร (Man: M1) ได้แก่ ปริมาณและคุณภาพของบุคลากรในสถานศึกษา

4.ประสิทธิภาพทางการเงิน (Money: M2) ได้แก่ ความเพียงพอ ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงิน ประสิทธิภาพของการใช้เงินที่เน้นผลผลิต การระดมทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรของโรงเรียน

5.ทรัพยากร (Material: M3) ได้แก่ ความเพียงพอและคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ในโรงเรียน

6.การบริหารจัดการ (Management: M4) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน การมอบอำนาจ การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการของโรงเรียน

การวิเคราะห์ด้วยปัจจัยดังกล่าวสามารถเรียกสั้นๆ ว่า “2S4M” ซึ่งเป็นคำย่อที่มาจากอักษรตัวแรกของแต่ละด้าน โดย 2S มาจากด้านที่ 1 และ 2 และ 4M มาจากคำที่ 3 ถึง 6

การนำผลการวิเคราะห์และสรุปสภาพแวดล้อมจะแสดงสถานภาพของโรงเรียนที่บ่งบอกทิศทางของโรงเรียนได้ 4 ลักษณะดังนี้

1.เอื้อและแข็ง เป็นตำแหน่งที่บ่งบอกว่า โรงเรียนมีปัจจัยภายนอกเป็น โอกาสหรือพร้อมให้การสนับสนุนและปัจจัยภายในมีความเข้มแข็ง เช่น ชุมชนมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นต้น กลยุทธ์ที่ใช้เป็นกลยุทธ์สร้างความเจริญเติบโต

2.เอื้อแต่อ่อน เป็นตำแหน่งที่บ่งบอกว่าโรงเรียนมีจุดอ่อนภายในโรงเรียนเองแต่มีโอกาจากปัจจัยภายนอกที่พร้อมให้การสนับสนุนและหากมีการแก้ปัญหา หรือ จุดอ่อนของโรงเรียนแล้วจะทำให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งมากขึ้นอันจะนำไปสู่สถานภาพที่เอื้อและแข็ง

3.ไม่เอื้อแต่แข็ง เป็นตำแหน่งที่บ่งบอกว่า โรงเรียนมีความพร้อม มีความเข้มแข็งแต่มีภาวะคุกคามจากปัจจัยภายนอกที่เป็นปัญหา ดังนั้นจำเป็นต้องชะลอตัวเพื่อคอยโอกาจากปัจจัยภายนอก เช่น รอคารฟื้นตัวของเศรษฐกิจ รอคกกฎหมายหรือระเบียบที่ชัดเจนเหมาะสม หรือ สถานการณ์การเมืองเป็นต้นซึ่งจะทำให้วิกฤติเป็น โอกาสของการพัฒนา

4.ไม่เอื้อและอ่อน เป็นตำแหน่งที่บ่งบอกว่าโรงเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีภาวะคุกคามในการพัฒนาโรงเรียนและในขณะเดียวกันก็มีปัญหาภายในโรงเรียน สถานภาพดังกล่าวถือได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่ล่อแหลมต่อความล้มเหลวสูง

2.3.2.2 การกำหนดกลยุทธ์ โดยใช้ TOWS Matrix

การกำหนดกลยุทธ์จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสามารถทำได้โดยใช้ TOWS Matrix จากการศึกษาวิธีการดังกล่าวของ Koontz and Wehrich (1990) พบว่ามีแนวคิดที่สำคัญสรุปได้คือ การประเมินสถานการณ์โดยใช้ TOWS Matrix มีขอบเขตที่กว้างและให้ความสำคัญในมุมมองที่ต่างออกไป ตารางการคิดแบบ TOWS นั้น เป็นกรอบการวิเคราะห์การคิดอย่างเป็นระบบที่ช่วยในการจับคู่เอาโอกาสและภาวะคุกคามภายนอกกับจุดอ่อนและจุดแข็งภายในองค์กรเข้าด้วยกัน เป็นเรื่องธรรมดาที่โรงเรียนจะระบุจุดแข็งจุดอ่อนของตนเองเช่นเดียวกับการระบุโอกาสกับภาวะคุกคามจากสภาพแวดล้อมภายนอกแต่สิ่งที่มีจะมองข้ามคือการเชื่อมโยงปัจจัยที่สำคัญเหล่านี้ซึ่ง

ต้องการกลยุทธ์ในการดำเนินการที่ต่างกันออกไปในการจัดการทางเลือกที่จะนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์ถูกกำหนดจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก คือ ภาวะคุกคามและโอกาส และสภาพแวดล้อมภายใน คือ จุดอ่อน และจุดแข็ง ดังนี้

1. กลยุทธ์ (WT) เป็นกลยุทธ์ที่มีเป้าหมายเพื่อลดจุดอ่อนและภาวะคุกคาม ซึ่งองค์กรอาจต้องดำเนินการ เช่น ตัดทอนค่าใช้จ่าย หรือสะสางหนี้ค้ำชำระ

2. กลยุทธ์ (WO) เป็นความพยายามที่จะลดจุดอ่อนและเพิ่มโอกาสในการพัฒนาโดยอาศัยความสามารถ หรือสมรรถนะจากภายนอก (เช่น เทคโนโลยี) ที่จะช่วยให้บรรลุความสำเร็จจากการใช้ประโยชน์ในโอกาสจากสภาพแวดล้อมภายนอก

3. กลยุทธ์ (ST) อยู่บนพื้นของจุดแข็งขององค์กรที่จะจัดการกับภาวะคุกคามภายนอก โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มศักยภาพก่อนแล้วค่อยลดข้อที่เป็นภาวะคุกคามภายหลังซึ่งองค์กรอาจใช้เทคโนโลยี การจัดการ หรือ ความเข้มแข็งทางการตลาดเพื่อจัดการภาวะคุกคามจากคู่แข่ง

4. กลยุทธ์ (SO) สภาวะการณ์ที่องค์กรต้องการจะเกิดขึ้นเมื่อองค์กรสามารถใช้จุดแข็งภายในเพื่อสร้างประโยชน์จากโอกาสภายนอก สิ่งนี้คือเป้าหมายของการประกอบการในการเปลี่ยนจุดยืนตามข้อมูลที่ปรากฏในตาราง หากมีจุดอ่อนองค์กรจะต้องพยายามต่อสู้เพื่อเอาชนะให้ได้ซึ่งจะทำให้เข้มแข็งขึ้น หากเผชิญกับภาวะคุกคามก็ต้องรับมือให้ได้เพื่อมุ่งจัดการให้เป็นโอกาส

จากการศึกษาแนวคิดการกำหนดกลยุทธ์โดยใช้ตาราง TOWS Matrix สามารถสรุปได้ว่า การเชื่อมโยงผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในเข้าด้วยกันเพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ ของ โรงเรียนนั้นเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลที่ ครอบคลุมทุกมิติที่ส่งผลทำให้ได้กลยุทธ์ที่ตรงประเด็น ชัดเจนและท้าทายต่อการพัฒนาศักยภาพในเชิงรุกขององค์กร โดยยุทธศาสตร์ (SO) นั้นเป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการใช้จุดแข็งในองค์กรร่วมกับโอกาสที่เอื้อจากภายนอก เป็นการคิดในเชิงรุกที่ดึงเอกลักษณ์ความโดดเด่นขององค์กรมาใช้ได้อย่างเต็มที่ กลยุทธ์ (WO) เป็นวิธีการที่จะลดจุดอ่อนภายในองค์กรให้หมดไปหรือให้เหลือน้อยที่สุดโดยใช้ข้อได้เปรียบหรือโอกาสจากภายนอกมาช่วยแก้ไข เช่น เทคโนโลยี กลยุทธ์ (ST) เป็นวิธีดำเนินการที่จะใช้จุดแข็งภายในองค์กรในการควบคุมหรือจัดการกับภาวะคุกคามจากภายนอกซึ่งอาจดำเนินการในลักษณะที่เสริมจุดแข็งภายในก่อนเพื่อป้องกันภาวะคุกคามจากภายนอก ส่วนกลยุทธ์ (WT) นั้น เป็นกลยุทธ์ที่แสดงถึงความพยายามอย่างที่สุดที่จะลดจุดอ่อนภายในองค์กรซึ่งเป็นการดำเนินการในเชิงรับและในเวลาเดียวจะต้องคิดหาวิธีที่จะหลีกเลี่ยงภาวะคุกคามหรือข้อจำกัดจากภายนอกให้ได้ซึ่งอาจเป็นวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนขององค์กร

ในงานวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครนี้ ได้เลือกใช้วิธีการ SWOT Analysis ในการสร้างกลยุทธ์ โดยผู้วิจัยทำการศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่เกี่ยวข้อง และจะทำการกำหนดกลยุทธ์โดยใช้ TOWS Matrix เพื่อให้ได้กลยุทธ์และนำไปผ่านการประเมินความถูกต้องเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จากผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้งหนึ่ง

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถแบ่งได้เป็นกลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสังคมออนไลน์และเทคโนโลยีการสื่อสาร 2) กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 3) กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการบริหารอื่น ๆ ที่ช่วยในการพัฒนากลยุทธ์การร่วมมือ

กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสังคมออนไลน์และเทคโนโลยีการสื่อสาร

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (2560) ได้จัดทำ Line official account เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารให้แก่ประชาชน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ต้องสามารถนำไปเผยแพร่ต่อได้ เพราะในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ไปอย่างรวดเร็ว และส่วนใหญ่มีคำถามว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องหรือไม่ ดังนั้นในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์จึงควรให้ความสนใจและความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่จะเป็นกำลังของชาติต่อไป

วณิช ภูวทิศ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้คนในยุคดิจิทัลใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นช่องทางการสื่อสารสำคัญเพื่อการถ่ายทอดเรื่องราว แสดงความคิดเห็นและความรู้สึก ตลอดจนติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยปราศจากเงื่อนไขด้านเวลา สถานที่และรูปแบบ ด้วยศักยภาพของเครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถสร้างอิทธิพลแก่ทั้งผู้ใช้และผู้คนในเครือข่ายทางสังคม ทำให้ผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์จำเป็นต้องเพิ่มความระมัดระวังและมีสติในการใช้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นพื้นที่สาธารณะที่ใช้นำเสนอข่าวสาร โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นสาธารณะที่ร้อนแรงในสังคมประชาธิปไตยที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกทางความคิดเห็นได้ ดังนั้นเพื่อให้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีความสร้างสรรค์ ผู้ใช้ควรมีมุมมองความคิดเห็นที่แตกต่าง เพื่อให้สังคมมีความหลากหลายไม่ใช่มีเพียงความคิดที่เป็นพินัยนิยมเดียวกัน โดยผู้ใช้เครือข่ายทางสังคมต้องมีอิสระทางความคิด ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่น สร้างจุดศูนย์รวมทางความคิดเพื่อให้เกิดความประนีประนอมอันจะนำไปสู่บรรทัดฐานที่ดีของสังคม ยิ่งกว่านั้นผู้ใช้

เครือข่ายสังคมออนไลน์ไม่ควรยึดติดแต่เฉพาะกรอบความคิดเดิมของตนเองเท่านั้น แต่ควรเปิดรับข้อมูลที่หลากหลายให้มากที่สุด ตลอดจนการเข้าไปมีส่วนร่วมและแบ่งปันความคิดกับกลุ่มต่าง ๆ ทุกระดับชั้นในสังคม ซึ่งผลจากการวิจัยนี้สรุปให้เห็นว่า สังคมออนไลน์มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ เพียงจะต้องมีวิธีการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสม

สมชาย วัชรปัญญาวงศ์ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาต้นแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยการอภิปรายผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อลดความผิดพลาดทางไวยากรณ์ในงานเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ สร้างต้นแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยการอภิปรายผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อต้นแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยการอภิปรายผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นไปในเชิงบวก โดยนักศึกษาเห็นด้วยว่า กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยการอภิปราย เฟซบุ๊ก และงานออนไลน์ที่มอบหมายมีความเหมาะสมและสามารถช่วยพัฒนาความสามารถทางการเขียนในด้านไวยากรณ์ได้จริง ผลจากการสัมภาษณ์นักศึกษาพบว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยการอภิปรายผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์มีความน่าสนใจ ยืดหยุ่นในด้านเวลาและสถานที่ สนุก และสนใจในการเรียน จากผลงานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้จริงจากใช้สังคมออนไลน์

เอมิกา เหมมินทร์ (2556) ศึกษาพฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Media) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คุณสมบัติของเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ประชาชนชอบมากที่สุดคือ ทำให้ทราบข่าวสารรวดเร็ว

กันธิรา ฉายาวงศ์ (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจพฤติกรรมการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ จำแนกประเภทเนื้อหาและบริบทของการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ ใช้การวิเคราะห์ข้อความที่แสดงความคิดเห็นในเว็บไซต์ยอดนิยมของไทย และสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายออนไลน์จำนวน 54 คน เพื่อค้นหามูลเหตุจูงใจและผลกระทบของการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ในสื่อออนไลน์ที่ปรากฏอยู่ในเว็บไซต์ดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า จากข้อความที่แสดงความคิดเห็นในเว็บไซต์ยอดนิยมของไทย จำนวน 13,171 ข้อความ พบพฤติกรรมการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ในสื่อออนไลน์คิดเป็น 36.7 % จำแนกได้ 20 ประเภท และการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์มีมูลเหตุจูงใจจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ได้แก่ ความคิดเห็นที่แตกต่างทางการเมือง อุปนิสัย อคติส่วนบุคคล สภาพสังคมและวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อตนเอง ผู้อื่น สังคมและประเทศชาติ ดังนั้นการสร้างสังคมออนไลน์ของโรงเรียนจึงจำเป็นต้องระมัดระวังในเรื่องนี้

ศรัญญา รัตนจงกล (2554) ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารด้านการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ของธุรกิจอาคารชุด กรณีศึกษาบริษัท แอสเสอรี่ จำกัด (มหาชน) และบริษัท เอเชียน พร็อพเพอร์ตี้ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์แนวทางการตลาดด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ของผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ และศึกษาพฤติกรรมการรับรู้และทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายโครงการอาคารชุดที่มีต่อสื่อสังคมออนไลน์ของบริษัทผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ โดยการสัมภาษณ์ผู้ที่มีหน้าที่ในการดูแลระบบการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า บริษัทแอสเสอรี่ ต้องการเป็นผู้นำด้านช่องทางการสื่อสารในโลกออนไลน์ ซึ่งมองว่าเป็นเครื่องมือสื่อสารการตลาดที่มีประสิทธิภาพและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้สะดวกและรวดเร็ว โดยใช้กลยุทธ์การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Network Marketing) เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของแบรนด์และเพื่อให้เกิดการรับรู้ตราสินค้า (Brand Awareness) กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีไลฟ์สไตล์ตรงกับลูกค้ากลุ่มเป้าหมายของบริษัท ส่วนบริษัท เอเชียน พร็อพเพอร์ตี้ นำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการสนับสนุนแต่ละโครงการ วัตถุประสงค์หลักของการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้นั้นจะใช้เพื่อเป็นการแชร์ไลฟ์สไตล์แบบที่บริษัทต้องการให้สะท้อนถึงตราสินค้า (Brand) ของบริษัททั้งภาพลักษณ์ที่ดูทันสมัยและความมีเทคโนโลยี จากผลงานวิจัยในส่วนนี้ แสดงให้เห็นถึงการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการตลาดซึ่งผู้บริหารโรงเรียนก็อาจนำวิธีการนี้มาใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของโรงเรียนได้เช่นกัน แต่เพื่อให้เกิดคุณค่าอย่างสร้างสรรค์ โรงเรียนจะต้องไม่มุ่งเป้าหมายไปที่การตลาดเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องใช้สื่อสังคมออนไลน์นี้ควบคู่ไปกับการให้ความรู้เพื่อการพัฒนาเยาวชนของชาติด้วย

ในงานวิจัยของศรัญญา รัตนจงกล ยังพบอีกว่า สื่อสังคมออนไลน์ที่มีผลต่อการรับรู้มากที่สุด คือ เฟซบุ๊ก (Facebook) ในส่วนของพฤติกรรมด้านการรับรู้และทัศนคติต่อการรับรู้สื่อการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่อบริษัทอสังหาริมทรัพย์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามพบเห็นโฆษณาอาคารชุดจากสื่อสังคมออนไลน์ จากเฟซบุ๊กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.9 ลูกค้าชอบเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ อาคารชุดบริษัท แอสเสอรี่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.5 มีวัตถุประสงค์ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของบริษัทอสังหาริมทรัพย์เพื่อหาข้อมูลโครงการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.5 สื่อสังคมออนไลน์มีผลต่อการตัดสินใจซื้อโครงการของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.3 สื่อสังคมออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 64.4 ธุรกิจอาคารชุดควรมีการนำเสนอข้อมูลการส่งเสริมการขายผ่านทางสื่อโฆษณาเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสม่ำเสมอเพื่อดึงความสนใจของลูกค้าและสามารถกระตุ้นการตัดสินใจของลูกค้าให้เร็วและง่ายขึ้น และยังสามารถทำการตลาดได้สูงกว่าคู่แข่ง ซึ่งการส่งเสริมการตลาดควรทำอย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และการสื่อสารผ่านทางสังคม

ออนไลน์มีการขยายตัวที่สูงมาก อันเนื่องมาจากสื่อสังคมออนไลน์เองเริ่มมีความหลากหลายจากการแข่งขันมากขึ้น จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า สิ่งที่น่าเสนอในสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อผู้รับสื่อ ดังนั้นทางโรงเรียนจึงต้องมีการพิจารณาเลือกข้อมูลหรือสิ่งที่จะนำเสนอในสื่อออนไลน์ให้รอบคอบ และให้เกิดประโยชน์ เพิ่มคุณค่าทางการศึกษาอย่างดีซึ่งหากทำโดยการมีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมจะยิ่งได้ผลมากขึ้น และจากการศึกษาของศรีัญญา รัตนจงกล ยังพบอีกว่า ผู้ใช้บริการสื่อสังคมออนไลน์มีเพื่อนที่ติดต่อกันในสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าเพื่อนที่พบเจอกันจริงๆ ซึ่งสืบเนื่องมาจากสภาพสังคมของคนในเมืองที่เปลี่ยนไปนั่นเอง เป็นการพิสูจน์ให้เห็นถึงอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งสามารถไปถึงคนหมู่มาก เป็นการสื่อสารที่รวดเร็วและว่องไว โดยสามารถแพร่กระจายไปยังกลุ่มผู้ใช้สังคมออนไลน์ได้มากมายซึ่งจะได้ผลต่อการสื่อสารแบบตัวต่อตัว (Person to Person) หรือ (Face to Face) นอกจากนี้รูปแบบการนำเสนอโฆษณาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ควรมีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อให้เหมาะกับไลฟ์สไตล์ของลูกค้าธุรกิจอาคารชุดที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา จากผลการวิจัยในส่วนนี้ หากทางโรงเรียนรู้จักเลือกรูปแบบวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม และมีความหลากหลายดังผลงานวิจัยของศรีัญญาพบ ก็จะทำให้สังคมออนไลน์ของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สุชีรา มีอาษาและมนต์ชัย เทียนทอง (2554) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยการสังเคราะห์กรอบแนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีการร่วมกัน โดยมีระบบที่เลี้ยงแบบปฏิสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ ผู้เขียนได้สรุปว่าการจัดการเรียนแบบผสมผสาน (Blend Learning) หมายถึง การนำข้อดีของแต่ละรูปแบบมาใช้แก้ปัญหา ทั้งเรียนในชั้นเรียนแบบออนไลน์และปฏิบัติจริง เช่น กิจกรรมกลุ่ม เป็นการใช้จุดเด่นของแต่ละแบบเข้ามาเสริมจุดด้อยของแบบอื่น ๆ นอกจากนี้การเรียนแบบผสมผสานเป็นรูปแบบสำหรับการบูรณาการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online Learning) และการเรียนที่ผนวกผู้สอนกับผู้เรียนเข้าด้วยกัน (Face-to-Face Meeting) คุณสมบัติของการเรียนรู้ในลักษณะนี้ คือ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ และร่วมมือกันที่ลึกซึ้งขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนจะเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม ที่มีการจัดวางการทำงานกลุ่มเป็นองค์ที่ดี ซึ่งการจัดการเรียนแบบผสมผสานที่กล่าวมาในข้างต้น เป็นตัวอย่างหนึ่งของการสร้างความรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งในที่นี้ก็คือผู้ปกครอง ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนั่นเอง ซึ่งงานวิจัยนี้ทำให้การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ นอกจากคำนึงถึงการจัดการระบบออนไลน์จะต้องคำนึงถึงการนำสังคมออนไลน์ไปสู่ห้องเรียนและตัวนักเรียนต่อไปด้วย

ภาสกร จิตรไคร์ครวญ (2553) ศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีของสื่อใหม่และการนำเสนอตัวตนต่อสังคมกับพฤติกรรมกรรมการสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาความสัมพันธ์ของบริบททางสังคม การสื่อสารออนไลน์ การมีปฏิสัมพันธ์ และความเป็นส่วนตัวกับแนวคิดการนำเสนอตัวตนต่อสังคม
- 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีของสื่อใหม่กับแนวคิดการนำเสนอตัวตนต่อสังคม
- 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของแนวคิดการนำเสนอตัวตนต่อสังคมกับพฤติกรรมกรรมการสื่อสารของผู้ใช้บนสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์
- 4) ศึกษาความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีของสื่อใหม่และแนวคิดการนำเสนอตัวตนต่อสังคมกับพฤติกรรมกรรมการสื่อสารของผู้ใช้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์

เก็บข้อมูลจากผู้ใช้งาน Facebook และ/หรือ Twitter จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นประจำทุกวัน และวันละมากกว่า 3 ชั่วโมงต่อวัน 2) บริบททางสังคม การสื่อสารออนไลน์ การมีปฏิสัมพันธ์ ความเป็นส่วนตัว และเทคโนโลยีของสื่อใหม่ มีความสัมพันธ์กับระดับการนำเสนอตัวตนต่อสังคม 3) ระดับการนำเสนอตัวตนต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการสื่อสารของผู้ใช้บนสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ 4) เทคโนโลยีของสื่อใหม่และระดับการนำเสนอตัวตนต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการสื่อสารของผู้ใช้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ จากงานนี้มีข้อมูลที่ทำให้ทางโรงเรียนตระหนักได้ว่า พฤติกรรมของผู้ใช้สังคมออนไลน์ และความเป็นตัวตนของผู้ใช้สังคมออนไลน์เป็นสิ่งที่โรงเรียนต้องคำนึงถึงหากจะริเริ่มสร้างสังคมออนไลน์ขึ้น

Kaplan and Haenlein (2010) กล่าวถึง การวางแผนการบูรณาการการใช้สื่อ (Media plan integration) ไว้ในบทความวิจัยเรื่อง “Users of the World, unite! The Challenges and opportunities of Social Media” ซึ่งมีสาระสำคัญคือสื่อสังคมออนไลน์ที่ต่างกันนำเสนอกิจกรรมหรือประเด็นเดียวกันแต่นำเสนอในรูปแบบที่ต่างกัน อาจก่อให้เกิดผลที่ต่างกัน เช่น การนำเสนอผลการเรียนดีเด่น โดยนำภาพนักเรียนที่ได้รับรางวัลเผยแพร่ใน Website โรงเรียนและ Website ที่เป็นเครือข่าย นอกจากนั้นยังกล่าวถึง ความเป็นหนึ่งเดียวร่วมกันของผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความท้าทายและโอกาสของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยผู้เขียนทั้งสองได้ระบุไว้ในส่วนหนึ่งของบทความถึงความสำคัญของสังคมออนไลน์ และยังได้นำเสนอข้อเสนอแนะ 10 ประเด็น สำหรับบริษัทต่าง ๆ ที่จะตัดสินใจใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการดำเนินธุรกิจ เมื่อศึกษาข้อเสนอแนะ 10 ประเด็นนั้น จะพบว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนได้ โดยผู้เขียนทั้งสองได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน ๆ ละ 5 ประเด็น ส่วนแรกเป็นเรื่องการดำเนินการที่เกี่ยวกับการใช้สื่อ และส่วนหลังเป็นเรื่องของการทำให้สื่อที่ใช้ก่อให้เกิดลักษณะความเป็นสังคม

ศิริลักษณ์ นาทัน (2550) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของโรงเรียนต้นแบบในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน พบว่า ปัญหาของเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการศึกษาคือ การขาดผู้ที่มีความเชี่ยวชาญมาดูแลระบบ เครือข่าย ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีได้อย่างถูกต้อง

กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม

กันธญาณี ศรีสุรภัย (2559) ได้ระบุถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งทำให้การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ต้องทำอย่างยิ่ง เพราะถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการจัดการศึกษานั้นเอง

มัชฌิมา ใหม่ขลิบ (2559) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาล ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดยเน้นถึงการร่วมมือกันในการจัดการศึกษาผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับปฐมวัย งานนี้ทำให้เห็นการร่วมมือระหว่างทางโรงเรียน และผู้ปกครองที่จะต้องทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้รวมถึงกิจกรรมการร่วมมือในการบริหารให้เกิดสังคมออนไลน์ด้วย

ประสาร พรหมณา (2553) กล่าวถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยระบุว่า การบริหารโดยผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วม โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมดังนี้ คือ 1) ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร 2) ร่วมปฏิบัติงาน เช่น ในการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ การดูแลรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น 3) ร่วมตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและคณะครู 4) ร่วมรับผิดชอบ ช่วยสนับสนุน ปรับปรุงในทุก ๆ ด้านของโรงเรียน ในงานของประสาร พรหมณา ได้ยืนยันให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมอาจทำได้ทั้งร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตรวจสอบประเมินผล ตลอดจนร่วมรับผิดชอบด้วย

กิตติ กรทอง (2552) ได้ระบุถึงหลักการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งจัดในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กว่ามีหลักใหญ่ๆ คือ การร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551) ได้กล่าวถึงหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนกับโรงเรียนไว้ในบทความเรื่อง บทบาทประชาชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผิดชอบ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

พงษ์พันธ์ แก้วหาวงศ์ (2550) ศึกษาในส่วนของกิจกรรมด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ก็ได้ใช้หลักการมีส่วนร่วมที่ประกอบด้วย การร่วมแสดงความคิดเห็น การร่วมตัดสินใจและการร่วมดำเนินการ

ยงยุทธ พนาสนธิ์ (2546) ได้กล่าวถึง หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน โดยครอบคลุมความหมายโดยสรุปว่า หลักการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนควรมีการปฏิสัมพันธ์ที่อยู่ในลักษณะเท่าเทียมกัน โรงเรียนต้องรับฟังความคิดเห็น ความต้องการและปัญหาของชุมชน พร้อมทั้งให้ข้อมูลของโรงเรียน เช่น ศักยภาพในด้านต่างๆ ของโรงเรียน ให้ชุมชนได้รับทราบ ทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน มีความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในการศึกษาของยงยุทธ พนาสนธิ์นี้ ทำให้เห็นว่าการสร้างความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วม ต้องคำนึงถึงความเท่าเทียมกันของทั้งฝ่ายโรงเรียนและผู้ปกครอง และมีการรับฟังความคิดเห็น ความต้องการซึ่งกันและกันเป็นพื้นฐาน

จารุพงศ์ พลเดช (2546) กล่าวถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือการทำให้คนร่วมกันในการตัดสินใจ ทำให้เกิดความผูกพันระหว่างคนทำงานและเห็นว่าคนที่อยู่ใกล้ชีวิตปัญหามากที่สุดคือคนที่ตัดสินใจแก้ปัญหาได้ดีที่สุด ที่สำคัญคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้คนในองค์กรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกัน กระบวนการบริหารตั้งแต่ การมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับ ผิดชอบ ร่วมรับประโยชน์และร่วมติดตามผล นอกจากนั้นได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ 1) ผู้บริหารควรแบ่งอำนาจหน้าที่ในการบริหารให้ผู้ปฏิบัติ คนในองค์กร หรือทีมงาน เพราะต้องการให้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กรที่เป็นรูปธรรม 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดความผูกพันระหว่างคนและองค์กรได้อย่างแท้จริง คนในองค์กรได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ เพื่อช่วยเหลือผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้นำขององค์กรในการตัดสินใจ 3) คนที่อยู่ใกล้ปัญหาที่สุด คือ คนที่ตัดสินใจแก้ปัญหาได้ดีที่สุด 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้คนในองค์กร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) ในฐานะสมาชิกขององค์กรมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารตั้งแต่ การมีส่วนร่วมคิด (ตัดสินใจ) วางแผน ร่วมทำ ร่วมรับ ผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามผล การมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องนั้นมีความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจและเสริมแรง (Reinforcement) ในการทำงานของผู้ปฏิบัติหรือทีมงาน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมตัดสินใจ และมีส่วนร่วมวางแผน ซึ่งถือเป็นหัวใจของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งหลักการหรือแนวคิดในการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังกล่าว โรงเรียนควรจะนำมาใช้กับการพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ได้อย่างดี

ปราชญา กล้าผจญ (2545) ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า เป็นการบริหารงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมายอย่างงดงาม สร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับประชาชนและผู้บังคับบัญชาไปพร้อมๆ กัน การสร้างหลักธรรมาภิบาล (Good governance) และช่วยสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในการทำงานอีกด้วย ในงานของปราชญา กล้าผจญนี้ก็เป็นอีกงานหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นผลของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

อุทัย บุญประเสริฐ (2543) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ทั้งร่วมคิดวางแผน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจการใดๆ ให้ความช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานในกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อประชาชน งานของอุทัย บุญประเสริฐ ได้สร้างองค์ความรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ทำให้การสร้างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ต้องคำนึงถึงวิธีการเปิดโอกาสดังกล่าวด้วย

กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการบริหารอื่น ๆ ที่ช่วยในการพัฒนากลยุทธ์การร่วมมือ

Schoolspeak (2017) เป็นเอกสารออนไลน์ในหัวข้อ “School Management System For Elementary, Middle and Preschools” ซึ่งกล่าวถึงการบริหารจัดการระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนระดับประถม มัธยมศึกษา และอนุบาล โดยมีการระบุถึงการบริหารอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน และมีการใช้เทคโนโลยีออนไลน์ ซึ่งในงานพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครนี้จะต้องคำนึงถึงและนำมาประยุกต์ใช้

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2559) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคการศึกษา 4.0 ซึ่งเป็นเรื่องของการนำนวัตกรรมมาใช้ และระบุว่า ต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหารและครูเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นในงานพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครนี้จึงควรพิจารณาเรื่องการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารเพื่อนำเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงไปให้ถึงความเป็นประเทศไทย 4.0

Hallinger (2015) ก็ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงซึ่งจะต้องเริ่มต้นจากการสื่อสาร การให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่จะเปลี่ยน เป็นการปรับทัศนคติให้ตรงกันของทั้งผู้ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และผู้ที่ต้องเปลี่ยนแปลง ดังที่งานการสร้างสังคมออนไลน์นี้จะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อการสร้างสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ให้สำเร็จต่อไป

Yukl (อ้างถึงใน บุญเพชร พึ่งย้อย, 2556) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการทำงานเป็นทีม ซึ่งประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความมุ่งมั่นทุ่มเทต่อเป้าหมายและกลยุทธ์ของ

ภาระงาน (Commitment to task objectives and strategies) 2) ทักษะของสมาชิกกลุ่มและความชัดเจนของบทบาทหน้าที่ (Member skills and role clarity) 3) องค์กรและการประสานงานภายในองค์กร (Internal organization and coordination) 4) การประสานงานภายนอกองค์กร (External coordination) 5) ทรัพยากรและการสนับสนุน (Resources and political support) 6) ความไว้วางใจ ความสามัคคีและความร่วมมือ (Mutual trust, cohesiveness and cooperation) 7) ประสิทธิภาพและศักยภาพขององค์กร (Collective efficiency and competence) 8) รูปแบบความคิดที่ถูกต้องร่วมกัน (Accurate shared mental models) และ 9) ความหลากหลายของสมาชิก (Member diversity) ซึ่งในการสร้างสังคมออนไลน์นั้นจะต้องใช้การทำงานเป็นทีมซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติให้เกิดตามองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบดังกล่าว

ดวงทอง พิศุขขยางกูร (2555) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญ 7 ประการที่ควรคำนึงถึงในการสื่อสาร (7 C's of Communication) ได้แก่ 1) ความน่าเชื่อถือ (Credibility) 2) บริบท (Context) 3) เนื้อหา (Content) 4) ความชัดเจน (Clarity) 5) ศักยภาพ (Capability) 6) ช่องทาง (Channel) และ 7) ความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอ (Continuity & Consistency)

DEEWR (2008) ซึ่งเป็นเอกสารออนไลน์เรื่อง “Family-School Participant Framework: A guide for school and families” ของ Australian Government, Department of Education, Employment and Workplace Relations” ก็ได้กล่าวถึงการบริหารการเปลี่ยนแปลงโดยมุ่งหวังให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งต้องทำโดยการใช้การสื่อสารที่เหมาะสม มีการปรับทัศนคติ และการทำงานร่วมกันอย่างเป็นทีม ซึ่งในการสร้างความร่วมมือในการบริหารให้เกิดสังคมออนไลน์ซึ่งสร้างสรรค์ก็จำเป็นต้องใช้วิธีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ปองสิน วิเศษศิริ (2550) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงว่า การเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงจะต้องเกิดจากความรู้สึกที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลงของทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายต้องการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) และผู้รับการเปลี่ยนแปลง (Change Receiver) โดยการเริ่มต้นจากการสื่อสารทำความเข้าใจ ให้ความรู้ เพื่อเป็นการปรับทัศนคติของทั้งสองฝ่ายให้ตรงกัน จะเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญในการที่จะพัฒนากลยุทธ์ให้เกิดความร่วมมือทางสังคมออนไลน์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ระบุว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมตั้งแต่คิดโครงการกิจกรรม โดยเริ่มค้นหาปัญหา สาเหตุ วางแผน ตัดสินใจดำเนินการ ระดมทรัพยากร กำหนดเป้าหมาย สรุบบทเรียน ติดตามประเมินผล รับผลที่เกิดร่วมกันโดยทั้งนี้ต้องตั้งอยู่ในความเป็นธรรม โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาฯ ได้เสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาว่า เป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่ายนับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตาม และ

ประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จะเห็นว่ากระบวนการบริหารที่เป็นระบบจะมีส่วนในการสร้างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี

สรุป

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันนี้ไม่พบว่ามีการศึกษาวิจัยเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครโดยตรง แต่มีการศึกษาเรื่องสังคมออนไลน์ไว้บ้างตามกาลเวลาที่เปลี่ยนเข้าสู่ยุคสังคมดิจิทัล ดังที่ได้นำเสนองานวิจัยและเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมนั้นมีการศึกษาไว้มากมาย แต่ไม่พบที่เป็นการศึกษาเรื่องความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้นำเสนองานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและบริหารความร่วมมือเพื่อนำมาประยุกต์กับการสร้างความร่วมมือในการบริหารสังคมออนไลน์ของโรงเรียนอนุบาลตามหัวข้อคุณฉันทินพจน์นี้ นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้แนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงมานำเสนอข้างต้น ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยมีข้อมูลพอที่จะทำการศึกษาวิจัยและพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครเพื่อนำสู่การตอบคำถามวิจัยดังที่กล่าวไว้ในบทนำ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร” การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research: MMR) แบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในระยะที่ 2 จากนั้นนำผลมาพัฒนากลยุทธ์ฯ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพอีกครั้งหนึ่ง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะเน้นการใช้ข้อมูลแต่ละระยะมารวมวิเคราะห์ สรุป และอภิปรายผลอย่างเป็นระบบ โดยมีขั้นตอนในการวิจัย 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยที่เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล

ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและสภาพการใช้สื่อออนไลน์เบื้องต้นของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครศึกษาเอกสาร และงานวิจัยทั้งใน และต่างประเทศ (Secondary research) ที่เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎี แนวคิด และหลักการที่มุ่งเน้น ไปที่แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เพื่อกำหนดและประเมินกรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นทำโดยใช้แบบสำรวจ ตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อหา 1) จำนวน โรงเรียนที่มีเว็บไซต์ 2) ข้อมูลเบื้องต้นที่มีในเว็บไซต์ ส่วนกรอบแนวคิดความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนแนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์แนวคิดหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษาปฐมวัย ศึกษาจากเอกสารและให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความถูกต้องเหมาะสม ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิในการศึกษารอบแนวคิดเชิงทฤษฎีครั้งนี้ หมายถึงผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และนักวิชาการที่ความรู้หรือประสบการณ์ และมีผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล จำนวน 5 คน เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนากรอบแนวคิด

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับอนุบาล ไม่ต่ำกว่า 10 ปี
2. เป็นผู้บริหารจากกระทรวงศึกษาธิการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไม่ต่ำกว่า 10 ปี
3. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษาและ/หรือมีผลงานด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา (ออนไลน์)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

1. สำรวจข้อมูล Website ของโรงเรียนที่ได้คัดเลือกมาว่ามีการใช้ Website เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ทางการศึกษากับผู้ปกครองในระดับใด

2. สำรวจข้อมูลทางออนไลน์ของแต่ละโรงเรียนในการใช้ช่องทางโซเชียลมีเดีย ในการติดต่อสื่อสาร และให้ความรู้ทางการศึกษาแก่ผู้ปกครอง

3. กำหนดประชากรในการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 สำรวจรายชื่อโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในกรุงเทพมหานครจำนวน 245 โรงเรียน จากนั้นเลือกเฉพาะโรงเรียนที่มี Website ซึ่งถือเป็นเครื่องมือในการสื่อสารออนไลน์ที่เป็นทางการ ได้ประชากร จำนวน 107 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2554)

ระยะที่ 2 สำรวจรายชื่อโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในกรุงเทพมหานครจำนวน 299 โรงเรียน จากนั้นเลือกเฉพาะโรงเรียนที่มี Website ซึ่งถือเป็นเครื่องมือในการสื่อสารสังคมออนไลน์ที่เป็นทางการ ได้ประชากร จำนวน 128 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2559) โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ตามการแบ่งกลุ่มเขตของกรุงเทพมหานคร (ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร, 2557) ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในกรุงเทพมหานครที่มีเว็บไซต์ของโรงเรียน

กลุ่มสถานศึกษา	จำนวนโรงเรียนอนุบาล
กลุ่มที่ 1 กลุ่มกรุงเทพกลาง	19
กลุ่มที่ 2 กลุ่มกรุงเทพใต้	22
กลุ่มที่ 3 กลุ่มกรุงเทพเหนือ	30
กลุ่มที่ 4 กลุ่มกรุงเทพตะวันออก	20
กลุ่มที่ 5 กลุ่มกรุงธนเหนือ	19
กลุ่มที่ 6 กลุ่มกรุงธนใต้	18
รวม	128

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2559

ระยะที่ 3 สํารวจรายชื่อโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในกรุงเทพมหานคร โดยเลือกเฉพาะโรงเรียนที่มี Website และมีช่องทางไปยังสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ เช่น Line, Facebook, Twitter เป็นต้น ได้ประชากรทั้งหมด จำนวน 46 โรงเรียน โดยการใช้การแบ่งแบบมีสัดส่วนเท่ากันคือ 0.36 (46หาร 128) จากนั้นแบ่งผู้ให้ข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มผู้ปกครอง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากผู้ปกครองโรงเรียนละ 5 คน จำนวน 46 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูล 230 คน

2. กลุ่มโรงเรียน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยการกำหนดจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์จากโรงเรียน 15 โรงเรียนที่ยินดีให้สัมภาษณ์โดยสมัครใจ ทั้งนี้คิดเป็นร้อยละ 32 ของประชากร ซึ่งนับว่าเป็นตัวแทนที่ยอมรับได้ (เกินร้อยละ 25) ทั้งนี้กำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน (ผู้บริหาร 1 คน และผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์ 1 คน) จำนวน 15 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูล 30 คน โดยเลือกโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย

แบ่งกลุ่มสถานศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล			
	จำนวนโรงเรียน	กลุ่มโรงเรียน		กลุ่มผู้ปกครอง
		ผู้บริหารและ ผู้รับผิดชอบฯ	ครู	ผู้ปกครอง
กลุ่มที่ 1 กลุ่มกรุงเทพกลาง	7	3	3	35
กลุ่มที่ 2 กลุ่มกรุงเทพใต้	8	2	2	40
กลุ่มที่ 3 กลุ่มกรุงเทพเหนือ	11	5	5	55
กลุ่มที่ 4 กลุ่มกรุงเทพตะวันออก	7	2	2	35
กลุ่มที่ 5 กลุ่มกรุงธนเหนือ	7	2	2	35
กลุ่มที่ 6 กลุ่มกรุงธนใต้	6	1	1	30
รวม	46	15	15	230
รวมทั้งหมด	46	30		230

4. สร้างแบบสอบถามการใช้ช่องทางเครือข่ายออนไลน์เชิงสร้างสรรค์

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ชุดสำหรับเก็บข้อมูลผู้ปกครอง โดยมีประเด็นคำถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและบริบทที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

4.2 การตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา และความชัดเจนของภาษา เพื่อให้แบบสอบถามครอบคลุมและเหมาะสมกับเนื้อหาการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คนตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาความเหมาะสมของแบบสอบถามนำผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา นำผลการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาคำนวณหาค่าความตรงด้านเนื้อหา

4. นำผลการพิจารณาจากผู้ทรงมาคำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency :IOC) โดยใช้สูตรของโรวินลลี และแฮมเบลตัน (อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาที, 2552) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1
 $\sum R$ หมายถึง ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ใช้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสม คือ ค่าดัชนี IOC รายข้อต้องมีค่ามากกว่า 0.80 (อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาที, 2552) ปรับปรุงภาษาของข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

เกณฑ์การให้คะแนน

+1 = แน่ใจว่าประเด็นที่ตรวจสอบเครื่องมือมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่าประเด็นที่ตรวจสอบเครื่องมือมีความ

เหมาะสม

-1 = แน่ใจว่าประเด็นที่ตรวจสอบไม่มีความเหมาะสม

โดยค่า IOC ของแบบสอบถามในเรื่องการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ฉบับเป็นที่ยอมรับและมีความเหมาะสม โดยข้อคำถามมีค่า IOC มีค่า 0.8 ขึ้นไป

4.3 การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้กับผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ใช่ประชากร คือ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน

โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของสุวิมล ติรกานันท์ (2550 : 175) ดังนี้

$$\text{สูตรที่ใช้ } \alpha = \left[\frac{n}{n-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	=	สัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ
	n	=	จำนวนข้อคำถามเครื่องมือ
	S_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ
	S_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของผู้ตอบทั้งหมด

โดยถือเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.70 ขึ้นไปจึงยอมรับว่า แบบสอบถามมีความเที่ยง โดยแบบสอบถามนี้มีค่าพิสัยความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.842–0.958 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล และใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

แบบสอบถามที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของคำตอบในแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ไว้ดังนี้

5 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นมากในอนาคตมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นมากในอนาคตมาก

3 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นมากในอนาคตปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นมากในอนาคตน้อย

1 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นมากในอนาคตน้อยที่สุด

จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ภาพรวม และวิเคราะห์แยกตามรายชื่อ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้มา แปลความหมายตามช่วงคะแนน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้แต่ละช่วงคะแนน โดยมีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติจริง หรือ มีสภาพพึงประสงค์ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติจริง หรือ มีสภาพพึงประสงค์ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติจริง หรือ มีสภาพพึงประสงค์ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติจริง หรือ มีสภาพพึงประสงค์ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติจริง หรือ มีสภาพพึงประสงค์ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

สร้างแบบสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้เป็น แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและพัฒนาให้เหมาะสมกับการศึกษาในครั้งนี้ โดยมีการเตรียมประเด็นการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าแต่ไม่ถามชี้แนะ เพื่อไม่เป็นการปิดกั้นแนวความคิดของผู้ให้สัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (ยกร่าง) กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

1. การตรวจสอบวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน สภาพและปัญหาของการบริหารเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสรุปเป็น โอกาส และภาวะคุกคาม จุดแข็ง และจุดอ่อนของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ โดยจัดทำตาราง SWOT Analysis

2. การวิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อจับคู่ระหว่างจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามเพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

3. นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 3 และขั้นตอนที่ 4 มาพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจ และทัศนคติที่ถูกต้องตามหลักพัฒนาการเด็กปฐมวัย เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับผู้ปกครอง และชุมชน

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ (ฉบับที่ 1)

ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล (ฉบับที่ 1) โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับอนุบาล ไม่ต่ำกว่า 10 ปี
2. เป็นผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย ด้านบริหารการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา (ออนไลน์)
3. เป็นผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย ที่มีความเชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์
4. เป็นนักวิชาการที่มีผลงานด้านบริหารการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา (ออนไลน์)

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงร่างกลยุทธ์ (ฉบับที่ 1) ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและ นำเสนอร่างกลยุทธ์ (ฉบับที่ 2)

ปรับปรุงร่างกลยุทธ์ฯ ฉบับที่ 1 ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและจัดทำร่าง กลยุทธ์ฯ ฉบับที่ 2

ขั้นตอนที่ 7 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ (ฉบับที่ 2)

ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือ ทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล (ฉบับที่ 2) โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

จากที่มหาวิทยาลัยมีกระบวนการในการสัมมนาวิทยานิพนธ์สำหรับนักศึกษาทุกคนอยู่ แล้ว ผู้วิจัยจึงใช้โอกาสนี้ในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ฯ ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการ เลือกผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับอนุบาล ไม่ต่ำกว่า 10 ปี
2. เป็นผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย ด้านบริหารการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา (ออนไลน์)
3. เป็นผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย ที่มีความเชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์
4. เป็นนักวิชาการที่มีผลงานด้านบริหารการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา (ออนไลน์)

ขั้นตอนที่ 8 การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ผู้วิจัยนำกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครฉบับสมบูรณ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. ผู้วิจัยจัดทำรายงานการวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร” ฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 3.3 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่/ วัตถุประสงค์การวิจัย	กระบวนการวิจัย	แหล่งที่มา	ผลที่ได้รับ
<p>1.กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล</p>	<p>1. ทบทวนวรรณกรรมเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย</p> <p>1) แนวคิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง</p> <p>2) แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์</p> <p>3) แนวคิดการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย</p> <p>4) แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์</p> <p>5) แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์</p> <p>2. ประเมินกรอบแนวคิดในการวิจัย</p>	<p>1) วรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน (แบบประเมินกรอบแนวคิด)</p>	<p>กรอบแนวคิดการวิจัย</p>
<p>2.ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล</p>	<p>1. สํารวจข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร และกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย (245 โรงเรียน สํารวจเมื่อปี 2554)</p> <p>2. สํารวจหาจำนวนโรงเรียนที่มีการใช้ Website (107 โรงเรียน สํารวจเมื่อปี 2554)</p> <p>3. สํารวจข้อมูลเนื้อหาสาระของการสื่อสารใน Website (107 โรงเรียน สํารวจเมื่อปี 2554)</p>	<p>1. รายชื่อโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร จาก สช.</p> <p>2. แบบสํารวจข้อมูลเบื้องต้นฯ</p> <p>3. แบบสํารวจข้อมูลเบื้องต้นฯ</p>	<p>สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล</p>

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ขั้นตอนที่/ วัตถุประสงค์การวิจัย	กระบวนการวิจัย	แหล่งที่มา	ผลที่ได้รับ
	<p>4.สำรวจจำนวนโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครในปี 2559 ได้ทั้งหมด 299 โรงเรียน* และกำหนดเป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>5.สำรวจหาจำนวนโรงเรียนที่มีการใช้ Website ได้ 128 โรงเรียน สำรวจเมื่อปี 2559</p> <p>6.สำรวจจำนวนโรงเรียนที่มีการใช้ Website และสังคมออนไลน์ได้ 46 โรงเรียน</p> <p>7.สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือ</p>	<p>4. รายชื่อโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร จากสช.</p> <p>5. แบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้น</p> <p>6. แบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้น</p> <p>7. ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 230 คน</p>	

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ขั้นตอนที่/ วัตถุประสงค์การวิจัย	กระบวนการวิจัย	แหล่งที่มา	ผลที่ได้รับ
3.ศึกษาสภาพปัจจุบันและ สภาพปัญหาของการบริหาร ความร่วมมือทางสังคม ออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ใน การศึกษาสำหรับโรงเรียน เอกชนระดับอนุบาล	1. สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหาร ความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ (คำถามอยู่ใน แบบสอบถามเดียวกับขั้นตอนที่ 2) 2. สร้างแบบสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหาร ความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์	1. ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 230 คน 2. ผู้บริหารโรงเรียนและ ผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์ (มี โรงเรียนที่ยินดีให้สัมภาษณ์รวม ทั้งหมด 15 โรงเรียน รวมผู้ให้ ข้อมูล 30 คน)	สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหา ของการบริหารความร่วมมือ ทางสังคมออนไลน์เชิง สร้างสรรค์ในการศึกษา สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับ อนุบาล
4.การพัฒนา (ยกร่าง) ร่าง กลยุทธ์การบริหารความ ร่วมมือทางสังคมออนไลน์ เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา สำหรับโรงเรียนเอกชน ระดับอนุบาล	1. จัดลำดับความต้องการจำเป็น (PNI <small>Modified</small>) 2. จัดทำตาราง SWOT Analysis 3. การวิเคราะห์ TOWS Matrix 4. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 2- 4 มาพัฒนาเป็นร่างกลยุทธ์ การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล	ข้อมูลจากกระบวนการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 –3	ร่างกลยุทธ์การบริหารความ ร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิง สร้างสรรค์ในการศึกษา สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับ อนุบาล (ฉบับที่ 1)

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ขั้นตอนที่/ วัตถุประสงค์การวิจัย	กระบวนการวิจัย	แหล่งที่มา	ผลที่ได้รับ
5.ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่าง กลยุทธ์ (ฉบับที่ 1)	สัมมนากลุ่ม (Focus group) ครั้งที่ 1 ตรวจสอบความเหมาะสม และความ เป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ฯ	ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน	ร่างกลยุทธ์การบริหารความ ร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิง สร้างสรรค์ในการศึกษา สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับ อนุบาล(ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)
6.ปรับปรุงร่างกลยุทธ์ (ฉบับ ที่ 1) ตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนอ ร่างกลยุทธ์ (ฉบับที่2)	ปรับปรุงร่างกลยุทธ์ฯ ฉบับที่ 1 ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและ จัดทำร่างกลยุทธ์ฯ ฉบับที่ 2	ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิใน การสัมมนากลุ่ม ครั้งที่ 1 และ อาจารย์ที่ปรึกษา	ร่างกลยุทธ์การบริหารความ ร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิง สร้างสรรค์ในการศึกษา สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับ อนุบาล(ฉบับที่ 2)
7.ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่าง กลยุทธ์ (ฉบับที่ 2)	จากที่มหาวิทยาลัยมีกระบวนการในการสัมมนาวิทยานิพนธ์สำหรับ นักศึกษาทุกคนอยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงใช้โอกาสนี้ในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความเหมาะสม และความ เป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ฯ ครั้งที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ข้อเสนอแนะร่างกลยุทธ์การ บริหารความร่วมมือทางสังคม ออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ใน การศึกษาสำหรับโรงเรียน เอกชนระดับอนุบาล(ฉบับที่ 2)

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ขั้นตอนที่/ วัตถุประสงค์การวิจัย	กระบวนการวิจัย	แหล่งที่มา	ผลที่ได้รับ
<p>8.การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>ปรับปรุงร่างกลยุทธ์ฯ ฉบับที่ 2 ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและจัดทำกลยุทธ์ฯ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอ</p>	<p>ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนากลุ่ม ครั้งที่ 2 และอาจารย์ที่ปรึกษา</p>	<p>งานวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร”</p>

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ตอน ดังนี้

4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของการใช้สังคมออนไลน์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

4.2 กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

4.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

4.4 สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

4.5 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

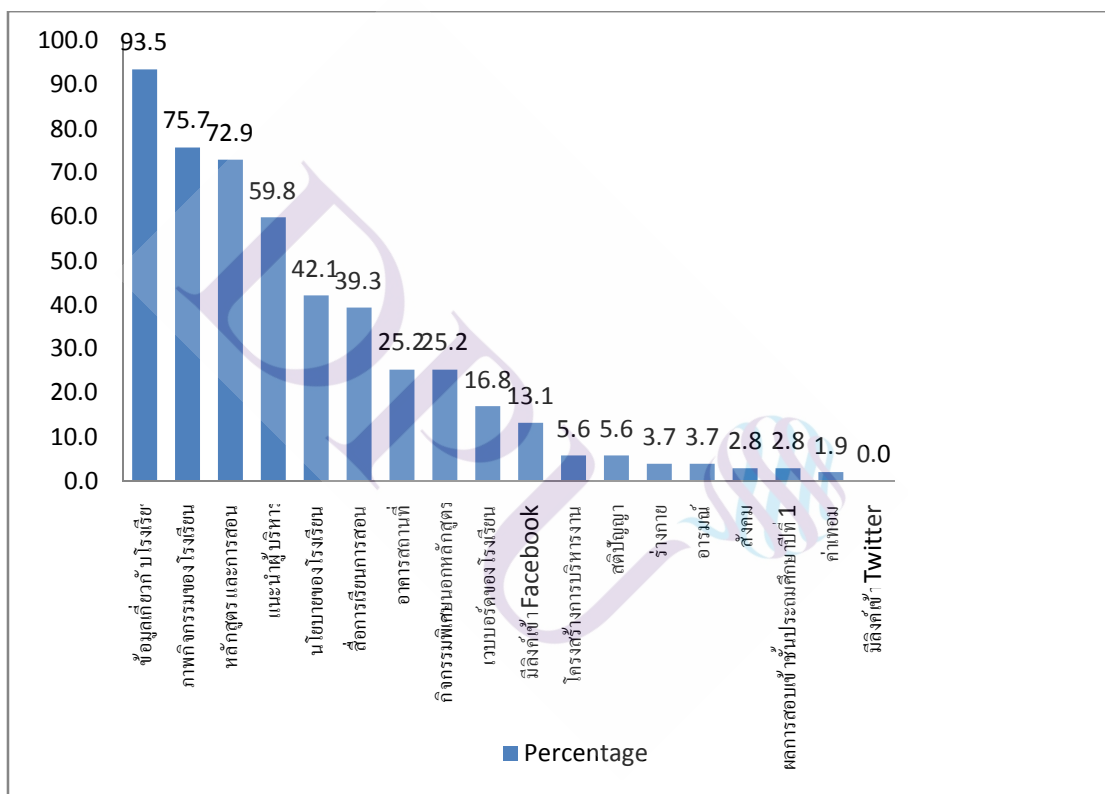
4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของการใช้สังคมออนไลน์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 245 โรงเรียน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2554) โดยสำรวจรายชื่อโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในกรุงเทพมหานคร เลือกเฉพาะโรงเรียนที่มี Website จำนวน 107 โรงเรียน เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบการวิจัยและศึกษาสภาพการใช้สื่อออนไลน์เบื้องต้น และทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งคาดว่าจะสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลที่เป็นส่วนหนึ่งของการหาสภาพปัจจุบันของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครตามกรอบการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครต่อไป ด้วยการใช้ตารางการจำแนกและวิเคราะห์ข้อมูล สืบหาหัวข้อในเว็บไซต์ของโรงเรียนในประเด็น ดังนี้ คือ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน 2) ภาพกิจกรรมของโรงเรียน 3) หลักสูตร และการสอน 4) แนะนำผู้บริหาร 5) นโยบายของโรงเรียน 6) สื่อการเรียนการสอน 7) อาคารสถานที่ 8) กิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตร 9) มี Webboard 10) มีลิงค์เข้า Facebook 11) โครงสร้างการบริหารงาน 12) หลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านสติปัญญา 13) หลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย 14) หลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ 15) หลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านสังคม 16) ผลการสอบเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 17) ค่าเทอม และ 18) มีลิงค์เข้า Twitter ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังตาราง

ตารางที่ 4.1 ค่าร้อยละของการนำเสนอข้อมูลต่างๆ บนเว็บไซต์ของโรงเรียน

ลำดับ	ข้อมูลต่างๆ บนเว็บไซต์ของโรงเรียน	จำนวน 107 โรงเรียน	ร้อยละ
1	ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน	100	93.5
2	ภาพกิจกรรมของโรงเรียน	81	75.7
3	หลักสูตร และการสอน	78	72.9
4	แนะนำผู้บริหาร	64	59.8
5	นโยบายของโรงเรียน	45	42.1
6	สื่อการเรียนการสอน	42	39.3
7	อาคารสถานที่	27	25.2
8	กิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตร	27	25.2
9	มี Webboard	18	16.8
10	มีลิงค์เข้า Facebook	14	13.1
11	โครงสร้างการบริหารงาน	6	5.6
12	หลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านสติปัญญา	6	5.6
13	หลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย	4	3.7
14	หลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านอารมณ์	4	3.7
15	สังคม	3	2.8
16	ผลการสอบเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	3	2.8
17	ค่าเทอม	2	1.9
18	มีลิงค์เข้า Twitter	0	0.0

จากตารางค่าร้อยละของการนำเสนอข้อมูลต่างๆ บนเว็บไซต์ของโรงเรียน เมื่อจำแนกและวิเคราะห์ข้อมูลของโรงเรียนที่นำเสนอบนเว็บไซต์ของโรงเรียน จำนวน 107 โรงเรียน ในประเด็นต่าง ๆ พบว่า หัวข้อข้อมูลเกี่ยวโรงเรียนมีการนำเสนอจำนวนมากที่สุดคือ 100 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.5 รองลงมาคือ หัวข้อภาพกิจกรรมของโรงเรียนมีการนำเสนอจำนวน 81 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.7 หัวข้อหลักสูตรและการสอนมีการนำเสนอจำนวน 78 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.9 ตามลำดับ ส่วนหัวข้อมีลิงค์เข้า Twitter ไม่มีโรงเรียนใดใช้เป็นหัวขื่อนำเสนอในเว็บไซต์ของโรงเรียน

ภาพที่ 4.1 ค่าร้อยละของการนำเสนอข้อมูลต่างๆ บนเว็บไซต์ของโรงเรียน

4.2 กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรา หนังสือ เอกสารทางราชการ และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวและนำมากำหนดเป็นร่างกรอบแนวคิดการวิจัยและนิยามศัพท์ โดยในส่วนร่างกรอบการวิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คนทำการประเมินความเหมาะสม โดยสรุปได้กรอบแนวคิดหลัก 2 กรอบแนวคิด คือ 1) แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดย่อย 3 แนวคิด คือ 1.1) แนวคิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง 1.2) แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ 1.3) แนวคิดการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยและ 2) แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์ โดยเมื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินความเหมาะสมผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน เห็นว่ามีความเหมาะสม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ประกอบด้วย การร่วมคิดการร่วมทำ และการร่วมรับผิดชอบ

2. แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย 1) การวางแผนการใช้สังคมออนไลน์ 2) การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3) การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง 4) การเลือกสื่อ 5) การกำหนดวิธีการใช้สื่อ 6) การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะใช้ 7) การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการใช้ และ 8) การสร้างความสัมพันธ์อันดี

3. แนวคิดหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

4. แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ เป็นการบูรณาการร่วมกับแนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์แนวคิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองและแนวคิดหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษาปฐมวัย

5. แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) และ 2) การวิเคราะห์ TOWS Matrix

4.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยหาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามการใช้ช่องทางเครือข่ายออนไลน์ (Social media) กับผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร โดยนำเสนอข้อมูลดังนี้

4.3.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้ปกครอง)

ตารางที่ 4.2 อัตราการตอบกลับแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล (ผู้ปกครองนักเรียน)

กลุ่มสถานศึกษา	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่รับคืน	ร้อยละ
กลุ่มที่ 1 กลุ่มกรุงเทพกลาง	35	30	86
กลุ่มที่ 2 กลุ่มกรุงเทพใต้	40	33	83
กลุ่มที่ 3 กลุ่มกรุงเทพเหนือ	55	46	84
กลุ่มที่ 4 กลุ่มกรุงเทพตะวันออก	35	29	83
กลุ่มที่ 5 กลุ่มกรุงธนเหนือ	35	28	80
กลุ่มที่ 6 กลุ่มกรุงธนใต้	30	24	80
รวม	230	190	83

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้ปกครอง)

สถานภาพและบริบทที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1) ชาย	44	23.16
2) หญิง	146	76.84
รวม	190	100
อายุ		
1) ต่ำกว่า 25 ปี	48	25.26
2) 26 – 35 ปี	80	42.11
3) 36 – 45 ปี	42	22.10
4) มากกว่า 45 ปี	20	10.52

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สถานภาพและบริบทที่เกี่ยวข้องกับ การใช้สื่อสังคมออนไลน์	จำนวน	ร้อยละ
รวม	190	100
ความเกี่ยวข้องกับเด็กนักเรียน		
1) บิดา	16	8.42
2) มารดา	56	29.47
3) ผู้ปกครอง	118	62.11
รวม	190	100
อาชีพปัจจุบัน		
1) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8	4.21
2) พนักงานบริษัทเอกชน	86	45.26
3) ธุรกิจส่วนตัว	66	34.73
4) อื่นๆ	30	15.79
รวม	190	100
ประเภทสังคมออนไลน์ที่ใช้ในปัจจุบัน		
1) Line	170	89.47
2) Facebook	166	87.37
3) Twitter	48	25.26
4) Instagram	84	44.21
5) อื่นๆ	4	2.10
รวม		100
ใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านอุปกรณ์ใด		
1) โทรศัพท์มือถือ	178	93.68
2) แท็บเล็ต	42	22.11
3) โน้ตบุ๊ก	62	32.63
4) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ	30	15.79
5) อื่นๆ	2	1.05
รวม		100
ความถี่ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์		
1) เป็นประจำทุกวัน	170	89.47
2) มากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์	4	2.11

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สถานภาพและบริบทที่เกี่ยวข้องกับ การใช้สื่อสังคมออนไลน์	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์		
3) 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	6	3.16
4) น้อยกว่า 2 ครั้งต่อสัปดาห์	2	1.05
5) อื่น ๆ	8	4.21
รวม	190	100
ช่วงเวลาที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์บ่อยที่สุด		
1) เช้า 06.00 – 12.00 น.	18	9.47
2) บ่าย 12.01 – 18.00 น.	36	18.94
3) ค่ำ 18.01 – 21.00 น.	82	43.16
4) ดึก 21.01 – 24.00 น.	50	26.32
5) หลังเที่ยงคืน	4	2.11
รวม	190	100
ทราบคติการรยาทในการใช้สื่อสังคมออนไลน์จาก แหล่งใด		
1) จากแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตทั่วไป	172	90.53
2) จากเว็บไซต์ของโรงเรียน	14	7.37
3) จากการประชุมผู้ปกครอง	2	1.05
4) อื่นๆ	2	1.05
5) ไม่ทราบ	0	0
รวม	190	100
การแสดงความคิดเห็นตอบกลับหลังจากได้รับข้อมูล จากสื่อสังคมออนไลน์		
1) ตอบกลับทันที	90	47.37
2) ตอบกลับภายใน 6 ชั่วโมง	100	52.63
3) ตอบกลับภายใน 12 ชั่วโมง	0	0
4) ตอบกลับภายใน 24 ชั่วโมง	0	0
5) ตอบกลับมากกว่า 1 วัน	0	0
6) ไม่ตอบกลับ	0	0
รวม	190	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สถานภาพและบริบทที่เกี่ยวข้องกับ การใช้สื่อสังคมออนไลน์	จำนวน	ร้อยละ
การปฏิบัติตามหลังจากได้รับข้อมูลจากสื่อสังคม ออนไลน์		
1) ปฏิบัติตามทันที	18	9.47
2) ปฏิบัติตามบ่อยครั้ง	76	40
3) ปฏิบัติตามน้อยครั้ง	82	43.16
4) ไม่ปฏิบัติตาม	14	7.37
รวม	190	100
เข้าร่วมกลุ่มสังคมออนไลน์ใด		
1) กลุ่มที่จัดตั้งโดยผู้ปกครองตนเอง	100	52.63
2) กลุ่มที่จัดตั้งโดยโรงเรียน	72	37.89
3) อื่นๆ	18	9.47
รวม	190	100
หากโรงเรียนเป็นผู้ริเริ่มตั้งกลุ่มสื่อสังคมออนไลน์ สนใจเข้าร่วมกลุ่มหรือไม่		
1) สนใจเข้าร่วมกับโรงเรียน และจะร่วมแสดงความคิดเห็น	172	90.53
2) สนใจเข้าร่วมกับโรงเรียนแต่ไม่ประสงค์จะแสดงความคิดเห็น	16	8.42
3) ไม่สนใจเข้าร่วมกับโรงเรียน	2	1.05
รวม	190	100
หากโรงเรียนริเริ่มตั้งกลุ่มสังคมออนไลน์ ใครควรทำ หน้าที่เป็นผู้ดูแลระบบ (Admin) ของสื่อ (เป็นผู้ดูแล คัดเลือกเรื่องต่างๆ ที่จะนำมาเผยแพร่ และแสดงความคิดเห็นแทนโรงเรียน)		
1) ผู้บริหาร	118	62.10
2) ครูทางด้านคอมพิวเตอร์ (IT)	50	26.32
3) บุคลากรอื่นๆ	16	8.42
4) อื่นๆ	6	3.16
รวม	190	100

จากตารางพบว่า สถานภาพและบริบทที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.4 สรุปข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ		อายุ			
ชาย	หญิง	ต่ำกว่า 25 ปี	26-35 ปี	36-45 ปี	มากกว่า 45 ปี
ร้อยละ 23.16	ร้อยละ 76.84	ร้อยละ 25.26	ร้อยละ 42.11	ร้อยละ 22.10	ร้อยละ 10.52

ความสัมพันธ์			อาชีพ			
บิดา	มารดา	ผู้ปกครอง	ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน บริษัทเอกชน	ธุรกิจส่วนตัว	อื่นๆ
ร้อยละ 8.42	ร้อยละ 29.47	ร้อยละ 62.11	ร้อยละ 4.21	ร้อยละ 45.26	ร้อยละ 34.73	ร้อยละ 15.79

ตารางที่ 4.5 ลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในปัจจุบัน					การใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านอุปกรณ์				
Line	Facebook	Twitter	Instagram	อื่นๆ	โทรศัพท์	แท็บเล็ต	โน้ตบุ๊ก	คอมพิวเตอร์	อื่นๆ
ร้อยละ 89.47	ร้อยละ 87.37	ร้อยละ 25.26	ร้อยละ 44.21	ร้อยละ 2.10	ร้อยละ 96.68	ร้อยละ 22.11	ร้อยละ 15.79	ร้อยละ 15.79	ร้อยละ 1.05

ตารางที่ 4.6 เวลาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ความถี่ที่ใช้สื่อออนไลน์					ช่วงเวลาที่ใช้สื่อออนไลน์				
เป็นประจำทุกวัน	มากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์	3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	น้อยกว่า 2 ครั้งต่อสัปดาห์	อื่นๆ	(เช้า) 06.00-12.00	(บ่าย) 12.01-18.00	(ค่ำ) 18.01-21.00	(ดึก) 21.01-24.00	หลังเที่ยงคืน
ร้อยละ 89.47	ร้อยละ 2.11	ร้อยละ 3.16	ร้อยละ 1.05	ร้อยละ 4.21	ร้อยละ 9.47	ร้อยละ 18.94	ร้อยละ 43.16	ร้อยละ 26.32	ร้อยละ 2.11

ตารางที่ 4.7 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ทราบกติกา มารยาทในการใช้สื่อสังคมออนไลน์				
แหล่งข้อมูล ทางอินเทอร์เน็ต	เว็บไซต์ โรงเรียน	การประชุม ผู้ปกครอง	อื่นๆ	ไม่ทราบ
ร้อยละ 90.53	ร้อยละ 7.37	ร้อยละ 1.05	ร้อยละ 1.05	ร้อยละ 0

การแสดงความคิดเห็นตอบกลับหลังจากได้รับข้อมูล					
ทันที	ภายใน 6 ชม.	ภายใน 12 ชม.	ภายใน 24 ชม.	มากกว่า 1 วัน	ไม่ตอบกลับ
ร้อยละ 47.37	ร้อยละ 52.63	ร้อยละ 0	ร้อยละ 0	ร้อยละ 0	ร้อยละ 0

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การปฏิบัติตามเมื่อได้รับข้อมูล				เข้าร่วมการจัดกลุ่มโดย			หากโรงเรียนตั้งกลุ่มสนใจเข้าร่วมหรือไม่		
ปฏิบัติทันที	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติบางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ	ผู้ปกครอง	โรงเรียน	อื่นๆ	สนใจและร่วม	สนใจแต่ไม่ร่วม	ไม่สนใจ
ร้อยละ 9.47	ร้อยละ 40	ร้อยละ 43.16	ร้อยละ 7.37	ร้อยละ 52.63	ร้อยละ 37.89	ร้อยละ 9.47	ร้อยละ 90.53	ร้อยละ 8.42	ร้อยละ 1.05

หากโรงเรียนตั้งกลุ่มใครควรเป็นผู้ดูแลระบบ			
ผู้บริหาร	ครูด้านIT	บุคลากร	อื่นๆ
ร้อยละ 62.10	ร้อยละ 26.32	ร้อยละ 8.42	ร้อยละ 3.16

4.3.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือและการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือและการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ด้านการร่วมคิด

การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์	สภาพปัจจุบัน				สภาพพึงประสงค์			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ
การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์	3.82	0.743	มาก	7	4.53	0.649	มากที่สุด	4
การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	3.78	0.702	มาก	8	4.45	0.631	มาก	7
การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง	3.97	0.791	มาก	3	4.47	0.665	มาก	6
การเลือกสื่อ	3.89	0.660	มาก	6	4.40	0.659	มาก	8
การกำหนดวิธีการใช้สื่อ	3.93	0.711	มาก	4	4.60	0.572	มากที่สุด	1
การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะใช้	3.92	0.767	มาก	5	4.55	0.560	มากที่สุด	2
การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการใช้	4.01	0.792	มาก	2	4.54	0.616	มากที่สุด	3
การสร้างความสัมพันธ์อันดี	4.08	0.694	มาก	1	4.53	0.580	มากที่สุด	5
รวม	3.93	0.737	มาก		4.51	0.618	มากที่สุด	

จากตารางพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของความร่วมมือและการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ด้านการร่วมคิด สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนสภาพพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันเป็นรายข้อพบว่า การสร้างความสัมพันธ์อันดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา ได้แก่ การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการใช้ ($\bar{X} = 4.01$) การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ ส่วนการกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.78$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์พบว่าการกำหนดวิธีการใช้สื่อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา ได้แก่ การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะใช้ ($\bar{X} = 4.55$) การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการใช้ ($\bar{X} = 4.54$) ตามลำดับ ส่วนการเลือกสื่อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.40$)

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือและการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ด้านการร่วมทำ

การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์	สภาพปัจจุบัน				สภาพพึงประสงค์			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ
การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์	3.55	0.896	มาก	3	4.24	0.795	มาก	3
การปฏิบัติตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์	3.64	0.824	มาก	1	4.29	0.741	มาก	2
การวัดและประเมินผลตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์	3.59	0.984	มาก	2	4.33	0.750	มาก	1
รวม	3.59	0.901	มาก		4.29	0.761	มาก	

จากตารางพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของความร่วมมือและการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ด้านการร่วมทำสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) ส่วนสภาพพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันเป็นรายข้อพบว่า การปฏิบัติตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.64$) รองลงมา ได้แก่ การวัดและประเมินผลตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 3.59$) ส่วนการวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.55$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์พบว่าการวัดและประเมินผลตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา ได้แก่ การปฏิบัติตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 4.29$) ส่วนการวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.24$)

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือและการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ด้านการร่วมรับผิดชอบ

การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์	สภาพปัจจุบัน				สภาพพึงประสงค์			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ
การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์	3.64	0.743	มาก	1	4.29	0.698	มาก	2
การปฏิบัติตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์	3.61	0.762	มาก	3	4.31	0.745	มาก	1
การวัดและประเมินผลตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์	3.62	0.760	มาก	2	4.27	0.750	มาก	3
รวม	3.62	0.753	มาก		4.29	0.729	มาก	

จากตารางพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของความร่วมมือและการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ด้านการร่วมรับผิดชอบ สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) ส่วนสภาพพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันเป็นรายข้อพบว่า การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.64$) รองลงมา ได้แก่ การวัดและประเมินผลตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 3.62$) ส่วนการปฏิบัติตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.61$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์พบว่า การปฏิบัติตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา ได้แก่ การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 4.29$) ส่วนการวัดและประเมินผลตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.27$)

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือและการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ภาพรวมด้านการร่วมคิด การร่วมทำ การร่วมรับผิดชอบ

การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์	สภาพปัจจุบัน				สภาพพึงประสงค์			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ
ด้านการร่วมคิด	3.93	0.736	มาก	1	4.51	0.618	มากที่สุด	1
ด้านการร่วมทำ	3.59	0.901	มาก	3	4.28	0.760	มาก	3
ด้านการร่วมรับผิดชอบ	3.62	0.752	มาก	2	4.29	0.728	มาก	2
รวม	3.71	0.742	มาก		4.36	0.713	มาก	

จากตารางพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือและการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ภาพรวมด้านการร่วมคิด การร่วมทำ การร่วมรับผิดชอบสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันเป็นรายข้อพบว่า ด้านการร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการร่วมรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.62$) ส่วนด้านการร่วมทำ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.59$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์พบว่ามีการร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการร่วมรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.29$) ส่วนด้านการร่วมทำ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.28$)

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย	สภาพปัจจุบัน				สภาพพึงประสงค์			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ
โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อออนไลน์	3.81	0.842	มาก	4	4.48	0.650	มาก	3
โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อออนไลน์	3.80	0.829	มาก	5	4.42	0.645	มาก	5
โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อออนไลน์	3.88	0.727	มาก	3	4.47	0.599	มาก	4
โรงเรียนจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.01	0.779	มาก	1	4.51	0.617	มาก	2
พบข้อมูลที่ช่วยเสริมความรู้ด้านการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยจากสื่อออนไลน์ของโรงเรียน	3.64	0.861	มาก	6	4.28	0.834	มาก	6
มีความพึงพอใจในการเผยแพร่ข้อมูลที่ช่วยเสริมความรู้ด้านการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยจากสื่อออนไลน์ของโรงเรียน	4.00	0.737	มาก	2	4.60	0.534	มากที่สุด	1
รวม	3.86	0.804	มาก		4.46	0.657	มาก	

จากตารางพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมา ได้แก่ มีความพึงพอใจในการเผยแพร่ข้อมูลที่ช่วยเสริมความรู้ด้านการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยจากสื่อออนไลน์ของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.00$) โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ พบข้อมูลที่ช่วยเสริมความรู้ด้านการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยจากสื่อออนไลน์ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.64$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์พบที่มีความพึงพอใจในการเผยแพร่ข้อมูลที่ช่วยเสริมความรู้ด้านการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยจากสื่อออนไลน์ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.51$) โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 4.48$) ตามลำดับ พบข้อมูลที่ช่วยเสริมความรู้ด้านการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยจากสื่อออนไลน์ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.28$)

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย	สภาพปัจจุบัน				สภาพพึงประสงค์			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.65	0.711	มาก	1	4.36	0.698	มาก	1
มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ (อาทิ แบบนิโอ ฮิวแมนนิส แบบวอลดอร์ฟ แบบมอนเตสซอร์รี่ แบบเรกจิโอเอมีเลีย แบบวิถิปุทธ และแบบอื่นๆ)	3.48	0.885	มาก	2	4.13	0.890	มาก	2
รวม	3.57	0.805	มาก		4.24	0.806	มาก	

จากตารางพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) ส่วนสภาพพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันเป็นรายข้อพบว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.65$) รองลงมา ได้แก่ มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ (อาทิ แบบนิโอฮิวแมนนิส แบบวอลดอร์ฟ แบบมอนเตสซอร์รี่ แบบเรกจิโอเอมีเลีย แบบวิถีพุทธ และแบบอื่นๆ) ($\bar{X} = 3.48$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์พบว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมา ได้แก่ มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ (อาทิ แบบนิโอฮิวแมนนิส แบบวอลดอร์ฟ แบบมอนเตสซอร์รี่ แบบเรกจิโอเอมีเลีย แบบวิถีพุทธ และแบบอื่นๆ) ($\bar{X} = 4.13$)

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ภาพรวมการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์	สภาพปัจจุบัน				สภาพพึงประสงค์			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ
ด้านการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.86	0.804	มาก	1	4.46	0.657	มาก	1
ด้านความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.57	0.805	มาก	2	4.24	0.806	มาก	2
รวม	3.72	0.812	มาก		4.35	0.718	มาก	

จากตารางพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ภาพรวมการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) ส่วนสภาพพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันเป็นรายข้อพบว่า ด้านการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.57$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์พบว่าด้านการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษา ตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเข้าใจ การจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.24$)

ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคม ออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ภาพรวม

การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์	สภาพปัจจุบัน				สภาพพึงประสงค์			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ
ด้านการร่วมคิด	3.93	0.736	มาก	1	4.51	0.618	มากที่สุด	1
ด้านการร่วมทำ	3.59	0.901	มาก	4	4.28	0.760	มาก	4
ด้านการร่วมรับผิดชอบ	3.62	0.752	มาก	3	4.29	0.728	มาก	3
ด้านการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.86	0.804	มาก	2	4.46	0.657	มาก	2
ด้านความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.57	0.805	มาก	5	4.24	0.806	มาก	5
รวม	3.71	0.731	มาก		4.36	0.842	มาก	

จากตารางพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคม ออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ภาพรวม สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันเป็นรายข้อพบว่า ด้านการร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.86$) ด้านการร่วมรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.62$) ด้านการร่วมทำ

($\bar{X} = 3.59$) ตามลำดับ ส่วนด้านความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.57$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์พบว่ามีการร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.46$) ด้านการร่วมรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.29$) ด้านการร่วมทำ ($\bar{X} = 4.28$) ตามลำดับ ส่วนด้านความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.24$)

ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้ปกครอง) มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

โรงเรียนควรเผยแพร่แนวทางในการจัดการศึกษารูปแบบต่างๆให้ผู้ปกครองได้ทราบ โดยใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ รวมถึงเผยแพร่พัฒนาการของเด็กปฐมวัยในช่วงวัยต่าง ๆ ให้ชัดเจนหลากหลายและเข้าใจง่ายนอกจากนั้นควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการสื่อออนไลน์และแสดงความคิดเห็นกับทางโรงเรียนและควรมีบุคลากรรับผิดชอบสื่อออนไลน์ทำหน้าที่สื่อสารข้อมูลต่าง ๆ ไปยังผู้ปกครอง เพราะในปัจจุบันผู้ปกครองใช้วิธีสื่อสารกับครูประจำชั้น และมีการจัดตั้งกลุ่มไลน์ระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง หากมีผู้ดูแลทำหน้าที่ดังกล่าว จะทำให้การสื่อสารข้อมูลสะดวก รวดเร็ว เข้าถึงได้ง่ายขึ้น

4.4 สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขต กรุงเทพมหานครเกี่ยวกับปัญหาการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพในอนาคตของปัญหาการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์

การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์	สภาพปัจจุบัน				สภาพในอนาคต			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ
การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์	3.74	0.742	มาก	2	4.32	0.704	มาก	7
การปฏิบัติตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์	3.57	0.871	มาก	6	4.37	0.715	มาก	3
การวัดและประเมินผลแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์	3.66	0.752	มาก	4	4.39	0.734	มาก	2
การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมในการบริหารจัดการ	3.67	0.868	มาก	3	4.40	0.749	มาก	1
การจัดเวลาในการให้ผู้ปกครองเข้าร่วมบริหารจัดการ	3.56	0.821	มาก	7	4.33	0.706	มาก	5
การสร้างความเข้าใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับผู้ปกครอง	3.75	0.757	มาก	1	4.35	0.696	มาก	4
การให้ความรู้ทางเทคนิคในการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับผู้ปกครอง	3.62	0.865	มาก	5	4.32	0.718	มาก	6
รวม	3.65	0.812	มาก		4.35	0.715	มาก	

จากตารางพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพในอนาคตของปัญหาการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) ส่วนสภาพที่คาดว่าจะเกิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันเป็นรายข้อพบว่า การสร้างความเข้าใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.75$) รองลงมา ได้แก่ การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 3.74$) การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมในการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.67$) ตามลำดับ ส่วนการจัดเวลาในการให้ผู้ปกครองเข้าร่วมบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.56$)

ส่วนสภาพในอนาคตพบว่าการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมในการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา ได้แก่ การวัดและประเมินผลแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 4.39$) การปฏิบัติตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 4.37$) ตามลำดับ การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.32$)

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

1) ผลกระทบของสภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม นโยบายของรัฐ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีในปัจจุบันต่อความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) สำหรับในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันคือ สภาพเศรษฐกิจมีผลกระทบเล็กน้อย โดยไม่ได้กระทบในภาพรวม เพราะค่าบริการอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันนั้นถูกลงมาก เอื้อต่อการเข้าไปใช้ในการสื่อสารออนไลน์ และการใช้สื่อออนไลน์ในโรงเรียนนั้นไม่ได้ใช้เพียงบุคคลเดียว เช่น ถ้ามีภาวะเศรษฐกิจขัดข้อง ก็จะกระทบต่อผู้ปกครองคนนั้นคนเดียว ไม่ได้เกี่ยวข้องกับคนส่วนรวมหรือสื่อของโรงเรียน และกลุ่มผู้ปกครองก็มีความแตกต่างกันไปทางด้านอาชีพ คือมีหลายระดับ ไม่ได้อยู่ระดับเดียวกันหมด

“ในส่วนของสภาพเศรษฐกิจคิดว่าไม่มีผลกระทบ เพราะค่าใช้จ่ายถือว่าถูกลงมากเมื่อเทียบกับรายได้ของผู้ปกครอง”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1: ผู้บริหาร โรงเรียน

“สภาพเศรษฐกิจมีผลกระทบเล็กน้อย โดยไม่ได้กระทบในภาพรวม ค่าบริการอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันนั้นถูกลงมาก จะกระทบเฉพาะผู้ปกครองเป็นราย ๆ ไป”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2: ผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์

สภาพสังคมมีผลต่อการใช้อย่างมากและเนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการแข่งขันกันสูงทุกคนใช้สื่อสังคมออนไลน์ ทำให้โรงเรียนเอกชนแต่ละโรงเรียนพยายามหาและนำเสนอจุดเด่นของโรงเรียนตัวเองออกมาให้ได้มากที่สุด เพื่อดึงดูดผู้ปกครอง โรงเรียนเอกชนส่วนมากจึงมีการใช้สังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษา เช่น กิจกรรมต่างๆ ที่เด็กๆ ทำ หลักสูตร หรือจุดเด่นของโรงเรียน นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับวิธีการของแต่ละโรงเรียนที่เลือกใช้ในการสื่อสารกับผู้ปกครอง เช่น การใช้ไลน์ เพื่อความสะดวกในการสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั้งเพื่อการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นต้องศึกษาว่าเขาสื่อสารกันอย่างไรให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม ซึ่งในปัจจุบันก็มีเฟสบุ๊คเป็นสื่อกลางในการถาม-ตอบทั่วไปอย่างเป็นสาธารณะ หรือแทนที่จะมีการโทรหากันก็เลือกที่จะใช้ไลน์ในการสื่อสารกัน

“สภาพสังคมมีผลต่อการใช้ เพราะปัจจุบันมีเทคโนโลยีออกมาให้เลือกใช้เยอะ ทุกคนก็ใช้กัน โรงเรียนก็ต้องตามให้ทัน ใช้ให้เกิดประโยชน์”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5: ผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์

ในส่วนนโยบายของรัฐ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าผลกระทบเนื่องจากมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น รัฐสามารถควบคุมสื่อต่าง ๆ ได้ทั้งหมด ดังจะเห็นได้จากการจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้น รวมถึงกฎหมายที่บังคับใช้อย่างเช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ก็มีผลกระทบอย่างยิ่งในการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้ใช้งานจำเป็นต้องคำนึงถึงเนื้อหาและการแสดงความคิดเห็นที่เหมาะสม รายละเอียดเนื้อหายังไม่ชัดเจนยากต่อการเข้าใจและการนำไปปฏิบัติ

“มีผลมากขึ้น เพราะรัฐสามารถควบคุมสื่อได้ทั้งหมด รายละเอียดในการบังคับใช้ยังไม่ชัดเจน”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9: ผู้บริหาร โรงเรียน

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีในปัจจุบันก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เราสามารถติดต่อสื่อสารกันได้เพียงแค่ไม่กี่วินาที และมีการตอบสนองที่ว่องไว รวมไปถึงทางด้านการศึกษาที่สังคมออนไลน์มีส่วนอย่างมาก เช่น การตั้งกลุ่มเพื่อพูดคุยกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง หรือระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง เพื่อแจ้งข่าวสาร หรือสอบถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการศึกษา พฤติกรรม หรือลักษณะของเด็กๆ เพราะฉะนั้นความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีจึงมีผลกระทบอย่างมาก เพราะพื้นที่ในกรุงเทพมหานครมีเครือข่ายการบริการอย่างทั่วถึงและสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการใช้งานสังคมออนไลน์ก็มีอยู่หลากหลาย ผู้ใช้งานสามารถเลือกใช้และเข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการสร้างสัมพันธ์หรือใช้เป็นตัวกลางในการสื่อสารอยู่แล้ว มีเฟสบุ๊ก กลุ่มไลน์และการใช้แอปพลิเคชันเป็นตัวช่วยในการสื่อสารกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

“มีผลอย่างมาก ทุกพื้นที่ใน กทม. สามารถเข้าถึงและใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 12: ผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์

2) จุดแข็ง (Strength) ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) ในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร
จากการสัมภาษณ์จุดแข็งที่ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครพบว่ามีจุดแข็งในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรวดเร็วในการพัฒนาสื่อออนไลน์ (การเลือกสื่อ) สื่ออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้การบริหารงานมีความรวดเร็ว เช่น ในโรงเรียนมีการใช้โปรแกรมประยุกต์หรือแอปพลิเคชันหลักในการสื่อสารกันระหว่างครูและผู้ปกครองโดยตรง เช่น มีการโพสต์รูป โพสต์วิดีโอในกลุ่ม เพราะแอปพลิเคชันนี้ถือว่ามีความปลอดภัยเนื่องจากเราจะใช้แค่ในกลุ่ม และถือว่าไม่เป็นการรบกวนความเป็นส่วนตัวของครู เช่น การใช้เบอร์ของครูโดยตรง เป็นต้น จึงทำให้การใช้แอปพลิเคชันนี้จะไม่มีการกระทบกระทั่งกันในด้านเรื่องส่วนตัว แต่ก็ยังมีครูบางคนที่ยังใช้ไลน์อยู่ การใช้สื่อออนไลน์ทำให้ครูสามารถใช้สมารถโทรหาพ่อแม่ไป โพสต์ลงในแอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและง่ายมากขึ้น ทำให้ผู้ปกครองได้เห็นภาพและวิดีโออย่างเป็นรูปธรรม ในภารกิจกรมต่างๆของลูก ทำให้ผู้ปกครองสบายใจมากขึ้นที่เห็นภาพจริง ๆ ไม่ได้แค่ฟังจากครู

2. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และการแข่งขันในตลาดผู้ผลิตที่สูงขึ้น ทำให้ผู้บริโภคได้รับผลประโยชน์มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ที่จะใช้สื่อใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมต่าง ๆ ได้ดี

ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว หากผู้ใช้ไม่ปรับตัวโดยการนำเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ก็จะทำให้ล้าหลังและและพลาดข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ได้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้มีการสื่อสารกันได้รวดเร็วขึ้นและปลอดภัยมากขึ้น โรงเรียนสามารถสื่อสารกับผู้ปกครองได้อย่างรวดเร็ว การใช้ภาพหรือสื่อต่าง ๆ จากเทคโนโลยีที่มีความพร้อมช่วยในเรื่องการนำมาใช้เป็นจุดประชาสัมพันธ์และสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองต่อโรงเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. การใช้สังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์เป็นประโยชน์อย่างยิ่งโดยเฉพาะในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครอง โรงเรียนสามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร และสื่อสารกับผู้ปกครอง รวมถึงอธิบายรายละเอียดกับผู้ปกครองได้ง่ายขึ้นรวดเร็วขึ้น แม่นยำในเนื้อหา เพราะบางครั้งการนัดเจอกันหรือการได้พูดคุยกัน โดยตรงเป็นไปได้ยาก หากโรงเรียนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะทำให้สังคมออนไลน์ที่ใช้ในการสื่อสารเป็นจุดแข็งในการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันได้เพราะในโรงเรียนจะมีการตั้งกลุ่มไลน์ของผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองจะอยากทราบว่าในแต่ละวันเด็กทำอะไรบ้าง เราก็จะสามารถสื่อสารออกไปให้เห็นได้เหมือนเป็นการถ่ายทอดสดให้ผู้ปกครองได้ทราบ

4. เทคนิคในการสื่อสารทำให้ผู้ปกครองสามารถมองเห็นภาพ รับรู้อารมณ์ ความรู้สึก ได้ดีขึ้น การใช้คลิปหรือวิดีโอ รูปภาพ และคำอธิบาย ทำให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจอย่างง่ายดาย และเกิดการใช้สังคมออนไลน์ในการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเกิดประโยชน์กับทั้งทั้งฝ่ายโรงเรียน และฝ่ายผู้ปกครอง

การใช้เทคนิคที่หลากหลาย ทำให้การนำเสนอข้อมูลง่ายขึ้น น่าติดตามมากขึ้น การนำเสนอรูปภาพ วิดีโอ ของเด็กทางสื่อออนไลน์จะทำให้ผู้ปกครองให้ความสนใจ เพราะผู้ปกครองบางรายในตอนเช้ามาส่งเสร็จก็ต้องรีบไปทำงานจึงไม่มีโอกาสในการพบครูประจำชั้น สื่อออนไลน์จึงเป็นเครื่องมือที่สื่อสารกับผู้ปกครองได้ดีมาก

5. การใช้สื่อออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ผู้ปกครองส่วนมากขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและพัฒนาการของเด็ก โรงเรียนสามารถใช้สื่อที่มีความสะดวกนี้ในการให้ความรู้ ความเข้าใจกับผู้ปกครอง เช่น เรื่องของการเรียน พัฒนาการของเด็ก วิธีการดูแลเอาใจใส่เด็ก เป็นต้นเนื้อหาสาระที่นำเสนอต้องตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง การให้ความรู้ในการใช้สื่อก็จะทำให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการให้ความร่วมมือในการพัฒนาเด็กได้อย่างดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง

3) จุดอ่อน (Weakness) ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) ในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร จากการสัมภาษณ์จุดอ่อนที่ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครพบว่ามีจุดอ่อนในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การตีความหมายของข้อมูลผิดพลาด การสื่อสารออนไลน์เป็นการสื่อสารที่ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง ทำให้มีโอกาสในการพบเจอหรือได้พูดคุยกันโดยตรงน้อยลง อาจทำให้ไม่สามารถแสดงถึงอารมณ์และความรู้สึกถึงกันได้อย่างชัดเจน และการใช้คำพูดหรือข้อความในการสื่อความหมายก็อาจทำให้เกิดการตีความที่แตกต่างกันออกไป มีการสื่อสารที่ทำให้เกิดการเข้าใจผิด ในส่วนของการลงรูปภาพ วิดีโอ ก็อาจเกิดความผิดพลาดได้ง่าย เนื่องจากมีความรวดเร็วในการสื่อสาร เช่น ลงประกาศวันที่ผิด ลงเวลาผิด เป็นต้น

โรงเรียนจึงต้องระมัดระวังในการใช้คำศัพท์และการสื่อสารให้มากขึ้น เพราะในปัจจุบันมีการแคป (Capture) หน้าจอหรือเผยแพร่ข้อความที่ไม่พึงประสงค์ไปที่สาธารณะ และด้วยเทคโนโลยีที่สะดวกรวดเร็ว จึงทำให้ข้อมูลแพร่ออกไปได้ไวและมีการรับรู้ตีความหมายกันไปทางอื่น ๆ ก็จะมีผลเสียกับทางโรงเรียนได้ ผู้ใช้จึงต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งในการนำข้อมูลไปใช้ เช่น โรงเรียนโพสต์รูปภาพของเด็กในขณะที่รับประทานอาหารเช้าเพื่อสื่อว่าเด็กรับประทานอาหารเช้าได้มากน้อยเพียงใด แต่ผู้ปกครองสนใจที่คุณภาพของอาหาร มองว่าอาหารไม่น่ารับประทาน เป็นต้น ซึ่งไม่ตรงกับจุดประสงค์ของการนำเสนอเรื่องของสื่อออนไลน์เผยแพร่ได้อย่างรวดเร็วเพราะฉะนั้น จึงต้องคิดก่อนทำเสมอควรตรวจสอบเนื้อหาสาระที่ใช้ให้แน่ใจก่อนนำเสนอออกไป

2. บุคลากรบางส่วนและไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร หากบุคลากรไม่ให้ความร่วมมือไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างแท้จริง ก็อาจทำให้การบริหารงานขาดประสิทธิภาพได้ บุคลากรบางรายไม่ได้ให้ความร่วมมือในการที่จะใช้สื่อออนไลน์เป็นช่องทางสำคัญและในการที่ต้องสอนหรือถ่ายทอดวิธีการใช้ก็ค่อนข้างยุ่งยาก จึงทำให้ไม่สามารถพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือได้อย่างเต็มที่ใช้ไม่ได้มีการใช้อย่างทั่วถึงบุคลากรซึ่งมีทั้งครูเก่า และครูใหม่ เช่น ครูบางกลุ่มก็อาจจะสอนในการใช้เทคโนโลยีได้ยาก เนื่องจากใช้เป็นแค่ถ้ำรูปแต่ใช้อินเตอร์เน็ตไม่เป็น หรือ เล่นโซเชียลไม่เป็น ครูที่มีอายุมากก็จะคิดว่าวิธีของเขาก็ใช้ได้อยู่แล้วไม่เข้าใจว่ามันคิดอย่างไร ไม่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยน

3. ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เนื่องจากในโรงเรียนอนุบาล ครูมีภาระหน้าที่ค่อนข้างมาก ทำให้การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโดยตรงเป็นไปได้ยาก และงบประมาณก็ไม่เพียงพอในการจัดจ้างครูเฉพาะทาง จึงใช้วิธีมอบหมายครูมีความรู้ ความเข้าใจรับผิดชอบหน้านั้นไป

4. อุปกรณ์ของทางโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้งาน เช่น ระบบอินเตอร์เน็ตไม่เสถียร ทำให้การทำงานติดขัดรวมถึงเทคโนโลยี อุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนยังไม่มี ความทันสมัย และยากต่อการใช้งาน

4) โอกาส (Opportunities) ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) ในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

ในปัจจุบันเศรษฐกิจความพร้อมค่อนข้างมาก ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจที่ดี เอื้อต่อการให้ความร่วมมือ ผู้ปกครองใช้สมาร์ทโฟนเป็นปกติในชีวิตประจำวัน แต่ทั้งนี้ผู้ปกครองต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้สังคมออนไลน์ที่ถูกต้องและมีคุณธรรมในการใช้ด้วย ซึ่งก็เป็นหน้าที่ของโรงเรียนในการสื่อสารและทำข้อตกลงในการใช้งานกับผู้ปกครอง

สังคมส่วนใหญ่สื่อสารทางสังคมออนไลน์ มีการใช้ประโยชน์ทางด้านบวกมากขึ้น สามารถนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในโรงเรียนได้มากขึ้น สภาพสังคมในโรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีการใช้สื่อดิจิทัลกับเด็กอยู่แล้ว จะปล่อยให้เด็กเล่นตามพัฒนาการของแต่ละวัย ดังนั้นการพัฒนาการบริหารความร่วมมือก็อาจจะเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองมากกว่า อาจต้องให้ความเข้าใจในด้านการใช้สื่อมากขึ้น จัดอบรมครูให้ใช้เป็นกันอย่างทั่วถึง เพื่อจะได้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม และใช้การสื่อสารแบบสองทาง จะทำให้เกิดความรู้สึกร่วม และมีประสิทธิภาพในการสื่อสารมากขึ้นนอกจากนั้นยังเป็นโอกาสให้โรงเรียนได้พัฒนาให้เกิดนวัตกรรม เช่น การสร้างแอปพลิเคชันในการสื่อสาร เป็นต้น

ภาครัฐมีการส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย เช่น การติดตั้งสัญญาณ WiFi สาธารณะ เป็นต้น การส่งเสริมให้สถานศึกษานำสื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระบบปฏิบัติการ และโปรแกรมประยุกต์ต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงเครือข่ายได้ สามารถสร้างเป็นสังคมออนไลน์ได้

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีมีผล ยิ่งเทคโนโลยีพัฒนาขึ้น เร็วขึ้น สะดวกมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งเพิ่มโอกาสในการสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้น ในขณะที่ภาครัฐก็มีการแข่งขัน และพัฒนาทางด้านสื่อออนไลน์และผลิตเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพมาเป็นระยะประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ มีการนำเอาเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการ เช่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีการใช้ระบบ SMARTOBEC ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ สถานศึกษาระดับอื่น ๆ ก็เช่นกัน เพราะฉะนั้น โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลเองก็ต้องมีการพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์ให้ก้าวทันสังคมเช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น ๆ ด้วย

5) อุปสรรค (Threats) ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) ในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าทางด้านเศรษฐกิจไม่ได้มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ เพราะมีสื่อออนไลน์จำนวนมากให้เลือกใช้ตามงบประมาณ หากโรงเรียนใดมีงบประมาณในส่วนนี้มากก็สามารถซื้อแอปพลิเคชันมาใช้งานได้ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพัฒนาไปมากไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ เพราะถือว่าเป็นโอกาสในการพัฒนามากกว่า ส่วนทางด้านสังคมจะมีอุปสรรคในการปรับตัวของบุคลากรและการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ เพราะความแตกต่างทางด้านอายุและการศึกษา เช่น โรงเรียนทำแอปพลิเคชันหรือทำสื่อออนไลน์แต่กลุ่มผู้ใช้งานที่เป็นผู้ใหญ่ไม่เข้าใจหรือไม่สามารถใช้ได้ ก็อาจเกิดความเครียดและท้อถอยในการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคเรื่องการละเมิดสิทธิ์ทั้งของเด็กและผู้ปกครองด้วยกันในด้านนโยบายของรัฐยังไม่ชัดเจน มีผลต่อการนำไปปฏิบัติ

การใช้ประโยชน์ที่แท้จริงอย่างเหมาะสมของสังคมออนไลน์ เราสามารถสร้างความเข้าใจและสนับสนุนการศึกษาได้มากกว่านี้ แต่ปัจจุบันมักจะใช้กันเพียงอย่างเดียวแต่ไม่เข้าใจถึงการใช้อย่างถูกต้อง

6) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือ (มีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ) ทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) สำหรับในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

สภาพปัจจุบัน

ผู้ปกครองให้ความร่วมมืออย่างดี มีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบมากขึ้นกว่าเดิม ผู้ปกครองเรียนรู้และพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองใส่ใจในรายละเอียดและพัฒนาการของเด็กเพราะฉะนั้นอะไรที่เป็นประโยชน์กับเด็กผู้ปกครองส่วนมากมักจะให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ

ทุกคนมีสิทธิ์ร่วมแสดงความคิดเห็น ทางโรงเรียนจะมีไลน์กลุ่มระหว่างครู ผู้บริหาร และผู้ปกครองร่วมกันหมด ซึ่งจะมีการแบ่งปันข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อทั้งเด็กและผู้ปกครองร่วมกัน เช่น พัฒนาการในแต่ละวัยของเด็ก บทความเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น ซึ่งเผยแพร่ในสังคมออนไลน์

ประเภทต่าง ๆ ส่วนมากจะเน้นไปที่เฟสบุ๊กและกลุ่มไลน์ในภาพรวมมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ผู้ปกครองสามารถเข้าใจถึงปัญหาของเด็กมากขึ้น

โรงเรียนที่ใช้โปรแกรมประยุกต์หรือแอปพลิเคชันหลักสามารถบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี ผู้ปกครองมีช่องทางที่แน่นอนในการติดต่อสื่อสารกับครูอย่างเป็นระบบโดยแอปพลิเคชันจะมีส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เป็นแบบแผนสามารถตอบวัตถุประสงค์การใช้งานได้ เช่น มีการรายงานพฤติกรรมของเด็กอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้นในส่วนโรงเรียนอื่น ๆ ที่ไม่ได้ใช้แอปพลิเคชัน แต่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ประเภทอื่น ๆ โดยรวมมีสื่อสารที่ดี แต่ยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร

สภาพที่พึงประสงค์

1. สื่อที่ใช้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการพัฒนาในด้านการสื่อสารพัฒนาการของเด็กวัยต่าง ๆ รวมถึงวิธีการดูแลเอาใจใส่ในขณะที่เด็กอยู่ที่บ้านให้ผู้ปกครองทราบเช่น ผู้ปกครองบางคนที่มိลูกที่มีพัฒนาการช้า ก็อาจจะมีการแบ่งปันประสบการณ์ ข้อมูลความรู้ให้กับผู้ปกครองรายอื่นๆ หรือในผู้ปกครองบางคนที่สามารถผลิตสื่อออนไลน์ได้เอง และมีเทคนิคในการสอนลูกก็สามารถนำมาแบ่งปันและใช้ร่วมกันได้

2. มีผู้รับผิดชอบด้านสื่อสังคมออนไลน์โดยตรง ครูทุกคนให้ความร่วมมือในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างเป็นระบบ มีความแม่นยำมากขึ้น

3. ผู้ปกครองใช้สังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงและสื่อสารให้ตรงกับความเป็นจริงโดยมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันและเคารพต่อข้อตกลงในการใช้สังคมออนไลน์ ส่งเสริมให้มีการสื่อสารที่คำนึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

7) สภาพปัจจุบันของปัญหาและสภาพปัญหาที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร

สภาพปัจจุบันของปัญหา

1. ขาดการวางแผนการใช้หรือกำหนดเนื้อหาสาระอย่างชัดเจน โดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของการให้ความรู้ การพูดคุยผ่านสังคมออนไลน์เพื่อชี้แจงความร่วมมือในด้านต่าง ๆ

2. การใช้สื่อออนไลน์ของผู้ปกครองอย่างไม่สร้างสรรค์ เช่น ผู้ปกครองละเมิดสิทธิของเด็กโดยการบันทึกวิดีโอพฤติกรรมไม่เหมาะสมของเด็กคนอื่น แล้วไปแบ่งปันให้ผู้ปกครองคนอื่น ๆ

3. ผู้ปกครองบางคนให้ความสนใจข่าวสารที่โรงเรียนนำเสนอค่อนข้างน้อย รวมถึงภาระหน้าที่ของผู้ปกครองบางคนทำให้ไม่มีเวลาติดตามข่าวสารของทางโรงเรียน

สภาพปัญหาที่คาดว่าจะเกิดในอนาคต

ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมด้วยวิธีการต่าง ๆ แต่ในอนาคตคาดว่าผู้ปกครองจะยังเข้ามามีส่วนร่วมในการการบริหารได้น้อย เนื่องจากความไม่พร้อมในหลายด้าน เช่น ด้านเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วม ความต่อเนื่องในการมีส่วนร่วม เป็นต้น

8) ความโดดเด่นในเรื่องความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง)

จากการสัมภาษณ์พบว่าในหลาย ๆ โรงเรียนมีความโดดเด่นในเรื่องความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันไป ซึ่งสามารถสรุปเป็นสาระสำคัญได้ดังนี้

1. แอปพลิเคชันหลักที่เป็นสื่อในการสื่อสารมีความปลอดภัย ผู้ปกครองสามารถตัวดูเด็กได้แบบตลอดเวลา โดยผู้ปกครองแต่ละคนมีรหัสที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้
2. การใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั้งในส่วน of เว็บไซต์ ไลน์ และ เฟสบุ๊ก ผู้ปกครองสามารถติดตามหรือสอบถามได้ทันทีว่าในวันนี้มีกิจกรรมอะไรบ้าง และครูก็จะสามารถตอบได้ทันที
3. โรงเรียนใช้สังคมออนไลน์ในการแจ้งข่าวสารที่รวดเร็วให้ผู้ปกครองรับทราบ และประชาสัมพันธ์สิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้ปกครองหรือเด็กให้ทราบมีการแบ่งปันความรู้ เนื้อหาที่มีประโยชน์สำหรับการเลี้ยงดูเด็กให้กับผู้ปกครองทราบ โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นวัยทำงาน มีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี

9) ความคิดเห็นในเรื่องอนาคตด้านความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นในเรื่องอนาคตด้านความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาดังสรุปได้ดังนี้

1. ควรสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองถึงความต้องการที่แท้จริง และให้ความรู้ผู้ปกครองให้มากยิ่งขึ้นในทุกๆ เรื่อง
2. โรงเรียนควรเป็นผู้ดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง ให้ความรู้ ให้ความเข้าใจและกระตุ้นการให้ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นระยะ เพื่อความสะดวกและเป็นระบบ
3. รัฐควรมีนโยบายที่พัฒนาการใช้งานสื่อออนไลน์มากขึ้น และมีการรณรงค์ให้บุคลากรทุกภาคส่วนนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริงมีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์

4. มีการใช้สังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์มากขึ้น เช่น ใช้ในการระดมความคิดเห็น หรือร่วมกันทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษาต่อเด็ก

10) ข้อเสนอแนะเรื่องกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้ให้สัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะเรื่องกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ดังสรุปได้ดังนี้

1. ใช้วิธีการสื่อสารทางสังคมออนไลน์อย่างหลากหลาย ศึกษาการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครองแยกเป็นกลุ่ม และใช้วิธีการสื่อสารให้เหมาะสม เช่น ผู้ปกครองบางคนเป็นคุณย่า คุณยาย ข้อจำกัดในการใช้สื่อที่ซับซ้อนก็อาจจะเป็นอุปสรรค อาจสื่อสารโดยการใช้ไลน์ เพราะในความเป็นจริงเทคโนโลยีก็ไม่ได้ตอบโจทย์ได้ทุกกลุ่มคน อย่างในเด็กบางคนมีพี่เลี้ยงมารับโรงเรียนก็จะสื่อสารกับเขาทางการพูดคุยโดยตรงไปก่อนเพราะบางที่ผู้ปกครองอาจไม่สะดวกมารับเด็ก โรงเรียนจะได้สื่อสารเบื้องต้นไปก่อน

2. จัดทำโปรแกรมประยุกต์หรือแอปพลิเคชันเฉพาะให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยเหลือหรือเพิ่มช่องทางในการสื่อสารระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองให้มีระบบมากขึ้น

3. อบรมวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ให้กับผู้เกี่ยวข้อง โดยแสดงให้เห็นของประโยชน์และโทษที่เกิดขึ้น

4. ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็ก ๆ อย่างถูกต้องโดยโรงเรียนต้องสามารถตอบคำถามต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองได้อย่างมีหลักการ ถูกต้องตามหลักวิชาการ

5. อบรมให้ความรู้กับครูถึงหลักการการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่หลากหลายสอดคล้องกับยุคปัจจุบัน โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เนื่องจากครูต้องเป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูลไปยังผู้ปกครอง จึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนตามหลักวิชาการ

6. จัดให้มีผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์เฉพาะทางในการแจ้งข้อมูล ข่าวสารและตอบคำถามผู้ปกครองอย่างทันทั่วทั้งที่ โดยผู้รับผิดชอบต้องมีความรู้ ความเข้าใจทั้งในการใช้สื่อ หลักพัฒนาการของเด็ก และวิธีการสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างถูกวิธีการกำหนดหน้าที่ของบุคลากรทำให้การบริหารงาน การออกคำสั่งต่างๆ รวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

7. วางแผนการใช้สังคมออนไลน์ล่วงหน้าในการสร้างความเข้าใจที่ดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง หากมีการวางแผนว่าจะใช้สังคมออนไลน์นำเสนอในด้านไหนบ้าง และใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ จะใช้การสื่อสารแบบใดก็จะทำให้เป็นจุดแข็งในการสื่อสารและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองได้

4.5 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

4.5.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดกลุ่มค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ (Modified Priority Needs Index) โดยการนำค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ สูงที่สุดลดด้วยค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ต่ำที่สุด แล้วหารด้วย 2 จากนั้นนำระยะห่างที่ได้มาจัดค่า $PNI_{Modified}$ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงและกลุ่มที่มีค่า $PNI_{Modified}$ ต่ำ กำหนดให้กลุ่มที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงเป็นจุดอ่อนของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่ขจัดจุดอ่อน และกลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ต่ำ เป็นจุดแข็งของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่เสริมจุดแข็ง

เมื่อนำค่า $PNI_{Modified}$ จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยภาพรวมมาจัดกลุ่มค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ดังนี้

องค์ประกอบการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

$[0.195-0.148] \div 2 = 0.024$ สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ สูง เท่ากับ 0.172 – 0.195

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ต่ำ เท่ากับ 0.148 – 0.171

ตารางที่ 4.17 ผลการจัดลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็นของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวม

การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น			การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	PNI Modified	ลำดับ	ผลการจัดกลุ่ม	
ด้านการร่วมคิด	3.93	0.736	4.51	0.618	0.148	5	ต่ำ	จุดแข็ง
ด้านการร่วมทำ	3.59	0.901	4.28	0.760	0.195	1	สูง	จุดอ่อน
ด้านการร่วมรับผิดชอบ	3.62	0.752	4.29	0.728	0.185	3	สูง	จุดอ่อน
ด้านการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.86	0.804	4.46	0.657	0.155	4	ต่ำ	จุดแข็ง
ด้านความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.57	0.805	4.24	0.806	0.188	2	สูง	จุดอ่อน
รวมเฉลี่ย	3.71	0.731	4.36	0.842	0.178		ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน พบว่า ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นในระดับสูง ได้แก่ด้านการร่วมทำ ($PNI_{Modified}=0.195$) รองลงมา ด้านความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($PNI_{Modified}=0.188$) และด้านการร่วมรับผิดชอบ ($PNI_{Modified}=0.185$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ส่วนประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ ด้านการร่วมคิด ($PNI_{Modified}=0.148$) รองลงมาคือ ด้านการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย($PNI_{Modified}=0.155$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์

จากการเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในการกำหนดกลยุทธ์ ผู้วิจัยแสดงการวิเคราะห์เป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.18 สรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

จุดแข็งของโรงเรียน (Strength)	จุดอ่อนของโรงเรียน (Weakness)
<p>1. โรงเรียนสามารถนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาปรับใช้กับบริบททางการศึกษา</p> <p>2. โรงเรียนสามารถสื่อสารกับผู้ปกครองได้อย่างรวดเร็ว ประชาสัมพันธ์และสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองได้อย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>3. การใช้สังคมออนไลน์ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง</p> <p>4. โรงเรียนมีเทคนิคที่หลากหลายในการสื่อสารทำให้ผู้ปกครองสามารถมองเห็นภาพ รับรู้อารมณ์ความรู้สึกได้ดีขึ้น</p> <p>5. การใช้สื่อออนไลน์ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและพัฒนาการของเด็ก</p> <p>6. การร่วมคิดในการบริหารสื่อสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง (PNI)</p> <p>7. การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย (PNI)</p>	<p>1. ปัญหาการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ (PNI)</p> <p>2. โรงเรียนขาดการวางแผนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และการกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สื่อออนไลน์โดยตรง</p> <p>3. โรงเรียนขาดการวางแผนการจะใช้สังคมออนไลน์นำเสนอในด้านไหนบ้าง ใช้การสื่อสารแบบใด</p> <p>4. โรงเรียนขาดการตรวจสอบเนื้อหาสาระที่ใช้ให้แน่ใจก่อนนำเสนอออกไป ทำให้ ทำให้ผู้ปกครองตีความหมายไม่ตรงตามเจตนารมณ์</p> <p>5. บุคลากรบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการใช้สังคมออนไลน์โดยเฉพาะบุคลากรที่มีวุฒิ</p> <p>6. โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์</p> <p>7. การนำเสนอสื่อที่ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดการสื่อและการรับสารที่ไม่ตรงกับจุดมุ่งหมาย</p> <p>8. อุปกรณ์ของทาง โรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้งาน</p> <p>9. การร่วมทำในการบริหารสื่อสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง (PNI)</p> <p>10. ความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย (PNI)</p> <p>11. การร่วมรับผิดชอบในการใช้และบริหารสื่อสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง (PNI)</p>

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

โอกาสของโรงเรียน (Opportunity)	ภาวะคุกคามของโรงเรียน (Threat)
สภาพเศรษฐกิจ	
1. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี ส่งผลต่อการใช้เครื่องมือสื่อสารทางสังคมออนไลน์ในการให้ความร่วมมือ	-

โอกาสของโรงเรียน (Opportunity)	ภาวะคุกคามของโรงเรียน (Threat)
สภาพสังคม	
1. สังคมส่วนใหญ่สื่อสารทางสังคมออนไลน์ มีการใช้ประโยชน์ทางด้านบวกมากขึ้น สามารถนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในโรงเรียนได้ 2. ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นวัยทำงาน ใช้สมาร์ตโฟนเป็นปกติในชีวิตประจำวัน	1. ความแตกต่างทางด้านอายุและการศึกษามีผลต่อการปรับตัวของบุคลากรและการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ 2. การใช้สังคมออนไลน์อย่างไม่สร้างสรรค์ เช่น การละเมิดสิทธิของเด็ก การส่งต่อข้อมูลโดยไม่ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริง

โอกาสของโรงเรียน (Opportunity)	ภาวะคุกคามของโรงเรียน (Threat)
นโยบายของรัฐ	
1. ภาครัฐมีการส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย เช่น การติดตั้งสัญญาณ WiFi สาธารณะ	1. นโยบายและกฎหมายใหม่เกี่ยวกับ ICT ยังไม่ชัดเจน มีผลต่อการนำไปปฏิบัติ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

โอกาสของโรงเรียน (Opportunity)	ภาวะคุกคามของโรงเรียน (Threat)
ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	
1. ภาคเอกชนมีการแข่งขันและพัฒนาทางด้านสื่อออนไลน์ มีเทคโนโลยีให้เลือกใช้มากขึ้น 2. ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider หรือ ISP) มีระบบคัดกรองเนื้อหาที่เหมาะสมช่วยในการบริหารจัดการของโรงเรียน	1. การคุกคามจากไวรัสคอมพิวเตอร์ 2. การกีดกันการเข้าถึงข้อมูลจากภาคเอกชนและภาครัฐ ส่งผลให้มีสถานะความไม่เป็นกลางเน็ต (Net neutrality)

4.5.2 การวิเคราะห์เมทริก (TOWS Matrix)

จากแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการกำหนดกลยุทธ์ซึ่งจะมีขั้นตอนคือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ 4) การประเมินผลและควบคุม หลังจากที่ถูกวิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมแล้ว ผู้วิจัยนำเสนอการกำหนดกลยุทธ์โดยใช้วิธีวิเคราะห์ TOWS Matrix ดังนี้

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ TOWS Matrix จากจุดแข็งและโอกาสเพื่อกำหนดกลยุทธ์

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (SO)
<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนสามารถนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาปรับใช้กับบริบททางการศึกษา - การร่วมคิดในการบริหารสื่อสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง (PND) 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี ส่งผลต่อการใช้เครื่องมือสื่อสารทางสังคมออนไลน์ในการให้ความร่วมมือ - ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นวัยทำงานใช้สมาร์ทโฟนเป็นปกติในชีวิตประจำวัน - ภาคเอกชนมีการแข่งขันและพัฒนาทางด้านสื่อออนไลน์ มีเทคโนโลยีให้เลือกใช้มากขึ้น - ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider หรือ ISP) มีระบบคัดกรองเนื้อหาที่เหมาะสมช่วยในการบริหารจัดการของโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - การร่วมมือกับภาคเอกชนในการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการบริหารจัดการ - การร่วมกันคิดระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์
<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนสามารถสื่อสารกับผู้ปกครองได้อย่างรวดเร็ว ประชาสัมพันธ์และสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองได้อย่างเป็นรูปธรรม - การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง 	<ul style="list-style-type: none"> - สังคมส่วนใหญ่สื่อสารทางสังคมออนไลน์ มีการใช้ประโยชน์ทางด้านบวกมากขึ้น สามารถนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในโรงเรียนได้ - ภาครัฐมีการส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย เช่น การติดตั้งสัญญาณ WiFi สาธารณะ 	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น ใช้ในการสื่อสารแลกเปลี่ยนวิธีการเลี้ยงดูบุตรหลาน - โรงเรียนใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (SO)
- โรงเรียนมีเทคนิคที่หลากหลาย ในการสื่อสารทำให้ผู้ปกครอง สามารถมองเห็นภาพ รับรู้อารมณ์ ความรู้สึกได้ดียิ่งขึ้น - การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการศึกษาตามหลักการ พัฒนาการเด็กปฐมวัย (PNI)		

จากการวิเคราะห์ TOWS Matrix ระหว่างจุดแข็ง และ โอกาสของโรงเรียน กิจกรรมที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาขึ้นไปนั้น โรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้มีการร่วมมือกับภาคเอกชนในการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการศึกษาโดยร่วมกันระดมความคิดทั้งในส่วนของโรงเรียนและผู้ปกครองการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้งานในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์เพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองผ่านกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเป็นสื่อกลาง เป็นต้น

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์ TOWS Matrix จากจุดแข็งและภาวะคุกคามเพื่อกำหนดกลยุทธ์

จุดแข็ง (S)	ภาวะคุกคาม (T)	กลยุทธ์ (ST)
<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนสามารถสื่อสารกับ ผู้ปกครองได้อย่างรวดเร็ว ประชาสัมพันธ์และสร้างความ มั่นใจให้กับผู้ปกครองได้อย่าง เป็นรูปธรรม - โรงเรียนมีเทคนิคที่หลากหลาย ในการสื่อสารทำให้ผู้ปกครอง สามารถมองเห็นภาพ รับรู้อารมณ์ ความรู้สึกได้ดีขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแตกต่างทางด้านอายุและ การศึกษามีผลต่อการปรับตัวของ บุคลากรและการนำสื่อสังคม ออนไลน์มาใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> - การให้ความรู้ในการใช้สื่อ สังคมออนไลน์กับบุคลากรใน สังกัดและผู้ปกครอง - การใช้วิธีที่หลากหลายในการ สื่อสารให้บุคลากรและผู้ปกครอง เข้าใจการใช้สื่อสังคมออนไลน์ - การพัฒนาบุคลากรให้สามารถ ปรับตัวปรับตัวให้ทันเทคโนโลยี อยู่ตลอดเวลา
<ul style="list-style-type: none"> - การใช้สังคมออนไลน์ในการ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครอง - การใช้สื่อออนไลน์ให้ความรู้แก่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัด การศึกษาระดับปฐมวัยและ พัฒนาการของเด็ก - การร่วมคิดในการบริหารสื่อ สังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียน กับผู้ปกครอง (PNI) - การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการศึกษาตามหลักการ พัฒนาการเด็กปฐมวัย (PNI) 	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้สังคมออนไลน์อย่างไม่ สร้างสรรค์ เช่น การละเมิดสิทธิ ของเด็ก การส่งต่อข้อมูลโดยไม่ ได้ ตรวจสอบข้อเท็จจริง - นโยบายและกฎหมายใหม่เกี่ยวกับ ICT ยังไม่ชัดเจน มีผลต่อการนำไป ปฏิบัติเช่น พระราชบัญญัติว่าด้วย การกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมี วิจารณญาณ ไม่กระทบต่อสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น - การพัฒนาให้บุคลากรเป็น ตัวอย่างที่ดีในการใช้สื่อสังคม ออนไลน์อย่างสร้างสรรค์

จากการวิเคราะห์ TOWS Matrix ระหว่างจุดแข็งและภาวะคุกคามของโรงเรียน กิจกรรมที่จะใช้จุดแข็งของโรงเรียนเพื่อลดและภาวะคุกคามของโรงเรียนนั้น โรงเรียนต้องพัฒนา บุคลากรในสังกัดให้มีความตื่นตัว กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้วิทยาการใหม่ ๆ ปรับตัวให้ทัน เทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ โดยใช้ วิธีที่หลากหลายในการให้มีความรู้กับบุคลากรและผู้ปกครองในการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ TOWS Matrix จากจุดอ่อนและ โอกาสเพื่อกำหนดกลยุทธ์

จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (WO)
<p>- ปัญหาการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ (PNI)</p> <p>- โรงเรียนขาดการวางแผนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์โดยตรง</p> <p>- โรงเรียนขาดการวางแผนการใช้สื่อออนไลน์</p> <p>- โรงเรียนขาดการตรวจสอบเนื้อหาสาระที่ใช้ให้แน่ใจก่อนนำเสนอ ทำให้ผู้ปกครองตีความหมายไม่ตรงตามเจตนารมณ์</p> <p>- การนำเสนอสื่อที่ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดการสื่อและการรับสารที่ไม่ตรงกับจุดมุ่งหมาย</p> <p>- การร่วมทำในการบริหารสื่อสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง (PNI)</p> <p>- ความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย (PNI)</p> <p>- การร่วมรับผิดชอบระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง (PNI)</p>	<p>- ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี ส่งผลต่อการใช้เครื่องมือสื่อสารทางสังคมออนไลน์ในการให้ความร่วมมือ</p> <p>- สังคมส่วนใหญ่สื่อสารทางสังคมออนไลน์ มีการใช้ประโยชน์ทางด้านบวกมากขึ้น สามารถนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในโรงเรียนได้</p> <p>- ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นวัยทำงาน ใช้สมาร์ทโฟนเป็นปกติในชีวิตประจำวัน</p>	<p>- การวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการใช้สื่อสังคมออนไลน์</p> <p>- การสร้างข้อตกลงในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ร่วมกัน</p> <p>- การนำเสนอสารอย่างชัดเจน ง่ายต่อความเข้าใจ</p> <p>- การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการจัดทำสื่อสังคมออนไลน์</p>

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (WO)
<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ - อุปกรณ์ของทางโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้งาน - โรงเรียนขาดการวางแผนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์โดยตรง 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาครัฐมีการส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย เช่น การติดตั้งสัญญาณ WiFi สาธารณะ - ภาคเอกชนมีการแข่งขันและพัฒนาทางด้านสื่อออนไลน์ มีเทคโนโลยีให้เลือกใช้มากขึ้น - ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider หรือ ISP) มีระบบคัดกรองเนื้อหาที่เหมาะสมช่วยในการบริหารจัดการของโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - การเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับงบประมาณและความต้องการในการใช้งาน - การร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชนในการนำสื่อมาใช้เพื่อการศึกษา

จากการวิเคราะห์ TOWS Matrix ระหว่างจุดอ่อนและโอกาสของโรงเรียน กิจกรรมที่จะประยุกต์ใช้โอกาสเพื่อลดจุดอ่อนของโรงเรียนนั้น โรงเรียนต้องวางแผนในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ร่วมกันกับผู้ปกครองโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการจัดทำสื่อสังคมออนไลน์ โรงเรียนนำเสนอสาระอย่างชัดเจนง่ายต่อความเข้าใจ และสำรวจความต้องการในการใช้งานและเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้โดยการร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชนในการนำสื่อมาใช้เพื่อการศึกษา

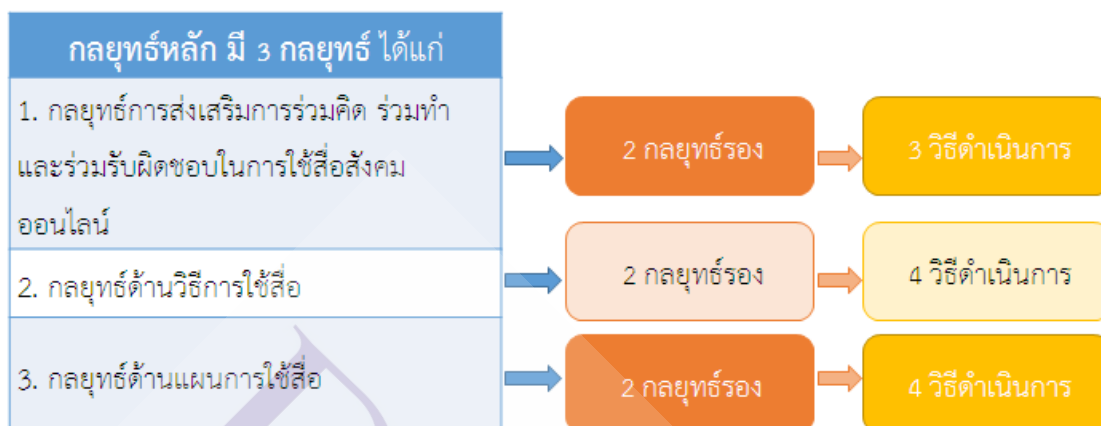
ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์ TOWS Matrix จากจุดอ่อนและภาวะคุกคามเพื่อกำหนดกลยุทธ์

จุดอ่อน (W)	ภาวะคุกคาม (T)	กลยุทธ์ (WT)
<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนขาดการตรวจสอบเนื้อหาสาระที่ใช้ให้แน่ใจก่อนนำเสนอ ทำให้ผู้ปกครองตีความหมายไม่ตรงตามเจตนารมณ์ - การร่วมรับผิดชอบในการใช้และบริหารสื่อสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง (PNI) 	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้สังคมออนไลน์อย่างไม่สร้างสรรค์ เช่น การละเมิดสิทธิของเด็ก การส่งต่อข้อมูลโดยไม่ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริง - นโยบายและกฎหมายใหม่เกี่ยวกับ ICT ยังไม่ชัดเจน มีผลต่อการนำไปปฏิบัติเช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ - การประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์
<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการใช้สังคมออนไลน์ โดยเฉพาะบุคลากรที่มีวุฒิ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแตกต่างทางด้านอายุและการศึกษามีผลต่อการปรับตัวของบุคลากรและการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาให้บุคลากรทุกคนยอมรับและใช้เทคโนโลยีตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม

จากการวิเคราะห์ TOWS Matrix ระหว่างจุดอ่อนและภาวะคุกคามของโรงเรียน โรงเรียนต้องพัฒนาให้บุคลากรยอมรับในการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี และเรียนรู้ในการใช้งานให้ทันเทคโนโลยีใหม่ ๆ จัดให้มีกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพโดยประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์

4.5.3 การกำหนดกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

จากตารางการวิเคราะห์เมทริก ผู้วิจัยวิเคราะห์ประเด็นเพื่อขับเคลื่อนกลยุทธ์ ผู้วิจัยสรุปประเด็นกลยุทธ์หลักกลยุทธ์รองและวิธีดำเนินการ ได้ดังนี้

ภาพที่ 4.2 ร่างกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการ (ฉบับที่ 1)

ตารางที่ 4.23 ร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา
สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 1)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	ข้อ	วิธีดำเนินการ	ผู้ดำเนินการ
1. กลยุทธ์การส่งเสริมการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบในการใช้สื่อสังคมออนไลน์	1.1 การส่งเสริมให้มีการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	1.1.1	จัดทำแบบสำรวจความต้องการในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครองและบุคลากร	ผู้ที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมาย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครู IT
		1.1.2	ระดมความคิดระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาปรับใช้กับบริบททางการศึกษา เช่น การใช้โปรแกรมประยุกต์หรือแอปพลิเคชันเพื่อใช้งานให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและผู้ปกครอง	ผู้บริหารโรงเรียน

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

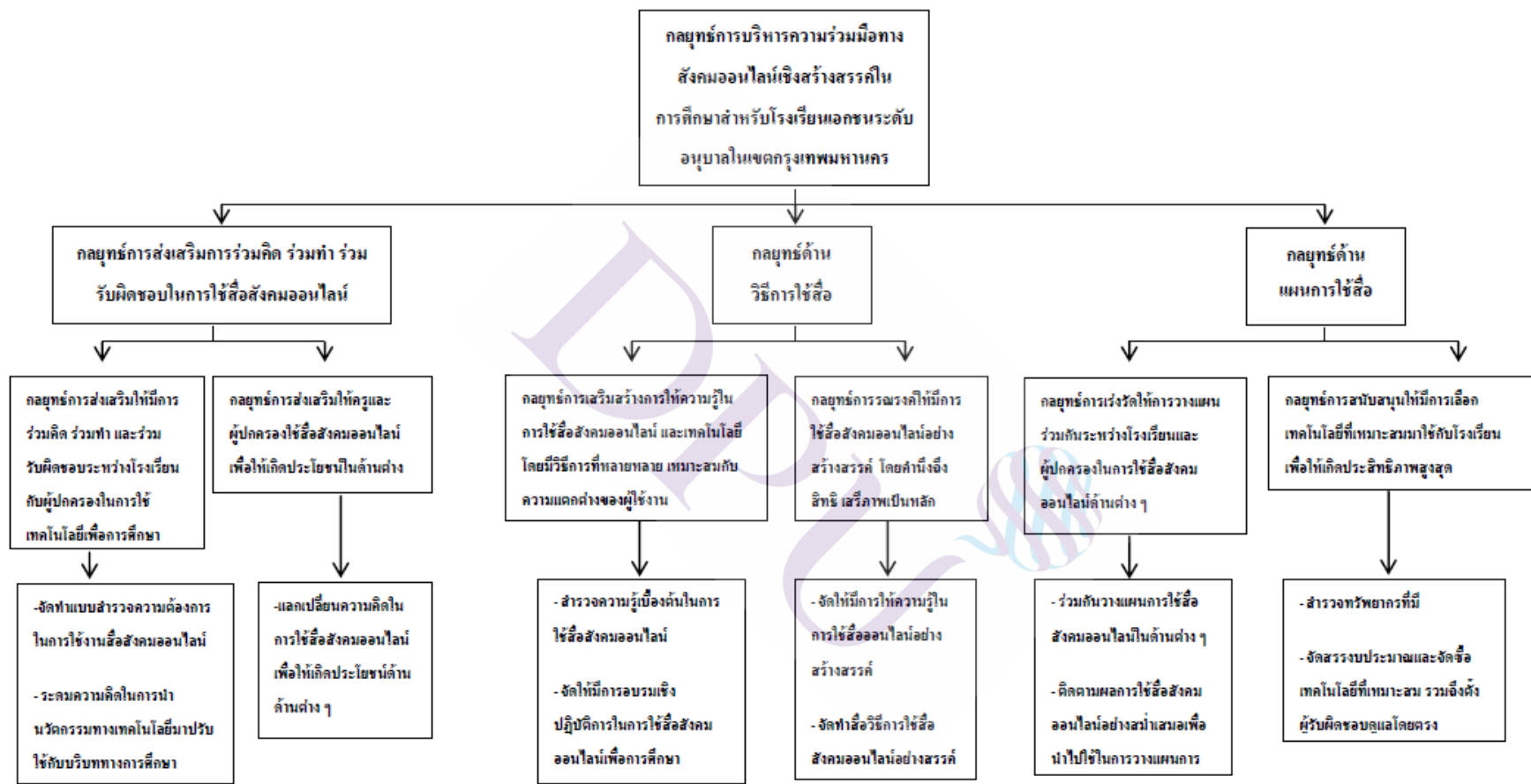
กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	ข้อ	วิธีดำเนินการ	ผู้ดำเนินการ
1. กลยุทธ์การส่งเสริมการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบในการใช้สื่อสังคมออนไลน์	1.2 การส่งเสริมให้ครูและผู้ปกครองใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ	1.2.1	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนและ ผู้ปกครองในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ เช่น ใช้สื่อเพื่อสื่อสารวิธีการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของบุตรหลาน	1) ผู้บริหาร โรงเรียน 2) ครู 3) ผู้ปกครอง
2. กลยุทธ์ด้านวิธีการใช้สื่อ	2.1 การเสริมสร้างการให้ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และเทคโนโลยีโดยมีวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้ใช้งาน	2.1.1	สำรวจความรู้เบื้องต้นในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของบุคลากรและ ผู้ปกครอง	ผู้ที่ผู้บริหาร โรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการ สถานศึกษา ครู IT
		2.1.2	จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาที่ตอบสนองการใช้งานของคนทุกเพศทุกวัย	ผู้ที่ผู้บริหาร โรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการ สถานศึกษา ครู IT เป็นต้น โดยการเชิญ ผู้เชี่ยวชาญมา อบรม

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	ข้อ	วิธีดำเนินการ	ผู้ดำเนินการ
2. กลยุทธ์ด้านวิธีการใช้สื่อ	2.2 การรณรงค์ให้มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพเป็นหลัก	2.2.1	จัดให้มีการให้ความรู้ในการใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองโลก	ผู้ที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมาย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครู IT
		2.2.2	จัดทำสื่อวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ และเผยแพร่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบเพื่อปฏิบัติตาม	ผู้ที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมาย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครู IT
3. กลยุทธ์ด้านแผนการใช้สื่อ	3.1 การเร่งรัดให้มีการวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ด้านต่าง ๆ	3.1.1	ร่วมกันวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนดผู้รับผิดชอบ การกำหนดเนื้อหาสาระและข้อตกลงในการใช้งาน	1) ผู้บริหารโรงเรียน 2) ครู 3) ผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	ข้อ	วิธีดำเนินการ	ผู้ดำเนินการ
3. กลยุทธ์ด้านแผนการใช้สื่อ		3.1.2	ติดตามผลการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม	1) ผู้บริหาร โรงเรียน 2) ครู 3) ผู้ปกครอง
		3.2.1	สำรวจทรัพยากรทั้งในด้านงบประมาณ สื่อเทคโนโลยีและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ	ผู้ที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมาย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครู IT
		3.2.2	จัดสรรงบประมาณและจัดซื้อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการใช้งาน รวมถึงตั้งผู้รับผิดชอบดูแลโดยตรง	ผู้บริหารโรงเรียนหรือคณะกรรมการสถานศึกษา

ภาพที่ 4.3 แผนภูมิร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 1)

ผลการพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครจากผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับที่ 1)

การนำเสนอผลการสรุปข้อมูลการพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร และการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างกลยุทธ์ฯ (ฉบับที่ 1) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จากการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) สรุปผลโดยแยกเป็นประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

1. ประเด็นที่เกี่ยวกับหลักการของกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รอง

1.1 กลยุทธ์ด้านการวางแผนการใช้สื่อควรนำมาเสนอก่อนกลยุทธ์ด้านวิธีการใช้สื่อและควรปรับชื่อให้เป็นเชิงรุก

1.2 กลยุทธ์ด้านวิธีการใช้สื่อควรมีความครอบคลุมทั้งตัวสื่อที่จะใช้และคนที่จะใช้

1.3 กลยุทธ์การส่งเสริมให้ครูและผู้ปกครองใช้สังคมออนไลน์เพื่อให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ ควรปรับไปสู่การใช้อย่างรู้เท่าทัน ซึ่งจะสะท้อนการร่วมรับผิดชอบ

1.4 กลยุทธ์ควรแสดงว่าใครควรเป็นหัวหอก (Spear head) และควรเสนอวิธีการทำให้ผู้ปกครองมาเป็นหัวหอก

1.5 ควรสืบค้นงานวิจัยของ PAPA (2011) และนำมาปรับใช้ในกลยุทธ์การวางแผน

2. ประเด็นที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินการตามกลยุทธ์

2.1 เสริมกิจกรรมที่สะท้อนการเป็นกิจกรรมทางด้านการบริหารจัดการที่นำมาเชื่อมโยงกับกิจกรรมย่อยในการส่งเสริมการใช้สังคมออนไลน์

2.2 เสริมสร้างกิจกรรมแบบตัวต่อตัว (Face to Face) โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อกลาง เพื่อให้เกิดความไว้วางใจระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง (Human trust)

2.3 จัดกิจกรรมให้มีความสมดุลทั้งในการสื่อสารสังคมออนไลน์และการสื่อสารแบบตัวต่อตัว (Face to Face) เนื่องจากผู้ปกครองบางกลุ่มไม่นิยมการใช้สื่อสังคมออนไลน์

2.4 สร้างข้อตกลงในการใช้งานสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง เช่น การระบุระดับความสำคัญเร่งด่วนของเนื้อหาการระบุเวลาในการสื่อสาร

2.5 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองร่วมแลกเปลี่ยนในการสื่อสาร โดยใช้สังคมออนไลน์โดยใช้หลัก PLC (Participation Learning Community)

2.6 กลยุทธ์ข้อ 3.1.1 เป็นเรื่องการเติมความพร้อม ควรปรับไปที่กลยุทธ์ที่ 1 และอาจนำไปใช้ใน 1.1.2

3. ประเด็นที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT

3.1 ทบทวนเพิ่มเติมการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็งและจุดอ่อน) ให้ชัดเจนขึ้น

3.2 ทบทวนเพิ่มเติมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาสและอุปสรรค) โดยเพิ่มเติมการร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชน เช่น ซอฟต์แวร์คัดกรองผู้ใช้สังคมออนไลน์ ที่ภาคเอกชนจัดทำให้กับองค์กรต่าง ๆ ซึ่งเป็นโครงการ CSR ไม่คิดค่าใช้จ่าย ซอฟต์แวร์คัดกรองเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

3.3 เพิ่มประเด็นที่นำไปสู่การวิจัย โดยเพิ่มพฤติกรรมที่ผู้บริหารต้องบูรณาการการสื่อสารไปยังผู้ปกครอง ทั้งในการสื่อสารทางสังคมออนไลน์ และการสื่อสารแบบตัวต่อตัว (Face to Face) โดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ

3.4 การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อผู้ปกครองกลุ่มอื่น ๆ ในการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ

4. ประเด็นที่เกี่ยวกับแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยและหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

4.1 ควรปรับกลยุทธ์ให้เป็นกลยุทธ์ที่มีความเฉพาะทางด้านปฐมวัย

4.2 โรงเรียนต้องแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพในการสื่อสารให้ผู้ปกครองเชื่อและเข้าใจหลักในการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยการปรับปรุงคำที่ใช้ในกลยุทธ์

4.3 ปัจจุบันผู้ปกครองมุ่งเน้นให้เด็กเรียนเพื่อสอบเข้าในระดับที่สูงขึ้นไป ซึ่งเป็นการเน้นในด้านสติปัญญาเพียงด้านเดียว ไม่ตรงกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เน้นการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาควรสะท้อนเรื่องนี้ในกลยุทธ์

4.4 โรงเรียนควรสื่อสารเนื้อหาการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาได้ตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เน้นการพัฒนาทั้ง 4 ด้านสะท้อนว่าอะไรคือสารที่ควรจะไปถึงผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.24 การปรับแก้ไขกลยุทธ์ฯ ฉบับที่ 1 จากการสนทนากลุ่ม

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง/ วิธีดำเนินการ	ข้อเสนอแนะ	ปรับแก้ไข
1. กลยุทธ์การส่งเสริมการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบในการ ใช้สื่อสังคมออนไลน์	ควรปรับคำที่ใช้ในกลยุทธ์หลักให้ เป็นคำที่มีความหมายในเชิงรุก (Active) และควรใช้คำที่ลักษณะ แปลกใหม่ น่าสนใจ	กลยุทธ์มุ่งเปลี่ยนแปลงสู่ผู้ร่วม สร้างคุณค่าสังคมออนไลน์ทาง การศึกษา
กลยุทธ์รอง 1.1 การส่งเสริมให้มี การร่วมคิด ร่วมทำ และร่วม รับผิดชอบระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ประกอบการในการใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	ปรับคำเป็น “การส่งเสริมให้มีการ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองใน การใช้สื่อสังคมออนไลน์”	กลยุทธ์ร่วมมือก้าวแรกเพื่อการ เปลี่ยนแปลง
วิธีดำเนินการ 1.1.1 จัดทำแบบสำรวจความ ต้องการในการใช้งานสื่อสังคม ออนไลน์ของผู้ปกครองและ บุคลากร	-	-
1.1.2 ระดมความคิดระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครองในการนำ นวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาปรับ ใช้กับบริบททางการศึกษา เช่น การใช้โปรแกรมประยุกต์หรือ แอปพลิเคชันเพื่อใช้งานให้ เหมาะสมกับบริบทของ สถานศึกษาและผู้ปกครอง	- ปรับวิธีดำเนินการข้อ 1.1.2 กับ 3.1.1 เนื่องจากมีความคล้ายคลึงกัน - ร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชน เช่น ซอฟต์แวร์คัดกรองคุณสมบัติ ผู้ใช้สังคมออนไลน์ที่ภาคเอกชน จัดทำให้กับองค์กรต่าง ๆ ซึ่งเป็น โครงการ CSR ไม่คิดค่าใช้จ่าย ซอฟต์แวร์คัดกรองเนื้อหาที่ เหมาะสม	ระดมความคิด (Brainstorm) ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ในการนำนวัตกรรมทาง เทคโนโลยีมาปรับใช้กับบริบท ทางการศึกษา เช่น ร่วมมือกับ ภาคเอกชนในการใช้ระบบคัด กรองการใช้งานสื่อสังคม ออนไลน์
กลยุทธ์รองที่ 1.2 การส่งเสริมให้ ครูและผู้ปกครองใช้สื่อสังคม ออนไลน์เพื่อให้เกิดประโยชน์ใน ด้านต่าง ๆ	ปรับคำเป็น “การส่งเสริมให้ครูและ ผู้ปกครองใช้สื่อสังคมออนไลน์ อย่างรู้เท่าทัน”	กลยุทธ์ร่วมปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรม

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง/ วิธีดำเนินการ	ข้อเสนอแนะ	ปรับเปลี่ยน
วิธีดำเนินการ 1.2.1 แลกเปลี่ยนความคิดระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครองในการใช้ สื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้เกิด ประโยชน์ด้านต่าง ๆ เช่น ใช้ สื่อเพื่อสื่อสารวิธีการในการ พัฒนาระบบการเรียนรู้ของ บุคลากร	ควรเพิ่มวิธีดำเนินการ	สร้างวินัยในการเข้าถึงและใช้งาน สื่อสังคมออนไลน์โดย แลกเปลี่ยนความคิดระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครองในการใช้ สื่อสังคมออนไลน์อย่างรู้เท่าทัน เช่น ใช้สื่อเพื่อสื่อสารวิธีการใน การพัฒนาระบบการเรียนรู้ ของบุคลากร
	-	แลกเปลี่ยนความคิดระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครองในการ ใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างรู้เท่าทัน
2. กลยุทธ์ด้านวิธีการใช้สื่อ	<ul style="list-style-type: none"> - ควรปรับคำที่ใช้ในกลยุทธ์หลักให้ เป็นคำที่มีความหมายในเชิงรุก (Active) และควรใช้คำที่ลักษณะ แปลกใหม่ น่าสนใจ - ควรนำกลยุทธ์หลักที่ 3 (กลยุทธ์ วิธีการใช้สื่อ) มาไว้ก่อน 	กลยุทธ์ร่วมยกระดับความรู้ทะลุ มิติความแตกต่างของบุคคล
กลยุทธ์รองที่ 2.1 การเสริมสร้าง การให้ความรู้ในการใช้สื่อสังคม ออนไลน์ และเทคโนโลยีโดยมี วิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับ ความแตกต่างของผู้ใช้งาน	-	กลยุทธ์ร่วมสร้างความรู้ผ่าน ความสัมพันธ์อันดี
วิธีดำเนินการ 2.1.1 สํารวจความรู้เบื้องต้นใน การใช้สื่อสังคมออนไลน์และการ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ บุคลากรและผู้ปกครอง	สร้างข้อตกลงในการใช้งานสังคม ออนไลน์ระหว่างโรงเรียนและ ผู้ปกครอง	สร้างข้อตกลง ระเบียบในการใช้ งานสังคมออนไลน์ระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครองเช่น การ ระบุระดับความสำคัญเร่งด่วน ของเนื้อหาช่วงเวลาในการสื่อสาร เป็นต้น

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง/ วิธีดำเนินการ	ข้อเสนอแนะ	ปรับแก้ไข
2.1.2 จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาที่ตอบสนองการใช้งานของคนทุกเพศ ทุกวัย	บูรณาการระหว่างสื่อกับคน โดยจัดกิจกรรมให้มีความสมดุลทั้งในการสื่อสารสังคมออนไลน์และการสื่อสารแบบตัวต่อตัว (face to face) เนื่องจากผู้ประกอบการบางกลุ่มไม่นิยมการใช้สื่อสังคมออนไลน์	จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยจัดกิจกรรมบูรณาการสื่อกับคนให้มีความสมดุลทั้งในการสื่อสารสังคมออนไลน์และการสื่อสารแบบตัวต่อตัว
กลยุทธ์รองที่ 2.2 การรณรงค์ให้มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพเป็นหลัก	-	กลยุทธ์ร่วมรณรงค์การใช้สื่ออย่างมีรับผิดชอบ
วิธีดำเนินการ 2.2.1 จัดให้มีการให้ความรู้ในการใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองโลก	-	จัดทำสื่อวิธีการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสมและเผยแพร่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบเพื่อปฏิบัติตาม
2.2.2 จัดทำสื่อวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ และเผยแพร่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบเพื่อปฏิบัติตาม	-	จัดการเฝ้าระวังให้มีการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสม
3. กลยุทธ์ด้านแผนการใช้สื่อ	ควรปรับคำที่ใช้ในกลยุทธ์หลักให้เป็นคำที่มีความหมายในเชิงรุก (Active) และควรใช้คำที่ลักษณะแปลกใหม่ น่าสนใจ	กลยุทธ์ร่วมบูรณาการสร้างและใช้แผนการใช้สังคมออนไลน์อย่างมืออาชีพ
กลยุทธ์รองที่ 3.1 การเร่งรัดให้มีการวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ด้านต่าง ๆ	-	กลยุทธ์ร่วมวางแผนและใช้สื่ออย่างมืออาชีพ

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง/ วิธีดำเนินการ	ข้อเสนอแนะ	ปรับแก้ไข
วิธีดำเนินการ 3.1.1 ร่วมกันวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนดผู้รับผิดชอบ การกำหนดเนื้อหาสาระและข้อตกลงในการใช้งาน	- ปรับวิธีดำเนินการข้อ 1.1.2 กับ 3.1.1 เนื่องจากมีความคล้ายคลึงกัน - การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อผู้ปกครองกลุ่มอื่น ๆ ในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ	ร่วมกันวางแผนในการใช้ เช่น การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้ปกครองที่มีอิทธิพล (Opinion Leader) ต่อผู้ปกครองกลุ่มอื่น ๆ ในการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ
3.1.2 ติดตามผลการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสม่ำเสมอเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม	-	ร่วมกันติดตามผลการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสม่ำเสมอเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม
กลยุทธ์รองที่ 3.2 การสนับสนุนให้มีการเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้กับโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	การเลือกเทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนกลยุทธ์ ควรปรับเป็นกลยุทธ์การวางแผน	กลยุทธ์ร่วมเตรียมการวางแผน
วิธีดำเนินการ 3.2.1 สำรวจทรัพยากรทั้งในด้านงบประมาณ สื่อเทคโนโลยีและบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ	-	-
3.2.2 จัดสรรงบประมาณและจัดซื้อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการใช้งาน รวมถึงตั้งผู้รับผิดชอบดูแลโดยตรง	-	-

ตารางที่ 4.25 กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา
สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	ข้อ	วิธีดำเนินการ	ผู้ดำเนินการ
1. กลยุทธ์มุ่งเปลี่ยนแปลงผู้ ยกร่วมสร้าง คุณค่าสังคม ออนไลน์ ทางการศึกษา	1.1 กลยุทธ์ร่วมมือก้าวแรกเพื่อการ เปลี่ยนแปลง	1.1.1	จัดทำแบบสำรวจความต้องการในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครองและบุคลากร	ผู้ที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมาย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครู IT
		1.1.2	ระดมความคิด (Brainstorm) ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาปรับใช้กับบริบททางการศึกษา เช่น ร่วมมือกับภาคเอกชนในการใช้ระบบคัดกรองการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์	ผู้บริหารโรงเรียน
	1.2 กลยุทธ์ร่วมปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม	1.2.1	สร้างวินัยในการเข้าถึงและใช้งานสื่อสังคมออนไลน์	1) ผู้บริหารโรงเรียน 2) ครู 3) ผู้ปกครอง
		1.2.2	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างรู้เท่าทัน เช่น ใช้สื่อเพื่อสื่อสารวิธีการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของบุตรหลาน	1) ผู้บริหารโรงเรียน 2) ครู 3) ผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

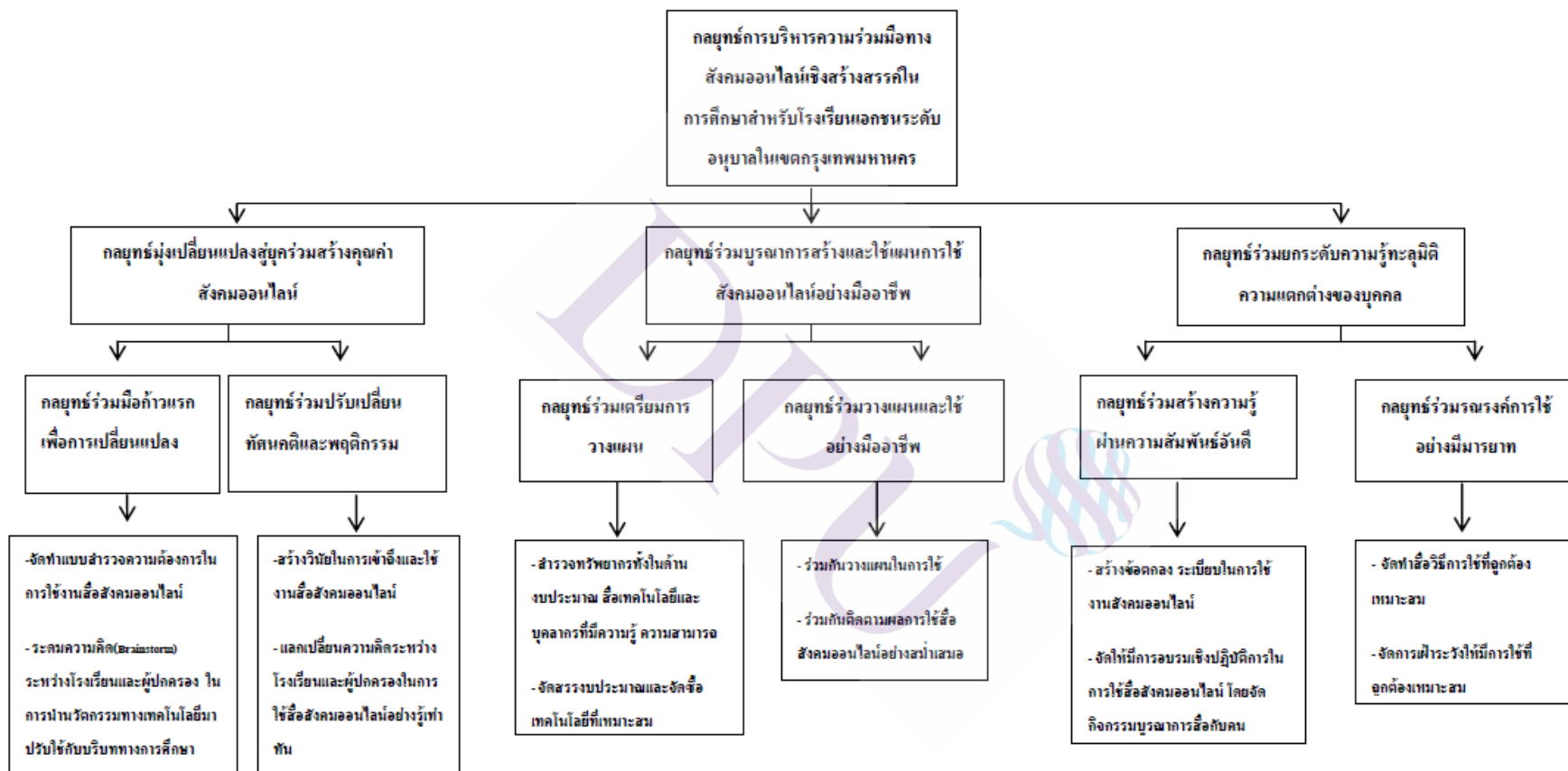
กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	ข้อ	วิธีดำเนินการ	ผู้ดำเนินการ
2. กลยุทธ์ร่วม บูรณาการสร้าง และใช้แผนการ ใช้สังคม ออนไลน์อย่าง มืออาชีพ	2.1 กลยุทธ์ร่วมเตรียมการวางแผน	2.1.1	สำรวจทรัพยากรทั้งใน ด้านงบประมาณ สื่อ เทคโนโลยีและบุคลากร ที่มีความรู้ ความสามารถ	1) ผู้บริหาร โรงเรียน 2) ครู 3) ผู้ปกครอง
		2.1.2	จัดสรรงบประมาณและ จัดซื้อเทคโนโลยีที่ เหมาะสมกับการใช้งาน รวมถึงตั้งผู้รับผิดชอบ ดูแลโดยตรง	ผู้ที่ผู้บริหาร โรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการ สถานศึกษา ครู IT
	2.2 กลยุทธ์ร่วมวางแผนและใช้ อย่างมืออาชีพ	2.2.1	ร่วมกันวางแผนในการ ใช้ เช่น การกำหนด บุคลากรที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนเปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นไปที่กลุ่ม ผู้ปกครองที่มีอิทธิพล (Opinion Leader) ต่อ ผู้ปกครองกลุ่มอื่น ๆ ใน การร่วมคิด ร่วมทำและ ร่วมรับผิดชอบ	ผู้บริหาร โรงเรียนหรือ คณะกรรมการ สถานศึกษา
		2.2.2	ร่วมกันติดตามผลการใช้ สังคมออนไลน์อย่าง สม่ำเสมอเพื่อนำไปใช้ ในการวางแผนการใช้สื่อ ที่เหมาะสม	1) ผู้บริหาร โรงเรียน 2) ครู 3) ผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	ข้อ	วิธีดำเนินการ	ผู้ดำเนินการ
3. กลยุทธ์ร่วม ยกระดับ ความรู้ทะลุมิติ ความแตกต่าง ของบุคคล	3.1 กลยุทธ์ร่วมสร้างความรู้ผ่าน ความสัมพันธ์อันดี	3.1.1	สร้างข้อตกลง ระเบียบ ในการใช้งานสังคม ออนไลน์ระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครอง เช่น การระบุระดับ ความสำคัญเร่งด่วนของ เนื้อหาช่วงเวลาในการ สื่อสาร เป็นต้น	ผู้ที่ผู้บริหาร โรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการ สถานศึกษา ครู IT
		3.1.2	จัดให้มีการอบรมเชิง ปฏิบัติการในการใช้สื่อ สังคมออนไลน์โดยจัด กิจกรรมบูรณาการสื่อกับ คน ให้มีความสมดุลทั้ง ในการสื่อสารสังคม ออนไลน์และการสื่อสาร แบบตัวต่อตัว	ผู้ที่ผู้บริหาร โรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการ สถานศึกษา ครู IT เป็นต้น โดยการเชิญ ผู้เชี่ยวชาญมา อบรม
	3.2 กลยุทธ์ร่วมรณรงค์การใช้ อย่างรับผิดชอบ	3.2.1	จัดทำสื่อวิธีการใช้ที่ ถูกต้องเหมาะสมและ เผยแพร่ให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย รับทราบเพื่อ ปฏิบัติตาม	ผู้ที่ผู้บริหาร โรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการ สถานศึกษา ครู IT
		3.2.2	จัดการเฝ้าระวังให้มีการ ใช้ที่ถูกต้องเหมาะสม	ผู้ที่ผู้บริหาร โรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการ สถานศึกษา ครู IT

จากการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการปรับและพัฒนาร่างกลยุทธ์ฯ (ฉบับที่ 1) จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงร่างกลยุทธ์ฉบับที่ 1 แล้วสรุปเป็นร่างกลยุทธ์ฯ (ฉบับที่ 2) ดังแสดงในภาพที่ 4.4 - 4.6

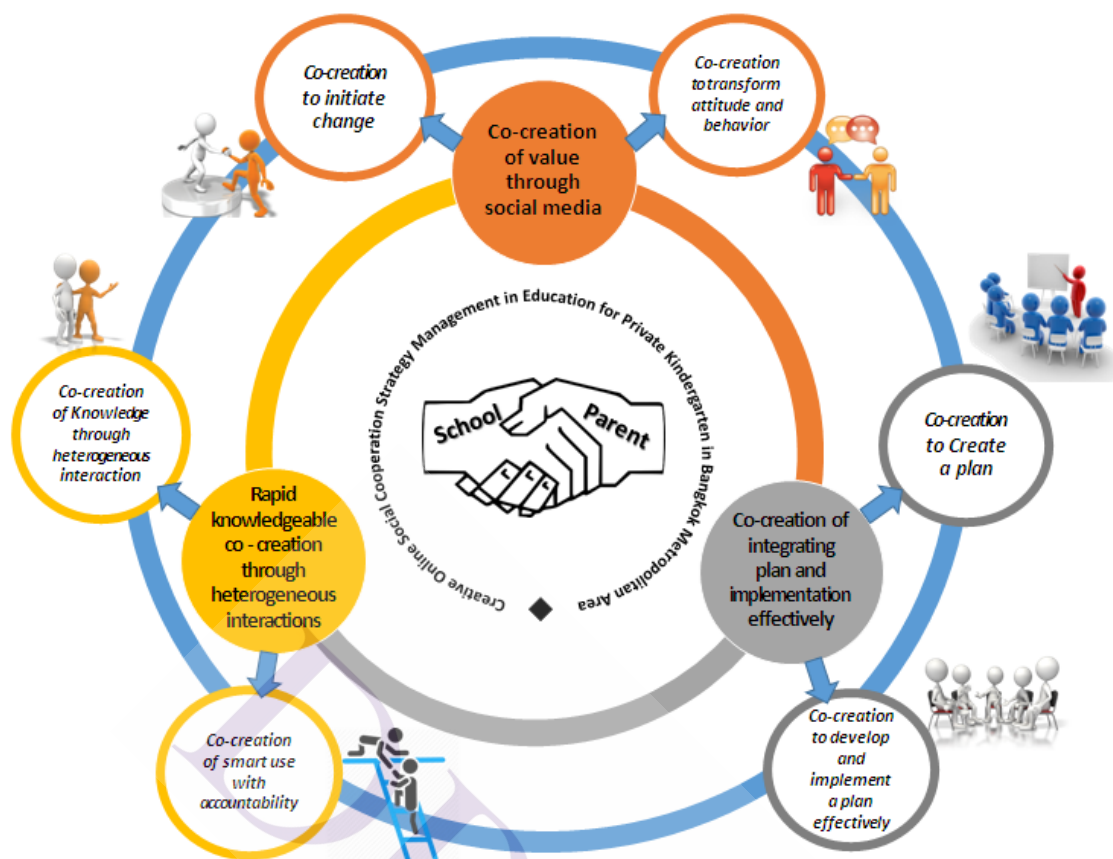

ภาพที่ 4.4 แผนภูมิร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่2)

ภาพที่ 4.5 ร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา สำหรับโรงเรียนอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 2)

ภาพที่ 4.6 Creative Online Social Cooperation Strategy Management in Education for Private Kindergarten in Bangkok Metropolitan Area รุ่งกฤษฎ์ฯ (ฉบับที่ 2) ภาคภาษาอังกฤษ

กลยุทธ์หลักที่ 1 กลยุทธ์มุ่งเปลี่ยนแปลงผู้เกี่ยวข้องร่วมสร้างคุณค่าสังคมออนไลน์ทางการศึกษา ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 4 วิธีดำเนินการ ดังนี้

กลยุทธ์รองที่ 1.1 กลยุทธ์ร่วมมือก้าวแรกเพื่อการเปลี่ยนแปลง

วิธีดำเนินการ

1.1.1 จัดทำแบบสำรวจความต้องการในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครองและบุคลากร

1.1.2 ระดมความคิด (Brainstorm) ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ในการนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาปรับใช้กับบริบททางการศึกษา เช่น ร่วมมือกับภาคเอกชนในการใช้ระบบคัดกรองการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์

กลยุทธ์รองที่ 1.2 กลยุทธ์ร่วมปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม

วิธีดำเนินการ

1.2.1 สร้างวินัยในการเข้าถึงและใช้งานสื่อสังคมออนไลน์

1.2.2 แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างรู้เท่าทัน เช่น ใช้สื่อเพื่อสื่อสารวิธีการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของบุตรหลาน

กลยุทธ์หลักที่ 2 กลยุทธ์ร่วมบูรณาการสร้างและใช้แผนการใช้สังคมออนไลน์อย่างมืออาชีพ
ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 4 วิธีดำเนินการ ดังนี้

กลยุทธ์รองที่ 2.1 กลยุทธ์ร่วมเตรียมการวางแผน

วิธีดำเนินการ

2.1.1 สำรวจทรัพยากรทั้งในด้านงบประมาณ สื่อเทคโนโลยีและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ

2.1.2 จัดสรรงบประมาณและจัดซื้อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการใช้งาน รวมถึงตั้งผู้รับผิดชอบดูแลโดยตรง

กลยุทธ์รองที่ 2.2 กลยุทธ์ร่วมวางแผนและใช้อย่างมืออาชีพ

วิธีดำเนินการ

2.2.1 ร่วมกันวางแผนในการใช้ เช่น การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้ปกครองที่มีอิทธิพล (Opinion Leader) ต่อผู้ปกครองกลุ่มอื่น ๆ ในการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ

2.2.2 ร่วมกันติดตามผลการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสม่ำเสมอเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม

กลยุทธ์หลักที่ 3 กลยุทธ์ร่วมยกระดับความรู้ทะลุมิติความแตกต่างของบุคคล ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 4 วิธีดำเนินการ ดังนี้

กลยุทธ์รองที่ 3.1 กลยุทธ์ร่วมสร้างความรู้ผ่านความสัมพันธ์อันดี

วิธีดำเนินการ

3.1.1 สร้างข้อตกลง ระเบียบในการใช้งานสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองเช่น การระบุระดับความสำคัญเร่งด่วนของเนื้อหาช่วงเวลาในการสื่อสาร เป็นต้น

3.1.2 จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยจัดกิจกรรมบูรณาการสื่อกับคน ให้มีความสมดุลทั้งในการสื่อสารสังคมออนไลน์และการสื่อสารแบบตัวต่อตัว

กลยุทธ์รองที่ 3.2 กลยุทธ์ร่วมรณรงค์การรู้ใช้อย่างรับผิดชอบ

วิธีดำเนินการ

3.2.1 จัดทำสื่อวิธีการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสมและเผยแพร่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบเพื่อปฏิบัติตาม

3.2.2 จัดการเฝ้าระวังให้มีการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสม

การปรับปรุงร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 1 เพื่อร่างกลยุทธ์ฯ ฉบับที่ 2

จากการสัมมนากลุ่ม เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร และการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างกลยุทธ์ฯ (ฉบับที่ 2) ได้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ในทุกบท สะท้อนความเชื่อมโยงไปสู่กลยุทธ์ที่ได้ ดังนี้

1. คำนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ ควรระบุรายละเอียดแยกกันให้ชัดเจน
2. เพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับดิจิทัลในบทที่ 2
3. การกำหนดประชากร ผู้ให้ข้อมูล
4. การสรุปผลการวิจัย ให้สรุปแบบกระชับและเป็นความเรียงพรรณนา ไม่ใช่การนำผลการอ่านตารางมาเสนอซ้ำ
5. การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะให้ปรับให้ตรงประเด็นชัดเจนขึ้น
6. เพิ่มวิธีการพัฒนาครูให้สามารถพัฒนาคู่มือสำหรับให้ความรู้กับผู้ปกครองในกลยุทธ์หลักที่ 3 รวมถึงควรมีการประเมินผล ก่อน-หลัง การนำคู่มือไปใช้ด้วย
7. ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต ควรให้มีการวิจัยและพัฒนา นำงานวิจัยมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นทั้ง 4 ด้านตามหลักการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบจากนั้นสรุปเป็นกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์) ดังแสดงในตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.26 กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา
สำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	ข้อ	วิธีดำเนินการ	ผู้ดำเนินการ
1. กลยุทธ์มุ่ง เปลี่ยนแปลงสู่ยุค ร่วมสร้างคุณค่า สังคมออนไลน์ ทางการศึกษา	1.1 กลยุทธ์ร่วมมือก้าวแรกเพื่อ การเปลี่ยนแปลง	1.1.1	จัดทำแบบสำรวจความ ต้องการในการใช้งานสื่อ สังคมออนไลน์ของ ผู้ปกครองและบุคลากร	ผู้ที่ผู้บริหาร โรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการ สถานศึกษา ครู IT
		1.1.2	ระดมความคิด (Brainstorm) ระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครอง ในการนำนวัตกรรมทาง เทคโนโลยีมาปรับใช้กับ บริบททางการศึกษา เช่น ร่วมมือกับภาคเอกชนใน การใช้ระบบคัดกรองการ ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์	ผู้บริหาร โรงเรียน
	1.2 กลยุทธ์ร่วมปรับเปลี่ยน ทัศนคติและพฤติกรรม	1.2.1	สร้างวินัยในการเข้าถึง และใช้งานสื่อสังคม ออนไลน์	1) ผู้บริหาร โรงเรียน 2) ครู 3) ผู้ปกครอง
		1.2.2	แลกเปลี่ยนความคิด ระหว่างโรงเรียนและ ผู้ปกครองในการใช้สื่อ สังคมออนไลน์อย่างรู้เท่า ทัน เช่น ใช้สื่อเพื่อ สื่อสารวิธีการในการ พัฒนากระบวนการ เรียนรู้ของบุตรหลาน	1) ผู้บริหาร โรงเรียน 2) ครู 3) ผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

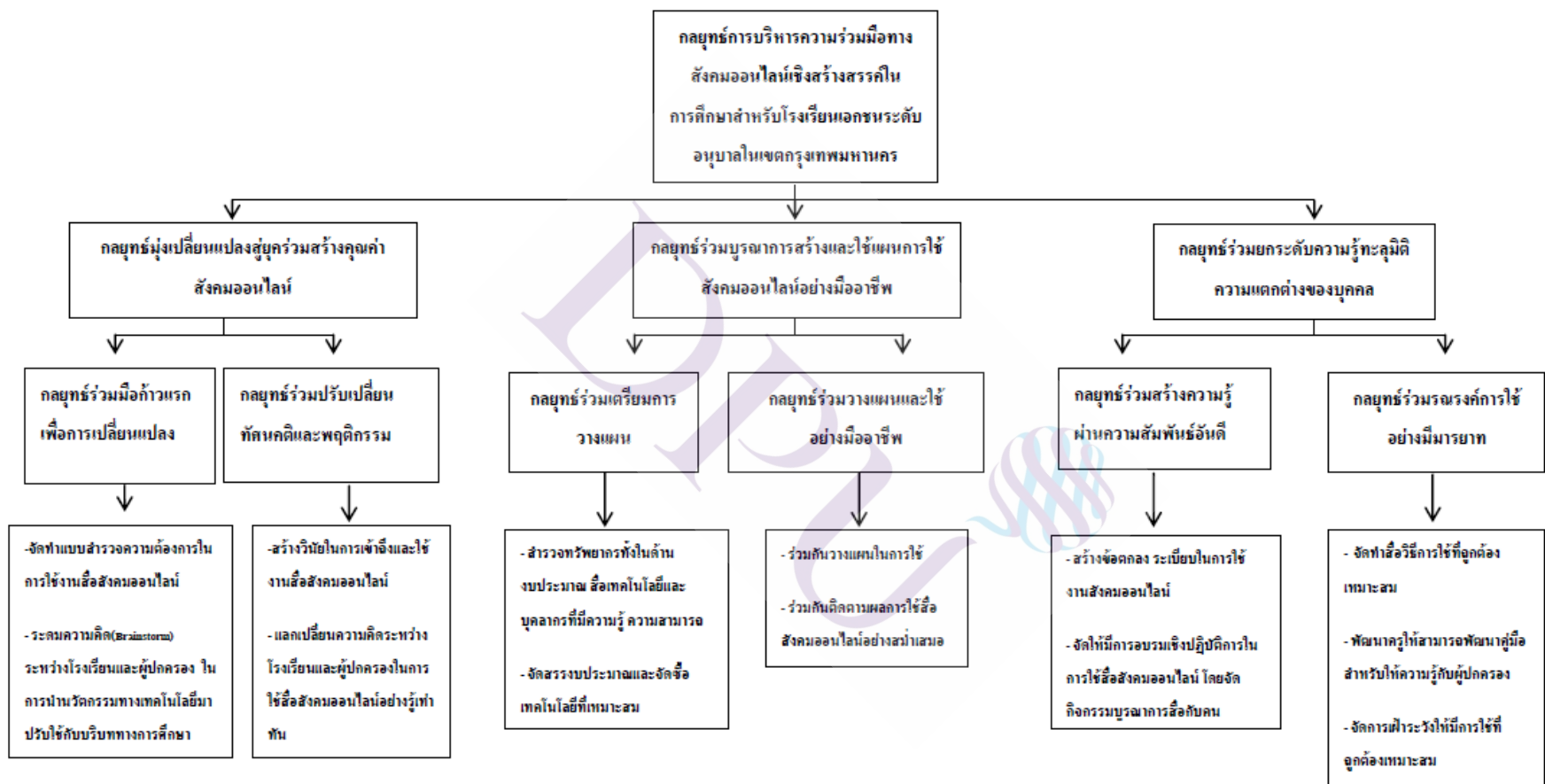
กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	ข้อ	วิธีดำเนินการ	ผู้ดำเนินการ
2. กลยุทธ์ร่วม บูรณาการสร้าง และใช้แผนการ ใช้สังคม ออนไลน์อย่างมี อาชีพ	2.1 กลยุทธ์ร่วมเตรียมการ วางแผน	2.1.1	สำรวจทรัพยากรทั้งใน ด้านงบประมาณ สื่อ เทคโนโลยีและบุคลากร ที่มีความรู้ ความสามารถ	1) ผู้บริหาร โรงเรียน 2) ครู 3) ผู้ปกครอง
		2.1.2	จัดสรรงบประมาณและ จัดซื้อเทคโนโลยีที่ เหมาะสมกับการใช้งาน รวมถึงตั้งผู้รับผิดชอบ ดูแลโดยตรง	ผู้ที่ผู้บริหาร โรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการ สถานศึกษา ครู IT
	2.2 กลยุทธ์ร่วมวางแผนและใช้ อย่างมีอาชีพ	2.2.1	ร่วมกันวางแผนในการใช้ เช่น การกำหนดบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองเข้า มามีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ โดยมุ่งเน้น ไปที่กลุ่มผู้ปกครองที่ มีอิทธิพล (Opinion Leader) ต่อผู้ปกครอง กลุ่มอื่น ๆ ในการร่วมคิด ร่วมทำและร่วม รับผิดชอบ	ผู้บริหาร โรงเรียนหรือ คณะกรรมการ สถานศึกษา
			2.2.2	ร่วมกันติดตามผลการใช้ สังคมออนไลน์อย่าง สม่ำเสมอเพื่อนำไปใช้ใน การวางแผนการใช้สื่อที่ เหมาะสม

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	ข้อ	วิธีดำเนินการ	ผู้ดำเนินการ
3. กลยุทธ์ร่วมยกระดับความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ความแตกต่างของบุคคล	3.1 กลยุทธ์ร่วมสร้างความรู้ผ่านความสัมพันธ์อันดี	3.1.1	สร้างข้อตกลง ระเบียบในการใช้งานสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง เช่น การระบุนระดับ ความสำคัญเร่งด่วนของเนื้อหาช่วงเวลาในการสื่อสาร เป็นต้น	ผู้ที่ผู้บริหารโรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครู IT
		3.1.2	จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยจัดกิจกรรมบูรณาการสื่อกับคน ให้มีความสมดุลทั้งในการสื่อสารสังคมออนไลน์และการสื่อสารแบบตัวต่อตัว	ผู้ที่ผู้บริหารโรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครู IT เป็นต้น โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาอบรม
	3.2 กลยุทธ์ร่วมรณรงค์การใช้้อย่างรับผิดชอบ	3.2.1	จัดทำสื่อวิธีการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสมและเผยแพร่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับทราบเพื่อปฏิบัติตาม	ผู้ที่ผู้บริหารโรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครู IT

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	ข้อ	วิธีดำเนินการ	ผู้ดำเนินการ
3. กลยุทธ์ร่วม ยกระดับความรู้ ทะลุมิติความ แตกต่างของ บุคคล		3.2.2	พัฒนาครูให้สามารถ พัฒนาคู่มือสำหรับให้ ความรู้กับผู้ปกครอง ทั้งนี้ ควรวางให้มีการวิจัยและ พัฒนา นำงานวิจัยมา ประยุกต์ใช้เพื่อให้เด็ก ปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดี ขึ้นทั้ง 4 ด้านตาม หลักการพัฒนาการของ เด็กปฐมวัย รวมถึงควรมี การประเมินผล ก่อน- หลัง การนำคู่มือไปใช้ ด้วย	ผู้บริหาร โรงเรียน
		3.2.3	จัดการเฝ้าระวังให้มีการ ใช้ที่ถูกต้องเหมาะสม	ผู้ที่ผู้บริหาร โรงเรียน มอบหมาย เช่น คณะกรรมการ สถานศึกษา ครู IT

ภาพที่ 4.7 แผนภูมิกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์)

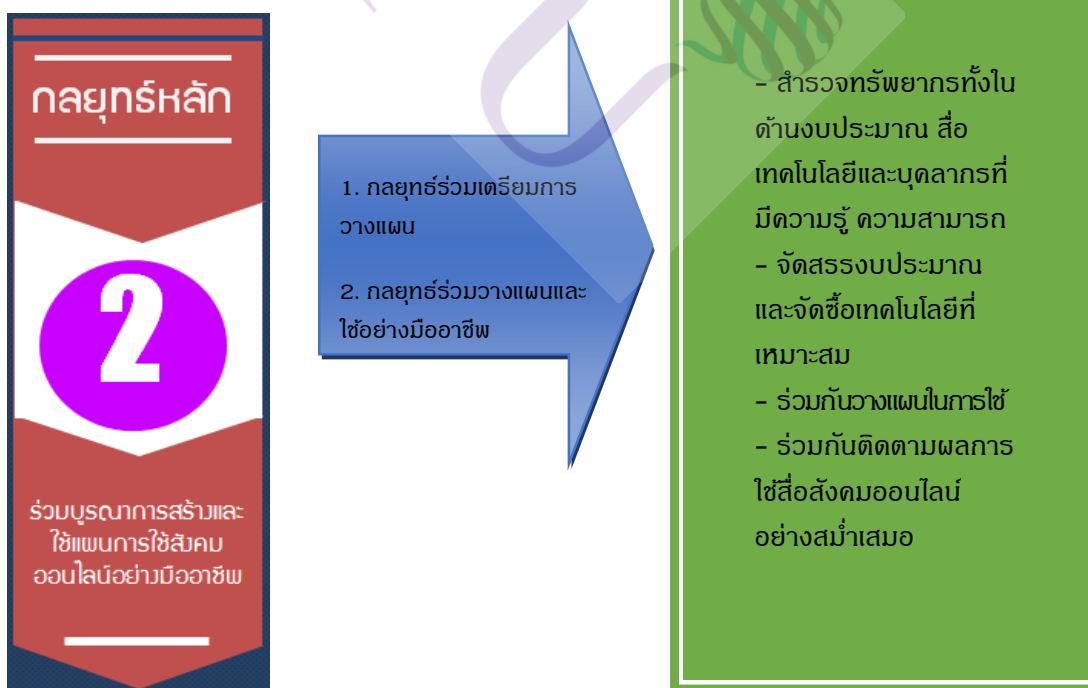
ภาพที่ 4.8 กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์)

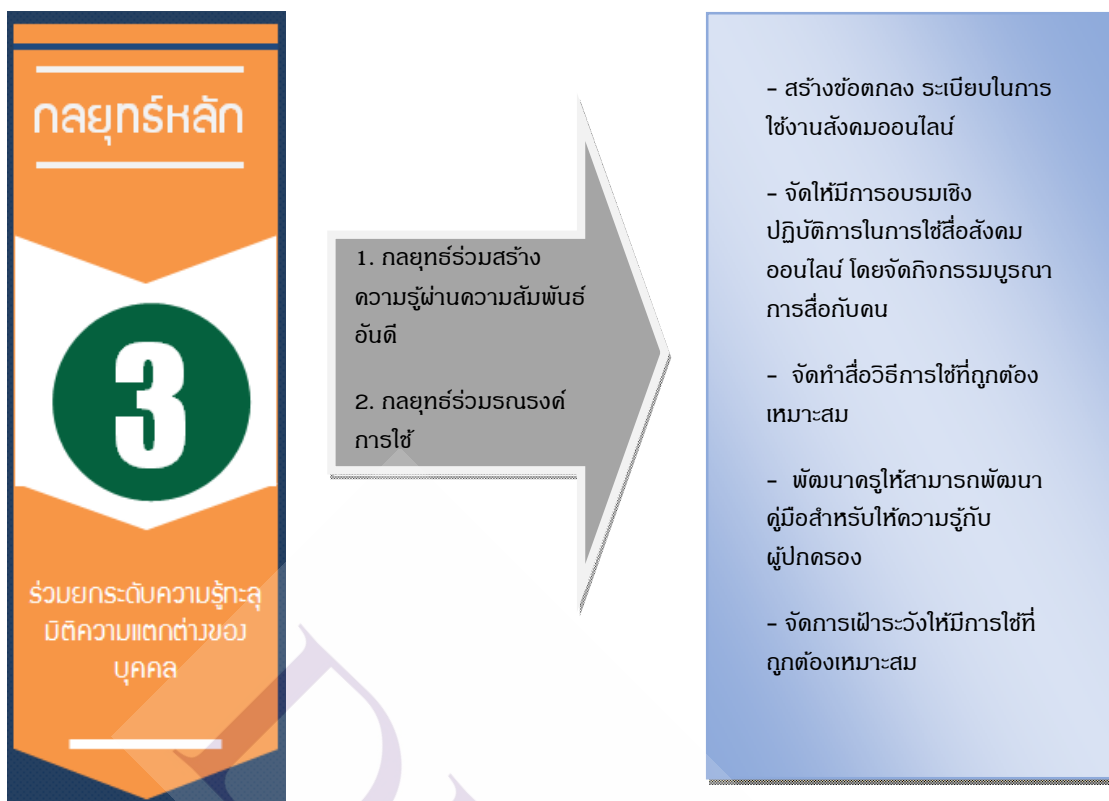
ภาพที่ 4.9 Creative Online Social Cooperation Strategy Management in Education for Private Kindergarten in Bangkok Metropolitan Area (ฉบับสมบูรณ์) ภาคภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 4.10 กลยุทธ์หลักที่ 1 กลยุทธ์ร่องและวิธีดำเนินการ

ภาพที่ 4.11 กลยุทธ์หลักที่ 2 กลยุทธ์ร่องและวิธีดำเนินการ

ภาพที่ 4.12 กลยุทธ์หลักที่ 3 กลยุทธ์รองและวิธีดำเนินการ

กลยุทธ์หลักที่ 1 กลยุทธ์มุ่งเปลี่ยนแปลงสู่ยุคร่วมสร้างคุณค่าสังคมออนไลน์ทางการศึกษา ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 4 วิธีดำเนินการ ดังนี้

กลยุทธ์รองที่ 1.1 กลยุทธ์ร่วมมือก้าวแรกเพื่อการเปลี่ยนแปลง

วิธีดำเนินการ

1.1.1 จัดทำแบบสำรวจความต้องการในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครองและบุคลากร

1.1.2 ระดมความคิด (Brainstorm) ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ในการนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาปรับใช้กับบริบททางการศึกษา เช่น ร่วมมือกับภาคเอกชนในการใช้ระบบคัดกรองการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์

กลยุทธ์รองที่ 1.2 กลยุทธ์ร่วมปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม

วิธีดำเนินการ

1.2.1 สร้างวินัยในการเข้าถึงและใช้งานสื่อสังคมออนไลน์

1.2.2 แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างรู้เท่าทัน เช่น ใช้สื่อเพื่อสื่อสารวิธีการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของบุตรหลาน

กลยุทธ์หลักที่ 2 กลยุทธ์ร่วมบูรณาการสร้างและใช้แผนการใช้สังคมออนไลน์อย่างมืออาชีพ
ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 4 วิธีดำเนินการ ดังนี้

กลยุทธ์รองที่ 2.1 กลยุทธ์ร่วมเตรียมการวางแผน

วิธีดำเนินการ

2.1.1 สำรวจทรัพยากรทั้งในด้านงบประมาณ สื่อเทคโนโลยีและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ

2.1.2 จัดสรรงบประมาณและจัดซื้อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการใช้งาน รวมถึงตั้งผู้รับผิดชอบดูแลโดยตรง

กลยุทธ์รองที่ 2.2 กลยุทธ์ร่วมวางแผนและใช้อย่างมืออาชีพ

วิธีดำเนินการ

2.2.1 ร่วมกันวางแผนในการใช้ เช่น การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้ปกครองที่มีอิทธิพล (Opinion Leader) ต่อผู้ปกครองกลุ่มอื่น ๆ ในการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ

2.2.2 ร่วมกันติดตามผลการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสม่ำเสมอเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม

กลยุทธ์หลักที่ 3 กลยุทธ์ร่วมยกระดับความรู้ทะลุมิติความแตกต่างของบุคคล ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 5 วิธีดำเนินการ ดังนี้

กลยุทธ์รองที่ 3.1 กลยุทธ์ร่วมสร้างความรู้ผ่านความสัมพันธ์อันดี

วิธีดำเนินการ

3.1.1 สร้างข้อตกลง ระเบียบในการใช้งานสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองเช่น การระบุระดับความสำคัญเร่งด่วนของเนื้อหาช่วงเวลาในการสื่อสาร เป็นต้น

3.1.2 จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยจัดกิจกรรมบูรณาการสื่อกับคน ให้มีความสมดุลทั้งในการสื่อสารสังคมออนไลน์และการสื่อสารแบบตัวต่อตัว

กลยุทธ์รองที่ 3.2 กลยุทธ์ร่วมรณรงค์การใช้อย่างมีมารยาท

วิธีดำเนินการ

3.2.1 จัดทำสื่อวิธีการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสมและเผยแพร่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบเพื่อปฏิบัติตาม

3.2.2 พัฒนาครูให้สามารถพัฒนาคู่มือสำหรับให้ความรู้กับผู้ปกครอง ทั้งนี้ควรให้มีการวิจัยและพัฒนา นำงานวิจัยมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นทั้ง 4 ด้านตามหลักการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย รวมถึงควรมีการประเมินผล ก่อน-หลัง การนำคู่มือไปใช้ด้วย

3.2.3 จัดการเฝ้าระวังให้มีการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการนำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์การวิจัย และขั้นตอนการวิจัยประกอบกัน ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

5.1.1.1 สรุปผลกรอบแนวคิดการวิจัย พบว่ากรอบการวิจัยประกอบด้วยกรอบแนวคิดหลัก 2 กรอบแนวคิด คือ 1) แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์และ 2) แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์

กรอบแนวคิดหลักกรอบแรกเกิดจากการบูรณาการของแนวคิด 3 แนวคิด คือ 1) แนวคิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง มีองค์ประกอบ คือ การร่วมคิด การร่วมทำ และการร่วมรับผิดชอบ 2) แนวคิดการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ มีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบคือ การวางแผนการใช้สังคมออนไลน์ การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง การเลือกสื่อ การกำหนดวิธีการใช้สื่อ การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะใช้ การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการใช้ และการสร้างความสัมพันธ์อันดี 3) แนวคิดการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

กรอบแนวคิดหลักกรอบที่สอง คือ กรอบแนวคิดการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ (SWOT Analysis และ TOWS Matrix)

5.1.1.2 สรุปผลข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่าในปี พ.ศ.2554 มีโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจำนวนทั้งหมด 245 โรงเรียน แต่มี Website ของโรงเรียนจำนวน 107 โรงเรียน ประเภทของข้อมูลที่ใช้สื่อสารบน Website ที่มีสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลประเภทอื่นๆ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ส่วนข้อมูลที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับ

หลักพัฒนาการเด็กปฐมวัยรวมกันแล้วมีส่วนในการนำเสนออย่างมาก คิดเป็นเพียงร้อยละ 15.80 ของข้อมูลทุกหัวข้อ

5.1.1.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ พบว่า สภาพปัจจุบันมีการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก สำหรับสภาพที่พึงประสงค์มีการร่วมทำและร่วมรับผิดชอบในระดับมาก ในขณะที่มีความประสงค์ให้มีการร่วมคิดในระดับมากที่สุด ผู้ปกครองใส่ใจในพัฒนาการของเด็ก ดังนั้นอะไรที่เป็นประโยชน์กับเด็กผู้ปกครองส่วนมากมักแสดงความประสงค์ที่จะให้ความร่วมมือ

5.1.2 สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

5.1.2.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ พบว่า ในภาพรวมมีการบริหารความร่วมมือด้านการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก แต่มีการบริหารความร่วมมือด้านการร่วมทำน้อยกว่าด้านอื่น ๆ และพบว่าโรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อออนไลน์น้อยกว่าการเผยแพร่ความรู้ด้านอื่น แต่มีความประสงค์ที่จะได้รับความพึงพอใจในการเผยแพร่ข้อมูลที่จะช่วยเสริมความรู้ด้านพัฒนาการของเด็กปฐมวัยจากสื่อออนไลน์ของโรงเรียนมากที่สุด

5.1.2.2 สภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ พบว่า ในภาพรวมผู้ให้ข้อมูลเห็นว่ามีปัญหาในระดับมากทั้งในสภาพปัจจุบันและสภาพในอนาคต ในสภาพปัจจุบันมีปัญหาด้านการสร้างความเข้าใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับผู้ปกครองมากกว่าปัญหาด้านอื่น ส่วนสภาพในอนาคตผู้ให้ข้อมูลคาดว่าจะมีปัญหาด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมในการบริหารจัดการมากกว่าด้านอื่น ส่วนทางโรงเรียนมีความเห็นว่าในอนาคตผู้ปกครองจะยังคงเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้อย เนื่องจากความไม่พร้อมในหลาย ๆ ด้านทั้งของผู้ปกครองและโรงเรียน

5.1.3 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า จุดแข็งของโรงเรียน คือด้านการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยและด้านการร่วมคิด จุดอ่อนของโรงเรียน คือ ด้านการร่วมทำด้านความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย และด้านการร่วมรับผิดชอบและจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครเพื่อศึกษาถึงโอกาสและอุปสรรค พบว่า โอกาสของโรงเรียน คือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี ประชาชนส่วนใหญ่สื่อสารทางสังคมออนไลน์อยู่แล้ว และภาครัฐมีการส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยี

อย่างแพร่หลาย ภาคเอกชนมีการแข่งขันและพัฒนาทางด้านสื่อออนไลน์ ทำให้มีเทคโนโลยีให้เลือกใช้มากขึ้น ส่วนอุปสรรคของโรงเรียน คือ ความแตกต่างทางด้านอายุและการศึกษาของผู้ปกครองและบุคลากร โรงเรียนทำให้มีผลต่อการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ นโยบายและกฎหมายใหม่เกี่ยวกับ ICT ยังไม่ชัดเจนทำให้มีผลต่อการนำไปปฏิบัติ รวมทั้งอุปสรรคจากการคุกคามจากไวรัสคอมพิวเตอร์

กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์ กลยุทธ์รอง 6 กลยุทธ์ วิธีดำเนินการ 13 วิธี ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 กลยุทธ์มุ่งเปลี่ยนแปลงสู่ยุคร่วมสร้างคุณค่าสังคมออนไลน์ทางการศึกษา
ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 4 วิธีดำเนินการ

กลยุทธ์รองที่ 1.1 กลยุทธ์ร่วมมือก้าวแรกเพื่อการเปลี่ยนแปลง

1.1.1 จัดทำแบบสำรวจความต้องการในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์

1.1.2 ระดมความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการนำนวัตกรรมมาปรับใช้

กลยุทธ์รองที่ 1.2 กลยุทธ์ร่วมปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม

1.2.1 สร้างวินัยในการเข้าถึงและใช้งานสื่อสังคมออนไลน์

1.2.2 แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการใช้สื่อสังคมออนไลน์

อย่างรู้เท่าทัน

กลยุทธ์หลักที่ 2 กลยุทธ์ร่วมบูรณาการสร้างและใช้แผนการใช้สังคมออนไลน์อย่างมืออาชีพ
ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 4 วิธีดำเนินการ

กลยุทธ์รองที่ 2.1 กลยุทธ์ร่วมเตรียมการวางแผน

2.1.1 สำรวจทรัพยากรทั้งในด้านงบประมาณ สื่อเทคโนโลยีและบุคลากรที่มีความรู้

2.1.2 จัดสรรงบประมาณและจัดซื้อเทคโนโลยีที่เหมาะสมรวมถึงตั้งผู้รับผิดชอบ

กลยุทธ์รองที่ 2.2 กลยุทธ์ร่วมวางแผนและใช้อย่างมืออาชีพ

2.2.1 ร่วมกันวางแผนในการใช้ เช่น การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 ร่วมกันติดตามผลการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ

กลยุทธ์หลักที่ 3 กลยุทธ์ร่วมยกระดับความรู้ทักษะภูมิปัญญาความแตกต่างของบุคคล
ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 5 วิธีดำเนินการ

กลยุทธ์รองที่ 3.1 กลยุทธ์ร่วมสร้างความรู้ผ่านความสัมพันธ์อันดี

3.1.1 สร้างข้อตกลง ระเบียบในการใช้งานสังคมออนไลน์

3.1.2 จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้สื่อสังคมออนไลน์

กลยุทธ์รองที่ 3.2 กลยุทธ์ร่วมรณรงค์การใช้อย่างมีมารยาท

- 3.2.1 จัดทำสื่อวิธีการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสมและเผยแพร่
- 3.2.2 พัฒนาครูให้สามารถพัฒนาคู่มือสำหรับให้ความรู้กับผู้ปกครอง
- 3.2.3 จัดการเฝ้าระวังให้มีการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสม

5.2 การอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยในประเด็นสำคัญโดดเด่นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำถามการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 ส่วนตามลำดับดังนี้

5.2.1 การอภิปรายผลด้านสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ในส่วนของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ด้านการร่วมทำ พบว่ามีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) สูงที่สุด แสดงว่ายังมีการปฏิบัติด้านนี้น้อย ทำให้มีความจำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนาให้เกิดการร่วมทำมากขึ้น เมื่อวิเคราะห์ SWOT ก็พบว่า ด้านการร่วมทำนี้เป็นจุดอ่อนของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง การร่วมทำน้อยนี้อาจกล่าวได้ว่าตรงกับขาดความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมน้อย ซึ่งผลการวิจัยในลักษณะนี้เป็นเรื่องที่พบบ่อยในงานวิจัยในเรื่องการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง เช่น จากผลการวิจัยของมัทธิมมา ใหม่มขลิบ (2559) กันธญาณี ศรีสุรักษ์ (2559) จารุพงศ์ พลเดช (2546) และปราชญา กล้าผจญ (2554) ที่พบว่าผู้ปกครองมีการให้ความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมน้อยในการบริหารจัดการและในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ กับโรงเรียน

นอกจากนั้นผลการวิจัยยังระบุอีกว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ด้านการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่โรงเรียนเป็นฝ่ายสื่อสารให้ผู้ปกครองรับทราบ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) สวนทางกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ด้านความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองเป็นฝ่ายรับสารจากทางโรงเรียน กล่าวคือแม้จะมีการเผยแพร่ความรู้ในระดับมากแต่ความเข้าใจในสิ่งที่เผยแพร่กลับเป็นจุดอ่อนตามผลการวิเคราะห์ค่า $PNI_{Modified}$ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนกับสิ่งที่โรงเรียนต้องการสื่อสารซึ่งอาจเป็นผลมาจากการสื่อสารที่ไม่ชัดเจนหรือประสบการณ์และระดับความรู้ของผู้ปกครองที่มี ทำให้พอสรุปได้ว่าการสื่อสารระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองยังมีปัญหาซึ่งต้องปรับปรุงแก้ไขดังที่ ดวงทอง พิสุทธยางกูร

(2555) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญ 7 ประการที่ควรคำนึงถึงในการสื่อสาร (7 C's of Communication) ได้แก่ 1) ความน่าเชื่อถือ (Credibility) 2) บริบท (Context) 3) เนื้อหา (Content) 4) ความชัดเจน (Clarity) 5) ศักยภาพ (Capability) 6) ช่องทาง (Channel) และ 7) ความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอ (Continuity & Consistency) โดยการสื่อสารระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ควรจะใช้หลักข้างต้นเพื่อให้เกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และเป็นการสื่อสารที่ก่อให้เกิดความร่วมมือสองทาง (Two-way communication) ซึ่งจะกล่าวในการอภิปรายผลส่วนของกลยุทธ์ที่นำมาใช้ในลำดับต่อไป

5.2.2 การอภิปรายผลด้านสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร มีข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญ คือ การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ กล่าวคือ จากผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครทั้งสองฝ่ายมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนยังขาดการวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนดเนื้อหาสาระ การกำหนดบุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เป็นต้น ซึ่งการวางแผนควรจะต้องทำอย่างเป็นระบบจึงจะเป็นแผนที่ดีและสามารถนำไปใช้ได้ง่าย เพื่อผลตามแผนจะได้เกิดขึ้นจริงอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่อุทัย บุญประเสริฐ (2543) กล่าวว่า การวางแผนเปรียบเสมือนการกำหนดทิศทางในการไปสู่เป้าหมาย และการวางแผนที่เป็นระบบ มีขั้นตอนตั้งแต่การเตรียมการไปจนถึงการวางแผนการนำไปใช้ การควบคุมติดตามการใช้ การวัดและประเมินผล ดังนั้นควรทำอย่างเป็นระบบ

นอกจากนั้นผลการวิจัยยังพบว่า ในส่วนของผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารให้เกิดความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เท่าที่ควรทั้งในด้านการร่วมคิดและการร่วมทำ อาจอธิบายได้ว่าปัญหาเรื่องการที่โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทั้งในลักษณะของการร่วมคิดและร่วมทำนั้น อาจเกิดจากหลายสาเหตุ แต่สาเหตุหลักๆ น่าจะเกิดจากการที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีทัศนคติว่าการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมทำจะสร้างความยุ่งยากในการทำงานของโรงเรียน ซึ่งเป็นสาเหตุเดียวกับที่พบในผลการวิจัยของประสาร พรหมณา (2553) ที่พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรเห็นว่าการทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนจะเป็นเรื่องยุ่งยากกับทางโรงเรียนมากกว่า

ในส่วนของการคิดเห็นของทางโรงเรียนนั้นยังพบอีกว่า โรงเรียนมีปัญหาในการวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะการวางแผนในด้านการกำหนดบุคลากรและการวางแผนด้านเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอออนไลน์ซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบในงานวิจัยของศิริลักษณ์ นาทัน (2550) ที่พบว่า ปัญหาของเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการศึกษาคือ การขาดผู้ที่มีความเชี่ยวชาญมาดูแลระบบ เครือข่าย ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีได้อย่างถูกต้อง ทำให้การกำหนดผู้ที่มารับผิดชอบดูแลระบบเทคโนโลยีดังกล่าวมีปัญหา

การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นสิ่งสำคัญที่โรงเรียนควรสร้างให้เกิดขึ้นเป็นลำดับแรก หากจะเป็นผู้ริเริ่มการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งนี้ควรจัดให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองที่ผ่านมาเป็นการวางแผนกิจกรรมที่เป็นงานปกติที่เกิดขึ้นประจำทุกที่จนเป็นประเพณีประจำ เช่น การวางแผนการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาหรือวันสำคัญทางประเพณี เป็นต้น แต่การวางแผนการใช้สังคมออนไลน์จะเป็นการวางแผนสำหรับกิจกรรมหรืองานใหม่ที่เกิดขึ้นใหม่ในยุคนี้ จึงเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยพบหรือแทบจะเป็นเรื่องที่ทั้งโรงเรียนและผู้ปกครองไม่ได้นึกถึงมาก่อน หากแต่ในปัจจุบันเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เสียแล้ว เพราะเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีการใช้สังคมออนไลน์เป็นปกติในชีวิต โรงเรียนจึงต้องนำการใช้สังคมออนไลน์มาใช้ให้เป็นประโยชน์ และการจะทำให้เกิดได้ต้องอาศัยการวางแผนที่ดี ซึ่งการวางแผนที่ดีต้องเกิดจากความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในที่นี้รวมทั้งจากผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ใช้สังคมออนไลน์โดยตรง ดังที่ เอมิกา เหมมินทร์ (2556) ระบุเรื่องความสำคัญของการวางแผนการใช้สังคมออนไลน์ให้เป็นประโยชน์ทางการศึกษา นอกจากนี้การวางแผนควรจะต้องเจาะลึกลงไปถึงแผนย่อย เช่น แผนการเลือกใช้สื่อหรือวิธีการนำเสนอที่เหมาะสม เช่น ควรจะใช้การสื่อสารด้วยภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหวดี เพื่อให้เหมาะสมสำหรับแต่ละงาน เป็นต้น ดังเช่น Kaplan and Haenlein (2010) ที่กล่าวถึงการวางแผนการบูรณาการการใช้สื่อ (Media plan integration) ไว้ในบทความวิจัยเรื่อง “Users of the World, unite! The Challenges and opportunities of Social Media” ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ สื่อสังคมออนไลน์ที่ต่างกันนำเสนอกิจกรรมหรือประเด็นเดียวกันแต่นำเสนอในรูปแบบที่ต่างกันอาจก่อให้เกิดผลที่ต่างกัน เช่น การนำเสนอผลการเรียนดีเด่น โดยนำภาพนักเรียนที่ได้รับรางวัลเผยแพร่ใน Website โรงเรียนและ Website ที่เป็นเครือข่าย อาจจะเพียงพอให้ผลที่ดีมากกว่าการทำวิดีโอคลิปและนำเสนอผ่าน Youtube ซึ่งต้องใช้เวลาในการสร้างวิดีโอคลิปซึ่งเป็นภาพเคลื่อนไหว และต้องอัพโหลดคลิปเข้าสู่ระบบซึ่งจะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายสำหรับผลิตวิดีโอคลิปมากกว่าการใช้วิธีการถ่ายภาพและนำลงเว็บไซต์โรงเรียน เป็นต้น ดังนั้นโรงเรียนต้องรู้จักการวางแผนเลือกใช้สื่อ วิธีการ

และรูปแบบการนำเสนอ รวมทั้งงบประมาณที่ต้องใช้ สุดท้ายต้องรู้จักเลือกให้เหมาะกับบริบทนิยมของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้รับและโต้ตอบสื่อต่างๆ ด้วย

5.2.3 การอภิปรายผลด้านกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่ากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ 1) กลยุทธ์มุ่งเปลี่ยนแปลงสู่ผู้ร่วมสร้างคุณค่าสังคมออนไลน์ทางการศึกษา 2) กลยุทธ์ร่วมบูรณาการสร้างและใช้แผนการใช้สังคมออนไลน์อย่างมืออาชีพและ 3) กลยุทธ์ร่วมยกระดับความรู้ทะลุมิติความแตกต่างของบุคคล โดยผู้วิจัยอภิปรายแยกประเด็นในแต่ละกลยุทธ์หลัก ดังนี้

5.2.3.1 กลยุทธ์มุ่งเปลี่ยนแปลงสู่ผู้ร่วมสร้างคุณค่าสังคมออนไลน์ทางการศึกษา

กลยุทธ์มุ่งเปลี่ยนแปลงสู่ผู้ร่วมสร้างคุณค่าสังคมออนไลน์ทางการศึกษาที่เป็นกลยุทธ์หลักนั้น เป็นกลยุทธ์ที่เน้นในเรื่องการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการใช้สังคมออนไลน์ทางการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การร่วมทำเป็นเรื่องที่มีความต้องการจำเป็นที่สุด อย่างไรก็ตามการจะเกิดการร่วมทำได้ จำเป็นต้องมีการคิด หรือ การวางแผนก่อน และหลังจากนั้นเมื่อนำแผนไปปฏิบัติก็จะนำไปสู่การร่วมลงมือทำตามแผน และแน่นอนที่ควรจะต้องมีการร่วมรับผิดชอบในสิ่งที่ร่วมคิด ร่วมทำด้วย ซึ่งตรงกับหลักการของการมีส่วนร่วม (กิตติ กรทอง, 2552; ธนสาร บัลดังก์ปัทมา; 2551; พงษ์พันธ์ แก้วหาวงษ์, 2550) กลยุทธ์หลักกลยุทธ์นี้เปรียบเสมือนการเริ่มต้นก้าวแรกของการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งการจะทำได้นั้นจำเป็นจะต้องให้ทั้งสองฝ่ายมีความเชื่อในสิ่งเดียวกัน นั่นคือ เชื่อว่าสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์จะสามารถช่วยให้เกิดผลที่ดี เกิดประโยชน์ทางการศึกษาต่อผู้เรียนซึ่งเป็นบุตรหลานของตน และเป็นการช่วยพัฒนาความรู้ที่ถูกต้องให้กับผู้ใช้สังคมออนไลน์นั้นด้วย โดยเฉพาะทางด้านผู้ปกครอง และเพื่อให้เกิดความเชื่อเหมือนกัน จึงต้องมีการสร้างหรือปรับทัศนคติในเรื่องเดียวกันให้ไปในทางเดียวกัน เมื่อปรับทัศนคติได้พฤติกรรมก็จะปรับเปลี่ยนไปตาม ดังที่ปองสิน วิเศษศิริ (2550) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงควรเริ่มจากการสื่อสารเพื่อปรับทัศนคติให้ตรงกันระหว่างผู้ที่เป็ฝ่ายต้องการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) และผู้รับการเปลี่ยนแปลง (Change Receiver) ในที่นี้ผู้บริหาร โรงเรียนต้องทำหน้าที่และสวมบทบาทของ Change Agent เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ผู้ร่วมสร้างคุณค่าสังคมออนไลน์ทางการศึกษา

ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสู่การร่วมสร้างคุณค่าสังคมออนไลน์ทางการศึกษานี้ มีข้อเสนอแนะ วิธีการดำเนินการตามที่นำเสนอในกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รองทั้งสองกลยุทธ์คือ กลยุทธ์รองที่ 1 กลยุทธ์ร่วมมือก้าวแรกเพื่อการเปลี่ยนแปลง และกลยุทธ์รองที่ 2 กลยุทธ์ร่วมปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม ซึ่งสามารถศึกษาได้จากหลายแหล่งทางวิชาการที่น่าเชื่อถือจากทางออนไลน์ เช่นจากเอกสารออนไลน์เรื่อง School Management System For Elementary, Middle and Preschools (Schoolspeak, 2017) และเอกสารออนไลน์เรื่อง Family-School Participant Framework: A guide for school and families ของ Australian Government, Department of Education, Employment and Workplace Relations DEEWR (2008) ซึ่งจะเห็นว่าในตำราและบทความตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ต่างก็ระบุว่า การจะเปลี่ยนแปลงสิ่งใดก็ควร จะเริ่มต้นจากการให้ความรู้และการปรับเปลี่ยนทัศนคติก่อน (Hallinger, 2015; ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2559; ปองสิน วิเศษศิริ, 2550)

กลยุทธ์รองทั้งสองดังกล่าวเน้นไปที่การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันระหว่าง โรงเรียน และผู้ปกครองสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาเชิงสรรคได้โดยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในส่วนวิธีการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จนั้น ต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษารวมถึงภาคเอกชนด้วยซึ่งความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมในลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ที่ให้ความสำคัญกับการร่วมมือและระบุว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมตั้งแต่คิดโครงการ กิจกรรม โดยเริ่มค้นหาปัญหา สาเหตุ วางแผน ตัดสินใจดำเนินการระดมทรัพยากร กำหนดเป้าหมาย สรุบบทเรียน ติดตามประเมินผล รับผลที่เกิดร่วมกันโดยทั้งนี้ต้องตั้งอยู่ในความเป็นธรรม โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาฯ ได้เสนอแนวความคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาว่าเป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่ายนับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ในการทำให้เกิดการร่วมมือกัน งานจะสำเร็จได้ก็ด้วยการมีทีมที่ดี โดย Yukl (อ้างถึงใน บุญเพชร พึ่งย้อย, 2556) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการทำงานเป็นทีม ซึ่งประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความมุ่งมั่นทุ่มเทต่อเป้าหมายและกลยุทธ์ของภาระงาน (Commitment to task objectives and strategies) 2) ทักษะของสมาชิกกลุ่มและความชัดเจนของบทบาทหน้าที่ (Member skills and role clarity) 3) องค์กรและการประสานงานภายในองค์กร (Internal organization and coordination) 4) การประสานงานภายนอกองค์กร (External coordination) 5)

ทรัพยากรและการสนับสนุน (Resources and political support) 6) ความไว้วางใจ ความสามัคคีและความร่วมมือ (Mutual trust, cohesiveness and cooperation) 7) ประสิทธิภาพและศักยภาพขององค์กร (Collective efficiency and competence) 8) รูปแบบความคิดที่ถูกต้องร่วมกัน (Accurate shared mental models) และ 9) ความหลากหลายของสมาชิก (Member diversity) ซึ่งทางโรงเรียนและผู้ปกครองตลอดจนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรจะร่วมมือและสร้างทีมงานที่แข็งแกร่งเพื่อสนับสนุนให้เกิดสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ต่อไป

นอกจากนั้นการส่งเสริมให้เกิดความความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ยังสอดคล้องกับกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-26563 ของประเทศไทย(กรอบนโยบาย ICT 2020) ซึ่งระบุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. 2563 คือ ประเทศไทยจะมีการพัฒนาอย่างฉลาด การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมจะอยู่บนพื้นฐานของความรู้และปัญญา โดยให้โอกาสแก่ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาอย่างเสมอภาค นำไปสู่การเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน (Smart Thailand 2020) ด้วย (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557)

5.2.3.2 กลยุทธ์ร่วมบูรณาการสร้างและใช้แผนการใช้สังคมออนไลน์อย่างมืออาชีพ

กลยุทธ์ร่วมบูรณาการสร้างและใช้แผนการใช้สังคมออนไลน์อย่างมืออาชีพนั้น คือ การผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือกันวางแผนในส่วนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเป็นการสร้างสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ตั้งแต่การวางแผนเรื่องบุคลากร วางแผนงบประมาณ วางแผนกิจกรรมที่จะทำ รวมทั้งการวัดและประเมินผลเป็นการบูรณาการความรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน เพื่อให้แผนมีความชัดเจน ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ โดยเป็นการเลียนแบบวิธีการสร้างและใช้แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ.2557-2561 ที่จัดทำโดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารซึ่งได้ให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนาด้าน ICT แบบบูรณาการเป็นประเด็นสำคัญของการพัฒนาแบบยั่งยืนและสามารถตอบโจทย์ในเรื่องธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) แนวคิดการบูรณาการนี้เป็นแนวคิดอันเป็นที่ยอมรับกันในระดับสากล เนื่องจากการใช้วิธีการบูรณาการสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ตามเป้าหมายได้ นอกจากนี้ขีดความสามารถในการบรรลุผลลัพธ์การพัฒนาในเชิงบูรณาการแสดงให้เห็นระดับวุฒิภาวะ (Maturity) ในการพัฒนาในระดับสูงสุด ดังตัวอย่าง รูปแบบ e-Government Maturity Level ซึ่งในระดับสูงสุดที่กำหนดไว้โดยองค์การสหประชาชาติ คือ ระดับการบูรณาการ หรือ Integration

แนวทางการพัฒนาตามแผนและยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศในปัจจุบัน ต่างก็ตั้งเป้าหมายมุ่งสู่การบูรณาการเป็นสำคัญ ซึ่งรวมถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์การยกระดับการพัฒนา e-Government ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้าน ICT ของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และแผนแม่บท ICT ของประชาคม ASEAN เป็นต้น

การวางแผนโดยการบูรณาการความรู้จากแหล่งต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการนำแผนไปปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผล ดังเช่นที่แผนแม่บท ICT ได้สรุปถึงความสำคัญของการวางแผนอย่างมีส่วนร่วม โดยประเด็นสำคัญในแผนแม่บทสรุปไว้ว่า “ปัจจุบันทิศทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแทบทุกแผนและยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศ ต่างก็ยึดแนวทางในการให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา ดังเช่นที่ในกลยุทธ์ร่วมบูรณาการสร้างและใช้แผนการใช้สังคมออนไลน์อย่างมีอาชีพที่จะจัดให้เกิดการร่วมบูรณาการการใช้ความรู้ ความสามารถระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อสร้างสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ โดยถือว่าการบูรณาการเป็นการกระทำของมีอาชีพผู้ซึ่งรู้และเข้าใจในบทบาทการทำงานแบบบูรณาการ สำหรับแผนพัฒนา ICT นั้น การประยุกต์ใช้ ICT เพื่อสร้างสรรค์ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายในการพัฒนาที่วางไว้ จำเป็นจะต้องมีการบูรณาการให้ชุมชนและท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาอย่างแท้จริง พร้อมทั้งให้มีส่วนร่วม การเปิดโอกาสทางดิจิทัลในสิ่งแวดล้อมที่มีความมั่นคงปลอดภัยจะเป็นการยกระดับให้สังคม ชุมชน และท้องถิ่น มีความเข้มแข็งและปลอดภัย ในแนวทางการเติบโตอย่างยั่งยืน” (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557) ซึ่งตรงกับวิธีการที่กำหนดไว้ในกลยุทธ์นี้ ที่สะท้อนการบูรณาการอย่างมีอาชีพ เนื่องจากมีการตระหนักและนำบริบทที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและความปลอดภัย ตลอดจนการยกระดับให้ทั้งโรงเรียนและผู้ปกครองได้รับคุณค่าของการใช้สังคมออนไลน์

นอกจากนี้ จากเอกสารนโยบายและกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนแบบบูรณาการยังชี้ชัดให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้นในการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลควรมุ่งไปที่การบูรณาการความรู้จากทุกแหล่งข้อมูล และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการวางแผนในด้านต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคดิจิทัล (Digital native) ที่การรับส่งสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ยังต้องมีมาตรการหรือแนวทางในการสื่อสารแบบสร้างสรรค์ หรือเรียกอีกอย่างว่า “การสร้างพื้นที่สีขาวบนอินเทอร์เน็ต” ผลของการบูรณาการดังกล่าวจะสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายอย่างปลอดภัยและยั่งยืน ซึ่งนับเป็นการบูรณาการแบบมีอาชีพ

5.2.3.3 กลยุทธ์ร่วมยกระดับความรู้ทะลุมิติความแตกต่างของบุคคล

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัย ผู้วิจัยพบว่า ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมีเทคโนโลยีเป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อน ทำให้เกิดนวัตกรรมมากมายในหลากหลายวงการ ทั้งองค์กรภาคธุรกิจ ภาครัฐ

ในระดับหน่วยย่อยไปจนถึงระดับชาติก็ต้องมีการปรับตัวให้ทันกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนไป หากจะกล่าวได้ว่า ผู้ใดไม่ปรับตัวให้ทันสังคมยุคปัจจุบันก็ไม่อาจก้าวทันและกลายเป็นคนตกยุคก็ไม่ผิด ในส่วนของประเทศไทยเองก็มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ได้แก่ การจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีภารกิจในการกำหนดมาตรฐานและมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ รวมถึงการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันที่มีรูปแบบการทำความผิดที่ซับซ้อนมากขึ้นตามการพัฒนาการทางเทคโนโลยี (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) แต่สิ่งใหม่ ๆ ตามยุคที่เปลี่ยนแปลงไปนี้เป็น เรื่องที่บุคคลแต่ละคนรับทราบและเรียนรู้ที่จะใช้ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู บุคลากร หรือ ผู้ปกครองต่างก็มีระดับความรู้ในเรื่องเทคโนโลยี เรื่องสื่อสังคมออนไลน์ที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น กลยุทธ์ร่วมยกระดับความรู้ที่ละมุนละม่อมแตกต่างของบุคคลจึงเป็นกลยุทธ์ที่เน้นการสร้าง องค์ความรู้โดยวิธีการต่าง ๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีความแตกต่างกันสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเชิงสร้างสรรค์ ก่อเกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและส่วนรวม

ในการยกระดับความรู้ให้ละมุนละม่อมแตกต่างของบุคคลนี้ เป็นเรื่องที่สอดคล้องกับ แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ.2557-2561 ที่ได้ กล่าวถึงการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์ โดยการสนับสนุนการรับรู้ข่าวสารของ ประชาชน การส่งเสริมประชาชนให้มีความรู้และทักษะในการใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มี วิจารณญาณ มั่นคงปลอดภัย และรู้เท่าทัน อีกทั้งกลยุทธ์ยกระดับความรู้ให้ละมุนละม่อมแตกต่าง ของบุคคลนี้ ยังสอดคล้องกับแผนแม่บท ICT ที่ให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีเข้าไปช่วย สนับสนุนการพัฒนาในภาคส่วนต่าง ๆ เป็นการพัฒนาศักยภาพเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถใน การแข่งขันในภาคการผลิตและบริการของประเทศซึ่งควรจะต้องอยู่ภายใต้ความร่วมมืออย่าง ไกลชิดระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ทั้งนี้ โดยอาศัยการยกระดับการพัฒนาในด้านข้อมูล ข่าวสารและความรู้ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์รอบด้านทางเศรษฐกิจที่จะต้องผสมผสานกับการพัฒนา ศักยภาพในด้านทุนมนุษย์ ซึ่งแต่ละบุคคลมีความรู้ และความสามารถแตกต่างกัน เพื่อให้รอบรู้และ สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่มีการผสมผสานกันระหว่างหลากหลายวัฒนธรรมภายในภูมิภาค (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557) จากแผนแม่บท ICT ฉบับที่ 3 ที่มุ่งเน้นการ พัฒนาในด้านข้อมูลข่าวสารและความรู้เพื่อให้ประชาชนสามารถปรับตัวได้ทันเทคโนโลยีที่ เปลี่ยนแปลง การพัฒนาการให้ความรู้ดังกล่าวต้องคำนึงถึงความแตกต่างด้านพื้นฐานของคน เช่น อายุ การศึกษา รวมถึงปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ด้วย

ในการใช้กลยุทธ์นี้ควรนำไปใช้ให้มีผลถึงนักเรียนด้วย โดยเมื่อสามารถพัฒนาสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ขึ้นได้แล้ว ก็ควรจะมีการทำให้สังคมออนไลน์นี้เข้าไปมีบทบาทในการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยโดยตรงต่อไป เนื่องจากผู้ใช้สังคมออนไลน์ นอกจากผู้ปกครองแล้ว นักเรียนเองก็มีส่วนใช้ได้ด้วย แม้จะเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลในระดับการศึกษาปฐมวัย เช่น สามารถเรียนรู้ได้จากวิดีโอคลิปในสังคมออนไลน์ที่โรงเรียนสื่อสารในรูปแบบง่าย ๆ เช่น เป็นคลิปการ์ตูนสอนการรักษานามัยของร่างกาย เป็นต้น ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบผสมผสานดังที่ สุชีรา มีอาษาและมนต์ชัย เทียนทอง (2554) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยการสังเคราะห์กรอบแนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีการร่วมกัน โดยมีระบบพี่เลี้ยงแบบปฏิสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งได้สรุปว่า การจัดการเรียนแบบผสมผสาน (Blend Learning) หมายถึง การนำข้อดีของแต่ละรูปแบบมาใช้แก้ปัญหา ทั้งเรียนในชั้นเรียนแบบออนไลน์และปฏิบัติจริง เช่น กิจกรรมกลุ่ม เป็นการนำจุดเด่นของแต่ละแบบเข้ามาเสริมจุดดีของแบบอื่น ๆ นอกจากนี้การเรียนแบบผสมผสานเป็นรูปแบบสำหรับการบูรณาการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online Learning) และการเรียนที่ผนวกผู้สอนกับผู้เรียนเข้าด้วยกัน (Face-to-Face Meeting) คุณสมบัติของการเรียนรู้ในลักษณะนี้ คือ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ และร่วมมือกันที่ลึกซึ้งขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนจะเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม ที่มีการจัดวางการทำงานกลุ่มเป็นอย่างดี ซึ่งการจัดการเรียนแบบผสมผสานที่กล่าวมาในข้างต้น เป็นตัวอย่างหนึ่งของการสร้างความรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งในที่นี้ครอบคลุมผู้ปกครอง ครู ตลอดจนนักเรียนเล็ก ๆ ที่ให้ครูหรือผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงแบบปฏิสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์นั่นเอง

ผลกระทบจากการขาดความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ยังเป็นปัญหาที่กระทบในระดับสังคม เนื่องจากผู้ใช้งานสังคมออนไลน์สามารถใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารแบบผิด ๆ ทั้งที่รู้และไม่รู้ไปละเมิดต่อสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ผลกระทบอาจร้ายแรงไปจนถึงการสร้างความรู้เข้าใจผิดและทำให้เกิดการส่งต่อข้อมูลโดยขาดการไตร่ตรองหรือตรวจสอบที่มาให้แน่ชัดเสียก่อน ดังนั้นการยกระดับองค์ความรู้ให้ผู้ใช้งานสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ดังเช่นที่ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช) ได้จัดทำ Line official account เพื่อเป็นช่องทางสื่อสารให้แก่ประชาชน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ถูกต้องสามารถนำไปเผยแพร่ต่อได้ เพราะในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ไปอย่างรวดเร็ว และส่วนใหญ่มีคำถามว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องหรือไม่ (กสทช, 2560)

จากพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่ส่งผลให้ผู้ใช้งานต้องปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน (ยุคดิจิทัล) จะเห็นได้ว่า กลยุทธ์ร่วมยกระดับความรู้ทะลุมิติความแตกต่างของบุคคลนั้น

มุ่งเน้นไปที่การสร้างความรู้ และความเข้าใจให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้สังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ ซึ่งในงานวิจัยนี้ คือ บุคลากรภายในโรงเรียนและผู้ปกครองที่มีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ค่านิยมในการเลี้ยงบุตรหลาน เป็นต้น การยกระดับความรู้ดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญและเร่งดำเนินการ โดยการนำนวัตกรรมมาผนวกกับกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งผลให้ทุกฝ่ายเกิดความตระหนักในการเรียนรู้ และมีความสามารถในการปรับตัวได้รวดเร็วทันยุคสมัย เปิดรับมุมมองและความรู้ใหม่ ๆ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นที่ตั้ง ซึ่งจะเป็นการพัฒนาการเรียนรู้อย่างแท้จริง

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากศึกษากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะแบ่งเป็น 2 ส่วนดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน เช่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สมาคมสภาการศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย สหพันธ์โรงเรียนเอกชนแห่งประเทศไทย ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการใช้สังคมออนไลน์ระหว่างโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดเป็นนโยบายหรือแนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสม

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า มีข้อจำกัดในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลจากโรงเรียนเอกชนต่างๆ รวมทั้งการประสานงานจากหน่วยงานส่วนกลางที่ขาดความต่อเนื่อง ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างเครือข่ายร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางในการปฏิบัติ โดยการส่งเสริมการใช้สังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนานักเรียนให้ครบทั้ง 4 ด้านตามหลักพัฒนาการเด็กปฐมวัย รวมถึงการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อสร้างคุณค่าให้กับชุมชน และยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

2. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ควรกำหนดมาตรการส่งเสริมให้โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครร่วมมือกับภาคเอกชนในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ TOWS Matrix ระหว่างจุดอ่อนและโอกาสของโรงเรียน กิจกรรมที่จะประยุกต์ใช้โอกาสเพื่อลดจุดอ่อนของโรงเรียนนั้น โรงเรียนต้องเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ซึ่งหากโรงเรียนทำโดยลำพัง อาจต้องใช้ทรัพยากรของโรงเรียนอย่างมากทั้งทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน และทรัพยากรบุคคลเพื่อการซื้อหาเทคโนโลยีมาใช้ แต่หากได้รับการ

ส่งเสริม สนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะจากเอกชนที่เป็นเจ้าของเทคโนโลยีก็จะทำให้เกิดการนำเทคโนโลยีมาใช้มากขึ้น ดังนั้น โดยความร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชนในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาจะช่วยลดจุดอ่อน ในขณะที่สร้างโอกาสในการบริหารความร่วมมือในการใช้สังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์

3. กลยุทธ์หลักที่โรงเรียนควรจะเร่งดำเนินการ คือ กลยุทธ์ร่วมยกระดับความรู้ทะลุมิติ ความแตกต่างของบุคคลโดยการเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ผู้ปกครองรวมทั้งครู บุคลากรซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติในด้านการจัดการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาเด็กระดับปฐมวัย ได้เรียนรู้ ได้ตระหนัก และมีความเข้าใจจนไปถึงอาจนำไปสร้างทักษะ คือการนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

เนื่องจากผลวิจัย พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ยังขาดความเข้าใจการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเผยแพร่ความรู้ให้ผู้ปกครองเข้าใจ และนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยการใช้สังคมออนไลน์นี้จะช่วยให้ผู้ที่ใช้สังคมออนไลน์ในกลุ่มนี้ซึ่งรวมทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ได้รับข้อมูลด้วย จึงยังเป็นผลดีเพิ่มขึ้นด้วยเพราะเด็กปฐมวัยต้องได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยจะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ด้วยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmentally Appropriate Practice (DAP) in Early Childhood Education) ที่ถูกต้อง ทั้งขณะที่อยู่ในโรงเรียนและขณะที่อยู่นอกโรงเรียน ทั้งนี้ต้องเน้นที่ความหลากหลายในการเผยแพร่ที่น่าสนใจ เช่น การจัดทำแผ่นพับออนไลน์ การใช้แอปพลิเคชันในการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง การใช้งานวิจัยหรือหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ เป็นต้น

4. ผู้บริหารโรงเรียนควรตั้งกลุ่มสื่อสังคมออนไลน์เพื่อใช้ในการสื่อสารร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยการใช้ช่องทางที่หลากหลาย และผู้บริหารควรเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดูแลระบบ

เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า หากโรงเรียนเป็นผู้ริเริ่มตั้งกลุ่มสื่อสังคมออนไลน์ ผู้ปกครองสนใจที่จะเข้าร่วมและจะร่วมแสดงความคิดเห็นถึง ร้อยละ 90.53 และผู้ปกครองต้องการให้ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบดูแลระบบ ร้อยละ 62.10 ซึ่งเป็นจำนวนเกินครึ่งหนึ่งของผู้ปกครองทั้งหมดที่ให้ข้อมูล ดังนั้นผู้บริหารควรจัดเวลาในการทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบดูแลระบบ และทำการสื่อสาร และจัดทำข้อตกลงในการสื่อสารให้ชัดเจน เช่น ช่วงเวลาในการตอบข้อคำถาม การตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนที่จะนำไปเผยแพร่ เป็นต้น แต่เนื่องจากผู้บริหารมีภารกิจมากอยู่แล้ว การให้เวลาเพิ่มที่กับการดูแลระบบสังคมออนไลน์จึงเป็นเรื่องที่เป็นภาระและสร้างความลำบากแก่

ผู้บริหารอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้บริหารควรบริหารจัดการ โดยการกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบแยกย่อย ออกไปในการสื่อสารกับผู้ปกครองในสังคมออนไลน์ได้อีกเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระ เช่น การร่วมมือตกลงกับครูและผู้ปกครองว่า เรื่องใดใครสามารถเป็นผู้สื่อสารและให้ข้อมูลแทนผู้บริหาร ได้ เป็นต้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้บริหาร และใช้ในกรณีผู้บริหารไม่ได้อยู่ปฏิบัติคน ตามปกติ เช่น ไปต่างประเทศ ลาพักร้อน หรือป่วย เป็นต้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. เมื่อนำกลยุทธ์ที่พัฒนาทั้งหมดนี้ไปใช้ ผู้บริหาร โรงเรียนอาจนำไปใช้แบบเต็ม สมบูรณ์ตามผลงานวิจัยที่นำเสนอไป หรืออาจนำไปใช้โดยวิธีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับบริบท ของโรงเรียนตน และต่อไปควรจัดให้มีการวิจัยในรูปแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งจะช่วยให้เห็นขั้นตอนการใช้และการพัฒนาการบริหารความร่วมมือทางสังคม ออนไลน์ได้อย่างชัดเจนผ่านกระบวนการวิจัยแบบ R&D เพื่อนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ที่มีความสมบูรณ์ขึ้นเรื่อย ๆ

เนื่องจากกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการ การศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครนี้เป็นการศึกษาในเชิงทฤษฎี ซึ่งข้อค้นพบคือ กลยุทธ์ที่เหมาะสมและเป็นไปได้ วิจัยวิทยการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน โดยใช้การ วิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มิได้ใช้วิธีการวิจัยแบบ R&D

2. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบของการสื่อสารทางสังคมออนไลน์เพื่อ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่าง โรงเรียน กับผู้ปกครอง ซึ่งหมายถึงการเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารให้เหมาะสมที่จะสามารถดึงความ สนใจจากผู้ปกครองได้

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองมีปัญหา กล่าวคือ แม้ว่าโรงเรียนจะมีการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการของ เด็กปฐมวัยในระดับมาก แต่ผู้ปกครองกลับมีความเข้าใจในสิ่งที่เผยแพร่ น้อย

3. ควรทำการศึกษาวิจัยแบบใช้การสำรวจในการรวบรวมแหล่งที่มาของความร่วมมือ ในการใช้เทคโนโลยีออนไลน์ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน เช่น มีองค์กรหรือหน่วยงานใดบ้างที่ จะสนับสนุนด้านทรัพยากรที่จะใช้ในการสื่อสารออนไลน์ได้ และเมื่อได้รายชื่อของแหล่งที่มาแล้ว อาจทำรายการแยกประเภทของทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรที่อาจได้รับการ สนับสนุน ทั้งที่เป็นการสนับสนุนแบบให้เปล่า และแบบมีเงื่อนไข เพื่อ โรงเรียนจะได้ติดต่อขอรับ การสนับสนุนต่อไป

เนื่องจากการที่งานวิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยีออนไลน์นั้นมีค่าใช้จ่าย และทรัพยากรต่าง ๆ ที่ต้องใช้ และยังพบว่า การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจะช่วยในการลดต้นทุนด้านนี้ได้ และจะช่วยทำให้การสื่อสารทางสังคมออนไลน์มีประสิทธิภาพขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). *คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.(2557). *แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการ
สื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ.2557-2561*. สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่ง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คุรุสภา.
- กันธญาณี ศรีสุริยกษ์. (2559). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนพลุดา
หลวงวิทยาลัยการศึกษารัฐบาลส่วนจังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กัลยา แม่นมินทร์. (2551). *การบริหารจัดการเทคโนโลยีโรงเรียน:คู่มือสำหรับผู้บริหาร*. ปทุมธานี:
โครงการ เทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารีศูนย์เทคโนโลยี อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์
- กิตติ กรทอง. (2552). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- เกศริน แสงจันทร์เรือง. (2554). *การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมและพัฒนารการเรียนรู้
ทางสังคม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ขวัญชัย สุลัยศรี. (2547). *ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย*. *วารสารการศึกษาปฐมวัย*.8 (1),
45.
- คันธริา ฉายาวงศ์ . (2555). *การสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์*. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุพงศ์ พลเดช. (2546). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการให้อำนาจปฏิบัติ*. *วารสารพัฒนา
ชุมชน*. 31, 4 (เมษายน 2546).

- จินตนา หมู่ผึ้ง. (2535). *การอนุบาลศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิพย์อักษรการพิมพ์.
- จุฑามณี คายะนันท์. (2554). พฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ค
ดอทคอม (www.facebook.com). ในรายงาน โครงการเฉพาะบุคคลวารสารศาสตร์
มหบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฬารณีย์ มาเสถียรวงศ์. (2549). *นโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาแบบมุ่งอนาคตเพื่อเด็กและ
เยาวชนไทย*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุยฎิบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์. (2550). *การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาของกองทัพกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญา
คุยฎิบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์. (2521). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล*.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ณัฐพันธ์ เจริญนันท์. (2552). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: วิ.พรีนท์ (1991) จำกัด.
- ดวงทอง พิสุทธยางกูร. (2555). *Effective Communcation*. สืบค้น 11 กันยายน 2559
จาก <http://www.med.cmu.ac.th/secret/meded/MEDE2/Chapter2%20MEDE2.pdf>
- ทัศนาศา เขมมณี และคณะ. (2535). *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตเด็กไทย*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). บทบาทปรัชญาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. *The City
Journal*, 4(85), 30
- นพรุจน์ ศักดิ์ศิริ. (2550). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบาย
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
(ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุยฎิบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2544). *การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เท็กซ์
แอนด์เจอร์นัลพับลิเคชัน.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิยา น้อยจันทร์. (2548). *การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย*. นครสวรรค์: นิตินัย.

- บุญเพชร พึ่งย่อย. (2556). *คุณลักษณะผู้นำกับการปฏิบัติงานเป็นทีมของบุคลากร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญเลิศ อรุณพิบูลย์. (2555). “*Innovation: Learning Object* วัตถุประสงค์จัดทำ. สืบค้น 17 สิงหาคม 2559 จาก <http://www.slideshare.net/boonlert/learning-object-1086642>
- เบญจา แสงมะลิ. (2540). *บทบาทครูกับการศึกษาปฐมวัย.วารสารการศึกษาปฐมวัย.1; (5).*
- เบญญาภา ฐิตวัฒนาคุณ. (2552). *การรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรธุรกิจ ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปกรณ์ ปริยากร. (2548). *การบริหารโครงการ: แนวคิดและแนวทางในการสร้างความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: เสมอธรรม.
- ปราชญา กล้าผจญ. (2545). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประสาร พรหมณา. (2553). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. สืบค้น 17 สิงหาคม 2559 จาก <http://trang.nfe.go.th/alltis16/UserFiles/Pdf/wijaiman.pdf>
- ปองสิน วิเศษศิริ. (2550). *แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น.การเสวนาทางวิชาการมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น 2550*. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.].
- ปิ่นรส มาลากุล ณ อยุธยา. (2554). *การบริหารการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์พันธ์ แก้วหาวงค์. (2550). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พวงรัตน์ เกสรแพทย์. (2543). *การวางแผนกลยุทธ์สำหรับนักการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พรรณี ช. เจนจิต. (2538). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: วรุณการพิมพ์.
- พรรณี ช. เจนจิต. (2541). *หน่วยที่ 1-8 จิตวิทยาและสังคมพื้นฐานเพื่อการแนะแนว*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรารพรรณ เหลืองสุวรรณ. (2536). *ปฐมวัยศึกษา กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาและการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2546). *รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผนการปฏิรูปการผลิตและการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

- พัฒนา ชัชพงศ์. (2531). *การจัดประสบการณ์และกิจกรรมระดับปฐมวัย*. เอกสารการบรรยาย ชุดที่ 8 แผนการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พสุ เดชะรินทร์. (2549). *ยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์คืออะไรกันแน่*. สืบค้น 18 สิงหาคม 2559 จาก <http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2005q2/article2005april19p7htm>.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2559). *การศึกษาไทย 4.0 ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ*. วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภาณุวัฒน์ กองราช. (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย:กรณีศึกษา Facebook*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภาสกร จิตรไคร์ครวญ. (2553). *เทคโนโลยีของสื่อใหม่และการนำเสนอตัวตนต่อสังคมกับพฤติกรรมการใช้สารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภิญโญ สาธร. (2519). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภิญโญ สาธร. (2523). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศ.ศ.การพิมพ์
- มัชฌิมา ไหมงชลิบ. (2559). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลไทรม้อ จังหวัดนนทบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- มาเกิ้ลตั้ง อู๋ปัส. (2552). *ผลวิจัยชี้ Social Media มีอิทธิพลต่อผู้บริโภคมากขึ้น*. สืบค้น 11 กันยายน 2559 จาก <http://www.marketingoops.com/media-ads/social-media/social-media/>
- ไมตรี โหมดเครือ. (2547). *สภาพและปัญหาในการดำเนินการตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ยงยุทธ พนาสนธิ. (2546). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา*. *วิทยาสาร*. 102,2 (ก.ค.-ก.ย. 2546), หน้า 21-27.
- เขาวพา เดชะคุปต์. (2541). *การศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เขาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แม็ก.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560 ก). *พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. เล่ม 134 ตอนที่ 10. หน้า 24, 24 มกราคม 2560.*

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนา อินเทอร์เน็ต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. สืบค้น 27 กันยายน 2559 จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- ราศี ทองสวัสดิ์. (2529). *การจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: หนึ่งเจ็ดการพิมพ์.
- วัฒนีกุวิทิต. (2557). การสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์. *วารสารศรีนครินทร์วิโรฒ วิจัยและพัฒนา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6, 12 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2557)
- ศรัญญา รัตนจงกล. (2554). *กลยุทธ์การสื่อสารด้านการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social media)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิลักษณ์ ขันกิจ. (2544). *การพัฒนาโปรแกรมการใช้สารนิเทศน์เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่าง ผู้ปกครองและครูในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัยอนุบาล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2552). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ศิริประภา พินิตตานนท์. (2546). *การศึกษาพฤติกรรมของครูในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครศรีอยุธยา*. ปริญญาโท กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริลักษณ์ นาทัน . (2550). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารของ โรงเรียนต้นแบบใน โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่ง โรงเรียนในฝัน*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชัย ธรรมวงศ์. (2551). *การพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลบนเว็บไซต์สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. แม่ฮ่องสอน: สิ้นชนะกาญจกัย.
- ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร. (2557). *สภากทม.จัดทีมส.ก.เกาะติด 6 โชน*. สืบค้น 9 มกราคม 2560 จาก http://203.155.220.230/m.info/news/bmanews.php?news_id=2798
- สถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.(2550). *รายงาน การสังเคราะห์ภาพรวม โครงการจัดการความรู้และการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายคุณธรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.

- สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. (2544). *นโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย(0-5 ปี)* พ.ศ. 2545-2549. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สมคิด หงส์ไพศาลวิวัฒน์. (2523). ธุรกิจโรงเรียนอนุบาลเอกชน. *วารสารบริการธุรกิจ*. (ตุลาคม-ธันวาคม):8-24.
- สมชาย วัชรปัญญาวงศ์. (2556). *การพัฒนาต้นแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยการอภิปรายผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อลดความผิดพลาดทางไวยากรณ์ในงานเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ*. สืบค้น 18 มีนาคม 2560 จาก <http://www.sutir.sut.ac.th:8080/sutir/bitstream/123456789/4530/1/Abstract.pdf>
- สมยศ นาวิการ. (2543). *การบริหารและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพมหานคร.
- สมร ทองดี. (2537). *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 9*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. *วารสารวิชาการ*, 10(2).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2560). *Line official Account @NBTC*. สืบค้น 9 มิถุนายน 2560 จาก <http://www.nbtc.go.th/News/Information/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2549). *รายงานการสังเคราะห์แนวคิดและวิธีจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *เอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน” แนวทางการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2559). รายชื่อ โรงเรียนเอกชน.สืบค้น 9 มกราคม 2560 จาก <http://www.opec.go.th/webopec/contentall.php?group=news&gid=3>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2560). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. สืบค้น 11 มกราคม 2560 จาก <http://www.royin.go.th/dictionary>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเด็กอายุ 3-5 ปี:การอุดหนุนค่าใช้จ่าย.กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สิริพัทธ์ เกษฎาภิโรจน์. (2546). การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์.(2545). การวัดและประเมินแนวใหม่เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิรินันท์ ศรีวิระสกุล. (2553). ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2559). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุชาดา อิงสุจินดา. (2544). การใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุกในการจัดการเพื่อจูงใจผู้ปกครองนำเด็กประถมศึกษาเข้าในโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุชีรา มีอาษาและมนต์ชัย เทียนทอง. (2554). การประชุมวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมระดับชาติครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุรัฐ ศิลปะอนันต์. (2545). กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: ค่ายสุทธาการพิมพ์.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2550). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวภาคย์ แหลมเพ็ชร. (2559). พฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- โสภิตอนงค์ บุญช่วย. (2531). สภาพการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร.(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Certo, S. C., Peter, J. P., & Ottensmeyer, E. J. (1995). *The strategic management process*. Austen Press.
- Chaemcoy S. (2017). *An Investigation of Thai Principals' Technology Leadership and Understanding of Mobile Technology in Education: Apply the TPACK Framework*. *Advanced Science Letters*, 23, pp.1134-1139.
- Cohen, J.M. and Uphoff, N. (1977). *Rural Development Participation. Concepts and Measure for Project Design, Implementation and Evaluation, Center for International Studies. Rural Development Committee, Monograph no. 2*, Ithaca: Cornell University.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980). *Rural development participation: Concept and measures for project design implementation and evaluation, Rural development committee center for international studies*. New York: Cornell University.
- Encyclopedia on Early Childhood Development, (2555). *Importance of early childhood development* Retrieved 2 June, 2017, from <http://www.child-encyclopedia.com/>.
- Frost J. L. and Kissinger J. B. (1979). *The young child and the education process*. New York: Holt, Rinehart and Winston Inc.
- Gandini L. (1993). "Fundamental of the Reggio Emilia Approach to Early Childhood Education." *Young Children the Journal of the National Association for the Education*. 26. P.10.
- Gary Yukl. (2013). *Leadership in Organization*. Essex: Pearson Education Limited.
- Good C. V. (1945). *Dictionary of Education*. New York. McGraw Hill Book.
- Hallinger, P. (2015). *The evolution of instructional leadership. In Assessing Instructional Leadership with the Principal Instructional Management Rating Scale* (pp. 1-23). Springer International Publishing.
- Hymes D. (1969). *The use of Anthropology: Critical, Political, Personal in rethinking Anthropology*. University of Michigan.
- Kaplan, A. M., & Haenlein, M. (2010). *Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media*. *Business horizons*, 53(1), 59-68.
- Katz L. and Chard S. (1995). *Engaging Children's Minds: The Project Approach*. New Jersey: Ablex.

- Kenny G. (2005). *Strategic Planning and Performance Management*. Burlington, Elsevier Butterworth-Heinemann.
- Koontz H. and Wehrich H. (1990). *Essentials of Management*. 5th edition. Singapore: McGraw-Hill.
- Kotler P. (2003). *Marketing Management*. 11th Edition. Prentice Hall.
- Kotler P. , Kartajaya H. and Setiawan I. (2010). *Marketing 3.0: From Products to Customers to the Human Spirit*. Wiley.
- Kotler P. and Armstrong G. (1996). *Principles of Marketing*. N.P.: Prentice Hall.
- Lee, N. R., & Kotler, P. (2015). *Social marketing: Changing behaviors for good*. N.P.: Sage Publications.
- Massoglia E. T. (1977). *Early childhood education in the home*. N.P.: Delmor
- Massie J.L and Douglas J. (1992). *Managing: A Contemporary Introduction*. 5th Edition. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall.
- McCarthy M. A. and Huston J. B. (1980). *Fundamental of early childhood education*. N.P.: Columbus Publisher.
- McMin J. R. (1985). *A look at Montessorri*. Texas: Texus Childcare.
- Mintzberg, H. and Quinn, J.B. (1996). *The Strategy Process: Concepts, Contexts and Cases*. 3rd Edition. Upper Saddle River, N.J.: Pearson.
- Newby, T. J , Stepich D. A, Lehman, J. D, and Russell, J. D. (2006). *Instructional technology for teaching and learning: Designing instruction, integrating computers, and using media*. 3rd Edition. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Newman J. (1985). *Whole language theory in use*. New Hampshire: Heinemen Education Book.
- Paine F.T. and Naumes W. (1982). *Organizational Strategy and Policy: Text and Cases*. 3rd Edition. Chicago: Dryden Press.
- Porter M. E. (1980). *Competitive Stratgey*. N.P.: Free Press.
- Prahalad, C. K., & Hamel, G. (1990). *The core competence of the corporation*. Boston (Ma), 1990, 235-256.
- Prahalad, C. K., & Ramaswamy, V. (2004). *The future of competition: Co-creating unique value with customers*. N.P.: Harvard Business Press.

- Rousseau, D. M. (1977). Technological differences in job characteristics, employee satisfaction, and motivation: A synthesis of job design research and sociotechnical systems theory. *Organizational Behavior and Human Performance*, 19(1), 18-42.
- Schoolspeak. (2017). *Web Solution for Elementary.Middle and Preschools*. Retrieve 2 June, 2017 from <https://www.schoolspeak.com/CompanyV4/default.aspx>
- Schoell W. F. and Gultinan J. P. (1990). *Marketing: Contemporary concepts and practices*. 4th edition. Boston. A division of Simon and Schuster Inc.
- Tannenbaum, R., & Massarik, F. (1950). Participation by subordinates in the managerial decision making process. *Canadian Journal of Economics and Political Science/Revue canadienne de economiques et science politique*, 16(3), 408-418.
- Teece, D. J. (2009). *Dynamic capabilities and strategic management: Organizing for innovation and growth*. Oxford University Press on Demand.
- The Parent Institute. (2014). *5 Great ways school can use Social Media to Engage Parent & Family* Retrieve 2 June, 2017 from <https://www.parent-institute.com/ec-index.php>.
- Wheelan T.L. and Hunger D.J. (2004). *Strategic Management and Business Policy*. 9th Edition. Upper Saddler River.N.J.: Pearson.
- Wheelen, T. L., Hunger, J. D., Hoffman, A. N., & Bamford, C. E. (2015). *Concepts in Strategic Management and Business Policy*. N.P.: Pearson.
- Miller, F. A. (1998). Strategic culture change: The door to achieving high performance and inclusion. *Public personnel management*, 27(2), 151-160.

ภาคผนวก ก
แบบสำรวจเบื้องต้น

แบบสำรวจเบื้องต้นของโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้การสื่อสารออนไลน์

ที่	รายชื่อโรงเรียน	มี Website	ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับโรงเรียน	ภาพกิจกรรมของโรงเรียน	หลักสูตรและการสอน	แนะนำผู้บริหาร	นโยบายของโรงเรียน	สื่อการเรียนการสอน	อาคารสถานที่	กิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตร	มี Webboard	มี Link ฟ้า Facebook	โครงสร้างการบริหารงาน	ข้อมูลเกี่ยวกับหลักพัฒนาการเด็กปฐมวัย				ผลงานการสอบเข้า ป.1	ค่าเทอม	มี Link ฟ้า Twitter
														สติปัญญา	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม			
1																				
2																				
3																				
4																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				

ภาคผนวก ข
รายชื่อโรงเรียน

รายชื่อโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในกรุงเทพมหานครที่มีเว็บไซต์ของโรงเรียน

ข้อมูล ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2559

ที่	ชื่อโรงเรียน	เขต
1	อนุบาลกรแก้ว	เขตดุสิต
2	อนุบาลสิริกิติ์ราษฎร์	เขตบางกะปิ
3	อนุบาลธรรมกิริย์เทเวศร์	เขตดุสิต
4	อนุบาลสาริน	เขตดุสิต
5	อนุบาลเลิศนุวัฒน์	เขตดุสิต
6	อนุบาลยูวิทย์	เขตดุสิต
7	อนุบาลธนามาศ	เขตหนองจอก
8	อนุบาลเปล่งประสิทธิ์	เขตบางรัก
9	อนุบาลจิตภา	เขตบางรัก
10	อนุบาลโชคชัยชัชพฤกษ์	เขตบางเขน
11	อนุบาลนิเวศน์วารินทร์	เขตบางเขน
12	อนุบาลจารุวรรณ	เขตบางเขน
13	อนุบาลสุภมงคล	เขตบางเขน
14	อนุบาลพิมลทิพย์	เขตบางเขน
15	อนุบาลชุติมา	เขตบางกะปิ
16	อนุบาลภัทรบุตร์	เขตบางกะปิ
17	อนุบาลทับแก้ว	เขตบางกะปิ
18	อนุบาลวิมลทิพย์	เขตบางกะปิ
19	อนุบาลบ้านบาตร	เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
20	อนุบาลวรรณทิพย์ชุมชนคลองจั่น	เขตบางกะปิ
21	อนุบาลปราณี	เขตพระโขนง
22	ใจรักอนุบาล	เขตพระโขนง
23	อนุบาลวัฒนาสาธิต	เขตพระโขนง
24	อนุบาลปาณา	เขตพระโขนง
25	อนุบาลจิตรเกษม	เขตมีนบุรี
26	ประเวศพิทยาคาร	เขตลาดกระบัง
27	อนุบาลมณีรัตน์	เขตยานนาวา
28	อนุบาลบ้านसानฝัน	เขตยานนาวา
29	อนุบาลบ้านทรงไทย	เขตยานนาวา

ที่	ชื่อโรงเรียน	เขต
30	อนุบาลพระแม่แห่งยุคธรรม	เขตยานนาวา
31	อนุบาลพิณทิพย์	เขตพญาไท
32	อนุบาลครุณา	เขตพญาไท
33	อนุบาลบุญศรีภักดิ์	เขตห้วยขวาง
34	อนุบาลสีชมพูนอนเทสเซอร์	เขตห้วยขวาง
35	อนุบาลวัฒนานิวทัศน์	เขตห้วยขวาง
36	อนุบาลโชคชัย	เขตห้วยขวาง
37	อนุบาลเขาวนัฒ	เขตคลองสาน
38	อนุบาลสุวารรณ	เขตคลองสาน
39	อนุบาลสันสนีย์	เขตคลองสาน
40	จิตตเมตต์	เขตตลิ่งชัน
41	อนุบาลนกน้อย	เขตตลิ่งชัน
42	อนุบาลจันทยานนท์	เขตบางกอกน้อย
43	อนุบาลฐนิดา	เขตบางกอกน้อย
44	อนุบาลธรรมภักดิ์ธนบุรี	เขตบางกอกน้อย
45	อนุบาลวันเฉลิม	เขตบางขุนเทียน
46	อนุบาลธารพระพร	เขตบางแค
47	อนุบาลบ้านสวน	เขตภาษีเจริญ
48	อนุบาลธีรานุรักษ์	เขตภาษีเจริญ
49	อนุบาลคารวี	เขตภาษีเจริญ
50	อนุบาลยุวมิตร	เขตหนองแขม
51	อนุบาลก้องหล้า	เขตหนองแขม
52	อนุบาลสุพิชชา	เขตราษฎร์บูรณะ
53	อนุบาลรังสิมา	เขตราษฎร์บูรณะ
54	จจร โรจน์วิทยาแผนกอนุบาล	เขตราษฎร์บูรณะ
55	อนุบาลแสงอาทิตย์	เขตราษฎร์บูรณะ
56	อุดมศาสตร์พัฒนา	เขตบางพลัด
57	อนุบาลบุษกร	เขตบางกอกน้อย
58	อนุบาลคุณแม่	เขตบางพลัด
59	อนุบาลมูลนิธิมีชัยคารุณาสอน	เขตบางพลัด
60	อนุบาลจินกาญจน์ดา	เขตบางพลัด
61	ศิริมงคลศึกษาแผนกอนุบาล	เขตบางพลัด

ที่	ชื่อโรงเรียน	เขต
62	อนุบาลสัตย์สงวนอนุสรณ์	เขตดินแดง
63	อนุบาลปานตา	เขตดินแดง
64	อนุบาลชินวร	เขตบึงกุ่ม
65	เขียรประสิทธิ์ศาสตร์	เขตสาทร
66	พิริยะ โยธิน	เขตบางซื่อ
67	อนุบาลแสงโสม	เขตบางซื่อ
68	อนุบาลเศรษฐบุตร	เขตจตุจักร
69	อนุบาลสุคารักษ์บางเขน	เขตจตุจักร
70	อนุบาลโชติมา	เขตจตุจักร
71	อนุบาลชนานันท์	เขตจตุจักร
72	อนุบาลปรางทิพย์	เขตจตุจักร
73	อนุบาลอากาศิรมย์	เขตจตุจักร
74	อนุบาลเปล่งประสิทธิ์ศรีนครินทร์	เขตประเวศ
75	อนุบาลมารีชา	เขตประเวศ
76	อนุบาลบ้านรัก	เขตคลองเตย
77	อนุบาลเทพสนิท	เขตวัฒนา
78	อนุบาลก๊กไก่	เขตคลองเตย
79	อนุบาลสุวรรณา	เขตสวนหลวง
80	อโศกวิทย์อ่อนนุชแผนกอนุบาล	เขตสวนหลวง
81	อนุบาลเทพสุดา	เขตสวนหลวง
82	อนุบาลดอนเมืองบริรักษ์	เขตดอนเมือง
83	อนุบาลเกสร	เขตดอนเมือง
84	อนุบาลธนินทร	เขตดอนเมือง
85	อนุบาลบ้านพลอยเพลิน	เขตดอนเมือง
86	อนุบาลหมื่นน้อย	เขตราชเทวี
87	อนุบาลอิมเมม	เขตราชเทวี
88	อนุบาลโชคชัยลาดพร้าว	เขตลาดพร้าว
89	อนุบาลทองฤทัย	เขตลาดพร้าว
90	อนุบาลดวงปัญญา	เขตลาดพร้าว
91	อนุบาลมิตรเต็ก	เขตวัฒนา
92	อนุบาลยุวกัทร	เขตบางแค
93	อนุบาลอนุบัณฑิต	เขตบางแค

ที่	ชื่อโรงเรียน	เขต
94	อนุบาลเด่นหล้า	เขตบางแค
95	อนุบาลอรณิชา	เขตหลักสี่
96	อนุบาลฉัตรเฉลิม	เขตหลักสี่
97	อนุบาลอมรินทร์	เขตสายไหม
98	อนุบาลมะลิวรรณวิทยา	เขตสายไหม
99	อนุบาลราชเดช	เขตคันนายาว
100	อนุบาลนิรมล	เขตคันนายาว
101	อนุบาลราชพงษา	เขตวังทองหลาง
102	อนุบาลบ้านพลอยภูมิ	เขตทวีวัฒนา
103	อนุบาลจาร์เวช	เขตทวีวัฒนา
104	อนุบาลพลอยแก้ว	เขตทวีวัฒนา
105	อนุบาลปานตะวัน	เขตทุ่งครุ
106	บูรณะศึกษาแผนกอนุบาลทุ่งครุ	เขตทุ่งครุ
107	อนุบาลบ้านโคม	เขตทุ่งครุ
108	อนุบาลเปล่งประสิทธิ์สาขลม	เขตพญาไท
109	อนุบาลเด่นสยาม	เขตลาดกระบัง
110	อนุบาลบ้านวาดฝัน	เขตลาดพร้าว
111	อนุบาลปโยตา	เขตคลองจั่น
112	มินเคอร์พัฒนาศึกษา	เขตประเวศ
113	วนิษาสุขุมวิท	เขตคลองเตย
114	อนุบาลอนงค์นาฏ	เขตบางเขน
115	อนุบาลนฤมลทินราชพฤกษ์	เขตคลองจั่น
116	อนุบาลสิทธิศาสตร์	เขตวัฒนา
117	อนุบาลพงศ์สถิต	เขตประเวศ
118	อนุบาลบ้านไทยวัฒนา	เขตวัฒนา
119	อนุบาลปาลิณา	เขตประเวศ
120	อนุบาลช้างเผือก	เขตวังทองหลาง
121	อนุบาลกฤตยา	เขตหลักสี่
122	อนุบาลทอฟ้า	เขตภาษีเจริญ
123	อนุบาลธรรมพิทักษ์	เขตบางเขน
124	อนุบาลนิธิกานต์	เขตสวนหลวง
125	อนุบาลกลมเกลียว	เขตลาดพร้าว

ที่	ชื่อโรงเรียน	เขต
126	อนุบาลทิวภรณ์	เขตประเวศ
127	อนุบาลบ้านสนุกคิด	เขตสะพานสูง
128	อนุบาลวัดพรพระร่วง	เขตสายไหม

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับผู้ปกครอง

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์
เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและบริบทที่เกี่ยวข้องกับ
การใช้สื่อสังคมออนไลน์

คำชี้แจง กรุณากรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ 1) ต่ำกว่า 25 ปี 3) 36 – 45 ปี
 2) 26 – 35 ปี 4) มากกว่า 45 ปี
3. ท่านมีความเกี่ยวข้องกับเด็กนักเรียนในฐานะ
 1) บิดา 2) มารดา 3) ผู้ปกครอง
4. อาชีพปัจจุบัน 1) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 3) ธุรกิจส่วนตัว
 2) พนักงานบริษัทเอกชน 4) อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. สังคมออนไลน์ประเภทใดที่ท่านใช้อยู่ในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1) Line 2) Facebook 3) Twitter
 4) Instagram 5) อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. ท่านใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านอุปกรณ์ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1) โทรศัพท์มือถือ 2) แท็บเล็ต 3) โน้ตบุ๊ก
 4) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ 5) อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. ความถี่ที่ท่านใช้สื่อสังคมออนไลน์กี่ครั้งต่อสัปดาห์
 1) เป็นประจำทุกวัน 4) น้อยกว่า 2 ครั้งต่อสัปดาห์
 2) มากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ 5) อื่นๆ โปรดระบุ.....
 3) 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์
8. ช่วงเวลาใดที่ท่านใช้สื่อสังคมออนไลน์บ่อยที่สุด
 1) เช้า 06.00 – 12.00 น. 4) ดึก 21.01 – 24.00 น.
 2) บ่าย 12.01 – 18.00 น. 5) หลังเที่ยงคืน
 3) ค่ำ 18.01 – 21.00 น.

9. ท่านทราบกติกา มารยาทในการใช้สื่อสังคมออนไลน์หรือไม่ หากทราบท่านทราบจากแหล่งใด
- 1) ทราบ 2) ไม่ทราบ
- 1.1) จากแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตทั่วไป
- 1.2) จากเว็บไซต์ของโรงเรียน
- 1.3) จากการประชุมผู้ปกครอง
- 1.4) อื่นๆ โปรดระบุ .....
10. หลังจากได้รับข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ท่านแสดงความคิดเห็นตอบกลับหรือไม่อย่างไร
- 1) ตอบกลับ 2) ไม่ตอบกลับ
- 1.1) ทันที
- 1.2) ภายใน 6 ชั่วโมง
- 1.3) ภายใน 12 ชั่วโมง
- 1.4) ภายใน 24 ชั่วโมง
- 1.5) มากกว่า 1 วัน
11. หลังจากได้รับข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ ท่านปฏิบัติตามหรือไม่อย่างไร
- 1) ปฏิบัติตามทันที 3) ปฏิบัติตามน้อยครั้ง
- 2) ปฏิบัติตามบ่อยครั้ง 4) ไม่ปฏิบัติตาม
12. ท่านเข้าร่วมกลุ่มสังคมออนไลน์ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1) กลุ่มที่จัดตั้งโดยผู้ปกครองตนเอง
- 2) กลุ่มที่จัดตั้งโดยโรงเรียน
- 3) อื่นๆ โปรดระบุ .....
13. หากโรงเรียนจะเป็นผู้ริเริ่มตั้งกลุ่มสื่อสังคมออนไลน์ ท่านสนใจเข้าร่วมกลุ่มหรือไม่และหากร่วมกลุ่มแล้วท่านจะร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆ ด้วยหรือไม่
- 1) สนใจเข้าร่วมกับโรงเรียน และจะร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) สนใจเข้าร่วมกับโรงเรียนแต่ไม่ประสงค์จะแสดงความคิดเห็น เพราะ.....
- 3) ไม่สนใจเข้าร่วมกับโรงเรียน เพราะ .....
14. หากโรงเรียนริเริ่มตั้งกลุ่มสังคมออนไลน์ ท่านคิดว่าใครควรทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลระบบ (Admin) ของสื่อ (เป็นผู้ดูแลคัดเลือกเรื่องต่างๆ ที่จะนำมาเผยแพร่ และแสดงความคิดเห็นแทนโรงเรียน)
- 1) ผู้บริหาร 3) บุคลากรอื่นๆ
- 2) ครูทางด้านคอมพิวเตอร์ (IT) 4) อื่นๆ โปรดระบุ .....

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ และสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน **โดยทำเครื่องหมาย (✓)** ลงในช่องว่างที่ตรงกับ

สภาพปัจจุบัน : สภาพเป็นจริง กำลังเป็นอยู่หรือกำลังดำเนินการอยู่ **สภาพที่พึงประสงค์** : สภาพที่พึงปรารถนา**สภาพในอนาคต** : สภาพปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตตามความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งมีความหมายของเกณฑ์ค่าระดับคะแนน ดังนี้

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “**สภาพปัจจุบัน**”

- ระดับคะแนน 5 หมายถึง สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ มากที่สุด
- ระดับคะแนน 4 หมายถึง สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ มาก
- ระดับคะแนน 3 หมายถึง สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ ปานกลาง
- ระดับคะแนน 2 หมายถึง สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ น้อย
- ระดับคะแนน 1 หมายถึง สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ น้อยที่สุดหรือ ไม่มีเลย

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “**สภาพที่พึงประสงค์**”

- ระดับคะแนน 5 หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็นในระดับ มากที่สุด
- ระดับคะแนน 4 หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็นในระดับ มาก
- ระดับคะแนน 3 หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็นในระดับ ปานกลาง
- ระดับคะแนน 2 หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็นในระดับ น้อย
- ระดับคะแนน 1 หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็นในระดับ น้อยที่สุดหรือ ไม่มีเลย

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “**สภาพในอนาคต**”

- ระดับคะแนน 5 หมายถึง สภาพปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตในระดับ มากที่สุด
- ระดับคะแนน 4 หมายถึง สภาพปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตในระดับ มาก
- ระดับคะแนน 3 หมายถึง สภาพปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตในระดับ ปานกลาง
- ระดับคะแนน 2 หมายถึง สภาพปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตในระดับ น้อย
- ระดับคะแนน 1 หมายถึง สภาพปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตในระดับ น้อยที่สุดหรือ ไม่มีเลย

การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	มาก น้อย					มาก น้อย				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วม <u>ร่วมคิด</u> ในเรื่องต่อไปในระดับใด										
1) การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์										
2) การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง										
3) การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง										
4) การเลือกสื่อ										
5) การกำหนดวิธีการใช้สื่อ										
6) การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะใช้										
7) การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการใช้										
8) การสร้างความสัมพันธ์อันดี										
2. ท่านมีส่วนร่วม <u>ร่วมทำ</u> กิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปในระดับใด										
1) การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์										
2) การปฏิบัติตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์										
3) การวัดและประเมินผลตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์										
3. ท่านมีส่วนร่วม <u>รับผิดชอบ</u> กับโรงเรียนในเรื่องต่อไปในระดับใด										
1) การวางแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์										
2) การปฏิบัติตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์										
3) การวัดและประเมินผลตามแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์										
4. ท่านคิดว่าท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัยในระดับใด										
5. ท่านคิดว่าโรงเรียนได้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการ <u>ด้านร่างกาย</u> ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด										
6. ท่านคิดว่าโรงเรียนได้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการ <u>ด้านอารมณ์ จิตใจ</u> ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด										
7. ท่านคิดว่าโรงเรียนได้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการ <u>ด้านสังคม</u> ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับใด										
8. ท่านคิดว่าโรงเรียนได้จัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาการ <u>ด้านสติปัญญา</u> ของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับใด										

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1 ความคิดเห็นเพิ่มเติมในการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเพื่อการพัฒนาต่อไป

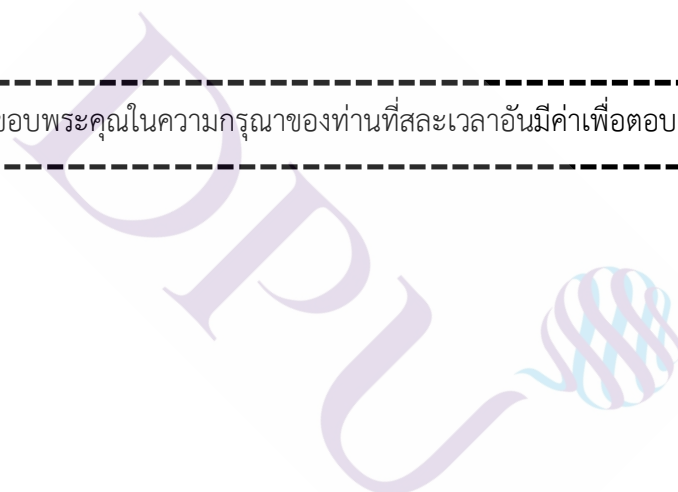
.....

.....

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านที่สละเวลาอันมีค่าเพื่อตอบแบบสอบถามฉบับนี้

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์
ในการศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

หัวข้อในการสัมภาษณ์ :

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร
2. สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นและประมวลข้อเสนอแนะจากผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบสื่อออนไลน์ เพื่อนำไปใช้ประกอบการพัฒนาการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษาสำหรับ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) คือ มีการเตรียมประเด็นการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าแต่ไม่ถามขึ้นนำเพื่อไม่เป็นการปิดกั้นแนวความคิดของผู้ให้สัมภาษณ์ อย่างไรก็ตามผู้สัมภาษณ์จะอธิบายความหมายของสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ก่อนสัมภาษณ์

สังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ หมายถึงกลุ่มผู้ใช้สื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือปฏิบัติการทางสังคม เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกัน ในเครือข่ายทางสังคมผ่านเว็บไซต์และโปรแกรมใดๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยให้ผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้สื่อสารและผู้รับสารมีความร่วมมือกัน นั่นคือระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบในการสร้างและการใช้สังคมออนไลน์เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ หมายถึง 1) การร่วมคิด 2) การร่วมทำ 3) การร่วมรับผิดชอบ

การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ หมายถึง 1) การวางแผนการใช้สำหรับสังคมออนไลน์ 2) การกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3) การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง 4) การเลือกสื่อ 5) การกำหนดวิธีการใช้สื่อ 6) การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะใช้ 7) การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการใช้ 8) การสร้างความสัมพันธ์อันดี

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ : .....

ตำแหน่ง.....หน่วยงาน

วันที่ให้สัมภาษณ์.....เวลา

สถานที่ให้สัมภาษณ์ .....

ประเด็นในการสัมภาษณ์

1. สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม นโยบายของรัฐ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีในปัจจุบันมีผลกระทบต่อความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) หรือไม่ อย่างไร

สภาพเศรษฐกิจ .....

สภาพสังคม .....

นโยบายของรัฐ .....

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี .....

2. ท่านคิดว่าจุดแข็ง (Strength) ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) ในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครคืออะไร ทำไมจึงเห็นว่าเป็นจุดแข็ง

.....

.....

ด้านแผนการใช้สังคมออนไลน์เป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านบุคลากรเป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านเทคโนโลยี (สื่ออุปกรณ์) ที่ใช้เป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านเนื้อหาสาระที่ใช้เป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านเทคนิคการสื่อสาร (วิดีโอคลิป, ภาพ, ข้อมูล (Text)) เป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านการให้ความรู้ในการใช้สื่อ (ก่อนใช้ และระหว่างใช้) เป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครอง เป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

3. ท่านคิดว่าจุดอ่อน (Weakness) ที่มีผลต่อการพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) ในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร คืออะไร ทำไมจึงเห็นว่าเป็นจุดอ่อน

.....

.....

ด้านแผนการใช้สังคมออนไลน์เป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านบุคลากรเป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านเทคโนโลยี (สื่ออุปกรณ์) ที่ใช้เป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านเนื้อหาสาระที่ใช้เป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านเทคนิคการสื่อสาร (วิดีโอคลิป, ภาพ, ข้อมูล (Text)) เป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านการให้ความรู้ในการใช้สื่อ (ก่อนใช้ และระหว่างใช้) เป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครอง เป็นจุดแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

4. ท่านคิดว่าโอกาส (Opportunities) ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) ในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครคืออะไร

.....
.....

สภาพเศรษฐกิจ .....

สภาพสังคม .....

นโยบายของรัฐ .....

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี .....

ท่านมีวิธีการแก้ปัญหานี้อย่างไร.....

5. ท่านคิดว่าอุปสรรค (Threats) ที่มีต่อการพัฒนาด้านการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์ (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) ในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครคืออะไร

.....
.....

สภาพเศรษฐกิจ.....

สภาพสังคม.....

นโยบายของรัฐ .....

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี .....

ท่านมีวิธีการแก้ปัญหานี้อย่างไร.....

6. สภาพปัจจุบันของความร่วมมือ (มีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ) ทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) สำหรับในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. สภาพที่พึงประสงค์ของความร่วมมือ (มีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ) ทางสังคมออนไลน์
เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) สำหรับในโรงเรียนเอกชนระดับ
อนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. สภาพปัจจุบันของการบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา
(ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) สำหรับในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร
เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. ปัญหาในปัจจุบันและปัญหาที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตของการบริหารความร่วมมือทางสังคม
ออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับ
อนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

10. สถานศึกษาของท่านมีความโดดเด่นในเรื่องความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. ท่านมีความคิดเห็นว่าในอนาคตด้านความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครจะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12. ถ้าท่านได้เสนอวิธีการหรือกลยุทธ์การบริหารความร่วมมือทางสังคมออนไลน์เชิงสร้างสรรค์ในการศึกษา (ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง) สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ท่านจะใช้กลยุทธ์อะไร อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมกรอบแนวคิดและตรวจเครื่องมือวิจัย

ชื่อ	ตำแหน่ง	ความเชี่ยวชาญ
1. ดร.ณัฐนันท์ ปั้นลายนาค	ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาล สามเสน	บริหารการศึกษา – ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่มีการ จัดการศึกษาระดับอนุบาล
2.ดร.สุพรัตน์ สัตตชนชัย ภัทร	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดหนึ่ง ภัทร	บริหารการศึกษา – ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่มีการ จัดการศึกษาระดับอนุบาล
3.ดร.วิชัย แสงศรี	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2	บริหารการศึกษา – ผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ดูแลคุณภาพ การศึกษาระดับปฐมวัย
4. ดร.พิเชฐ โพธิ์ภักดี	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร	บริหารการศึกษา – รองผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ดูแลคุณภาพการศึกษาระดับ ปฐมวัย
5. ผศ.ดร.สุกัญญา แซ่มซ้อย	อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	บริหารการศึกษา –อาจารย์ ผู้ผลิตผลงานการบริหาร เทคโนโลยีทางการศึกษา (ออนไลน์)

รายชื่อผู้ทรงวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ	ผู้อำนวยการหลักสูตรดุขฎิบัณฑิต วิทยาลัยครุศาสตร์ สาขาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์	อาจารย์ประจำวิทยาลัยครุศาสตร์ สาขาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
3. รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์	อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปองสิน วิเศษศิริ	อาจารย์ประจำ สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มช้อย	อาจารย์ประจำ สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก ดร.นพรุจ ศักดิ์ศิริ	อาจารย์ประจำ คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
7. ดร.จรรยาพร แดงโชติ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลดวงใจ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรัญวงศ์	อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร จุติมา รัตนพลแสนย์	อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา
10. อาจารย์ ดร.วาสนา วิสฤตภา	หัวหน้าสำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นายรุ่งรจันธน์ บุนนรักษ์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2544 หลักสูตร B.A. (Hons) Business Administration (ด้านการบริหารธุรกิจ) University of Derby ประเทศอังกฤษ พ.ศ.2545 หลักสูตร M.A. (Merit) Management (ด้านการจัดการ)University of Derby ประเทศอังกฤษ
ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน	ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลบุนนรักษ์ กรุงเทพมหานคร
ประสบการณ์	พ.ศ. 2545-2549 อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC)